This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

F. Neth 397.6

Harvard College Library

DUTCH HISTORY

JOHN LOTHROP MOTLEY
MEMORIAL COLLECTION

FROM AN ANONYMOUS GIFT

WERKEN

UITGEGEVEN DOOR HET

HISTORISCH GENOOTSCHAP

(GEVESTIGD TE UTRECHT)

DERDE SERIE

N°. 12

DIARIUM

EVERARDI BRONCHORSTII

(1591—1627)

'S GRAVENHAGE
MARTINUS NIJHOFF
1898

DIARIUM

EVERARDI BRONCHORSTII

SIVE

ADVERSARIA OMNIUM QUAE GESTA SUNT IN ACADEMIA LEYDENSI

(1591—1627)

UITGEGEVEN DOOR

J. C. VAN SLEE

'S GRAVENHAGE
MARTINUS NIJHOFF
1898

P Neth 397.6
Harvard College Library
Motley Collection
July 21 1906

INLEIDING.

Sinds meer dan vijftig jaren telt de Athenaeum-Bibliotheek te Deventer onder hare talrijke handschriften ook het „Dagboek van Everardus Bronchorst", hoogleeraar in de Rechtsgeleerdheid aan de Hoogeschool te Leiden gedurende de jaren 1587 tot 1627. Zij kocht het aan, toen de boekerij van wijlen den Franeker hoogleeraar Jan Willem de Crane in 1843 te Leeuwarden werd geveild. Het bestaat uit een klein-octavo boekdeel in perkamenten omslag, 367 beschrevene bladzijden groot. Doorloopend goed leesbaar, hebben alleen de vier eerste bladzijden in meer of mindere mate door den tijd geleden, zoodat enkele woorden weggevallen of niet meer te ontcijferen zijn. Het loopt van den 25sten Maart 1591 tot den 27sten April 1627 en bevat Bronchorst's eigenhandige opteekeningen omtrent staatkundige en kerkelijke gebeurtenissen van den dag, aangelegenheden de Leidsche Hoogeschool en inzonderheid de faculteit der Rechtsgeleerdheid betreffende en bijzonderheden uit zijn eigen particulier en huiselijk leven. Van jaar tot jaar, van maand tot maand, soms schier van dag tot dag teekende de schrijver daarin, dikwijls vrij uitvoerig, aan wat hem belangrijk genoeg scheen om in herinnering te houden. Slechts enkele gedeelten zijn beknopter en behelzen niet meer dan korte aanteekeningen [1]), terwijl over den tijd van 6 Mei 1598 tot 8 Mei 1599 en van 30 Juni 1615 tot 22 November 1618 alle berichten ontbreken. Vermoedelijk heeft de slechte staat

1) Zeer beknopt zijn de mededeelingen over 1597 tot Mei 1598, Mei 1599 tot 1603, de eerste helft van 1615 en het laatste gedeelte van 1618. De berichten over 1619 en 1620 staan vrij verward dooreen.

van Bronchorst's gezondheid, die hem meermalen weken en maanden aaneen ongeschikt maakte voor zijn werk, aan deze dingen schuld.

Het is niet voor de eerste maal dat dit Dagboek de aandacht tot zich trekt, al verschijnt het nu eerst in het licht. Reeds meer dan eens was de opmerkzaamheid der geleerden daarop gevestigd en keurden zij het anderer kennismaking waard.

In het begin der 18de eeuw kwam het in handen van den lateren Leidschen hoogleeraar Johannes Alberti, destijds nog student te Franeker, die er voor zich een uittreksel van maakte. Het is te vinden op de 17 laatste bladzijden van zijne „Adversaria sive Definitiones ad philosophiam pertinentes, anno 1715 et sequentibus descriptae", thans voorkomende sub n° 957 van de handschriften der Leidsche Universiteitsbibliotheek, en heeft hoofdzakelijk betrekking op de aangelegenheden der Leidsche hoogeschool. Blijkbaar bevond zich het origineel, toen Johannes Alberti daaruit zijne „Excerpta" maakte, nog in beteren staat dan tegenwoordig; enkele nu onleesbaar geworden woorden toch zijn daaruit aangevuld kunnen worden. Deze „Excerpta" werden na Alberti's dood aangekocht door Professor H. Cannegieter, rector en hoogleeraar in de geschiedenis en letteren te Arnhem en aldaar in 1770 overleden [1]). In 1857 werden zij door Dr. F. Dozy in de nalatenschap zijns vaders, den Leidschen notaris Van Klinkenberg Dozy, gevonden en aan den hoogleeraar N. C. Kist ten geschenke gegeven, na wiens dood zij bij den verkoop zijner boekerij in 1861 in de Leidsche Universiteits-bibliotheek overgingen.

Uit deze „Excerpta Joannis Alberti" maakte de hoogleeraar J. W. te Water in 1802, toen zij hem door den toenmaligen maar niet genoemden eigenaar ten gebruike waren afgestaan, op zijne beurt een uittreksel. Hij beperkte zich daarbij tot het voornaamste dat hij over de jaren 1591—1595 vond aangeteekend, en ging toen met een groote gaping over op 1607 en volgende jaren. In

---

1) Zie het titelblad van HS. 215 der Leidsche Univ. Bibl.

1830 was dit excerpt het eigendom van den hoogleeraar Geel en het berust nu mede op de Leidsche Universiteitsbibliotheek sub n° 215 der Handschriften.

Een gedeelte daarvan, dat over de jaren 1591—1595 loopt, en voornamelijk hetgeen daarin voorkomt over den bekenden Carolus Gallus, een bloedverwant van Bronchorst, zag in 1830 door de zorgen van den Heer J. F. Bodel Nyenhuis het licht in het 2de Stuk van het Academisch Tijdschrift, maar het overige bleef achterwege, vermoedelijk omdat de uitgave van dit tijdschrift niet werd voortgezet.

Eindelijk plaatste de Deventer Hoogleeraar G. Mees Az. in den Overijsselschen almanak van 1844 een zeer lezenswaardig opstel over Bronchorst's Dagboek in zijn geheel en deelde daaruit een aantal wetenswaardigheden mede, zoowel op diens particulier en huiselijk leven als op de geschiedenis der Hoogeschool betrekking hebbende.

Wat evenwel de heeren Bodel Nyenhuis en Mees van den inhoud van Bronchorst's Diarium aan het licht brachten, zijn slechts gebrekkige en onvolledige mededeelingen. Bovendien gaven zij niet altijd het oorspronkelijke nauwkeurig terug. En ongetwijfeld is het leven en streven aan Leidens hoogeschool in de eerste vijftig jaren van haar bestaan niet in die mate bekend, om niet naar meer licht te verlangen.

Uit dien hoofde heeft het Historisch Genootschap de uitgave van het volledig Diarium van Everardus Bronchorst, inzonderheid met het oog op hetgeen daarin voorkomt omtrent de geschiedenis der Hoogeschool, de inrichting van het onderwijs en de zeden en gewoonten, de rechten en vrijheden der academieburgers, niet ondienstig geoordeeld. Wat ons daaromtrent van elders bekend is geworden, laat nog menige vraag onbeantwoord of onbeslist. Menig punt vereischt nadere toelichting en opheldering of maakt aanvulling gewenscht. Er zijn allerlei zaken waaromtrent wij verlangen beter ingelicht te worden, ook nadat men de Resoluties der Curatoren en de Acta van den Senaat heeft geraadpleegd. Al wat onze kennis daarvan kan vermeerderen, al zijn het niet enkel tot dusver onbekende zaken van gewicht die aan het licht

worden gebracht, mag ons daarom welkom zijn. Ook kleine bijzonderheden leveren geen te versmaden winst op. Nooit is ook het schijnbaar onbeduidende geheel zonder belang en het heeft zijn waarde bevestigd te zien, wat van elders ter onzer kennisse was gekomen, inzonderheid wanneer de bronnen toch reeds niet mildelijk vloeien [1]).

Vooral is dit het geval als ons een Dagboek wordt voorgelegd van een man, die in de wetenschappelijke wereld zijner dagen een voorname plaats innam en die zonder eenige nevenbedoeling van dag tot dag opteekende, wat hij voor zich het onthouden waar achtte, zoodat zijne geloofwaardigheid aan geen redelijke verdenking onderhevig is. En veertig jaar lang was Everardus Bronchorst in menig opzicht een sieraad der Leidsche hoogeschool, de vader der Rechtsgeleerde faculteit, bevriend met de besten en invloedrijksten uit zijn omgeving, geëerd ook in het buitenland om zijn groote bekwaamheden en bij de studeerende jongelingschap in hoog aanzien om zijn degelijk onderwijs, zijn vriendelijken omgang en zijne altijd bereidwillige hulpvaardigheid.

Hij was in 1554 te Deventer geboren uit het huwelijk van Johannes Bronchorstius (Noviomagus), Licentiaat in de beide Rechten, en Clara Costers, dochter van den Deventerschen burgemeester Johannes Coster [2]). Everards vader, in 1494 te Nijmegen geboren, had aldaar in het

---

1) Wie verwachten mocht in het hoogstzeldzame boekje van den Leidschen student Franciscus Martini, „Epistolae ad amicos" getiteld en na zijn dood door zijn weduwe te Harderwijk in 1653 uitgegeven, iets over de geschiedenis van Leidens Hoogeschool in Bronchorst's dagen te zullen vinden, zal zich teleurgesteld zien. F. Martini, later predikant te Epe, studeerde te Leiden van 1631 tot 1635. Zijn eerste brief dagteekent van 12 Nov. 1631 aan den Kamper Rector Willem Wendbejel. Hij vermeldt slechts zeker rumoer, dat door een Lithauwschen Prins werd veroorzaakt ter zake van het ter dood brengen van diens Poolschen bediende, die een burger had gedood. Zie den brief aan Arnoldus Sloot van 12 Febr. 1632. Het zeldzame werkje werd mij verstrekt uit de collectie van Hulthem (n° 13817) op de Kon. Bibl. te Brussel.

2) Hij komt van 1539 tot 1558 geregeld voor in de lijsten van Schepenen en Raden van Deventer. Zie Revius, Dav. illustr. p. 743 sqq.

Fraterhuis van de Broeders van het gemeene Leven zijn eerste wetenschappelijke opvoeding ontvangen en werd in 1512 te Rostock bevorderd tot Magister Philosophiae. Aan diezelfde hoogeschool bekleedde hij een tijdlang het professoraat in de Mathesis en behoorde als zoodanig met Gijsbertus Longolius en Johannes Strubbe uit Deventer tot de hoogleeraren, aan wie de Rostocksche hoogeschool hare herleving en bloei te danken had. In 1539 vinden wij hem als hoogleeraar in de Wijsbegeerte en Geschiedenis verbonden aan het Collegium Montanum te Keulen, waar hij tot Licentiaat in de beide Rechten bevorderd werd. Omstreeks 1548 of iets vroeger keerde hij naar de Nederlanden terug en aanvaardde kort daarop het rectoraat aan de bekende kapittelschool te Deventer, waar hij nog vóór Paschen 1548 huwde [1]). Toen Caspar Coolhaes aldaar in 1566 als prediker van de nieuwe leer was opgetreden, sloot hij zich, evenals de meeste leeraren der school en de aanzienlijkste inwoners der stad, bij de nieuwe godsdienstige beweging aan, maar zag zich in 1569 genoodzaakt om des geloofswille de wijk naar Keulen te nemen, waar hij reeds in 1570 overleed [2]). Zijn zoon verhaalt ons dat hij aldaar vele vrienden vond, die hem menigen dienst bewezen, en noemt onder deze den Graaf van Culemborch en de Gravin van Lupsens, abdis van St. Ursula, die hem meermalen aan hun tafel noodigden en de grootste weldaden bewezen. Toen de Katholieke geestelijkheid zijne begrafenis weigerde, omdat hij zonder het laatste oliesel ontvangen te hebben gestorven was, droeg een der burgemeesters, Constantijn Lyskirchen, die vroeger zijn leerling was geweest, zorg voor een eervolle teraarde-bestelling [3]).

---

1) Zie het Verslag van de 77ste vergadering der Vereen. tot beoef. van Overijss. Regt en Geschied. bl. 11.

2) Revius, a. w. p. 367, 368; Delprat, Broed. v. G. Groote bl. 164, 320; Dumbar, K. en W. Deventer, I, bl. 307; van der Aa, Biogr. Wdb. i. v.; Paquot, Mém. liter. I, p. 22.

3) Aldus in HS. 873 der Leidsche Universiteits-bibliotheek, bevattende: Uittreksels door Prof. H. W. Tydeman gemaakt uit twee bundels van Ev. Bronchorst getiteld: Flosculi Sententiarum ex diversis autoribus collecti. Tom. II, p. 71. Vgl. Diarium, 2 Aug. 1593.

Everard, die op de Latijnsche school te Deventer het onderricht van zijn vader en de gebroeders Lambertus en Basilius Pythopaeus genoot, volgde zijne ouders in 1569 in de ballingschap naar Keulen. Na zijns vaders dood legde hij zich met grooten ijver op de rechtsgeleerdheid toe en begon daarin na eenigen tijd zelf onderricht te geven. Onder grooten toeloop behandelde hij Diversae regulae juris antiqui uit de Pandecten; en zoo hoog werd de wijze, waarop hij deze onderwerpen had behandeld, gewaardeerd dat nog vele jaren later, nl. in 1607, buiten zijn weten om deze Expositio te Frankfort werd uitgegeven. De gebrekkige en onvolledige wijze, waarop zulks echter geschiedde, noopte hem toen de hand aan een verbeterde en vermeerderde uitgave te slaan. Na Keulen verlaten te hebben, bezocht hij achtereenvolgens de hoogescholen van Marburg, Erfurt en Wittenberg, waar hij zich onder de hoogleeraren Valentijn Forster, Nicolaas Vigelius en Matthaeus Wezenbeke verder op de rechtsgeleerdheid toelegde en zelf privaat-onderricht gaf over de Institutiones Justiniani. Van daar trok hij naar Basel en verwierf aldaar onder den zeer voortreffelijken rechtsgeleerde Samuel Grynaeus en onder goedkeuring van den beroemden Franciscus Hottomannus, die uit Frankrijk verbannen zich aldaar ophield, den 17den Augustus 1579 in het openbaar den graad van Doctor in de beide Rechten. In dezen tijd moet hij ook te Lyon vertoefd hebben, waar hij vriendschap sloot met Petrus Scapius [1]), maar spoedig keerde hij naar Wittenberg terug. Een jaar lang doceerde hij er het Burgerlijk recht en telde den lateren secretaris van Hamburg, Sebastiaan van Bergen, onder zijne leerlingen [2]). Daarna was hij nog twee jaar aan de hoogeschool te Erfurt als hoogleeraar werkzaam. Na eene afwezigheid van dertien jaren keerde hij in 1582 naar zijn geboorteplaats Deventer, dat sinds 1578 in handen der Staatsgezinde partij was overgegaan, terug. Vier jaren later kozen zijne medeburgers hem om zijne groote

---

1) Diarium 6 October 1593.
2) Diarium 31 October 1592.

bekwaamheden tot lid van de vroedschap, waarop hij nog in hetzelfde jaar 1586 in het huwelijk trad met Adelheid Middelburchs, dochter van den Zwolschen burgemeester Gerard van Middelburch. Het verbijf in zijn vaderstad duurde echter slechts kort. Den 29sten Januari 1587 werd Deventer door Stanley's verraad aan Taxis, den Spaanschen gouverneur van Zutphen, overgegeven en daags daarna de Magistraat afgezet en door een meer Spaanschgezinden vervangen. Ook Bronchorst deelde in dit lot en moest vermoedelijk vrij overhaast Deventer verlaten, zooals afgeleid mag worden uit zijne mededeeling dat hij, toen Prins Maurits den 10den Juni 1591 de stad had heroverd, zijn dienstmaagd naar Deventer zond om zijne meubelen naar Leiden over te brengen [1]). Naar de Sleutelstad toch had hij de wijk genomen en er door het schrijven zijner Centuriae primae antinomiarum juris spoedig de aandacht der geleerden op zich gevestigd. Welhaast deden zich in de Academiestad vrij heftige geschillen voor, die ten gevolge hadden dat de hoogst geleerde maar ook zeer gepassioneerde hoogleeraar in de Rechten, Hugo Donellus, die op buitengewoon scherpe wijze tegen de Staten van Holland was uitgevaren, den 25sten April 1587 door de Curatoren en de stedelijke regeering als hoogleeraar ontslagen werd. Door den kanselier van Gelderland, Elbert Leoninus, en den Leidschen hoogleeraar in de Rechten, Julius à Beyma, aanbevolen [2]), werd nu Everardus Bronchorst „op zijne sollicitatie" en na overlegging zijner „Capita propositionum" den 24sten Augustus van datzelfde jaar tot Professor ordinarius aangesteld op eene jaarwedde van *f* 400.— [3]).

Met grooten ijver en onverzwakte toewijding zien wij hem van dien tijd af bijna veertig jaren lang werkzaam aan Leidens hoogeschool. Nauwgezet en ernstig vatte hij zijn taak op. Zijn beste krachten had hij voor haren

---

1) Diarium 21 Juni 1591.

2) Aldus in HS. 873 der Leidsche Univ. Bibl. p. 72.

3) Resol. van Curatoren, 1ste Register fol. 210, 211, vgl. 2de Register, fol. 19.

bloei veil, zooals zijn Dagboek daarvan doorloopend getuigenis aflegt. Bij herhaling stelde hij, buiten de gewone lessen om, hetzij uit eigene beweging, hetzij op verzoek van eenige studenten[1], zijn tijd beschikbaar tot het houden van private colleges, waarin voor een beperkt aantal jongelieden een gedeelte der Pandecten of Instituten, of wel de Paratitla Wezenbekii of de Theses ad Institutiones Valentini Forsteri werden behandeld. Soms verzamelde hij zijne leerlingen daartoe niet minder dan driemaal 's weeks rondom zich [1]), of gaf op een anderen tijd twee privaat-colleges te gelijk, uithoofde van het groote aantal deelnemers [2]). Niet minder onverdeeld wijdde hij zijne krachten aan de openbare dispuut-colleges, die o. a. in de jaren 1596—1597, 1599—1601, 1619—1620 door hem afzonderlijk of in vereeniging met zijne mede-professoren werden opgericht, en waarin onder voorzitterschap der hoogleeraren de vooraf vastgestelde onderwerpen door de studenten werden verdedigd of bestreden. Nauwlettend ook hield hij toezicht op de studiën der bij hem inwonende jongelingen. Geregeld repeteerde hij met hen de op het college behandelde Instituten [3]), of hielp een wat achterlijken Muzenzoon door privaat onderricht voort [4]), waarvoor het hem aan bewijzen van erkentelijkheid, ook van stoffelijken aard, niet ontbrak [5]). En met welk een belangstellende aandacht hij de examina volgde, die sinds October 1592 in zijne faculteit waren ingesteld ter verkrijging van den graad van Licentiaat en Doctor, blijkt genoegzaam uit de geregelde aanteekening in zijn Dagboek van de wetten, die den examinandus ter verklaring werden opgegeven, en van de meer of minder loffelijke wijze waarop deze zich van zijn taak had gekweten. Ook bij de disputationes pro gradu, die bij een private promotie gelijktijdig plaats hadden, maar aan de publieke promotie enkele

---

1) Diarium 17 Juni 1614.
2) Diarium 26 October 1594—22 November 1595.
3) Diarium 29 Mei 1591, 6 Mei 1592, 17 November 1593 enz.
4) Diarium 31 Juli 1613, 15 April 1614.
5) Diarium 5 December 1595, 31 Juli 1613, 15 April 1614.

dagen voorafgingen, evenals bij de promoties zelve, waarbij, als zij in het openbaar geschiedden, zoowel de nieuwe titularis als zijn promotor eene redevoering hield, ontbrak hij buiten dringende noodzakelijkheid nooit.

Wij zien Everardus Bronchorst evenzoo de belangen der Hoogeschool, de rechten en vrijheden der hoogleeraren en academieburgers en de aangelegenheden zijner faculteit, waar het noodig was, met grooten ijver bepleiten en behartigen. Bij herhaling zag hij zich daartoe, hetzij in de vergaderingen van den Academischen Senaat, hetzij bij het College van Curatoren, geroepen, inzonderheid toen hij den 1sten Februari 1604 tot Rector Magnificus voor het nieuwe academiejaar was benoemd. Niet gering was bovendien zijn aandeel aan de rechtsgeleerde adviezen, die van tijd tot tijd van verschillende zijden aan de juridische faculteit werden gevraagd en waarbij zijn gevoelen, als dat van een hoogst bekwaam jurist groot gezag had, terwijl ook zijne herhaalde benoeming tot ouderling der Leidsche Hervormde gemeente bewees, hoezeer zijne diensten door de kerk op prijs werden gesteld [1]) In allen deele betoonde hij zich een man, wiens werkzame geest van geen rusten afwist.

In weerwil toch van de serieuse opvatting van zijn taak en de veelvuldige daaruit voortvloeiende bezigheden, wist Professor Bronchorst tijd te vinden tot het samenstellen en uitgeven van onderscheidene rechtsgeleerde werken. Achtereenvolgens zagen sinds 1594 zijne „Quatuor centuriae ἐναντιοφάνων" benevens „Duae miscellaneae centuriae controversiarum juris" het licht, welke hij andermaal in 1620, maar nu te zamen vereenigd, bij Johannes Marcus uitgaf en die later nog meer dan eens zijn herdrukt. Bij denzelfden boekhandelaar leide hij in November 1612 zijn „Methodus feudorum" ter perse" en in December 1622 zijne „Aphorismi politici exemplis illustrati". Aan Bonaventura Elzevier droeg hij den 21sten October 1623 de uitgave van zijn „Commentarius ad regulos juris" op, die in

---

1) Hij bekleedde dit ambt in de jaren 1592, 1593, 1595 en 1604.

Maart 1624 het licht zag, terwijl nog andere kleinere geschriften van zijn hand, tijdens zijn leven of na zijn dood de pers verlieten.

En toch stond hem bij dien arbeid zeer dikwijls een slechte gezondheid in den weg. Weken, soms maanden aanéén leed hij aan maag- of miltziekte of plaagden hem jicht en scorbuut [1]). Telkens keerde de krankheid na korter of langer herstel terug en meer dan eens kon hij, ook nadat zij geweken was, zijn taak niet in haar vollen omvang hervatten, zoodat de Curatoren het raadzaam achtten dat hij voorloopig niet meer dan tweemaal 's weeks college gaf. Deze ongunstige gezondheidstoestand bracht dan ook ten slotte te weeg dat hij in 1620 tot Professor honorarius werd verklaard, met behoud van zijn volle traktement van *f* 800.— [2]) en van verdere emolumenten en met het recht om, zoo hij zulks verlangde, een privaat-college te mogen geven en bij publieke disputaties als voorzitter te fungeeren. Van dat recht maakte hij althans nog tot in Mei 1621 gebruik. De Curator Pauw gaf hem toen den raad om ook dezen arbeid te staken, opdat hij geheel professor honorarius mocht zijn [3]), maar ook daarna bleef hij de examina bijwonen, aan de disputen deelnemen en op zijn beurt als promotor optreden [4]). „Otium altum jam nactus, minime otiosus tamen fuit", getuigde Petrus Cunaeus van hem, toen deze enkele dagen na Bronchorst's dood de lijkrede hield [5]).

In zijne laatste levensjaren verdiepte hij zich gaarne in de godsdienstige en godgeleerde vraagstukken van zijn

---

1) Volgens zijn Diarium was hij ongesteld: 15 Mei—5 Juni 1593; 17 Januarij—15 April 1597; November 1604—15 Juni 1605; korter of langer in de jaren 1607, 1608, 1609, 1610; Juli 1611—October 1612; 1613—24 Februari 1614; April—Juni 1615.

2) Het was van *f* 400.—, in 1589 op *f* 500.—, in 1591 op *f* 550.—, in 1593 op *f* 700.— en 4 November 1596 op *f* 800.— gebracht. Zie het Diarium en de Resol. van Curatoren.

3) Diarium 22 Mei 1621.

4) Diarium 2 November 1621, 18 Augustus 1622, 20 Juli 1626.

5) Oratio funebris p. 7, voorkomende in de Centuriae Sex *ἐναντιοφάνων* L. B. 1695.

tijd. Meermalen trad hij in de openbare theologische disputcolleges, die onder Walaeus en Polyander gehouden werden, als bestrijder der daarin behandelde stellingen op. Niet zelden bracht hij, gelijk hij niet zonder eenig zelfbehagen vermeldt, den verdediger en zelfs den voorzittenden hoogleeraar in het nauw [1]). Maar ook hield hij zich met de studie der oude letteren en geschiedenis bezig, en gelijk hij in vroeger jaren de lessen van Professor Pauw, die het „Systema Fernelii de medicina universa" verklaarde, bijwoonde [2]), zoo nam hij ook nog op zijn ouden dag op de collegebanken plaats, om Daniel Heinsius de „Libri historiarum Taciti" te hooren verklaren, of de lessen in het Grieksch van Joannes Gerardus Vossius te volgen [3]). Van een der colleges van laatstgenoemden hoogleeraar keerde hij in het midden der Meimaand van 1627 ongesteld huiswaarts. Een hevige koorts had hem aangetast. Weldra voelde hij zijn krachten afnemen en begreep dat hij ditmaal op geen herstel had te hopen. Zijn voorgevoel bedroog hem niet. Den 27sten Mei ontsliep hij kalm en gelaten, bijna 73 jaren oud.

Zijn lijkredenaar Petrus Cunaeus teekende hem enkele dagen later als een man, wiens naam door geheel Duitschland beroemd was en die door allen den „vader der rechtsgeleerdheid" werd geheeten; een man met een ijzersterk geheugen, dat nooit vergat wat het eenmaal had geleerd, en voor wiens brandende weetlust geen enkel vak van wetenschap een geheel gesloten boek was gebleven; een man vol ijver en toewijding waar het de belangen gold van staat en godsdienst, beminnelijk, humaan en gemakkelijk in den omgang, geleerd en puntig in zijn gesprekken, bevriend met de besten onder zijn collega's en onvermoeid bezig, ook toen het hem reeds vergund was als rustend hoogleeraar te leven en alleen door den roem van zijn naam de hoogeschool tot sieraad te zijn.

Toch was hij niet, volgens het eigen getuigenis van zijn

---

1) Diarium 22 Februari, 11 April, 9, 12 en 19 December 1620; 27, 30 Januari en 16 Maart 1621.

2) Diarium 21 Juni 1591. Over Fernelius, zie Jöcher Gelehrt. Lexic. i. v.

3) Diarium 17 Maart 1620, P. Cunaei Orat. funebr. p. 8.

Dagboek, zonder gebreken. Geheel onberispelijk mogen zijn levensgedrag en karakter niet genoemd worden. Hoewel hij zich niet, zooals meer dan een zijner medehoogleeraren geregeld aan onmatigheid overgaf, ging hij zich nogtans van tijd tot tijd wel eens aan een te ruimen dronk te buiten. Meermalen nam hij deel aan de luidruchtige en brooddronken promotie- en andere studentenpartijen en geraakte daardoor nu en dan in ongelegenheid, zooals vooral het geval was op den 16den December 1607, toen de student Assuerus Hornhovius door de gewapende nachtwakers aan Bronchorst's zijde werd doorschoten en aan de 21 wonden, hem toegebracht, bezweek [1]). Hij deed toen de ernstige gelofte om voortaan nimmer meer aan zulke maaltijden deel te nemen, wat enkele jaren later ook uitdrukkelijk door den Academischen Senaat verboden werd [2]). Ook aan eene andere lichtzinnigheid, die wij echter niet met name zullen noemen, maakte hij zich volgens zijne eigene, elders voorkomende mededeeling eene enkele maal schuldig [3]).

Bronchorst was ook niet vrij van zekere ijdelheid. Gedurig treedt dit in zijne opteekeningen aan het licht, wanneer hij niet zonder zelfbehagen nu eens vermeldt dat Professor Coddaeus, in diens lijkrede op den hoogleeraar Rudolf Snellius, met lof van hem gewag heeft gemaakt, dan weer aanteekent dat deze of gene een lofdicht op hem vervaardigde of mededeelt hoe hij door aanzienlijke personen met onderscheiding werd behandeld of allerlei beleefdheden van hen ondervond [4]).

Zijn lijk werd in de Pieterskerk ten grave gedragen.

---

1) Diarium 16 December 1607. Vergelijk over dit geval het Rapport van de soldaten van de nachtwacht, medegedeeld door Mr. Ch. Dozy, in de Hand. en Meded. d. Maatsch. v. Ned. Letterk 1895/1896. Het werpt op dit Rapport een zonderling en niet zeer onpartijdig licht dat het geheel zwijgt van den dood van Hornhovius, die aan niet minder dan 21 wonden „ex sclopeto" bezweek.

2) Diarium 9 Februari 1613.

3) Zie HS. 873, Tom. II, p. 138 der Leidsche Univ. Biblioth.

4) Diarium 6 Maart 1613; 18 April en 13 Juni 1592; 29 Augustus 1624.

Zijne verdiensten werden in herinnering gehouden door een opschrift op zijn graf, terwijl een koperen plaat, aan de naastbij staande pilaar bevestigd, eenige latijnsche dichtregelen tot zijn eer bevatte, een hulde hem door zijne weduwe en kinderen gebracht [1]).

Het Dagboek van dezen veelszins verdienstelijken man ziet nu hier het licht. Het laat ons een blik slaan in zijn kring en omgeving, het legt ons zijn doen en laten bloot, het leidt ons in zijn gezin binnen, het deelt ons allerlei zaken mede die, al zijn zij op zich zelf niet altijd van even groot belang, niettemin hunne waarde hebben in verband met het geheel van het maatschappelijk, kerkelijk, staatkundig en wetenschappelijk leven dier dagen. Daardoor is het in meer of mindere mate de weerspiegeling van het publieke en private leven van dien tijd, waaraan de schrijver zelf heeft deelgenomen. En het gebeurt te zelden dat ons een reeks van mededeelingen van drie eeuwen herwaarts geschonken wordt, gevloeid uit een pen die, zonder eenige andere tendenz dan om het eigen geheugen te hulp te komen, het opgeteekende neerschreef en daarom reeds a priori op niet geringe geloofwaardigheid aanspraak kan maken, om daarvan de waarde niet te gevoelen.

Wie dit bedenkt zal de teleurstelling lichter dragen, dat Bronchorst's dagboek niet altijd geeft, wat hij gehoopt had daarin te vinden. Zoo zijn de berichten uit den zoo beruchten tijd der Remonstrantsche en Contra-Remonstrantsche twisten kariger dan men gewenscht zou hebben, al ontbreken enkele niet bekende bijzonderheden omtrent het ontslag van Gomarus en het optreden van den Magistraat tegen de Remonstranten in 1620, met name tegen Carel Joosten Lanius, Paulus Stochius, Professor Coddaeus, Vezekius en Prince, niet [2]). Ook omtrent de politieke gebeurtenissen en krijgsbedrijven van het door Bronchorst beleefde tijdvak deelt hij ons geen nieuwe zaken mede, al geeft hij ook den indruk weer die de

1) Revius, Dav. illustr. p. 670.

2) Diarium 22 April 1611, Januari 1620, 18 Mei, 6 Januari, 21 Mei en 12 Maart 1620.

tijding van Maurits overwinningen binnen Leidens veste te weeg bracht. Menige aanteekening, zijn eigene particuliere en huiselijke aangelegenheden betreffende, is zelfs onbeduidend. Maar in zijn geheel genomen is het Dagboek een stuk leven, waarin ook het kleine meetelt, de onbeduidende trekjes de teekening voltooien en dat de geschiedvorscher daarom op prijs zal weten te stellen.

Zijn voornaamste beteekenis echter ontleent het Diarium aan hetgeen het tot verrijking van onze kennis van de geschiedenis van Leidens Hoogeschool en het aldaar gegeven onderwijs aanbiedt. Met groote zorgvuldigheid teekende de schrijver daaromtrent allerlei bijzonderheden aan, die ons meer nog dan tot dus verre inlichten aangaande den loop der studiën, de eischen door de wetenschap aan hare voedsterlingen gesteld, het peil der door hen verkregen kennis, de bepalingen omtrent de verschillende examens, de disputaties, de inschrijvings- en andere gelden en de verdere aangelegenheden, die op het verblijf aan de hoogeschool betrekking hadden. En als zoodanig komt het zijn plaats innemen in de rij der geschriften die den historicus bij zijn bronnenstudie ten dienste staan en door hem dankbaar worden geraadpleegd.

Ik heb hierbij weinig meer te voegen. Het Handschrift gaf ik weer, zoo als het zich aan ons voordoet en zonder de door elkander geplaatste berichten uit de jaren 1619 en 1620 te ordenen. In de noten teekende ik aan wat in het Diarium in margine voorkwam en welke wetten uit de Digesta en den Codex het waren, die aan de examinandi ter verklaring werden gegeven, omdat de door Bronchorst gevolgde wijze van citeeren thans niet meer gebruikelijk is. Ook scheen mij de aanduiding niet ondienstig van die stukken uit het dagboek, die in de excerpta van Alberti en van te Water worden aangetroffen. Wat op de eerste bladzijden van het Handschrift niet meer leesbaar was, vulde ik of uit HS. 957 der Leidsche Universiteits-Bibliotheek of door gissing aan.

J. C. VAN SLEE.

Deventer, Maart 1897.

ADVERSARIA [OMNIUM]

QUAE PUBLICE PRIVATIM[QUE] SINGULARITER GESTA SUNT

[ANNO 1591] SEQQ. IN ACADEMIA LEY[DENSI] [1]).

Anno (15)91.

25 Martii promulgatum est Leydae [jussu] . . . . . Ordinum, ne quis subditorum filios suos [mitteret] studiorum gratia Lovanium, Duacum, Dolam [etc.] [2]) aut ad aliam Academiam hosti parentem sub poena 300 florenorum. Item ne aliqui gradum in iisdem academiis adipiscantur, neve adepti ad officia vel honores promoveantur, nisi prius juramentum revocaverint.

23 Martii duo D.D. privatim promoti, unus in jure Jacobus van der Does a me promotus qui respondit de [Navigatione] [3]), alter in medicina Cornelius Niewenhoven, respondit de Mania, promotus a D. [. . . . .] [4]).

12 Martii abiit Lipsius ad thermas [Germanicas] [5]).

27 celebravi natalem [septimam tricesimam], D. Beyma affin[ique] Gall[o] [praesentibus] [6]).

---

1) Het tusschen [ ] geplaatste is de vermoedelijk juiste aanvulling van het gedeeltelijk weggesleten opschrift.

2) Uit HS. 957 der Leidsche Universiteits-Bibliotheek aangevuld met de tusschen [ ] geplaatste woorden. Het is de bekende plooi van 12 Maart 1591.

3) Vermoedelijk aldus te lezen.

4) Onleesbaar.

5) Uit HS. 957 aangevuld.

6) Vermoedelijk met het in parenthesi geplaatste aan te vullen.

[.....] [1]) respondit publice pro gradu Henricus Wintges de variis thesibus juris controversi magna cum laude, presente et opponente D. [Le]onino Cancellario, praeside Sosio.

Eodem die a prandio ex mandato curatorum in conventu professorum proposuit Vulcanius decretum esse, ne posthac ullae haberentur promotiones privatae, sed non fuit observatum.

4 Aprilis promotus Doctor publice Henricus Wintges a Sosio. Orationem habuit Vulcanius de Academiarum institutione et praecipue de Academia Leydensi. Exhibuit D. Wintges convivium solemne pro doctoratu, invitato D. Nortwick, curatore Academiae, consulibus, Pensionario Hauteno et Professoribus juris eodem die in den Wissell.

14 Apr. ipso die Paschae accessi sacram synaxin, quod clementissimus Deus ad fidei meae confirmationem et pietatis profectum feliciter evenire mihi concedat, ut nomen suum per me glorificetur.

Eodem die dedi literas ad affinem [Dorrium] [2]) et Wiferding Zwollensem concionatorem eique misi theses theologicas de Antichristo, disputatas praeside Carolo Gallo 6 Aprilis a Cornelio Pynackero.

23 Aprilis scripsi ad D. Tochaeum Erfordiam per fratrem ejus.

27 scripsi iterato ad D. Dorrium.

24 proposuit Hautenus in Senatu academico, eodem die decretum esse a magistratu ut tres stipendiati alantur in studio theologico in collegio Ordinum, qui per sexennium sumtibus civitatis, centum aureis in singulos annos relictis, in eodem collegio morabuntur et post duos annos cum dimidio promovebuntur in Magistros artium.

Majus.

1 May Gronwegen candidatus juris admissus est in collegio ad disputandum pro gradu Doctoratus me praeside.

---

1) De datum is weggesleten.

2) Alzoo te lezen op grond van het aangeteekende op 27 April.

[. . . . . .] [1]) respondit Joannes Hortensius me praeside [] [1]) ult. De emtione et venditione [2]) satis magna cum laude, exercitii gratia.

8 indictae fuerunt publicae preces et publica gratiarum actio hoc nomine quod Deus animos principum Germaniae permoverit quod pro defensione religionis et libertatis nobiscum conjunctis viribus arma sumserint.

17 respondit feliciter et accurate me praeside, de materia: Qui pot. in pig. hab. [3]) Antonius Gronwegen pro Doctoratu. Erat tamen defectus opponentium, nam aliquoties ad disputandum provocabam studiosos, ita ut paulo ante XI horam finis sit impositus.

21 contuli titulum Doctoratus Antonio Gronwegen. Orationem habuit Raphelengius: Quod vera gloria paritur virtute et literis; dono dedit mihi pro collatis insignibus D. Doctor aureum nummum 8 florenorum. Exhibuit conviviolum in aedibus Joannis Marci quo vocavit D. Rectorem Sosium, D. Beyma, me et Raphelengium.

22 transiit hac Comes Mauricius, pridie transmisso vexillo satellitii sui, instructus 20 curribus ad castra collocanda in Geldria, ubi mox Zutphaniam incepit obsidere, at castrum e regione Zutphaniae statim occupavit.

29 incepi privatim cum meis domesticis repetere regulas juris; accessit nobilis quidam Harsbeck dictus.

30 Comes Mauricius occupavit per compositionem Zutphanium, cum 26 tormentis bellicis majoribus aliquot horis urbem concussisset; milites cum armis et impedimentis suis libere discesserunt et totus exercitus Ordinum incepit obsidere Daventriam.

13 May Donellus Altorfii ex hac vita discessit [4]).

Junius.

3 Junii scripsi ad nobilem Henricum Ranzovium pro liberatione filii Pedelli Aegidii Elzevier, qui captus erat ab nobile Holsato pro debitis hujus patriae.

---

1) Onleesbaar.
2) i. e: Inst. 3, t. 24.
3) i. e: Dig. 20, t. 4.
4) Ook vermeld in Hs. 957.

2 incepit Comes Mauricius ab utraque parte Isulae arcte Daventriam obsidere, ita ut commeatus nullus introduci potuerit. Germani milites statim tumultuabant et pecuniam efflagitabant conviciaque in magistratus suos spargebant et prae penuria panes a pistore ex fornace productos armorum conflictu extorquebant.

5 et 8 scripsi ad Dorrium.

8 invitatus fui apud D. Beyma cum D. Grotio pastore in Warmont et D. Heurnio.

10 occupavit Dei praesentissimo auxilio Comes Mauricius Daventriam, cum uno die tormentis majoribus urbem oppugnasset sesqui-quinquorum mille ictibus, deditaque est urbs salva vita et bonis civium militeque dimisso.

11 insignis triumphus editus est Leydae pro victoria civitatis Zutphaniae et Daventriae. Incersae in omnibus plateis picea vasa. Tubicines et comoedi ex turri Curiae buccinis et cantilenis laudes Domini et Mauricii cecinerunt.

12 promotus privatim Anglus quidam Londinensis in Doctorem Medicinae, respondit in genere de Morborum curatione satis exacte, promotore D. Heurnio; primus 60 aureos solvit [1]).

Eodem die publicae gratiarum actiones ad Deum institutae concioque habita est vesperi hora 4 pro victoria duarum urbium. Circa id tempus Noviomagenses ejecerunt praesidiarios milites.

14 deduxi matrem Amsterdamum et in itinere Harlemum invisebamus.

16 reversus Comes Mauricius, collocavit post deditionem 4 signa militum praesidii loco in patria. Gubernator urbis constitutus est Satrapa Sallandiae Warmelo.

13 novus electus est Magistratus Daventriae [2]), autore

---

1) Deze aanteekening komt in Hs. 957 en Hs. 215 der Leydsche Universiteits-Bibliotheek verkort voor. In plaats van „aureos" geven zij „florenos." Hs. 215 plaatst haar ten onrechte op 12 April 1592.

2) In margine:

„Electi consules XVI. Novitii VIII: Roeck, Hermannus Winssum, Stegman, Tervijll, Temming, Egbert ter Bruggen, Hermannus Goswini, Johan Tinctor."

et praeside Comite Mauricio, adhibitis etiam in consilium Ordinibus Transilulaniae et Consulibus Campensibus et Zwollensibus, exercitusque noster in Frisiam deductus ad invadendam Groningam.

Dorpius 20 vexillis peditum et aliquot turmis equitum Noviomagum obsidere coepit.

Comes Herman de Monte in occupatione Daventriae oculo privatus.

18 Junii anno 91 absolvi Paratitla Pandectarum in publicis praelectionibus. Eodem habitus conventus et Hagenous admissus ad disputandum pro Doctoratu.

19 recepi literas a Dorrio continentes historiam occupationis nostrae patriae et mutationem Magistratus.

Eodem accepi literas a Tellingio cum duabus orationibus Pacii [1]) de Honore, habitis Heidelbergae, in quibus vehementer a me efflagitabat ut id curarem quo Pacius posset hic vocari ad professionem.

21 coepi audire D. Paw explicantem Fernelium: de universa medicina.

20 misi famulam Daventriam ut mobilia nostra et suppellectilem huc transferret.

24 incepi praelectionem libri 4ti Codicis; habui auditores 23. Praefatus sum aliqua de utilitate et dignitate tractatuum.

25 scripsit Lipsius se propter morbum non rediturum in hanc Academiam ad munus docendi [2]).

26 dies precorum et gratiarum actionis ad Deum instituta est pro illustri victoria, quam nobis in recuperatione Daventriae et Zutphaniae tam clementer largitus est.

30 cognatus Gallus cum uxore invitatus fuit a me ad coenam.

Julius.

2 scripsit Academia ad D. Lipsium ut in hanc scholam

---

1) In margine: NB. Pacius ambit professionem Juris Lugduni Batavorum.

2) Deze aanteekening komt ook voor in Hs. 957 en Hs. 215, dat haar ten onrechte op 1592 stelt.

2 incepit Comes Mauricius ab utraque parte Isulae arcte Daventriam obsidere, ita ut commeatus nullus introduci potuerit. Germani milites statim tumultuabant et pecuniam efflagitabant conviciaque in magistratus suos spargebant et prae penuria panes a pistore ex fornace productos armorum conflictu extorquebant.

5 et 8 scripsi ad Dorrium.

8 invitatus fui apud D. Beyma cum D. Grotio pastore in Warmont et D. Heurnio.

10 occupavit Dei praesentissimo auxilio Comes Mauricius Daventriam, cum uno die tormentis majoribus urbem oppugnasset sesqui-quinquorum mille ictibus, deditaque est urbs salva vita et bonis civium militeque dimisso.

11 insignis triumphus editus est Leydae pro victoria civitatis Zutphaniae et Daventriae. Incersae in omnibus plateis picea vasa. Tubicines et comoedi ex turri Curiae buccinis et cantilenis laudes Domini et Mauricii cecinerunt.

12 promotus privatim Anglus quidam Londinensis in Doctorem Medicinae, respondit in genere de Morborum curatione satis exacte, promotore D. Heurnio; primus 60 aureos solvit [1]).

Eodem die publicae gratiarum actiones ad Deum institutae concioque habita est vesperi hora 4 pro victoria duarum urbium. Circa id tempus Noviomagenses ejecerunt praesidiarios milites.

14 deduxi matrem Amsterdamum et in itinere Harlemum invisebamus.

16 reversus Comes Mauricius, collocavit post deditionem 4 signa militum praesidii loco in patria. Gubernator urbis constitutus est Satrapa Sallandiae Warmelo.

13 novus electus est Magistratus Daventriae [2]), autore

---

1) Deze aanteekening komt in Hs. 957 en Hs. 215 der Leydsche Universiteits-Bibliotheek verkort voor. In plaats van „aureos" geven zij „florenos." Hs. 215 plaatst haar ten onrechte op 12 April 1592.

2) In margine:

„Electi consules XVI. Novitii VIII: Roeck, Hermannus Winssum, Stegman, Tervijll, Temming, Egbert ter Bruggen, Hermannus Goswini, Johan Tinctor."

et praeside Comite Mauricio, adhibitis etiam in consilium Ordinibus Transilulaniae et Consulibus Campensibus et Zwollensibus, exercitusque noster in Frisiam deductus ad invadendam Groningam.

Dorpius 20 vexillis peditum et aliquot turmis equitum Noviomagum obsidere coepit.

Comes Herman de Monte in occupatione Daventriae oculo privatus.

18 Junii anno 91 absolvi Paratitla Pandectarum in publicis praelectionibus. Eodem habitus conventus et Hagenous admissus ad disputandum pro Doctoratu.

19 recepi literas a Dorrio continentes historiam occupationis nostrae patriae et mutationem Magistratus.

Eodem accepi literas a Tellingio cum duabus orationibus Pacii [1]) de Honore, habitis Heidelbergae, in quibus vehementer a me efflagitabat ut id curarem quo Pacius posset hic vocari ad professionem.

21 coepi audire D. Paw explicantem Fernelium: de universa medicina.

20 misi famulam Daventriam ut mobilia nostra et suppellectilem huc transferret.

24 incepi praelectionem libri 4ti Codicis; habui auditores 23. Praefatus sum aliqua de utilitate et dignitate tractatuum.

25 scripsit Lipsius se propter morbum non rediturum in hanc Academiam ad munus docendi [2]).

26 dies precorum et gratiarum actionis ad Deum instituta est pro illustri victoria, quam nobis in recuperatione Daventriae et Zutphaniae tam clementer largitus est.

30 cognatus Gallus cum uxore invitatus fuit a me ad coenam.

Julius.

2 scripsit Academia ad D. Lipsium ut in hanc scholam

---

1) In margine: NB. Pacius ambit professionem Juris Lugduni Batavorum.

2) Deze aanteekening komt ook voor in Hs. 957 en Hs. 215, dat haar ten onrechte op 1592 stelt.

revertetur ad munus docendi. Idem Curatores et Magistratus fecerunt [1]).

Eodem die munitissimum propugnaculum Delfzyl, antequam tormentis bellicis quassatum esset, dedidit se in potestatem Comitis Mauricii.

5 adfuit in lectione mea Vincentius Mollerus Hamburgensis, quondam meus discipulus, promotus Doctor cum Domino suo Kniphusen; hic retulit insignem equitatum, collectum in Germania, cujus ductor supremus est Dux Anhaldinus, qui ad oppidum Hanaw 15 Julii dicebatur delictum habiturus indeque mox per Belgium ingressurus iter in Galliam.

12 imposui finem lectionibus et post inceperunt feriae.

11 fuimus ego et Beyma cum cognato suo una in symposio, qui sumptus convivii persolvit 45 stuferos hac conditione, ut si intra triennium ex hac urbe discedat duplum a nobis persolvatur.

14 scripsi Ultrajectum ad D. Winhovium pro commendatione Martini Johannis Notarii, ut expeditionem causae seu processus obtineret.

16 diverterunt apud me duo cognati Amsterdamenses in tentorio per unum diem.

19 una cum P. Hackio invitatus sum a Terboing Admiralio, qui mihi commendavit filium suum Aeneam ut ejus curam haberem in studiis. Eodem die rescripsit Lipsius ad Curatores se omnino non rediturum [2]).

21 profectus sum cum uxore, filia et duobus filiis Joanne et Gerardo Zwollam et diverti eodem die apud fratrem Amsterodami, ubi tunc temporis erat mater; et socerum invenimus Amsterodami, ibique diem transegi.

23 perveni cum uxore et liberis ac socero Zwollam, commoda navigatione usus.

Parmensis coepit circa hoc tempus obsidere propugnaculum Knodzenburch, exercitu suo transmisso in Bataviam. Exercitus noster, relicta Steenwikana obsidione, hostem in Batavia circumsidere coepit.

---

1) Ook in Hs. 957 en 215. Het laatste geeft ten onrechte 1592.

2) Rescripsit — rediturus, komt ook voor in Hs. 957 en 215, het laatste geeft weer 1592.

22 incepit oppugnare Parmensis Knodzenburg sed egregie repulsus est, amissis 200 militibus, inter quos periit Comes Octavianus à Mansfelt.

24 in Bataviae pago Elst commissum proelium inter Hispanos et nostros milites, in quo sex signa hostium omnino sunt profligata, tria Arnhemum perducta cum centurionibus et signiferis, 300 captivi in castra nostra perducti, 200 in conflictu ex hostibus obierunt.

27 scripsi Leydam ad affinem Gallum.

Eodem die exercitus hostilis, trajecto Whali, turpiter deseruit obsidionem Knodzenburg.

Augustus.

2 ad Isulam usque inambulavi ibique litteras affinis Galli per filiam Godschalci Kannegiters misi Daventriam.

Eodem die dux Parmensis exercitum suum trajecit Mosam prope Moukium et Graviam cum omnibus tormentis apparatuque bellico. Verdugius, profectus ad Parmensem petitum auxilia pro Groningensibus, re infecta discessit.

7 Aug. cum uxore et duobus filiis (filia relicta Zwollis) perveni Campos ibique commoratus sum pauculis diebus apud affinem Dorrium.

Eodem die tradidi pro debito matris famulae quondam nostrae Gezae dalerum imperialem.

10 Aug. cum uxore patriam accessi ibique diverti apud materteram Kosters.

13 excusavi me apud Consulem Scharf, cur non parere possem edicto de revocatis civibus. Retulit Secretarius Donkell in Acta me, quia in officio publico Hollandiae Statuum seu professione publica versarer, excusatum.

Eodem die transmisi Amsterodamum duo vasa librorum et parvum vasculum ad materteram *In die tente.*

15 redii Daventria Zwollam navigio cum filiolo, cum per quatriduum in patria haesissem.

16 receptor noster Jacobus Leodiensis tradidit rationes de annua administratione et summa suae receptionis efficiebat aureos octuaginta quinque.

17 profectus sum Campos ut filium Johannem redu-

cerem Zwollam, quum donec nos Daventriam proficiscebamur mansit Campis apud sororem.

21 numeravit mihi Panderus 25 aureos Carolinos, in computationem 51 florenorum, reliquum post mensem se soluturum promisit; reliqui apocham totius summae apud sororem Middelburchs. Eodem die remotior domus ab horto anno uno elocata eidem inquilino $10^1/_2$ aureis.

29 redii Leydam cum sex septimanis abfuissem.

24 exercitus Statuum dissolutus et castra segregata sunt, militibus undique in civitatibus collocatis; eodem tempore duo vexilla equitum Lespine et Bersen collocata in patria.

Hisce Canicularibus D. Paludanus vocatus ad professionem Medicam 400 florenis, Carolus Gallus [1]) dimissus, M. Lucas Ordinarius factus, ad professionem theologicam vocatus Heydelbergae Franciscus Junius.

29 petiit Busius [2]) ut causam suam ageremus, quod non admittatur ad conventum Curatorum.

31 venit primum ad conventus Academiae M. Lucas Trelcatius, praestito juramento observantiae Magistratui [3]).

Eodem die definitum nihil ad nos pertinere controversiam de Busio Curatore.

September.

2 Sept. mane hora 6ª concessit D. Waltherus in fata, Minister Ecclesiae Leydensis. Eodem die mortem obiit Hector ab Apeltern, Dominus in Persinge, Ultrajecti.

3 Septemb. reversi sumus ad publicas lectiones post Caniculares.

4 fui in coena apud cognatum Gallum una cum cognata Everwyns.

5 redii ad privatam lectionem Regularum juris; accessit Admiralii Terloing filius cum Jacobo Elburgensi.

7 conveni Dominam de Rynsburch ut affinis Gallus ad

---

1) Carolus G. — Fr. Junius, ook in Hs. 957 en 215.

2) De bekende Paulus Buijs.

3) Venit — Magistratui, ook in Hs. 957.

ministerium Ecclesiae Rynsborgensis vocaretur; promisit ubi semel periculum fecerit concionandi omnem operam in eo promovendo [1]).

Eodem die distraxi libros quosdam philosophicos, quos adduxeram Daventria ex bibliotheca paterna, pretio 25 florenorum et 13 sestertiis.

Integra septimana a 9 Septembris usque ad 16 vacatio lectionum indicta est propter Falkenburgenses nundinas.

11 scripsi Zwollam ad sororem Middelburchs misique fratri Balduino dono Triglotton.

12 cum Domino Tuningo Hagam inspiciendae bibliothecae Honradii causa profectus sum.

13 invitatus sum a D. Grotio ad coenam, ad renovandam amicitiam cum D. Winhovio, una cum D. Beyma.

15 una cum D. Beyma primae concioni habitae a Carolo Gallo Rynsburgi interfui, quae feliciter successit et laudata est a praecipuis Ecclesiae antistitibus, ministris, senioribus et aliis, sed tamen repulsam passus obtrectatione ut videbatur Flandrorum [2]).

Interfui comoediae Senecae habitae a Snellio, quae Agamemnon inscribitur.

18 invitatus sum in Aedes provinciales a P. Bercio una cum Hauteno, qui filium mihi tradidit in convictum [3]).

19, qui erat dies Jovis, venit ad me in convictum filius P. Bercii Enchusanus annuo pretio 100 dalerorum.

Eodem die incepi mane hora nona docere, facta mutatione horae cum Sosio, qui ultro octavam eligit.

24 disputavit Hagenous de Compensationibus pro Doctoratu, praeside D. Beyma. Opposuit Ramzaeus, Scotus Professor et ego, sed paulo acrius; excusavi tamen me apud D. Beyma.

22 concionatus est hic primum novus minister Petrus Everardi Hagiensis; tractavit locum de charitate, satis prolixe et dextre. Vocatus erat in locum D. Waltheri;

---

1) Conveni — promovendo, ook in Hs. 957 en 215.

2) Una cum — Flandrorum, ook in Hs. 957 en 215.

3) In margine staat: „Eodem die incepit exercitii gratia extra ordinem Professor historiarum praelegere Synopsin historiarum D. Merula."

una cum eo nominatus erat minister in Coudekerek ad hujus Ecclesiae ministeria.

26 promotus Hagenous praeside Beyma, orationem de Gradibus habuit Vulcanius.

Eodem die libellum supplicem composui ad Ordines pro impetrando jure cuniculorum [1]).

27 diverterunt apud me frater cum socero suo Walbeck, et manserunt per biduum.

Eodem die triumphus celebratus Leydae de capta civitate Flandriae Hulst a Comite Mauricio. Circa hoc tempus milites nostri oppidum Anholt per insidias occuparunt, civiumque bona deperdita sunt.

October.

2 imposui finem titulo de Verbis obligatoriis.

3 recepi literas a Jacobo Tellingio Heidelberga una cum thesibus juris controversi, de quibus respondit sub Pacio.

4 rescripsi ad Tellingium Heydelbergam eumque hortatus sum ut hic sumeret gradum Doctoratus.

6 Octob. Domina de Rynsburch exhibuit mihi libellum supplicem subscriptum ab incolis ejus pagi, quo deprecantur ne Gallus ad ministerium vocetur eo quod dono facundiae non polleat [2]).

7 Octob. scripsi ad affinem Dorrium pro affine Gallo, ut illi de conditione aliqua in patria prospiciatur.

[Circa hoc tempus nostri milites Stralam urbem Geldriae per insidias occuparunt] [3]).

8 profectus D. Tuning in Zeland et deinde in Gallia ad vocandum Scaligerum ad professionem in locum Lipsii [4]).

12 incipit exercitus noster obsidere Noviomagum, in-

---

1) Libellum — cuniculorum, komt ook voor in Hs. 957. — In margine staat: „Libellus supplex pro cuniculis." Dit is het zoogenaamde konijnengeld, dat tot de emolumenten der hoogleeraren gerekend werd en met het tabberdgeld *f* 60.— jaars bedroeg.

2) Ook in Hs. 957 en 215.

3) Dit is doorgeschrapt; in margine staat: „Falsus rumor."

4) Komt mede voor in Hs. 957 en 215, waar het op 1592 geplaatst is.

structus 40 vexillis militum et magno numero equitum tormentorumque bellicorum.

15 duo Doctorandi, Theodorus Berkel Delphensis, paedagogus Comitis Witgenstein, et praeterea quidam Fuscus nomine, admissi sunt a collegio ad disputandum pro gradu Doctoratus. Fuit tractatum inter nos de praesidis officio, et partes primae praesidendi ex ordine Sosio delatae, secundae D. Grotio, ita tamen ut posthac praesidendi et promovendi vices ordine observarentur; cum enim mihi praesidendum fuisset disputationi post Sosium, ego tamen jure meo decessi, ut Grotius praesideret urgente hoc impetuose Rectore Sosio.

17 misit dono mihi Petrus Bercius albam leporinam et vulpinam pellem cum poculo Moschovitico.

14 incoepi privatim cum Paulo Bercio et Jacobo Elburgensi repetere alienis diebus Institutiones et alternis diebus Regulas juris.

19 disputatio publica habita in Logica praeside Scoto.

22 veredarius publicus summo mane nunciavit Magistratui hujus urbis Noviomagum a Comite Mauricio deditione captum. Eodem die triumphus hic editus de captis Noviomagensibus.

Eodem die Adrianus Veen Candidatus juris dono dedit mihi dalerum imperialem conciliandae benevolentiae causa, ut videbatur, ad futuram disputationem pro gradu.

23 privatim promotus Adrianus Veen in Licentiatum a D. Beyma, respondit de Servitutibus.

Eodem die profecta uxor mea Campos ad levandam filiolam sororis Dorrii ex sacro fonte, Susannam nomine.

Eodem die ego cum cognato Henrico Gallo fuimus apud Johannem Marci et nomine cognati Caroli de Sanden filiam ejus ambivimus, qui negotium se communicaturum cum filia promisit.

30 venit in hanc urbem Comes Mauricius cum Comite Wilhelmo Praefecto Frisiae, quibus Rector D. Sosius una cum Ordinariis Professoribus de foelici adventu gratulabatur ac simul insignes illas victorias de capta Daventria, Zutphania et Noviomago insigniter praedicabat. Vesperi ad coenam invitati sunt Rector, D. Trelcatius, Beyma et Heurnius.

31 respondit Theodorus Berkel de Servitutibus accurate et prompte pro Doctoratu. Eodem die invitatus sum a Judice Goggensi, Romswinkel dicto, in aedibus viduae D. Waltheri qui mihi filiorum suorum curam commendavit.

November.

2 emit D. Beyma bovem x libris, cujus dimidium mihi reliquit.

4 rediit uxor mea Campis, quae abfuerat 13 dies.

7 venit ad nos affinis Brower Zwolla divertitque apud nos per quatuor vel quinque dies.

9 fui cum eo Hagae Comitum, conveni amicos quosdam et petii ut eum ad officium exactoris vectigalium promoverent.

8 adfuit mihi in coena cognatus Everhardus Reydanus, sed pernoctavit apud Gallum.

8 Novemb. respondit Fuscus de Mutuo pro Doctoratu, eleganter et accurate, praeside Sosio.

12 promoti sunt duo Candidati Theod. Berckel et Corn. Fuscus in Doctores Juris, promotore Sosio. Orationem habuit Trucius de Ordine plani; dialectico more explicabat materiam relatorum ad quam ordo refertur. In fine tamen orationis eleganter et egregie commendabat Candidatos. Primus Doctor Theod. Berckel habuit doctam orationem de Origine et utilitate jurisprudentiae. In prandio exhibuit idem Doctor convivium vocatis D. Trelcatio, item Professorum Scriba Juris, item Vulcanio, Trucio, Scoto et duobus Consulibus cum Hauteno. Magistratus dedit VIII lotas vini. Primus Consul, Petrus Adrianus van der Werff gratias habebat patri quod hunc honorem exhibuisset huic Academiae, quod filium ordinem Doctoratus ibi consequi voluerit.

14 convenit me D. Culenius cum Hagam profecturus esset.

Eodem die scripsi ad Dorrium misique illi Plessium de Veritate Christianae religionis, quo lecto totum se religioni Reformata addixit et factus est membrum Ecclesiae, sumta communione sacrae coenae in Ecclesia Campensi.

16 accepi literas a D. Fochaeo Erfordia et a Ph. Mant per fratrem D. Fochaei.

17 invitavi ad coenam D. Culenium, Beyma, Grotium, affinem Gallum cum filio et viduam D. Waltheri ministri et valde nos exhilaravimus.

18 et 19 conveni [1]) D. Hautenum itemque Consules Barsdorffium et Wilhelmum Johannis Reygerssen, ut affinem Gallum ad munus Praefecti in collegio stipendiatorum promoverent; omnes prolixe in eo promovendo operam detulerunt. Obtulit et affinis literas promotoriales Hauteno, quas habuit a Comite Mauricio ad Curatores.

21 et 22 triduo vacavimus a lectionibus propter Anatomiam, quam D. Paw instituit.

23 institutum a me privatum Collegium disputantium Institutiones, respondente primo Johanne ab Oestrum. Collegae ab initio fuerunt novem, 4 domestici, duo fratres ab Ostrum, Warnerius Elburgensis, Paulus Bercius, praeterea Sylla, Terloing, Gedeon Brielensis, Harsbeck et Leydensis quidam, Cornelius Paulinus Swaneburch. Deinde accessit et Hollandus quidam Isaac. Postea Enchusanus Paulus Bercius advenit [2]).

26 misit Gerlacus Bartholdi mihi dono plaustrum lignorum.

Eodem die habuit Germanus quidam orationem de Antichristo, magis in morem docendi quam oratorio more.

27 habita in Ecclesia dies supplicationis et gratiarum actionis ad Deum pro tot victoriis a Deo nobis concessis in recuperandis urbibus Zutphania, Daventria, Noviomago et aliis.

28 admissus fuit ad disputandum pro Magisterio quidam Juliacensis, Conradus Decker dictus. Praeses electus Trucius et 4 floreni pro honorario illi assignati ex 24 florenis, qui numerantur in promotione Magisterii, et conclusum in Senatu Academico, ut tamdiu Trucius gradum Magisterii conferret, hoc honorario contentus, donec Curatoribus placeat aliquem ex philosophis Ordinarium Professorem creare, cui jus promovendi competat.

---

1) Conveni — detulerunt, komt ook voor in Hs. 957 en 215.

2) In margine leest men: „Accessit quoque Jacobus Cornelius Alcmariensis et Guilhelmus Adriani Leydensis."

Ult. Novemb. Senatus Academicus habitus in quo conclusum, me tamen non vocato, ut nomine Galli ad Ordines Hollandiae scribatur per Senatum quo Gallus possit vocari ad Praefecturam collegii stipendiatorum [1]).

December.

2 incoepi iterum docere solita hora 2ª postmeridiana propter saevitiam frigoris.

3 Decemb. celebravit cognatus Gallus convivium natale filii sui, vocatis patre, D. Hackio et me ad convivium.

4 Decemb. studiosus quidam juris Aemilius van der Wilen Hagiensis orationem habuit accuratam de Laudibus physices.

6 disputavit pro Magisterio Conradus Decker in physicis accurate et exacte praeside Trutio; singulis Professoribus 2 floreni dati pro admissione gradus.

10 promotus Conradus Decker in Magistrum artium promotore Trutio. Candidatus habuit orationem de Laudibus philosophiae.

13 habuit orationem D. Mello Brunsema in praefationem Regularum juris, qua causas instituti sui et cur ad docendum accessisset in hanc Academiam breviter dixit.

14 Decemb. fuit disputatio Theologica habita de Officio mediatoris Christi praeside M. Luca Trelcatio. Eodem die scripsi ad Winhovium pro affine Gallo pro impetranda conditione ecclesiastica Ultrajecti [2]).

19 divertit apud me affinis Jodocus Theodori cum Johanne Browero.

22 rediit Hagam idem affinis et quum unum diem apud me moratus est scripsi per eundem ad affinem Browerum Zwollam.

26 in die Stephani accessi iterum sacram synaxin, quod Deus ad pietatis profectum evenire benigne mihi concedat.

Circa hoc tempus a Magistratu et ab Ecclesia ad munus concionandi in hac urbe vocatus est Jodocus Goykerus ex civitate Campensi.

---

1) Komt ook voor in Hs. 957 en 215.

2) Scripsi — Ultrajecti, komt ook voor in Hs. 957 en 215.

Januarius 92.

2 et 3 Januar. duae tragoediae habitae graecae a studiosis, graeca lingua, valde elegantes, Ajax Sophoclis et Rhesus Euripidis. Choragus fuit Gu. Hespelius.

2 Januar. Professores privatum convivium in *Monocerote* celebrarunt, in quo convenimus cum hospite de convivio Rectoratus 18 libris Flandricis instituendo.

4 venit ad me frater Wilhelmus Amsterodamo et aliquot dies apud me commoratus est.

5 Januar. obiit Wilhelmus dux Clivensis. Circa idem tempus obiit Casimirus dux Palatinus.

9 affixit Rector edictum nomine Senatus Academici, ut studiosi cum lucernis et sine armis post horam octavam incedant per plateas [1]).

10 studiosi edictum a valvis collegii detraxerunt ac, ingenti numero coacti in Academia, prohibuerunt Professores ab ingressu auditorii et docendo, nisi aboleretur edictum, suppositumque edictum praefixerant collegio nomine Rectoris ut omnes studiosi comparerent in Universitate ad impetrandam abolitionem edicti.

Senatus Academicus congregatus cum Magistratu hujus urbis, vocavit praecipuos duces factionis sed non comparuerunt. Tandem sex ab illis deputati petierunt abolitionem edicti, sed Senatus perstitit in promulgatione edicti [2]).

12 confirmatus sum in seniorem Ecclesiae una cum Exconsule Peter Ohm Peterse, concionem habente cognato Gallo [3]).

13 ablit frater Amsterodamum cum per novem dies apud me fuisset; dedi illi mutuo 40 florenos, quos post mensem promisit redditurum et reddidit.

10 et 14 non docuerunt Professores propter insolen-

---

1) Komt ook voor in Hs. 957.

2) Studiosi — edicti, ook in Hs. 957 en in Hs. 215 in verkorten vorm.

3) In margine leest men: „Defunctus est ministerio Heurnius, cum per triennium fuisset senior."

tiam studiosorum, qui arcebant studiosos [eo quod usus usus armorum illis erat interdictus] a lectionibus. Item 16, 17, 20 et 21 propter turbas non docuimus.

16 iterum institutus conventus, in quo Magistratus petiit ut severe animadverteretur in praecipuos authores factionis ac vehementer institit, ut carceri ad hoc destinato praecipui turbatores ad tempus includantur in Aula Principis. Sed conclusum est ut personaliter 6 vel 7 studiosi citentur coram Rectore et coram eo accusatio a Praetore contra eos instituatur, ut deinde poena digna subjiciantur [1]).

17 profectus cognatus Gallus Campos ad vocandum Jodocum Goykerum ad ministerium hujus Ecclesiae. Magistratus et Senatus ecclesiasticus literas dederunt ad Senatum ecclesiasticum Campensem.

20 admissi in collegio ad disputandum pro Doctoratu Jacobus Hanegraff, alias Dijkius, me praeside, et Hortensius praeside D. Beyma.

21 judicium institutum est et citati quidam ex praecipuis factiosis. Promotor [2]) eos accusavit et, objectis criminibus insolentiae et violentiae perpetratae coram aedibus Praetoris, postulavit eos incarcerari. Decretum ut medio juramento ad exhibitos articulos accusationis responderent.

22 iterum conventus habitus; exhibuerunt accusati libellum supplicem, quo petebant abolitionem delicti. Conclusum ut causa maneret in suspenso. Interim studiosi monebantur ut facerent suum officium et parerent edicto, quod si fieret promissa est tacite abolitio, verba in forma: Is die saeke in state gestellt [3]).

30 Januar. Jacobus Hanegraff [4]) et Hortensius in hospitio *den Wissel* D. Beyma et me, tanquam praesides suos, invitarunt ad coenam.

---

1) Non docuerunt — subjiciantur, komt ook voor in Hs. 957.

2) „Promotor" staat hier abusievelijk voor „Praetor." Cfr. het aangeteekende op 16 Januari.

3) Het aangeteekende op 21 en 22 Januari komt ook voor in Hs. 957.

4) In margine: „Alias Dyck, jam Legatus regis Swediae ad Illustres Ordines generales Belgii."

Ult. Januar. invitatus sum a P. Bercio ad coenam cum uxore *in 't Lanthuis.*

Februarius.

1 convivio excepi in prandio P. Bercium, Hautenum cum uxore et D. Beyma cum conjuge, manserunt in coena. Eodem die novi Rectoris electio facta in Hoernium et Grotium.

4 lectae in Senatu Academico literae, quibus Comes Mauricius Hornium declaravit Rectorem [1]). Eodem anno inscripti erant studiosi 111 (CXI); distributa ea pecunia in Professores, singuli acceperunt 9 florenos et sesqui-sestertium.

6 Febr. vexillum equitum transiit hanc urbem (cum Comes Mauricius 25 curribus post horam sequeretur) qui Arnhemium tendebant.

8 designatus et inauguratus novus Rector Joannis Hoernius, qui tamen locum solitum inter Professores tenuit usque ad finem actus inaugurationis seu habitae orationis a Rectore abeunte magistratu. Sosius habuit orationem de Impensis, juridice atque magis in modum docendi quam more oratorio, cum abiret Rectoratu.

9 conventus habitus Curatorum in Curia sine Busio et Rectore Hoernio. Paw in Professorem Ordinarium assumtus. Merula ad professionem historiae electus, 400 florenis annuis.

11 cum P. Hackio fui invitatus ab Admiralio Terloing ibique in prandio et coena detenti pernoctavimus.

19 admissus in Senatu Academico ad disputandum pro Doctoratu Frisius quidam, cui assignatus est praeses D. Beyma, licet ipse jam in se receperat munus praesidendi Hortensio. Sed in gratiam Frisii conterranei hoc factum, et D. Sosius ordine turbato praeses constitutus Hortensio, qui praesidebat ante Frisium, secundo loco inter tres Candidatos [2]).

---

1) In margine: „Cum Sosius tantum per annum fuisset Rector."

2) In margine: „Circa hoc tempus Comes Mauricius visitavit Daventriae urbem et octo vexilla civium obviam ei iverunt, quodlibet vexillum centum civibus constans. XX Febr. electi hoc anno in Consules Daventriae Wilhelmus ter Loe et Henricus Steenhalen."

25 disputavit me praeside pro gradu Doctoratus de Variis controversi juris axiomatibus Jacobus Dijck, respondit prompte et egregie. Opposuerunt (1) Cornelius Lamberti, (2) Hespelius, (3) Forestus, (4) Jacobus Rezenius et (5) Martinus Joannis.

26 Februarii, postridie disputationis, invitavi utrumque Candidatum Jacobum Dijck, meum respondentem, Joannem Hortensium et utrumque Pedellum ad coenam.

Eodem die studiosus quidam Verheyden incoepit praelegere Salustium, qui affectabat professionem Ethices.

Circa hoc tempus edidit Carolus Gallus in lucem Clavem propheticam in Apocalypsin, quam dedicavit Comiti Mauricio et Ordinibus Hollandiae. Coactus est centum exemplaria redimere a Raphelengio [1]).

Martius.

3 respondit pro Doctoratu Hortensius de Variis controversis axiomatibus, mediocriter quidem quoad materiam, sed non expedite potuit animi sensa proferre propter balbutiem. Opponebant Arsens, Delphensis quidam, Ramzaeus, Pijl, Dominicus Heemskerken et Rezenius.

2 Martii sepulturae traditus Consul Wilhelmus Johannis Reygersen, qui anno Consulatus sui obiit.

3 Martii obiit filius Secretarii Hauteni subita morte cum tantum per unum vel alterum diem aegrotasset.

7 Martii promulgatum [2]) est Senatusconsultum, ne aliqua auctio librorum habeatur nisi permissu Rectoris Academiae, utque ipse, si deprehendat juniores scholasticos inutiliter et inconsulto libros suos distrahere, hoc severe prohibeat.

10 Martii respondit de Transactionibus Suffridus Nieuwenhuiss Leowardiensis, erudite et egregie, praeside D. Beyma. Opposuerunt Clemens Barsdorp, Cornelius Lamberti Appelman et junior Perssijn. Numeravit 60 florenos, quod extraneus esset.

---

1) Ook in Hs. 957 en gedeeltelijk in Hs. 215.

2) Promulgatum — prohibeat, ook in Hs. 957.

Eodem die in Senatu Academico in Ordinarium Professorem receptus est Petrus Paw. In eodem conventu assignata est Professori Historiarum Merulae ad docendum hora septima vel undecima matutina [1]).

Item decretum ut praeter Rectorem 4 ex Professoribus adjungerentur Praesidi Collegii alumnorum, qui de forma Collegii deliberabunt, videlicet Trelcatius, Beyma, Grotius et Boncius. Praeses constitutus est Cuchlinus Concionator Amsterodamensis ab Ordinibus, cum Magistratus decrevisset vocare D. Bastingium [2]).

11 venit ad me cum uxore P. Bercius et aliquot dies apud me commoratus est.

12 promoti tres a me Doctores, Jacobus a Dijck, Johannes Hortensius et Suffridus Niewenhuiss. Orationem habuit Trelcatius de Formando judicio in quaestionibus controversis. Convivium exhibuerunt hi 3 Doctores in hospitio *die Wissell*, ad quod invitati sunt omnes Ordinarii Professores. Item adfuerunt duo Consules et Hautenus. Vesperi adductae etiam uxores aliquot Professorum [3]).

13 invitati sumus a D. Beyma ad coenam una cum P. Bercio et D. Rectore Hoernio.

14 invitavit nos D. Hautenus cum P. Bercio, Hoernio et Beyma in prandio cum uxoribus.

15 recepi literas a fratre, quibus scripsit ter Bruggen et Johannem Tinctorem renunciasse Consulatui et novos Consules creatos Nicolaum ab Essen, Wilhelmum ter Loe et Steenhalen.

Matertera Kosters invitavit nos ad nuptias cognatae Wilhelmae, quae nupta fuit cuidam Arnemiensi, Tolken dicto.

Circa idem tempus Matthias Stegman conjectus in carcere Daventriae, quod objicerat Consuli Sticken, ejus socordia et negligentia factum esse quod ab Anglis et Hibernis capta vel prodita erat patria.

20 scripsi Hagam ad Consulem Wittium de negotio affinis Brower et commendatione affinis Galli in dedicando libro Ordinibus.

---

1) In margine: „eligit undecimam."

2) Ook in Hs. 957.

3) In margine: „Senatus dedit XVI lotas vini."

Eodem die invitavi ad coenam D. Hautenum cum uxore et D. Beyma cum uxore; erant autem apud me eodem tempore P. Bercius cum uxore.

17 rediit Tuningus ex profectione Gallica et respondit Scaligerum promisisse se venturum ad munus docendi, si modo posset commode cum suppellectili librorum ex Gallia ad nos pervenire [1]).

21 disputavit exercitii causa Martinus Pijl de Thesibus controversis, praeside Beyma. Opposuerunt Cornelius Lamberti, Martinus Johannis, Blyvius Hornanus, Jacobus Rezenius et Herpelius.

23 orationem habuit doctam et elegantem filius Trelcatii de Una religione contra Janos bifrontes.

Aprilis.

1 April. scripsi ad Magistratum Enchusanum de D. Hortensio, deque ejus eruditione et profectu in jure dedi testimonium.

11 April. respondit Jacobus Rezenius de Thesibus juris controversi, praeside D. Beyma. Opposuerunt Arssen, Buick, Cornelius Lamberti; opposuit et Paw de quaestione medica, quando partus esset vitalis, Cornelius Paulinus Leydensis et Nicolaus Amsterdamensis quidam. Exacte et prompte respondit.

Invitavit me et D. Beyma una cum Trucio Dominus Berchem, avunculus et curator D. Rezenii.

12 adfuit mihi pater Dominici Heemskerken, Nicolaus Simonis, et filium Dominicum mihi commisit in convictum pro pretio 100 dalerorum annuatim. Conventum ut singulis quadrantibus pretium mensae solvatur. Recepi eodem tempore Johannem Grotenhuis pro eodem pretio in convictum.

13 April. invitavit me ad coenam Ottho Roeck, Consul, legatus missus ad Ordines nomine Daventriensium, et jucunde confabulati sumus de statu patriae nostrae.

16 P. van der Wede promotus privatim in Licentiatum

---

1) Ook in Hs. 957 en 215.

Utr. Juris [1]), respondit ex L. 3, c. Locati [2]) prompte, quamvis non satis bene et honeste defendebat: scholasticos propter meretrices inductas expelli non posse ex domo conducta; item quod Loth poenam incestus non incurrit. Numeravit 50 florenos et decretum ut posthac tantundem numerarent Licentiati qui hic non studuerunt [3]). Promotus est a Sosio.

18 April. respondit me praeside prompte et expedite Franciscus ab Arssen de Testamentis ordinandis et militum testamentis [4]). Opposuerunt septem: Jobus Teylingius, Vosbergen, Martinus Johannis, Cornelius Lamberti, Harsbeck, Buyck et Frisius quidam. Scripserunt quinque diversa carmina gratulatoria studiosi in laudem meam et respondentis, videlicet Franciscus Douza, Volckerus Cornelii Medemblicensis, Leydensis quidam [5]), Tunerus Noviomagensis et quidam Dosborgensis.

Respondit praeside D. Beyma Cornelius Lamberti Vlissinganus de Deposito, exacte et promte. Opponebant Martinus Johannis, Harsbeck, Dominicus Heemskerck, Delphensis quidam, ego et Scotus.

29 Aprilis venerunt ad me in convictum Dominicus Heemskerken et Johannes Grotenhuiss unaque in meam familiam migrarunt.

Majus.

6 Maji incoepi in mensa Institutiones juris cüm meis convictoribus repetere.

2 Maji recepi literas a Jacobo Teylingio cum Thesibus de locatione et conductione, quas defendit pro gradu Doctoratus, collato illi Heydelbergae a Pacio.

7 Maji dies precum institutus ipso die Ascensionis Domini, in quo preces habitae sunt ad Deum ut victoriam largiatur Regi Galliae, qui ad pugnam paratus et

---

1) Ook in Hs. 957.
2) i. e. Dig. 19, tit. 2, l. 3.
3) Ook in Hs. 957.
4) i. e. Inst. l. 2, tit. 10 et 11.
5) In margine: „Laitingius dictus."

cum suo toto exercitu instructus prodierat cum Duce Parmensi et Guisio.

4 Maji venit ad me cognata Sara Galli filia rogatu patris ut aliquamdiu apud me moraretur, donec illi de conditione prospectum esset. Interim promisit pater ut nobis in domesticis operis sustinendis ministraret.

16 Maji promotus quidam Frisius Carolus Caroli privatim in Doctorem Medicinae; respondit de Pleuritide exacte et diserte, promotus a Boncio, numeravit 60 florenos tanquam exterus, petiit ut omnes Professores Ordinarii diplomati nomina sua subscribant, quod factum. Promotio habita in aedibus Rectoris Domini Hoernii [1]).

19 transiit hanc urbem Comes Mauricius cum aliquot curribus ad expeditionem (ut rumor erat) in Frisiam suscipiendam; pridie praecesserant equites ad satellitium ejus deputati, *syne gwardie.*

Eodem die ego cum uxore invitatus fui a Domino in Dorth et Domina in Rynsburch ad coenam, quae commendavit mihi filium suum ut studiorum suorum curam gererem.

25 promotus privatim a me in Doctorem Juris Lollius Adama, Academiae Franekeranae Rector. Sed quia jam perspecta erat quibusdam ejus doctrina, tamen quod Professor erat Philosophiae, non disputavit neque examinatus fuit. Idem ante (ut dicebant) fuit observatum in Scotano. Numeravit 40 florenos, nec dedit chirothecas [1]).

Circa hoc tempus (ut Laprée ad Ordines ex Gallia scripserat) commisit rex Galliae praelium cum Duce Parmensi in qua pugna tria millia militum occubuerunt a parte Ducis Parmensis.

25 Maji venit ad me in convictum Aeneas Terloing, quem mater pretio 100 dalerorum a me redemit cum hoc pacto ut singulis trimestribus vel semestribus pretium mensae persolvat.

Circa hoc tempus Carolus Gallus consecutus est pro dedicatione Clavis propheticae in Apocalypsin ab Ordinibus Hollandiae honorarium 100 aureorum et decretum

---

1) Ook in Hs. 957.

praeterea est ab Ordinibus ut annuum stipendium illi ad vitam concedatur, sed nihil accepit quia Curatores causabantur inopiam aerarii [1]).

30 scripsit ad me Joannis Leo se non posse impetrare dimissionem a Magistratu Bommeliensi ut hic suscipiat ministerium.

Junius.

3 Junii habitus conventus Academicus in quo ad petitionem D. Hauteni decretum ut praeter Rectorem tres Professores deputentur, unus Theologus, alter Philosophus, tertius Literarum Professor, qui examinabunt futuros alumnos Collegii theologici, qui si idonei reperientur, dabitur illis testimonium sub sigillo Academico, sin vero non sint idonei repudiabuntur, atque pro quolibet examine singulis dabitur poculum vini [2]). Electi ad hoc D. Rector pro tempore, Trelcatius, Vulcanius et Scotus, quo mortuo examini adhibitus est Trutius.

Eodem die decretum ut duo Medicinae Candidati admittantur ad gradum Doctoratus et unus juris studiosus. Medici, videlicet Balduinus Hameus et Laurentius Brant, gradum a Boncio accipient; Cornelius Lamberti, me praeside et promotore, gradum accipiet et disputabit 3a Julii; promotio vero medicorum habebitur 6a Julii, altera in jure 7a Julii.

4 Junii misi literas ad matrem cum aliquot panibus biscoctis.

8 Junii misit Heydelberga ad me theses P. Scapius de Substantionibus, quas disputavit sub Pacio Heydelbergae, exercitii causa, quas mihi inscripsit et dedicavit.

---

1) Circa hoc tempus — aerarii, ook in Hss. 957 en 215. In margine: „Circa hoc tempus incoeperunt Ordines obsidere Steenwikum circiter octo millibus militum et 20 vexillis equitum."

2) In margine: „8 Junii, cum Carolus Gallus Curatoribus et Magistratibus Leydensibus exhibuisset literas Ordinum, quibus scriptum erat, ut illi tanquam emerito Professori, de alimentis prospicerent, respondit Pensionarius, nomine Magistratus, hoc non ferre vires aerarii Academiae, deinde illum non fuisse Ordinarium Professorem sed tantum per provisionem ad professionem vocatum." Komt ook voor in Hs. 957 en 215,

13 Junii disputavit me praeside Dominicus Heemskerck de Variis juris controversi axiomatibus, erudite et promte. Opposuerunt Appelman, Wilhelmus Barsdorp, Pijl, Rezenius et Paulinus Leydensis. Scripsit eruditum carmen in honorem meum et respondentis quidam N. Endius, quod typis excussum est [1]).

14 scripsit ad me affinis Gallus se contraxisse sponsalia cum virgine, dicta Utenbroeck, quod tamen factum fuit omnibus liberis et cognatis insciis [2]).

Eodem die una cum tribus ministris accessimus Magistratum, ibique propositum est ut Senatus decreveret ne amplius publice haberentur comoediae, idque ut avertatur scandalum, quo quidam Flandri moti ab Ecclesia se separaturi essent. Respondit Senatus se primo quoque die indicturum conventum in quo, si probari poterit repugnare verbo Domini comoediarum exercitum, ab earum usu interdiceret civibus [3]).

21 invitavi ad coenam cognatum Gallum cum uxore et cognatam Rachelam.

22 ad propositionem D. Pensionarii conclusum est in Senatu Academico ut nullus posthac in Doctorem promoveatur nisi prius ab ejusdem facultatis Professoribus examinetur, pro quo examine decernent Curatores honorarium. Decreti sunt 6 floreni singulis examinatoribus.

23 respondit de Dysenteria pro gradu Doctoratus erudite et egregie Balduinus Hamaeus, praeside D. Boncio. Opposuit D. Pawius.

Ult. Junii respondit pro gradu Doctoratus de Apoplexia Laurentius Brandt, praeside Hoernio, ut testabantur medici satis frigide et jejune. In admissione illius alii censebant illum admittendum cum cauda ut adhuc per annum studeret. Alii simplex admittendum, sed cum gravi seria-

---

1) In margine en ook in Hs. 957: „Hoc die Ordines quinque millibus grandium tormentorum ictibus Steenwicum concusserunt, sed nihil aut parum in diruendis vallis effectum est; tandem inceperunt per cuniculos vallam transfodere."

2) Ook in Hs. 957 en 215, welke beide ten onrechte „Veenbroeck" lezen.

3) Ook in Hs. 957.

que admonitione ut adhuc in posterum diligenter lectioni studioque privato medicinae incumberet, quae sententia praevaluit.

Julius.

1 Julii diverterunt apud me affinis Rolinck cum uxore, item affinis ejus cum uxore, filia Laermanni, et altera filia innupta et per unum diem hic commorati sunt.

9 Julii respondit, me praeside, Cornelius Lamberti pro gradu Doctoratus de Probationibus [1]), promte et accurate. Opposuerunt Arssens, Dominicus Heemskerck, Paulinus, Perssijn Junior, Martinus Johannis, Scotus et D. Paw, sed valde inepte, quia volebat probare imperfectum esse totum nostrum jus civile, quia nihil de jure divino contineret.

4 cum acriter oppugnatum est Stenwicum, dedidit se in potestatem Ordinum, ita ut milites nudi cum uxoribus et liberis, relictis omnibus bonis [2]), urbe discederent, ac sex mensium spatio contra Ordines non militarent. Periit in conflictu ex hostibus Comes Ludovicus a Bergen. Ex nostris in oppugnatione urbis circiter 400 milites ceciderunt. Extinctus fuit et Tribunus militum Dorpius. Ex hostibus octingenti occubuerunt in oppugnatione.

6 Julii promoti in Doctores Medicinae Balduinus Hamaeus Brugensis et Laurentius Brant Leydensis a Doctore Boncio. Orationem habuit Vulcanius elegantem de Laudibus Academiae Leydensis. Balduinus eleganter de Laudibus medicinae declamabat.

6 Julii insignis triumphus habitus Leydae pro victoria Steenwicensi. Incensa picea vasa per plurimas plateas, comoedi cecinerunt laudes Dei et Comitis Mauricii et ex Curia buccinis et tubis insigniter tubicines canebant.

7 Julii contuli insignia Doctoratus Cornelio Lamberti; interfuerunt promotioni duo Consiliarii Ordinum Zelandiae et Secretarius Vlissinganus, invitati a Candidato, qui

---

1) i. e. Cod. 4, tit. 19.

2) Cum acriter — bonis, ook in Hs. 957.

Ordinibus Zelandiae Theses suas inscripserat Merula habuit orationem in Laudem praxeos, sed nimis prolixam.

Eodem die celebravit novellus Doctor splendidum et magnifico apparatu instructum convivium, ad quod vocati sunt 3 deputati Ordinum Zelandiae, Rector Hoernius, 4 Ordinarii Professores et D. Merula. Dono dederunt Candidato Ordines Zelandiae ad sumptus Doctoratus 32 libras Flandricos. Senatus 12 lotas vini dono misit in convivium.

Respondit 11 Julii Frans. Arssens, praeside D. Beyma, prompte et accurate de Variis controversi juris axiomatibus. Opposuerunt Clemens Barsdorp, Appelman, Bremensis quidam Krefftingius, Luss foeneratoris filius et Steenlant.

12 affinis Gallus Rhenoburgi concionem habere decreverat, sed repulsam passus est propter interdictionem et importunitatem cujusdam rustici, cum alius eo missus esset ad concionandum a Classe [1]).

13 respondit, me praeside, Jacobus de Reezen de Testibus et fide instrumentorum [2]), docte et accurate. Opposuerunt D. Mello, Ramzaeus, Paulinus Harsbeck et Steenlandt.

14 Julii in conventu Ecclesiastico conclusum est ut duo ministri nominentur Senatui, ex quibus unum deliget Magistratus hujus urbis ut vocetur huc ad ministerium Ecclesiae, puta Gerson concionator Verianus et Agricola minister Renoburgensis. Videbantur quidem vota quorundam ad Leonem dirigi, sed Hackius plane eum sibi collegam esse nolle profitebatur [3]).

16 retulit mihi D. Rector Hoernius se petiisse a Hauteno ut iis qui optime merentur de Academia stipendium augeatur. Qua petitione hoc impetravit ut ex decreto Curatorum et Consulum Hoernio, Beyma et mihi facta sit auctio stipendii. Auctum vero fuit mihi stipendium ad 600 florenos, Beymae et Heurnio ad 700tos.

21 Gysbertus Damaeus Leydensis promotus privatim in

---

1) Komt voor aan het slot van Hs. 957.
2) i. e. Cod. 4, tit. 20/21.
3) Ook in Hs. 957.

Licentiatum Medicinae; respondit de Vertigine, numeravit 44 florenos et decretum ut Licentiati promotori solvant honorarii loco 4 florenos, Doctores vero sex florenos in privatis promotionibus.

22 profecta uxor Hagam cum uxore cognati Galli ad nuptias affinis Caroli Galli, quae eodem die celebrabantur.

23 ego cum cognato Gallo et cognata Sara altero die nuptiarum Hagam profectus sum. Biduo mansimus Hagae in nuptiis affinis Caroli Galli, quae celebrabantur in aedibus Rectoris Volkeri Westerwolt [1]). Aderunt ex parte sponsi omnes liberi sui et ego cum uxore.

Circa hoc tempus incoepit Comes Mauricius obsidere Coevordiam, occupavitque oppidulum Otmarsen in quo conflictu periit Dominus de Fama.

26 profecti sumus cum Hauteno Secretario, D. Hoernio et uxoribus et filiabus in Northollandiam, Enchusam videlicet, invitati a Petro Bercio et in ista peregrinatione consumsimus integram septimanam. Invisimus etiam locum ad mare Septentrionale Hontbosch appellatum, in quo ingentibus saxis et molibus trabibusque coërcetur fluxus maris, ne exundet totam Hollandiam. Vidimus etiam in littore natantes canes marinos. Hornae Senatus dedit nobis vinum et honorifico prandio nos excepit. Alcmariae Magistratus quoque sumptus omnes coenae persolvit. Ego per totum fere iter aegrotavi, tum propter largiorem vini potationem Hornae factam, tum propter nimias concussiones currus.

Augustus.

4 duo studiosi, unus Roterodamensis, alter Arnemiensis, quod de nocte vim publicam commisissent duosque cives graviter vulnerassent, criminaliter accusati sunt. Ac cum per octiduum in Aedibus praetoris in carcere essent detenti, sunt condemnati ut Roterodamensis poenam 50 florenorum praetori persolvat, alter 2 libras Flandricas

1) Komt ook voor aan het slot van Hs. 957. — Hij was de Rector van het „College voor schamele studenten" in de godgeleerdheid, gevestigd in het voormalige Cellebroersklooster.

(quia arma nulla habuerat). Utrique vero injunctum, ut per semestrem post horam 9 non vagentur per plateas.

Exhibitum a Jurisconsultis scriptum de forma examinis, quod instituetur in promotione Licentiatorum et Doctorum, quod approbatum est a Curatoribus.

Eodem tempore Tuningus in Ordinarium Professorem assumtus, stipendio 500 florenorum illi decreto. Franciscus Junius ad professionem Theologicam receptus, stipendio mille et ducentorum florenorum [1]). Assignata illi hora docendi decima, Magistro Lucae secunda [2]).

Decretum etiam fuit in eodem conventu ut universae Pandectae juris absolvantur quinquennio in hac Academia, ut Professores ita operas suas partiantur, praeterea ut paucula dictarent et viva voce explicarent ordine leges, aut ut ipsi Professores de optima forma docendi inter se deliberarent, eamque exhibeant Curatoribus, optimis rationibus et argumentis munitam.

9, Deo auspice, cum uxore profectus sum in patriam et filia Mechtilda, quod Deus foeliciter evenire concedat. Reversus sum ult. Augusti domum.

11 perveni Campos, ibique triduo apud affinem Dorrium commoratus sum.

14 Zwollam accessi, ubi per sex dies et post reditum per triduum permansi.

20 profectus sum Daventriam, ibique quatriduo apud matrem moratus sum. Conveni Daventriae Scarffium et Winssemium Consules nomine Volkeri Westerwolt, qui Rectoratum scholae suscipere paratus erat. Responderunt se deliberaturos et plenius responsum perscripturos.

24 invitarunt me Consules Scarffius, ter Loe et Traestius in *Stella*, ibique jucunde confabulati sumus. Aderant praeterea Consules Scholier, Winsemius, Stegeman et Wesekius.

25 circa noctem nostri eripuerunt Covordensibus fossatum sive propugnaculum, quod habebant ante arcem Covorden, ita ut jam nullus pateat inde egressus vel accessus.

---

1) Franciscus — florenorum, ook in Hs. 957 en 215.

2) i. e. Trelcatius. In margine: „Qui tamen sumsit octavam."

Fossae circa hoc tempus fere erant terra in totum obrutae. Erectus quoque fuit munitus terrae cumulus, vulgo dictus *ein Katte*, tantae altitudinis, ut supra vallum arcis hostilis emineret, ut inde possent in arcem majoribus tormentis ejaculari.

Eodem tempore colligebantur circa Heresbergam duo millia militum a Statibus, qui subsidio dicebantur venturi nostro exercitui ad invadendam et occupandam Twentiam [1]). Hostis quoque circa Ruremundam dicebatur colligere 24 vexilla militum Hispanorum et Germanorum, ut cum nostro exercitu in Transisulania pugnam consererent.

September.

2 Septembris incoepit D. Junius primum in hac Academia docere, habuitque orationem doctam de Laudibus et praestantia Theologiae, toto triduo. Intererant in prima lectione omnes Professores, excepto Sosio [2]).

5 Septembris conventus habitus, in quo D. Tuningus receptus est in Ordinarium Juris Professorem.

Praeterea exhibita propositio Curatorum, qua Professoribus juris proponitur, adhibito tamen prius Senatu Academico in consilium, ut posthac doceant ordine totum Jus civile viva voce, et nihil aut parum dictarent. Responsum illis magis probari vetus institutum docendi, si tamen ita omnino decernant Curatores, se libenter parituros.

Lucas Trelcatius promotus fuit a D. Francisco Junio in Doctorem Theologiae privatim, ex mandato seu rogatu M. Rectoris.

8 accepi literas a Licentiato Venlone Colonia, et scripsi iterum ad Joannem Krith de debito G. Bogani.

9 disputatio publica habita de Praediis et aliis rebus minorum non alienandis [3]), respondente Elberto Sosio praeside Grotio. Respondebat mediocriter. Opponebant Martinus Joannis, Reigersbergh junior, major Persijn,

---

1) In margine: „Ductore quodam nobili, domino de Stolzberch."
2) Komt ook voor in Hs. 957 en in Hs. 215 eenigszins bekort.
3) i. e. Cod. 5, tit. 71.

Dominicus Heemskerck, Scotus Professor et Sandlinck Hagensis.

Eodem die rediit ad me Paulus Petri Enchusa cum matre et sorore, solvitque mihi pretium annuum mensae C daleros.

Eodiem (l. eodem die) divertit apud me cognatus Buyter Campensis et mansit hic per quatriduum.

10 invitati fuimus apud Secretarium ego cum uxore, Beyma cum uxore et Hornius cum uxore P. Bercii; Secretarius non aderat. Inde accessimus *Hortum sagittarium* ibique ad noctem usque genio indulsimus cum Secretario Hauteno.

Circa hoc tempus ad Covordiam conflictus quidam habitus, hostes in valla castrorum nostrorum irruperant sed strenue repulsi sunt, ita ut perierint ex hostium parte ducenti. Ex nostra parte leviter vulneratus fuit Comes Wilhelmus et occisi tantum quinque.

11 invitati sumus ad coenam a D. Beyma, una cum Secretario Hauteno, D. Hoernio, uxore Bercii et filio.

12 invitavi ad coenam D. Hornium cum uxore, Beyma cum uxore, D. Secretarium cum uxore et filiabus, quibus aderat uxor Bercii cum filia et 4 convictores.

Eodem die Covordia arx a nostris facta deditione occupata mane circa horam VIII.

13 invitati sumus ad coenam una cum D. Beyma, Secretario, D. Pawio et uxore Bercii cum filia et filio a D. Hornio.

Impetravit Carolus Gallus ab Ordinibus Hollandiae annuum stipendium 100 dalerorum, ut subinde aliquid in Theologia edat in publicum, sed tantum semel ei persolutum est [1]).

14 invitati sumus omnes, ego cum uxore, omnibus convictoribus et uxore Bercii ab Admiralio Terloing in prandio. Aderat et una Hackius.

Eodem die triumphus Leydae habitus pro victoria Covordensi, incensis ante Curiam piceis vasis et pulsu campanarum aliisque laetitiae signis editis.

---

1) Impetravit — persolutum est, komt voor aan het einde van Hs. 957.

15 diverterunt apud nos affinis Tolken cum uxore cognata, scilicet Kosters, item cum duobus fratribus et sorore et unam noctem hic transegerunt.

Eodem die interfui prandio D. Hauteni una cum uxore P. Bercii, Hornio, Beyma, Pawio, Paulo Petri ejusque sorore.

Dono dedit mihi D. Snellius tres caseos Hollandicos.

20 cum D. Secretario et uxore ejus, una cum uxore Bercii expatratus sum in villam seu praedium Dni Secretarii, qui nos vesperi ad coenam vocavit.

23 discessit iterum in patriam uxor P. Bercii, cum per dies 14 apud nos vixisset.

27 invitavi ad coenam Henricum Hudde, qui hac transibat Amsterodamum. Eodem die transiit hanc urbem Comes Mompelgardensis, qui missus erat Legatus ad Reginam Angliae.

29 imposui finem lectioni Codicis post absolutum titulum de Usuris; volebant enim Curatores ut, omisso more dictandi, posthac leges viva voce explicaremus.

October.

2 Octob. respondit exercitii causa Joannes Kreffting Bremensis, praeside D. Beyma, de Thesibus juris controversi, docte et accurate. Opponebant Germanus quidam, Borussus et alter Bremensis, praeterea D. Mello et ego.

6 Octob. habita inauguratio Collegii theologici. Omnes Professores tam Ordinarii quam Extraordinarii, Curatores, Consules et Scabini ex Curia solemni pompa novum Praefectum Cuchlinum introduxerunt in Academiam. Ibi habita primum oratio Germanica ab Hauteno de Laudabili institutione Ordinum hujus Collegii, deinde Cuchlinus ejusdem materiae Latinam habuit orationem. Legit et Hautenus statuta Collegii. Deinde ad novum Collegium deductus Praefectus, ibique omnes convivio splendido excepti sunt, praesentibus etiam Ministris hujus Ecclesiae [1]).

5 Oct. conclusum in Senatu Academico ut ternis vicibus

---

1) Komt mede voor in Hs. 957.

promotiones Doctorum tantum celebrarentur singulis annis, puta ad festum Nativitatis, Paschae et circa Caniculares [1]).

7 venit socer meus huc cum uxore et liberis ut nos inviseret.

Eodem die publice in Academia praelecta sunt nova statuta de promovendis Doctoribus et Licentiatis, ut posthac non promoveantur nisi adhibito examine.

15 incoepi explicare viva voce primam partem Pandectarum in auditorio sexaginta plus minus auditorum.

17 respondit Joannes Gryphius Saxo de Jure accrescendi, prompte et acute, praeside D. Beyma, qui parum dicebat. Opponebant Arsens, Appelman, Krefftingius, Ramzaeus et Heemskercken, convictor meus.

25 misit ad me P. Scapius theses de Pactis creditorum hereditariorum cum herede ex L. 7 § fi. l. 8, 9 et 10, π de pactis [2]), quas defendit Heibelbergae pro Doctoratu.

29 Rector et Senatus Academicus accesserunt Comitem Mauricium, illique gratulati sunt de foelici accessu in hanc urbem et de insignibus victoriis ad Steenwikum et Covordiam adeptis. Habuit D. Hoernius gratulationem elegantem Latino et deinde Belgico idiomate.

30 divertit apud me cognatus Reydanus per unum diem, qui hac transibat cum Comite Wilhelmo Nassovio.

31 commendatus mihi fuit studiosus Hamburgensis, Lucas Beckmannus dictus, per Sebastianum à Bergen, Secretarium Hamburgensem, qui aliquando discipulus meus fuit Vitebergae, item per Nicolaum Jerre Hamburgensem, quondam auditorem meum in hac Academia.

November.

1 scripsi ad Secretarium Hamburgensem Sebastianum à Bergen.

Eodem die institui privatum Collegium disputationum in Pandectas, in quo Deo volente disputabuntur XXXV materiae juris per ordinem Pandectarum. Recepti sunt in

---

1) Komt voor in Hs. 957 en Hs. 215.

2) i. e. Dig. 2, tit. 14, l. 7.

hoc Collegio: I Dominicus Heemskerck, II Appelmanus, III Arssens, IV Lucas Beckman, V Cornelius Paulinus Swaneborch, VI Guilhelmus Adriani, VII Clemens Barsdorpius, VIII Grotenhuis, IX Beaumont, X Paulus Petri, XI Nicolaus Ostrom, XII Jacobus Coorn Alcmarianus, 13 Tresloing, 14 Sylla, 15 Timannus Kock Bremensis [1]).

5 Oct. [2]) inchoata est Synodus Theologorum sive Ministrorum Zuthollandiae, quae hic in Academia Leydensi convocata fuit, praesentibus duobus Consiliariis Ordinum Theodoro Lewio et Nieveldio. Praeses Synodi fuit Helmichius, minister Delphensis. Ex hac Ecclesia deputati sunt in Synodo Platevotius et D. Beyma.

7 Novemb. respondit de Usufructu Sibrandus Appelman, praeside D. Beyma, erudite et apte. Opposuerunt Dominicus Heemskerck, Arssens, Gryphius et Blivius.

9 invitati sumus ad coenam a cognato Gallo, una cum P. Hackio et uxore.

11 ipso die Martini prima disputatio habita est in privato Collegio in Pandectis, respondente Cornelio Paulino de Legibus S.C. et longa consuetudine [3]).

Eodem die Fransciscus Junius dono misit mihi libellum theologicum recens editum, qui inscribitur Collatio de natura hominis jacentis in peccato et gratia Dei ex peccato evocantis omnes communiter, suos singulaliter, contra Pucium quendam Florentinum conscriptum.

15 recepi literas Colonia a Joanne Krith, una cum apocha subscripta ab eo tanquam Notario nomine executorum Gerardi Schillinck, qua profitetur sibi a me solutos 5 daleros imperiales, quondam a Gerardo mihi mutuo datos, quos tamen biduo post misi Amsterdamum ad cognatum Reydanum per Flandrum quendam qui Hernestus appellatur.

19 fuit apud me cognatus Reydanus et pernoctavit unam noctem.

---

1) In margine: „Ultimo accessit ad Collegium Biezius quidam Delphensis."

2) Dit moet zijn 2 Nov. Zie Reitsma en Van Veen, Acta der Prov. en Partic. Synoden, dl. II, bl. 423.

3) i. e. Dig. 1, tit. 3.

20 obtulerunt mihi Collegae qui Institutiones juris apud me disputaverunt pro honorario 14 florenos cum dimidio.

21 disputatio habita me praeside a Gerardo Swechusen Bremensi de Jurisdictione. Respondit expedite. Opposuerunt Griphius satis audacter et vehementius, Krefftingius et Persijn. Invitavit respondens me ad prandium cum D. Beyma et Raphelengio in aedibus Trelcatii.

26 rediit cognata Sara Arnemio cum per duos menses cum patre et noverca a nobis abfuisset.

December.

1 venerunt literae ad Ordines de insigni victoria adepta a Rege Galliae prope Tolosam, qui tria propemodum millia duce Mommorancy hostium prostravit. Periit ex hostibus in pugna Dux de Joyeuse, multique Hispani in aquis suffocati sunt.

Eodem tempore dux Parmensis cum exercitu abierat in Galliam ut Sancto-Quintinum proditione caperet, sed irrito conatu et cum pudore aegrotus rediit Bruxellam.

Circa idem tempus Dux Parmensis Atrebati obiit subita morte, dicebaturque veneno extinctus ab ipso Rege Hispaniae sibi praeparato [1]).

9 Decemb. indictae supplicationes ad Deum sive gratiarum actiones pro insignibus victoriis, quas Deus nobis concessit in expugnatione Stenwicensi et Covordiana.

Eodem die primus Candidatus Laurentius Veen, Frisius, privatim examinatus est, qui gradum Doctoratus appetebat. Respondit mediocriter, et finito examine numeravit 30 florenos.

10 Decemb. datae sunt illi duae LL. scilicet L. 1, π de judic. et L. admonendi, π de jureju. [2]), quas exponebat satis nude et steriliter. Deinde objecerunt Professores, responditque non satis expedite.

15 imposui finem lectionibus et biduo citius destiti

---

1) In margine: „Obiit 2 Decemb."

2) i. e. Dig. 5, tit. 1, l. 1 en Dig. 12, tit. 2, l. 31. In margine: „Mane hora 7, quas vesperi 4ta exposuit."

quam caeteri Professores, quia perveneram ad tit. de In jus voc., quem non poteram biduo finire.

19 orationem habuit filius Lucae Trelcatii, Contra hujus aevi velitantes philosophos, in qua acerbe et contumeliose perstrinxit Ramum.

21 conventus habitus, in quo assignatus est Laurentio Veen Candidato disputationis dies 19 Januar. et 21 promotionis, praeside D. Beyma. Conclusum praeterea ut duo Professores Ordinarii Vulcanius et Raphelengius haberent orationes in promotionibus. Praeterea D. Merula, Trusius et Scotus, quibus tamen pro qualibet oratione 3 floreni numerabuntur ex pecunia, quam accipit Senatus Academicus ex promotione Candidati.

23 convivium privatum celebratum a nobis in *Monocerote*, in quo transegimus cum hospite de convivio Rectoratus pro XVI libris.

24 habuit orationem Guilhelmus Codaeus, Renoburgensis rustici filius, de Fructibus nativitatis Christi [1]).

26 invitavit D. Beyma et me Candidatus Laurentius Veen in aedibus D. Mellonis Brunsema.

27 accessi ad sacram synaxin, quod ad fidei incrementum mihi largiatur Christus Jesus.

Ult. Decembris ad convivium seu coenam a me vocati affinis Gallus, cognatus Gallus cum uxore et duabus sororibus, D. Beyma cum uxore et Snellius.

Januarius A° 93.

8 deputati sunt in Senatu Ecclesiastico Hackius et Otho Mandt, ut a Comitissa Morsensi impetrarent dimissionem ministri Gorcumensis Thomae Spranchusii, quod deinde a Magistratu et Ecclesia Gorcumensi idem impetrabunt.

12 reversi sumus ad ordinarias praelectiones cum per tres septimanas a lectionibus vacassemus.

16 conclusum in Senatu Academico ut deputati Professores Hagae ab Ordinibus petant, ut Consules hujus Reipublicae constituantur Curatores Academiae, adjuncto illis

1) Komt mede voor in Hs. 957.

uno aliquo primario doctoque viro, qui loco Cancellarii seu munere fungatur, cujus opera in arduis negotiis uti possint. Deputati sunt praeter Rectorem Hoernium, Trelcatius, Sosius, Bronchorst et Bontius [1]).

18 Januarii Rector, D. Junius, Sosius, ego et Bontius convenimus Hagae Barneveldium, a quo petiimus ut praeter Consules unus tantum supremus Curator seu Cancellarius Academiae constituatur. Respondit, ut supplici libello significaremus quae incommoda ex diversis et variis Curatoribus redundarent ad Academiam, 2°. quid in aliis Academiis esset usitatum, 3°. quod summa jam esset inter Academiam et Magistratum concordia. Quo supplici libello sibi tradito, arbitratur nos facile postulata impetraturos [2]).

19 respondit Laurentius Veen Frisius pro gradu Doctoratus praeside Beyma de Sc. Velleiano et Macedoniano [3]), jejune et frigide admodum. Opposuerunt Rezenius, Arsens, Martinus Johannis, Gryphius, Paulinus et Beckmannus.

20 scripsi altera vice ad Sebastianum à Bergen Secretarium Hamburgensem eique misi Catalogum lectionum hujus Academiae.

21 promotus est in Doctorem Laurentius Veen a D. Beyma. Orationem habuit Vulcanius de Incrementis Academiae Leydensis [4]). Eodem die celebravit Veenius convivium Doctorale in *Monocerote*, quo invitatus est Magistratus et Professores Juris, item D. Rector, Trelcatius, Vulcanius, Raphelenghius, Scotus, praeterea multi studiosi.

22 venit ad nos P. Bercius, fuitque una cum Doctore à Sichem apud me in prandium, qui me iterum ad coenam vocavit apud Joannem Marcum.

23 excepit nos coena una cum P. Bercio D. Hautenus.

24 invitavi ad coenam Hautenum cum uxore et duabus filiabus, idque P. Bercii gratia, qui vinum dono dedit.

---

1) In margine: „Hoc tempore mortuus erat Almondius Curator Academiae." Komt ook voor in Hs. 957 en 215.

2) Het aangeteekende op 18 Januari komt ook voor in Hs. 957 en 215.

3) i. e. Dig. 16, tit. 1, Cod. 4, tit. 29 en Dig. 14, tit. 6, Cod. 4, tit. 28.

4) Orationem — Leydensis, komt ook voor in Hs. 957 en 215.

25 abiit P. Bercius cum per triduum apud me commoratus esset.

Eodem die recepi iterum in convictum per annum P. Bercium et Grotenhuss, annuo pretio 28 librarum Flandricarum, pactumque fuit inter nos ut extra aedes curarent vestes lavari, idque intercessione D. Hauteni factum est.

28 obiit uxor affinis Carolis Galli circa noctem hora prima.

29 scripsi ad affinem Dorrium eique misi Repertorium Nicolai de Milis.

Februarius.

1 interfui compositioni litis super testamento uxoris affinis Galli, ortae inter ejus fratrem et affinem. Causa composita fuit ut staret testamento, quod ipse propter defectum solemnem conabatur evertere, eo quod duo testes tantum cum Notario intervenissent, sed frustra tentavit.

1 fuit electio Rectoris facta in Grotium et Raphelengium, pluribus concurrentibus suffragiis. Cum autem paria suffragia concurrerent primo in Raphelengium et Boncium, nova fuit electio facta de his duobus, et vota plura accepit Raphelengius. V vota in me sunt collata.

Eodem die 1 et 2 Februarii fuit examinatus Candidatus quidam Ultrajectinus, qui petebat gradum Licentiae. Examine primo habito, assignatae illi sunt duae Leges, quas D. Beyma mane hora 7 illi communicavit. Ego L. Minor 51, de Procuratoribus, illi assignavi, D. Grotius L. Qui negotiationes, π Mandati [1]). Respondit timide et tarde ad leges, sed tamen in examine primo satis solide.

6 respondit me praeside Arsenss de Pactis, prompte et egregie. Opposuerunt Grotenhuiss, Appelman, Dominicus Heemskerck, Krefftingius et D. Ramzaeus.

Eodem die Arnoldus Buchelius privatim promotus in Licentiatum Juris a Doctore Beyma, et dedit honorarii loco promotori VI florenos, idque in posterum servabitur

---

1) i. e. Dig. 3, tit. 3, l. 51 en Dig. 17, tit. 1, l. 34.

tam in Doctoribus quam Licentiatis. Respondit de Actione commodati [1]), timide et frigide.

Eodem die delatae sunt ad nos literae Comitis Mauricii, quibus declarabatur in Rectoratu continuari D. Hoernium.

Reddidit et rationes D. Rector eodem die inscriptionis studiosorum, qui hoc anno praeterito inscripti erant CLXVI. Quilibet Professor Ordinarius accepit pro inscriptione X florenos et $2^1/_2$ sestertios.

8 secundo inauguratio Rectoris Hoernii habita. Habuit orationem de Summo bono.

10 die invitavit me Rector ad coenam in *Monocerote*, cum redderentur rationes peracti convivii. Aderant Hautenus, Trelcatius, Beyma, Pensionarius, Bontius, Vulcanius et ego.

8 Februarii habitus fuit conventus Curatorum in quo Hoernio et Beymae auctum est stipendium ad 100 aureos, Boncio tantundem et Merulae. Impetravit et Scotus auctionem 100 dalerorum pro privatis lectionibus in Collegio. Item et Boncio adjecti sunt 100 aurei annui. Petiit et Gallus ut sibi annuum quid decerneretur pro alimentatione ex decreto Ordinum, sed cum indignatione Curatorum petitio rejecta [2]).

10 Februarii interfectus fuit Hagenous pater de nocte; auctor caedis Isenhout aufugit. Interfuerunt caedi quoque D. Pawius et Timannus Veenius, sed dicebantur non fuisse armati. Itaque cum captivi tenerentur in propriis aedibus, muniti custodia satellitum, sub cautione juratoria relaxati sunt, ut se sistant iterum judicio ubi requisiti fuerint, sub poena confessi et convicti.

16 propositum a Rectore in conventu se impetrasse a Curatoribus ut posthac nulli Professores vocentur ad Academiam seu ad munus docendi, nisi cum consilio Senatus Academici. Simulque propositum quod ad petitionem Curatorum vocatus sit ad professionem Ethicam D. Janus Gruterus, quod placuit omnibus Professoribus, stipendio 500 florenorum [3]).

---

1) i. e. Dig. 18, tit. 6.

2) Habitus fuit — rejecta, komt mede voor in Hs. 957.

3) Propositum — florenorum, mede in Hs. 957 en 215.

15 scripsi iterato ad Scarffium eique misi exemplar Legum scholae Dordracenae [1]).

20 respondit Clemens Barsdorp praeside Beyma de Pignoribus, accurate. Aderant disputationi Hautenus et Pensionarius, quibus erant dedicatae theses. Opposuerunt Martinus Joannis, Ramzaeus, Dominicus Heemskerck, Beckman et Paulinus.

23 respondit pro Doctoratu in Medicina Jacobus Valtensis, praeside D. Hoernio, de Ictero.

Adfuit mihi eodem die Otto Roick, Consul Daventriensis, et exposuit mihi conditiones quibus cum Rectore novo volebant contrahere, scilicet Hadriano Marcello, quem illis commendaveram, Rectore scholae Dordracenae.

Eodem die venit ad me frater Daventria.

Eodem die ego cum D. Beyma et Pensionario concepimus sententiam in lite pendente hic coram Senatu, inter quendam Matthiam Banckium, debitorem fugitivum, ejusque creditores.

Ultima Februarii misit ad me Secretarius ordinationem, ut vocant, pro sex disputationibus publice habitis, ut eo nomine sex floreni mihi a Quaestore numerentur. 1 fuit de Contrahenda emptione, II de Testamentis, III de Variis axiomatibus controversi juris ab Heemskerkio disputatis, IV de Testibus et fide instrumentorum, V de Jurisdictione, VI de Pactis.

Martius.

1 invitatus fui ad prandium ab Admiralio cum fratre meo in arce Swetana.

3 conclusum in conventu Academico ab Assessoribus ne D. Hagenous amplius D. Pawium verbo vel facto laederet sub poena amissionis privilegiorum et arbitraria.

Eodem [2]) D. Sosius in Curia renuntiavit professioni suae propter vocationem, quam dicebat se habere in Germania. Senatus statim acceptavit renunciationem [3]).

---

1) In margine: „De vocando Rectore Dordraceno Hadriano Marcello ad scholam Daventriensem."

2) scil: die.

3) In margine: „Vocatus autem fuit ab Episcopo Herbipolitano Herbipolin ad professionem Juris."

6 scripsi ad matrem et biduo ante ad Consulem Otho Roick, eique responsum dedi de conditione Rectoratus, quae placeat M. Hadriano Marcello.

7 invitarunt convictores nostri ad coenam filias Hauteni, Doctoris Gryphii filiam et M. Joannis Ar....(?) [1]) filias. Saltarunt per totam noctem. Accedebant et larvati qui choreas ducebant, inter quos erat D. Paw. Invitatus erat quoque Appelmannus una cum fratre meo.

8 abiit frater Wilhelmus iterum Daventriam.

11 accepi literas a Magistratu Zwollensi, quibus petit ut Reipublicae eorum prospiciam de idoneo Rectore.

12 in conventu subscriptus ab omnibus Professoribus libellus supplex, quo petebatur ut gubernatio Academiae maneret in praesenti statu, quo nunc est, vel ut non eligatur novus Curator, nisi cum consensu Senatus Academici [2]).

17 Martii respondit me praeside de jure Emphyteutico [3]) Dominicus Heemskerck, erudite et exacte. Opposuerunt Clemens Barsdorp, D. Mello, Jacobus Coorn et Nicolaus Ostrum. Intererat disputationi Comes à Cylenborch et pater Dominici.

18 et 19 privatim examinatus est in jure pro petendo gradu Doctoratus Jacobus Ramzaeus. Respondit expedite et docte. Duae LL. illi sunt assignatae, scilicet L. Princeps, π de legibus, et L. In bonae fidei, C. de pactis [4]). Quas memoriter, perspicue et bona methodo explicavit, argumentis objectis bene et egregie respondit.

21 misi literas ad Senatum Zwollensem et Ulgerum, quibus commendavi ad Rectoratum scholae affinem Gallum.

20 collatus est privatim gradus Doctoris in Jure M. Jacobo Ramzaeo a D. Beyma. Dispensatum fuit cum illo de disputatione, quia saepe disputando publice periculum fecerat.

21 promotus est privatim in Doctorem Medicinae Johan Amsingius; disputavit privatim de Pleuritide, exacte et

---

1) Onleesbaar.

2) In conventu — Academici, ook in Hs. 957 en 215.

3) i. e. Cod. 4, tit. 66.

4) i. e. Dig. 6, tit. 8, l. 31 en Cod. 2, tit. 3, l. 31.

eleganter respondit. Contulit illi gradum D. Pawius. Fuerat ante utroque examini subjectus.

23 pater Dominici solvit mihi pro convictu filii pretium pro XI mensibus, quem dicebat se cuidam procuratori Hagae adjuncturum.

24 discessit a me Dominicus Heemskerck, contulitque se Hagam.

Eodem [1]) scripsi ad affinem Dorrium, misique illi practicos authores quos emeram, videlicet Decisiones Boërii et Consuetudines Molinaei.

26 dono dedit mihi D. Junius libellum suum, qui inscribitur Εἰρήνικον, sive de Pace inter Christianos colenda.

Circa hoc tempus Gubernator oppidi Noviodunensis simulaverat se velle urbem Noviodunum tradere Comiti Mansfeldio, ac intromiserat sexcentos milites; deinde occlusis portis pensilibus omnes trucidavit reliquamque partem exercitus persecutus est stragemque magnam edidit.

27 profectus est Comes Mauricius ad obsidionem oppidi Gertrudenbergensis.

30 invitavit Vulcanius me cum uxore et Pensionarium cum uxore ad coenam in *Monocerote*. Adfuit et Pedellus cum uxore, cum quo fecerat sponsionem librae Flandricae de sponsalibus Ramzaei. Sed Vulcanius cecidit causa [2]). Imo res dubia relicta est propter obitum Ramzaei.

Aprilis.

1 dedit mihi Vulcanius inspiciendas duas paginas Commentariorum ad Institutiones juris Tjallingii ab Eitzinga, ut meum judicium interponerem an dignae essent ut typis excuderentur. Respondi, multa quidem tum ex jure tum ex bonis authoribus loca collecta esse ad declarationem Institutionum, sed tamen non admodum facere ad propositum et intellectum textus Institutionum, alioqui per se esse bona, quum diligenter satis et laboriose sunt compilata.

3 respondit me praeside Appelman de Mutuo, docte et

---

1) Scil. die.

2) Ook in Hs. 957, dat na „Pensionarium" ingevoegd heeft: „Hogerbeets."

prompte. Opposuerunt Enoch, Paulinus, Bierius, Grotenhuss et Dominicus Heemskerck, qui huc Haga excurrerat.

Accepi literas a matre, quibus scripsit in Consulem electum esse Theodorum Heynck.

4 invitavit frater Appelmanni, Scabinus Amsterodamensis, me cum D. Beyma et D. Merula ad coenam in *Albo Cygno*, atque ex nostro consilio fratrem suum studio juris perficiendo destinavit, quem alias a studiis avocare proposuerat, eumque in Gallia postea ablegavit Cadomum (ubi promotus fuit in Licentiatum juris [1]).

6 adjunxit mihi Advocatus Polterus affinem suum (Jacobum) Campium (Doctorem) [1]) in convictum pretio annuo 28 librarum, et dixit eum venturum ad Calendas Maji.

9 recepi literas a Senatu Zwollensi, quibus respondebat affinem Gallum a me commendatum sibi non placere propter aetatem decrepitam ad Rectoratum scholae [2]).

11 ego et D. Beyma exhibuimus nomine Ecclesiae actum Synodi comoedis Flandris, quibus exercitium comoediarum illis interdicitur. Proposuerunt varias exceptiones, nec putabant expresse in verbo Dei vetitum hoc exercitium, ita ut non facile illos videbatur velle acquiescere nisi etiam interdictio Magistratus accedat.

12 profectus sum cum uxore Amsterodamum ad invisendum patrem, ibique V dies commorati sumus. Redii pridie festi Paschae et diverteramus apud affinem Jodocum Theodori. Vocati fuimus semel ad coenam a fratre Grotenhuss item a Dominico Heemskerck.

20 invitavit nos D. Snellius ut secum in patriam Oudwaterram proficisceremur, ubi commorati sumus per dies IV et 24 domum reversi sumus. Interim dum ibi eramus, perlustravimus Goudam, Woerdam et Montfortium.

23 invitavit ad coenam Snellius Jacobum Harminium, ministrum Amsterodamensem, cum quo contraxi amicitiam, pieque ac jucunde contulimus sermones [3]).

25 petiit consilium a me cognata van der Lucht de

---

1) Later bijgeschreven.

2) Komt mede voor aan het eind van Hs. 957 en in Hs. 215. Beide geven als datum 4 April, maar ten onrechte.

3) Invitavit — sermones, ook in Hs. 957.

filio. Respondi per literas ut eum adhuc per annum relinqueret in disciplina et convictu Snellii.

Eodem die perscripsit Scaliger ad Curatorem Douzam se adulto vere ad hanc Academiam venturum, una cum Barone seu Comite quodam [1]).

27 Aprilis post coenam discessit ex nostris aedibus cognata Sara rediitque ad patrem.

28 examinatus est a Beyma, me et Grotio major Perssijnius (absente Tuningo in negotiis Academiae). Respondit ad plurimas quaestiones commode et mediocriter.

30 datae sunt illi explicandae 2 Leges. Una L. Puberes de V. O. Altera L., pen. C. de Condictione indebiti [2]). Quas dextre satis explicabat, sed non aeque prompte et apposite respondebat ad argumenta objecta, praepeditus tum augustia temporis tum timore quodam. Dignus judicatus est qui ad gradum Licentiatus sumendum (quem tantum petebat) privatim vel publice admitteretur.

Majus.

3 Maji transiit hanc urbem filia Principis Auraici, quae Electori Palatino desponsa dicebatur, cui Senatus splendidum exhibuit convivium [3]). Interfuerunt convivio Rector, Trelcatius et Beyma, et sub vesperam me eo adduxit inscium et nihil tale opinantem D. Beyma, sed stando tantum per sesquihoram me tractarunt poculis.

6 invitavit Senatum Academicum ad nuptias suas D. Paw. Decretum est ut Rector Hoernius cum Boncio eas cohonestarent, simulque ex aerario Academiae dono ei offerant argenteum scyphum. Oblati illi sunt duo scyphi, accedentes ad pretium XII librarum.

9 Maji celebravit nuptias D. Pawius cum Maria Hauteni filia. Deduxerunt eum in templum ut paranymphi D. Tuningus et Ramzaeus.

13 rediit in familiam meam Grotenhus et Beaumontius,

---

1) Perscripsit — quodam, ook in Hs. 957.

2) i. e. Dig. 45, tit. 1, l. 101; Cod. 4, tit. 5, l. 10.

3) In margine: „Venit Kalendas Maji in meum convictum Jacobus Campius, precio 28 librarum Flandricarum."

solvitque Grotenhus precium annuum convictus usque ad Kalendas Maji anno 93.

19 promotus a me privatim Antonius Perssyn in Licentiatum juris. Respondit de Minoribus 25 annis [1]) foeliciter. Ego pro portione mea ex promotione accepi 2 libras Flandricas, 8 florenos pro collatione gradus et 4 pro portione promotionis.

Incoepi a 15 Maji laborare adversa valetudine ex febri ephemeri. Praescripsit mihi D. Bontius catapotium quoddam et aquam hordeaceam et pillulas. Praeterea syrupum violarum ad siccitatem tollendam et ex aromatibus libum aliquod mihi ordinavit ad stomachum confortandum et appetitum edendi excitandum. Convalui Dei auxilio et gratia V Junii.

20 promotus privatim Anglus quidam Thomas Staclonus in Doctorem Juris. Respondit mediocriter in utroque examine, sed tamen ipsos Juris textus non ita sibi habebat perspectos. Promotus est a D. Beyma.

21 die placide et in vera et constanti fide obiit Jacobus Ramzaeus cum jam jam novas nuptias celebrare debuisset cum filia praetoris Alfeni, sed Deus eum meliori vitae reservavit.

30 Maji rediit ad me in convictum Paulus Petri, cum abfuisset per 7 septimanas narravitque patrem statuisse eum ablegare in Italiam, petiitque meum consilium. Ego non admodum dissuasi, ne viderer in eo retinendo in convictu commodum meum captare.

Junius.

5 ventilatus processus in Curia inter Excuratorem Busium et hujus urbis Secretarium, qui instituit actum injuriarum contra Busium eumque graviter accusavit quod famae et honori ejus obtrectatus fuerat. Busius non fuit praesens, atque se excusari voluit ex suggestione Secretarii Heimradiorum se has criminationes instituisse. Sed tota causa pertinere ad defensionem privilegiorum Senatus vide-

---

1) i. e. Dig. 8, tit. 3, l. 51.

batur, itaque Hautenus inique et sine ulla causa a Busio vel altero Secretario diffamatus est, qui videntur sibi ipsi suis humeris malum accersivisse.

6 Mauricius occupavit propugnaculum Gertrudenbergense vulgo dictum *het contrascherp*. Gubernator urbis in conflictu periit. Discessit hostilis exercitus, qui venerat ad liberandam Gertrudebergam ab obsidione.

12, cum hostis magno comitatu commeatum in castra sua prope Gertrudebergam introducere vellet, noster exercitus irruit in copias illorum, quibus dissipatis ad 500 equites fere interfecerunt, auri tonnam (ut loquuntur) praedae loco abduxerunt. Captus quoque fuit Comes ex hostium numero.

17 venit ad nos frater Boldewinus studiorum gratia, quem petiit mater in disciplinam dari Snellio, ita ut apud nos in convictu esset.

19 respondit me praeside Lucas Beckmannus de Jure dotium [1]), promte et docte. Opposuerunt Guilhelmus Adriani, Jacobus Coorn, Clemens Barsdorp, Jobus Teylingius et David Oliarts, praeterea Coloniensis quidam, Funck dictus, vigebat argumentum alterius, acriterque disputabat: An ratihabitio patris confirmaret nuptias a tempore quo ratihabitio interponitur, vel an retrotraheretur ad tempus nuptiarum, quod nos sustinebamus et obtinebamus. Disputatio protrahebatur ad medium XII.

Die Lunae, quae erat 21 Junii, intra XI et XII hora noctis nata est mihi filiola Juditha, non sine gravissimo matris cruciatu, sed subito et parvo temporis momento dolores partus durabant, ita ut intra dimidiam horam post obstetricis praesentiam peperisset, pro quo ingenti beneficio benedictus sit Deus.

21 Junii incoepit Boldewinus frequentare scholam Snellii, conventumque de pretio annuo 4 librarum pro institutione et cubiculo.

23 misi renunciationis loco D. Boncio duos petasones Westfalicos cum caseo, pro curatione morbi mei.

Eodem die scripsi ad affinem Dorrium ac responsum

---

1) i. e. Cod. 5, tit. 12.

efflagitavi, an recepisset Molinaeum et Boërium, petiique ut ad finem Canicularium reditus mihi persolveret ex quaestura debitos. Misi literas Amsterodamum ad Bernardum Heynck.

Eodem die excepi convivio foeminas quae intererant partui uxoris, scilicet cognati Galli uxorem, viduam Waltheri, duasque vicinas foeminas, quae cum convictoribus liberaliter symposiabant. Beymae uxor se excusavit cum ter quaterve esset vocata.

24 ipso die Johannis per deditionem occupavit Comes Mauricius oppidum Gertrudenberch, cum hostis instructo exercitu plus minus X millium militum frustra tentasset eam ab obsidione liberare. Milites cum lateralibus armis urbe excesserunt.

25 obtuli filiolam Juditham sacro baptismati; susceptrix fuit cognata Haen cum cognato Reydano, qui tamen praesens non fuit cum Hagae esset, eo quod subito filia morbo correpta baptismo fuit tincta, cum non posset propter periculum morbi cognatus expectari. Locum ejus supplebat Grotenhus.

28 obiit filiola mea Juditha placide post magnos et continuos aliquot dierum ejulatus, mane intra horam 6 et 7. Compatres fuerunt cognatus Reydanus et uxor cognati Galli.

Julius.

3 respondit me praeside de Restitutione minorum [1]) Cornelius Paulinus docte et exacte, sed paulo submissius nec satis aperte mentem explicabat. Opposuerunt Enoch, Vosbergen, D. Mello, Jacobus Coorn, Martinus Joannis et Grotenhus.

5 Julii promotus Anglus privatim in Medicinae Doctorem a D. Bontio. Practicus erat et veteranus, tantum de duabus thesibus respondebat: de Helleboro non dando sanis et Quod pingues citius moriantur quam macri. Erat mediocriter doctus, sed nimis temere et praecipitanter verba effutiebat atque parum ad rem respondebat.

---

1) i. e. Cod. 2, tit. 22.

4 invitavi ad puerperale convivium cognatum Reydanum Haga venientem cum cognato Gallo et uxore, praeterea affinem Gallum, D. Beyma cum uxore et viduam Waltheri. Aderant et convictores nostri et jucunde omnes se vino sermonibusque jucundis exhilarabant. Invitaveram et Snellium cum uxore sed non venit, quia sero redibat ex profectione.

11 fuit extraordinarius conventus, in quo assignatum est mihi stipendium 700 florenorum. Egit sedulo causam meam Rector Hornius et sine difficultatem inpetravit. Obtuleram libellum supplicem causamque commendavi Consuli Barsdorp, qui diligenter meum promovit negotium.

Eodem die accessi ad sacram synaxin, quod Deus ad pietatis et fidei incrementum mihi evenire concedat. Statui ab eo tempore diebus Solis, Martis, Mercurii, Sabbati in sacris legendis aliquid temporis impendere, ac ordine praeter Biblia avolvam diligenter Institutiones Calvini, Catechismus auctiorem Ursini et Plessii de Veritate religionis Christianae.

13 disputatio habita de Fidejussoribus [1]) praeside Beyma. Respondit Vosbergen docte et subtiliter. Opposuerunt Franciscus van der Burch, Oliartz, Teyling, Beckman, Paulinus, Milde, Enoch et quidam novitius Zelandus Gaspar Apollonius.

17 respondit me praeside Grotenhus de Controversis axiomatibus, docte et expedite. Opposuerunt Paulus Petri, Simon Beaumont, Bonifacius Ziriczeus, Noribergensis quidam, Martinus Joannis, et Cornelius Paulinus Swanenburch.

23 examinatus est mane Albertus Forestus in generalibus Juris praeceptis, promte et expeditissime ad omnia respondit.

Eodem die a prandio Martinus Pijll examinatus fuit in generalibus Juris tractatibus. Respondit mediocriter et non inepte.

24 utrique Foresto et Pijlio, pro gradu propositae sunt 2 Leges. Foresto data est L. 4, C. Ex qu. ca. irro. infa. et L. Fructus 45, π de Usur. [2]). Pijlio data est L. Pactum

1) i. e. Inst. 3, tit. 21.
2) i. e. Cod. 2, tit. 12, l. 4; Dig. 22, tit. 1, l. 45.

quod dotali, C. de pact. et L. 6 de V. O. [1]). Uterque dextre legem explicavit et promte objectis argumentis respondit.

30 examinatus est in jure Wilhelmus Barsdorp, respondit docte et confidenter.

31 duae LL. illi sunt assignatae, L. Transigere, C. de Transactionibus et L. In traditionibus, π de Pact., quas erudite et accurate exponebat, argumentisque objectis bene respondebat.

Augustus.

2 conveni Comitem Culeburgensem et renovavi familiaritatem, quae parenti meo cum illius patre intercesserat. Deinde commendavi ei causam cognati Gerardi Hoendrix, qui ambiebat officium quaesturae apud illius patrem.

Eodem die invitavit me Hanneman, exactor vectigalium, ad coenam in diversorio *Die Merminne* dicto, ubique jucunde confabulati sumus de negotiis patriae.

5 scripsit ad me P. Bercius una cum filio, se filium studiorum gratia Dolam ablegaturum, misitque mihi pecuniam pro anni unius convictu.

6 respondi per literas Bercio et filio et una scripsi Jano Hortensio.

Eodem die in coena fuimus apud Snellium una cum D. Beyma, et suaviter genio indulsimus.

7 promotus privatim primus Doctor Theologiae post Trelcatium a D. Junio, Henricus Antonii, Professor Theologiae et Rector Academiae Franekeranae. Facta est illi gratia, numeravit tantum 20 Carolinos pro promotione neque est examinatus.

8 profectus sum cum uxore in patriam, ibique per tres septimanas commorati sumus cum filio Johanne et filia Wilhelma.

18 Daventriae inter sororem Lisabetham et Janum Hortensium contracta sponsalia, praesentibus matre, fratre et affine Dorrio.

25 venit Josephus Scaliger comitatu magno Lugdunum,

---

1) i. e. Cod. 5, tit. 14, l. 4; Dig. 45, tit. 1, l. 6.
2) i. e. Cod. 2, tit. 4, l. 18; Dig. 2, tit. 14, l. 48.

4 scilicet curribus, et postquam Hagae celebri convivio esset ornatus, hic quoque honorifica coena est exceptus in *die Klocke*. Aderant ex Professoribus D. Rector, Hornius, Junius et Beyma [1]).

In Canicularibus me absente promotus in Doctorem Juris Ludolfus Potter a D. Beyma, Rector Scholae Alcmarianae.

September.

1 domum sum reversus.

2 redii una cum aliis Professoribus ad Lectiones publicas.

Eodem die venit ad me in convictum Gisbertus Vloswick Amsterodamensis, pretio annuo 28 librarum Flandricarum.

3 Septemb. uxor cognati Galli defuncta est.

6 examinatus est Martinus Joannis, respondit docte et solide. Duae Leges illi assignatae sunt, scilicet L. 2 C. Quae sit lon. cons. et L. Divus, π de Re jud. [2]), quas altero die sic satis explicavit. Nullum numeravit pretium examinis, sed ad petitionem ejus fuit remissum, quia destinaverat ante decretum factum de examine promoveri.

11 scripsi commenditatias literas pro Dominico Heemskerck, simulque ad eum literas dedi Dantiscum.

12 scripsi Marpurgum ad Nicolaum Pistorium [3]).

15 scripsi Elburgum ad Consulem Gerardum Warneri, ut fratrem in studio juris erudiendum in Academia relinquat.

17 respondit Guilh. Barsdorp pro Doctoratu praeside Beyma docte et solide, de materia L. Vinum, π de Reb. cred. [4]). Opponebant Cornelius Paulinus, Job. Teylingius, D. Brederodius, Beckman et Pincierus Hassus.

18 recepi literas Dantisco a Dominico Heemskerck.

Eodem die invitavit me ad actum et convivium Doc-

---

1) Venit — Beyma, ook in Hs. 957 en 215.

1) i. e. Cod. 8, tit. 53, l. 2; Dig. 42, tit. 1, l. 33.

2) In margine: „Circa hoc tempus capta a nostris arx sive castellum Het huis to Runen. Erepta iterum ab hoste nobis Otmarsen."

3) i. e. Dig. 12, tit. 1, l. 22.

toratus Wilh. Barsdorp, comitatus 2 Doctoribus Brederodio et Verburchio, quibus poculum vini honoris causa propinavi.

20 venit hic D. Polmannus, advocatus Leowardiensis, qui filium suum Dolae promotum in Licentiatum, hic in Doctorem promovendum curavit, cui ego altero die contuli gradum Doctoris.

21 promotus a D. Beyma in Doctorem Juris Guilh. Barsdorp. Aderant in actu praeter Consules et Professores, Scaliger, Comes a Culenborch et Hanaw. Exhibuit solemne convivium pater, ad quod erant vocati Consules, 4 Juris Professores, Merula, qui habuit orationem de Officio advocati, Snellius et Vulcanius. Bibi paulo largius usque ad vomitum, quod Deus mihi ignoscat. Intererat convivio Comes Culeburgensis et Scaliger.

23 scripsi ad D. Scarffium Hagam pro impetranda conditione Rectoratus pro affine meo Gallo, ad ejus petitionem.

22 profectus sum cum uxore Campos ad nuptias sororis Lisabethae.

26 celebratae sunt nuptiae inter sororem Elisabet et Janum Hortensium Campis apud affinem Dorrium, quibus per triduum interfui.

29 profectus sum cum uxore Zwollam, ibique salutavi patrem, altero die Campos reversus.

October.

1 Octob. deduxi sororem novam nuptam Enchusam cum uxore et tribus cognatis Kosters [1]).

3 Octob. celebratum in aedibus Gerlaci Bartoldi splendidum convivium nuptiale, quo vocati sunt Consules Enchusani, duo Ministri Ecclesiae aliique amici et cognati.

5 Oct. domum iterum profecti sumus et 6a incolumes Leydam reversi.

8 fui in coena apud viduam Waltheri, una cum Leone

---

1) In margine: „Circa hoc tempus, cum nostri milites Het huiss to Wedde per deditionem vicissent, militibus salvis dimissis, hostes iterum eam arcem recuperarunt, omnibus praesidiariis militibus interfectis."

Ministro Bommelensi, D. Bastingio et P. Bercio jucundeque confabulati sumus. Eodem Merula a Curatoribus in Ordinarium Professorem electus.

10 invitati sumus ad coenam a D. Grotio, una cum D. Beyma et Bontio.

12 Carolus Gallus concionatus est ex decreto Classis in templo Hogelandico. Exposuit locum Marci I: Credite Evangelio et agite poenitentiam, satis dextre et animose [1]).

15 respondit me praeside Albertus Forestus pro gradu Doctoratus de thesibus decerptis ex L. ult., C. de Pact. [2]), docte, promte et solide. Opposuerunt Graswinkel, Basius, Jacob Coörn et Enoch Potteius.

17 invitavi ad coenam cognatum Gallum. Eodem die conveni D. Bastingium et familiaritatem saepius ab eo expetitam contraxi.

18 venit huc pater uxoris et diem unum apud nos commoratus est.

20 promotus privatim in Doctorem U. J. Martinus Joannis. Respondit de Controversiis aliquot juris assertionibus. Ego nomine D. Tuningi gradum illi contuli.

22 respondit Pijl de Servitutibus pro gradu Doctoratus, praeside D. Tuningo, mediocriter et sic satis commode; opponebant Clemens Barsdorp, Franciscus Verborch, Buyck, Blyvius, Ostrum et D. Mello.

26 invitavit D. Beyma Rectorem Hornium, me cum uxore, item Grotium, Tuningum et Pensionarium ad coenam.

28 promovi in Doctores Juris Albertum Forestum et Martinum Pijl. Aderant in actu Comites ab Hanaw et Culenborch et Scaliger. Habui orationem de Stricto jure et aequitate. Non exhibuerunt convivium, Senatus tamen nihilominus dedit XVI lotas vini. Invitavit me ad coenam Forestus una cum uxore.

30 scripsimus consilium nostrae Facultatis Professores in causa criminali Civitatis contra foeneratorem Luss.

Eodem (die) Martinus Joannis gratitudinis ergo mihi

---

1) Carolus — animose, komt voor aan het einde van Hs. 957, maar staat daar foutief op 3 October.

2) i. e. Cod. 2, tit. 3, l. 30.

toratus Wilh. Barsdorp, comitatus 2 Doctoribus Brederodio et Verburchio, quibus poculum vini honoris causa propinavi.

20 venit hic D. Polmannus, advocatus Leowardiensis, qui filium suum Dolae promotum in Licentiatum, hic in Doctorem promovendum curavit, cui ego altero die contuli gradum Doctoris.

21 promotus a D. Beyma in Doctorem Juris Guilh. Barsdorp. Aderant in actu praeter Consules et Professores, Scaliger, Comes a Culenborch et Hanaw. Exhibuit solemne convivium pater, ad quod erant vocati Consules, 4 Juris Professores, Merula, qui habuit orationem de Officio advocati, Snellius et Vulcanius. Bibi paulo largius usque ad vomitum, quod Deus mihi ignoscat. Intererat convivio Comes Culeburgensis et Scaliger.

23 scripsi ad D. Scarffium Hagam pro impetranda conditione Rectoratus pro affine meo Gallo', ad ejus petitionem.

22 profectus sum cum uxore Campos ad nuptias sororis Lisabethae.

26 celebratae sunt nuptiae inter sororem Elisabet et Janum Hortensium Campis apud affinem Dorrium, quibus per triduum interfui.

29 profectus sum cum uxore Zwollam, ibique salutavi patrem, altero die Campos reversus.

October.

1 Octob. deduxi sororem novam nuptam Enchusam cum uxore et tribus cognatis Kosters [1]).

3 Octob. celebratum in aedibus Gerlaci Bartoldi splendidum convivium nuptiale, quo vocati sunt Consules Enchusani, duo Ministri Ecclesiae aliique amici et cognati.

5 Oct. domum iterum profecti sumus et 6a incolumes Leydam reversi.

8 fui in coena apud viduam Waltheri, una cum Leone

---

1) In margine: „Circa hoc tempus, cum nostri milites Het huiss to Wedde per deditionem vicissent, militibus salvis dimissis, hostes iterum eam arcem recuperarunt, omnibus praesidiariis militibus interfectis."

Ministro Bommelensi, D. Bastingio et P. Bercio jucundeque confabulati sumus. Eodem Merula a Curatoribus in Ordinarium Professorem electus.

10 invitati sumus ad coenam a D. Grotio, una cum D. Beyma et Bontio.

12 Carolus Gallus concionatus est ex decreto Classis in templo Hogelandico. Exposuit locum Marci I: Credite Evangelio et agite poenitentiam, satis dextre et animose [1]).

15 respondit me praeside Albertus Forestus pro gradu Doctoratus de thesibus decerptis ex L. ult., C. de Pact. [2]), docte, promte et solide. Opposuerunt Graswinkel, Basius, Jacob Coörn et Enoch Potteius.

17 invitavi ad coenam cognatum Gallum. Eodem die conveni D. Bastingium et familiaritatem saepius ab eo expetitam contraxi.

18 venit huc pater uxoris et diem unum apud nos commoratus est.

20 promotus privatim in Doctorem U. J. Martinus Joannis. Respondit de Controversiis aliquot juris assertionibus. Ego nomine D. Tuningi gradum illi contuli.

22 respondit Pijl de Servitutibus pro gradu Doctoratus, praeside D. Tuningo, mediocriter et sic satis commode; opponebant Clemens Barsdorp, Franciscus Verborch, Buyck, Blyvius, Ostrum et D. Mello.

26 invitavit D. Beyma Rectorem Hornium, me cum uxore, item Grotium, Tuningum et Pensionarium ad coenam.

28 promovi in Doctores Juris Albertum Forestum et Martinum Pijl. Aderant in actu Comites ab Hanaw et Culenborch et Scaliger. Habui orationem de Stricto jure et aequitate. Non exhibuerunt convivium, Senatus tamen nihilominus dedit XVI lotas vini. Invitavit me ad coenam Forestus una cum uxore.

30 scripsimus consilium nostrae Facultatis Professores in causa criminali Civitatis contra foeneratorem Luss.

Eodem (die) Martinus Joannis gratitudinis ergo mihi

---

1) Carolus — animose, komt voor aan het einde van Hs. 957, maar staat daar foutief op 3 October.

2) i. e. Cod. 2, tit. 3, l. 30.

toratus Wilh. Barsdorp, comitatus 2 Doctoribus Brederodio et Verburchio, quibus poculum vini honoris causa propinavi.

20 venit hic D. Polmannus, advocatus Leowardiensis, qui filium suum Dolae promotum in Licentiatum, hic in Doctorem promovendum curavit, cui ego altero die contuli gradum Doctoris.

21 promotus a D. Beyma in Doctorem Juris Guilh. Barsdorp. Aderant in actu praeter Consules et Professores, Scaliger, Comes a Culenborch et Hanaw. Exhibuit solemne convivium pater, ad quod erant vocati Consules, 4 Juris Professores, Merula, qui habuit orationem de Officio advocati, Snellius et Vulcanius. Bibi paulo largius usque ad vomitum, quod Deus mihi ignoscat. Intererat convivio Comes Culeburgensis et Scaliger.

23 scripsi ad D. Scarffium Hagam pro impetranda conditione Rectoratus pro affine meo Gallo, ad ejus petitionem.

22 profectus sum cum uxore Campos ad nuptias sororis Lisabethae.

26 celebratae sunt nuptiae inter sororem Elisabet et Janum Hortensium Campis apud affinem Dorrium, quibus per triduum interfui.

29 profectus sum cum uxore Zwollam, ibique salutavi patrem, altero die Campos reversus.

October.

1 Octob. deduxi sororem novam nuptam Enchusam cum uxore et tribus cognatis Kosters [1]).

3 Octob. celebratum in aedibus Gerlaci Bartoldi splendidum convivium nuptiale, quo vocati sunt Consules Enchusani, duo Ministri Ecclesiae aliique amici et cognati.

5 Oct. domum iterum profecti sumus et 6a incolumes Leydam reversi.

8 fui in coena apud viduam Waltheri, una cum Leone

---

1) In margine: „Circa hoc tempus, cum nostri milites Het huiss to Wedde per deditionem vicissent, militibus salvis dimissis, hostes iterum eam arcem recuperarunt, omnibus praesidiariis militibus interfectis."

Ministro Bommelensi, D. Bastingio et P. Bercio jucundeque confabulati sumus. Eodem Merula a Curatoribus in Ordinarium Professorem electus.

10 invitati sumus ad coenam a D. Grotio, una cum D. Beyma et Bontio.

12 Carolus Gallus concionatus est ex decreto Classis in templo Hogelandico. Exposuit locum Marci I: Credite Evangelio et agite poenitentiam, satis dextre et animose [1]).

15 respondit me praeside Albertus Forestus pro gradu Doctoratus de thesibus decerptis ex L. ult., C. de Pact. [2]), docte, promte et solide. Opposuerunt Graswinkel, Basius, Jacob Coörn et Enoch Potteius.

17 invitavi ad coenam cognatum Gallum. Eodem die conveni D. Bastingium et familiaritatem saepius ab eo expetitam contraxi.

18 venit huc pater uxoris et diem unum apud nos commoratus est.

20 promotus privatim in Doctorem U. J. Martinus Joannis. Respondit de Controversiis aliquot juris assertionibus. Ego nomine D. Tuningi gradum illi contuli.

22 respondit Pijl de Servitutibus pro gradu Doctoratus, praeside D. Tuningo, mediocriter et sic satis commode; opponebant Clemens Barsdorp, Franciscus Verborch, Buyck, Blyvius, Ostrum et D. Mello.

26 invitavit D. Beyma Rectorem Hornium, me cum uxore, item Grotium, Tuningum et Pensionarium ad coenam.

28 promovi in Doctores Juris Albertum Forestum et Martinum Pijl. Aderant in actu Comites ab Hanaw et Culenborch et Scaliger. Habui orationem de Stricto jure et aequitate. Non exhibuerunt convivium, Senatus tamen nihilominus dedit XVI lotas vini. Invitavit me ad coenam Forestus una cum uxore.

30 scripsimus consilium nostrae Facultatis Professores in causa criminali Civitatis contra foeneratorem Luss.

Eodem (die) Martinus Joannis gratitudinis ergo mihi

---

1) Carolus — animose, komt voor aan het einde van Hs. 957, maar staat daar foutief op 3 October.

2) i. e. Cod. 2, tit. 3, l. 30.

dono dedit 45 sestertios et $22^1/_2$ sestertios filiolae meae pro labore et officiis in collatione gradus illi praestitis.

November.

6 inchoavi novum Collegium disputantium, in quo disputavimus controversa axiomata. Collegae fuerunt: 1 Grotenhus, 2 Guilh. Adriani, 3 Barsdorp, 4 Ostrum, 5 Beaumont, 6 Coörn, 7 Biezius, 8 Bonifacius, 9 Apollonius, Verianus quidam studiosus, 10 Verdoes Amsterodamensis.

5 Novemb. invitavit Hautenus me cum uxore ad prandium. Aderat et Boncius cum uxore.

7 solemne convivium exhibuit Magistratus juniori Principi Auraico, qui huc venerat studiorum gratia in Horto sagittario. Fuerunt praeter Principem invitati ejus aulici numero XII, mater ejus Principissa, Comites ab Hanaw et Culenborch. Ex Professoribus deputati sunt Rector Hornius, D. Beyma, Paw et Vulcanius.

9 scripsimus consultationem super jure ducendi rivi inter duos vicinos: anne licet elevare rivum cum non posset vicinus eo uti, propter mutationem plateae factam a Magistratu; quod diximus licere, si non magnum incommodum ex eo perciperet vicinus, qui eam debet servitutem.

Eodem invitati sumus ad coenam a D. Snellio. Aderat et Beyma cum uxore.

10 abiit Carolus Gallus Daventriam, ut evitaret periculum suo praedio imminens ex refectione fossae dictae *die Wetering* [1]).

Eodem (die) electi novi Consules Duyck, Nicolaus Adriani, Nicolaus Wilhelmi Warmont et Petrus Oem Petri.

14 secundum nostram sententiam in causa de rivo ducendo pronuntiatum, et accepimus singuli 4 florenos, ego, Beyma et Tuningus.

17 recepi a patre Simonis Beaumont pretium 14 librarum pro dimidiati anni convictu [2]).

---

1) Abiit — Wetering, mede in Hs. 957 aan het einde en in Hs. 215.

2) In margine: „Eodem die incoepi privatim convictoribus meis Institutiones juris explicare."

18 misit ad me dono Twickell, Consul Campensis, Progymnasmata actionum a Consule Harzolto edita.

18 scripsi ad patrem uxoris et Licentiatum Harzoltum Zwollam.

19 Merula receptus in Ordinarium Professorem, praestitit juramentum Consuli Petro Petri et primo ad conventum vocatus.

21 scripsi Arnemium ad Quaestorem Gelriae Varick responsum, recepique filium ejus in convictum pro 14 libris dimidio anno.

24 respondit me praeside de Variis controversis axiomatibus Nicolaus Ostrum, mediocriter et commode. Opponebant Basius, Wilhelmus Adriani, N. Bosserus Dantiscanus, Beckman et Grotenhuss.

25 accepi 2 daleros Imperiales pro consilii alicujus supplemento, conscripto a D. Beyma in causa revisionis nomine D. Dekema.

28 dedit Facultas nostra responsum in causa emphyteutica, quod emphyteusis concessa 4 personis pro quorumlibet partibus transeat ad haeredes, non vero per jus accrescendi ad consortes perveniat.

30 venit primum ad me in convictum Carolus Varick.

Eodem disputavit pro gradu in Medicina, docte et solide respondens de Lethargia, praeside D. Petro Paw, Guilhelmus Mera Hagiensis.

December.

3 promotus publice in Doctorem Medicinae Wilh. Mera a Pawio, qui breviter et docte paucula dixit in Laudem medicinae et Candidati. Intererat actui junior Princeps Auraicus.

6 recepi a Gisberto Vloswick pretium pro quodrante anni, 7 videlicet libras Flandricas, usque ad 2 Decembris debitas.

Eodem convenit me Petrus Scapius promotus Doctor, qui venerat recenter ex Italia et renovavit familiaritatem, quondam Lugduni contractam, intereratque meae lectioni.

7 invitati sunt omnes Professores Ordinarii, praeterea Clusius et Bastingius, ad convivium in prandio a Comite

ab Hanaw atque valde splendide excepti jucunde confabulati sumus.

9 invitatus sum a Vulcanio ad coenam una cum Rectore Hornio, Consule Dijck, Pensionario Hogerbetio, Bastingio, Merula et P. Bercio. Laboravi per triduum graviter ex crapulo, unde votum feci me, Deo juvante, 3 mensibus proximis sobrie victurum et studiose literis operam daturum [1]).

15 respondit praeside Beyma de L. Transigere, C. de Transact. [2]) Beckman erudite. Opposuerunt Norenbergensis Oelhoven et alius Germanus, praeterea Bonifacius et Franciscus Verburch.

17 imposui finem primae parti Pandectarum et substiti post titulum de Dolo malo.

22 invitavit me Licentiatus Theodorus Bassus, quondam meus discipulus, ad coenam in aedibus Joannis Marci. Interfuit et Aemilius van der Vilius et studiosus quidam Halss jucundeque confabulati sumus.

24 habuit orationem Conrector Scholae trivialis Codaeus de Nativitate Christi elegantem et ornatam.

24 obtulit Bastingius librum Hornii de Morbis capitum Ordinibus, accepitque pro honorario 100 libras Flandriae.

25 ipso die Nativitatis Christi concionatus est D. Bastingius mane in templo D. Petri. Ascenderat Dominus Thomas primo errore suggestum jusseratque cani psalmum, postea viso Bastingio per aedituum jussit eum ascendere.

Anno 1594.

4 Januarii interfui prandio Comitis ab Hanaw, invitatus ab eo.

6 et 7 iterum cum 3 advocatis, Herweyer, Verhocht et Alfeno deliberationem seu consultationem scripsimus super causa foeneratoris Luss, posse eum in custodiam dari militibus propter improbum foenus exercitum.

Iisdem diebus fuimus invitati *int Hoorn*, apud praedictos

---

1) In margine: „Pium votum sobrietatis et diligentiae."
2) i. e. Cod. 2, tit. 4, l. 18.

advocatos, nos Professores scilicet Juris. Altero die aderant Douza Curator et 4 Consules.

7 fuit conventus Curatorum, petiit D. Tuningus ut recipi posset in Professorem Pandectarum. Res est dilata in proximum conventum.

8 abii ego cum Beyma et Consule Petro Oom Petri munere senioris. In nostrum locum electi D. Hornius, D. Merula et Petrus de Beveren.

Eodem die foenerator hujus Civitatis in custodia fuit per apparitores Praetoris detentus.

10 circa horam XII noctis tonitru cum fulgure auditum est.

11 fuimus in prandio ego et Beyma apud Comitem de Hanaw.

13 Januarii, quae erat dies Jovis, reversi sunt Professores ad publicas lectiones. Eodem die aggressus sum materiam testamentariam in auditorio XXX studiosorum Intererant lectioni D. Martinus Joannis et Enochii pater, qui fuit Pensionarius Vlissinganus.

Circa hoc tempus obtulit Bastingius Agathiam a Vulcanio versum Ordinibus Hollandiae, pro quo dono illi dederunt quadringentos Carolinos.

22 respondit Enoch Potteius Londinensis de Jurejurando dextre et prompte, praeside Beyma. Opposuerunt Graswinckell, Vosbergen qui Haga venerat, Jacobus Coörn, Job Teylingius, N. Kleinfelt Dantiscanus et Microdius Verianus, Theologiae studiosus, qui disputabat perjurii etiam poenam esse humanam. Erat defectus opponentium et ante horam XI finiebatur disputatio.

23 invitavit pater Enochii D. Beyma, D. Trelcatium, D. Bastingium, me, Molinaeum, Bredium, Campium Zelandum ad prandium et hilariter indulsimus genio.

25 conventus habitus in quo propositum de vocando Professore quodam Theologiae Gomaro, Ministro Ecclesiae Francofordensis; quod placuit Professoribus quia commendabatur a Doctore Junio [1]).

Eodem die abiit cognata Hanen Daventriam, per quam

---

1) Conventus — Junio, ook in Hs. 957 en 215.

scripsi ad Senatum testimonium in causa Galli et literas ad Gallum, misique libros scholasticos, 2 Terentios, Colloquia Erasmi, Officia Ciceronis filiis fratris.

29 respondit me praeside Simon Beaumont de Donationibus, egregie et prompte. Opposuerunt Jacobus Campius, Wilhelmus Adriani, Kleinfelt Dantiscanus, Dominicus Heemskerck et Franciscus Verburch.

Februarius.

1 Febr. electio novi Rectoris facta in D. Grotium et me.

5 respondit me praeside de Acquirenda possessione docte et promte admodum Jacobus Coörn; opponebant Biezius, Verdoesius et Graswinckel. Intererant tamen propter tumultum excitatum inter studiosos propter prohibitionem gladiorum plus minus 25 studiosi.

4 obtuli Rectori Hornio 8 exemplaria Thesium a me praeterito anno disputata, scilicet: De Jure emphyt. [1]), 2 de Mutuo, 3 Theses Juris controversi, 4 De Jure dotium, 5 De Minoribus, 6 Theses controversae, 7 de Donatione, 8 de Acquirenda possessione.

Eodem in conventum conclusum ut armorum usus interdicatur studiosis, quod cum altero die affixum esset studiosi magna caterva ante Collegium fecerunt concursum, rarissimusque et exiguus numerus intererat disputationi.

8 Februarii renunciatus Rector Grotius. Hornius habuit orationem de Laudibus agriculturae.

9 conventus habitus in quo proposuit Rector Hornius se petiisse ut pro convivio Rectoratus intermisso darentur singulis Professoribus togae, cujus rei obtinendae spem aliquam fecerunt Consules. Impetratum ut singulis Professoribus Ordinariis XV floreni dentur pro pretio togarum singulis annis [2]).

20 obtulerunt mihi dono collegae in honorarium disputationum habitarum in privato Collegio poculum argenteum,

---

1) legendum: I, de Emphyt.

2) Conventus — annis, ook in Hs. 957

comparatum 45 florenis. Nomina collegarum qui contribuerunt haec erant, Jo. Grotenhus, Wilh. Adriani, Simon Beaumont, Jacob Coörn, Antonius Biezius, Nicolaus Ostrum, Bonifacius Zirizaeus, Apollonius Verianus, Jacobus Verdoesius. Exhibui illis domi conviviolum, qui offerebant munusculum, scilicet Grotenhus, Bonifacio, Jacobo Coörn et Verdoesio.

Martius.

1 redierunt Professores ad lectiones.

2 scripsi ad Johannem Dorth, studiosum Ultrajectum.

1 convenit me cognatus Everardus Reydanus, qui hac transibat Hagam ad Comitem Wilhelmum Nassavium. Narrabat hostem vi et armis invasisse propugnaculum Delffzyllanum et aliquos perrupisse aditum primum, *die homeij* vocatum, sed a nostris strenue repulsos. Capitaneus Tessling qui constitutus erat vicarius Ducis de Lowenborg, captivus abductus Noviomagum. Dux de Lowenborch conscripto exercitu duorum millium militum accingebat se expeditioni susceptae pro Malecontentis, sed cum Bremenses nolebant illi trajectum concedere ultra Visurgin exercitus dissolutus fuit.

5 literas misi Campos ad Dorrium, scripsique commendatitias Heidelbergam ad Pythopaeum pro Johanne Grotenhus, qui a me discessit Heidelbergam.

4 citatio facta erat creditorum Mariae Vrancken, quae ad instantiam creditorum fuit conjecta in carceres propter fraudulentam cessionem bonorum. Impetravit dilationem 14 dierum, ut interim convocaret amicos, qui pro ea fidejuberent, quod et ego nomine Macarii Pinninck, cujus causam egi, concessi.

9 respondit me praeside Wilhelmus Adriani Leydensis de Mora, prompte et erudite. Opposuerunt Verdoesius, Biezius et D. Mello. Raritas erat opponentium, quia eodem die judicium habebatur contra Dorth, qui Gallum in conflictu vulneraverat.

Eodem die accepi ordinationem ab Hauteno pro 8 disputationibus, quarum ultima erat habita de Acquirenda possessione.

Eodem die invitavit me pater Wilhelmi Adriani ad coenam cum D. Tuningo.

10 abiit Wilhelmus Adriani cum Johanne Grotenhus ad Academiam Heidelbergensem. Grotenhus subsistebat in patria propter morbum Enochii, quem sibi comitem itineris cooptarat.

16 respondit Graswinckell de Pignoribus docte et promtissime, praeside Beyma. Opponebant Jacobus Coörn, Biezius, Simon Beaumont, Kleinfelt Dantiscanus et Jacobus Verdoesius.

18 recepi literas a Senatu patriae, quibus petiit ut de Rectore scholae illi prospicerem. Altera die literis ad P. Quesen Secretarium respondi.

22 misi literas Zwollam ad socrum frow Willemsen ut causam nostram sollicitaret in debito consequendo a frow Ostendarps, itidem ad Gerardum Haen scripsi in causa patris. Scripsi et ad receptorem nostrum Jacob Luick pro debito defunctae Mariae Ostendarps.

23 de Quaestionibus controversis juris in utramque partem respondit Johannes Binneblivius, praeside Beyma. Opposuerunt Dominicus Heemskerck, Job Teylingius et Basius.

29 solemne convivium discessus sui exhibuit Comes ab Hanaw, ad quod vocati sunt omnes Professores Ordinarii et totus Magistratus. Praeterea Comes a Culenburch, Scaliger et Barones Gallici.

30 dies precum et jejunii fuit indictus, ut Deus propagare et continuare velit victorias, hactenus nobis contra tyrannidem Hispani concessas.

31 imposui finem lectionibus publicis, finito titulo de Heredibus instituendis, simulque privatae lectioni Institutionum libro tertio finito finem feci.

Aprilis.

2 respondit de Contrahenda emptione [1]), me praeside, Franciscus Verburch promte et erudite. Opponebant

---

1) i. e: Dig. 18, tit. 1.

Apollonius Verianus, Bosselius Dantiscanus, Biezius, Beaumontius et Jacobus Campen. Intererant disputationi Consiliarius Jacobus Pauli et advocatus Arnoldus à Berendrecht, quibus dedicatae erant theses.

4 Rector, comitatus D. Hornio, me et Merula, Comiti ab Hanaw redeunti in Germaniam valedixit, omniaque foelicia a Deo illi tum in itinere, tum in gubernatione ditionis suae precatus est.

Eodem die transierunt per hanc urbem satellites et ordinarii equites Comitis Mauricii, qui dicebantur pergere ad liberationem obsidionis Covordiensis et introducendos milites Germanos, qui ductore Comite Joanne à Nassow circa Wesaliam venerant.

Eodem die exhibuit mihi literas scriptas Pensionarius a Duce Billion ad Legatum Regis Galliae de Lutetia et Rhotomago, reductis ad partes Regis.

5 transiit summo mane hanc urbem Comes Mauricius.

8 habuit orationem de Passione redemtoris nostri Jesu Christi doctam et piam alumnus quidam, Altingius dictus, filius Menzonis Ministri Emdani. [1])

13, 14 et 15 examinati sunt duo Frisii pro gradu Doctoratus, Tannia et Petrus ab Eschen. Responderunt non admodum expedite. Assignata primo est L. Imperium, π de Jurisdictione et L. Traditionibus, C. de Pactis [2]), ad quas inepte respondebat. Alteri assignata est L. Extat, π Quod metus causa et L. Pen., C. de Pactis [3]) a Beyma et me; respondit non multo exactius, quamvis dexterius explicabat leges.

20 examinatus est Camerlingius, Juris Candidatus. Respondit promte et exacte. Assignatae illi sunt 2 L.L. a Grotio et Tuningo, L. 2, π de App. recip. et L. Qui accusare, C. de Edendo [4]), quas docte exponebat et mediocriter respondebat.

16 venerunt ad me socrus sororis et soror uxoris una

---

1) Habuit — Emdani, ook in Hs. 957.
2) i. e. Dig. 2, tit. 1, l. 3; Cod. 2, tit. 3, l. 20.
3) i. e. Dig. 4, tit. 2, l. 18; Cod. 2, tit. 3, l. 29.
4) i. e. Dig. 49, tit. 5, l. 2; Cod. 2, tit. 1, l. 4.

cum affine frow ten Velden et per 5 dies hic commorati sunt.

23 respondit me praeside Antonius Biezius de Acquirenda re domi promte et expedite. Opposuerunt Franciscus Verburch, Job Teylingius et Graswinckell.

24 triumphus Leydae habitus pro victoria quam Rex Galliae obtinuit in recuperata Lutetia, Rhotomago, Aurelia et aliis civitatibus Galliae.

25 recepi iterato literas a Senatu Daventriensi, ut illis prospicerem de idoneo Rectore.

28 iterato scripsi Franekerae ad D. Aulaecium [1]), ut de idoneo Rectore patriae meae prospiceret.

Ult. Aprilis respondit de Usucapionibus Job Teylingius mediocriter, praeside Beyma. Opposueruut Norinbergensis quidam, Franciscus Verburch, Biezius, Ostrum et Martinus Joannis D.

Majus.

3 scripsi Daventriam ad Magistratum, cui commendavi pro Rectore 4te Classis filium D. Tossani, qui deinde vocatus est ad Rectoratum.

9 triumphus habitus Leydae de Covordia ab obsidione liberata.

11 studiosus quidam Borre condemnatus in libram Flandricam a Rectore, quod contra interdictum gestasset arma. Cumque recusaret hanc mulctam contumaciter solvere, erasus est ex Albo studiosorum.

12 studiosi magno numero coacti ante Collegium occluserunt januas Auditorii et scamna everterunt, ne quis posset docere.

12 et 13 propter turbas studiosorum non potuimus docere.

12 exhibuerunt studiosi libellum supplicem quo petierunt Magistratum arceri a judicio Universitatis, quod rejectum est a Professoribus et injunctum ut mutaretur libellus.

---

1) Hoogleeraar in de Medicijnen te Franeker (1589—1606). Zie W. B. S. Boeles, Friesalands Hoogeschool, Dl. II bl. 56 v.v.

16 et 17 propter tumultus studiosorum feriati sumus [1]).

15 venit huc fama hostem diripuisse Othmarsiam et oppidum deseruisse.

17 conventus habitus fuit, in quo Rector proposuit, Magistratum velle ut inquireretur in auctores turbarum qui excluserunt auditores a Collegio, scamna fregerunt et in aquam studiosum jactare voluerunt, quod Professores dissimulandum censuerunt, quia animi studiosorum propter nimium rigorem sententiae irritati erant et praeterea calore juvenili concitati omnes fere studiosi hujus turbae rei erant.

22 comparuerunt in Senatu Academico Commissarii Ordinum Douza, Banckius et Lewius, quibus erat mandatum ab Ordinibus ut cognoscerent de querelis studiosorum. Habuit orationem nomine studiosorum Kekerbart Dantiscanus et petiit ut 3 Curatores concedantur, ut eximantur a iurisdictione Magistratus urbani et fruantur immunitatibus exoticarum cerevisiarum. Delegati responderunt se negotium communicaturos cum Senatu hujus urbis et a nobis exquisiverunt quid remedii videretur adhibendum. Professores videbantur declinare invidiam, itaque, cum res inter studiosos et Magistratus tantum ageretur, putabant satius esse partes inter se committere. — Pridie Kekerbart in conventu Ordinum Hagae quoque orationem habuit ejusdem argumenti.

23 conclusum in Senatu Academico ut singuli Professores moneant studiosos, ut contineant se in officio nec quicquam temere contra Magistratum attentent. Duo deputati sunt, D. Paw et D. Tuningus, qui referant Senatui, deputatos Ordinum petiisse ut hoc praestarent Professores, quod et se praestituros promiserunt, seque de Magistratu hanc fiduciam habere quod omnia consilia ad quietem et tranquillitatem Academiae dirigerent.

26 scriptum nomine Senatus Academici ad Ordines, postulante Magistratu hujus urbis, studiosos sine consilio

---

1) Studiosus — sumus, ook in Hs. 957. In Hs. 215 leest men: „Mense Majo et Junio saepius non habitae sunt lectiones a Professoribus propter turbas a studiosis excitatas."

et auctoritate Professorum querelas suas exposuisse Ordinibus, nihilque esse contentionis Professoribus istis de rebus cum Magistratu.

28 responsum ab Ordinibus studiosis, ut modeste posthac se gererent et suum facerent officium, sic Magistratus hujus urbis nihil in illos iniquius aut durius esset decreturus [1]).

Ult. invitavi ad coenam Grotium, Beyma, cognatum Gallum et Snellium.

Junius.

1 Junii in conventu propositum a Magistratu ut in praecipuos auctores turbae inquiratur et puniatur. Professores omnes statuerunt ἀμνηστίαν esse inducendam.

7 affixus libellus famosus in Hautenum et Suppraetorem Leydensem, eoque die exclusi Professores fere omnes insolentia studiosorum non legerunt.

8 D. Gomarus vocatus ad Professionem Theologicam habuit praefationem de Novo et Veteri Testamento [2]).

Eodem mutuo dedi Harsolto pro curatione pedis V florenos.

9 et 10 exclusi quoque sunt Professores insolentia studiosorum a docendo.

10 oratio habita a D. Junio de Statu Academiae, qua studiosi admoniti sunt ut ad officium reverterentur [3]).

13 edictum affixum fuit, quo studiosi sunt admoniti ut nemo alium turbaret vel impediret quominus ad lectiones vel disputationes publicas accedat, sed edictum avulsum et corruptum fuit.

Eodem incoepit disputare Camerlingus de Jurisdictione, praeside Beyma, sed explosa est disputatio tumulto studiosorum, ita ut privatim cogeretur disputare in conventu Professorum.

17 privatim me praeside respondit pro Doctoratu de

---

1) 17 Maji. Conventus — decreturus, ook in Hs. 957.

2) 1 Junii. In conventn — Testamento, ook in Hs. 957 en: D. Gomarus — Testamento mede in Hs. 215.

3) 9/10 Junii. Exclusi — reverterentur ook in Hs. 957 en; Oratio — reverterentur in Hs. 215.

Materia societatis Petrus Goswini ab Eschen, dextre et prompte.

Eodem conclusum in Senatu Academico ut deputati Professores in Curia conveniant Magistratum, qui compescendis motibus studiosorum certa proponent remedia eaque deinde referant ad Senatum Academicum. Deputati sunt Rector, D. Gomarus, ego, Bontius et Vulcanius [1]).

22 disputavit de Tutelis Titus Tannia privatim, praeside Tuningo. Respondit timide et non satis expedite, quamvis materiam ipsam mediocriter intelligebat.

D. Tuningus tribus Candidatis Camerlingo, Echtenio et Tanniae gradum Doctoratus privatim contulit.

Eodem oblatus supplex libellus a studiosis Senatui Academico ut remedium aliquod adhiberet tumultui compescendo. Deputati sunt Mag. Rector, D. Junius et Tuningus, ut Hagam conveniant D. Curatorem Douzam et cum eo communicarent de remedio aliquo, quo consulatur tranquillitati Academiae. Decretum quoque ut argumentum libelli supplicis communicetur Senatui et ab eo petatur, ut restituant studiosis denegatas immunitates cerevisiarias [2])

Eodem ad coenam nos invitarunt duo Frisii, Doctores Tannia et Eschenus. Aderant D. Junius, Beyma, ego, Tuningus, Vulcanius et D. Mello.

18 coeperunt apud me disputare collegae 7 Institutiones, a materia testamentaria facto initio, qui erant Stickius, Angelus Arnemiensis, duo Zelandi Oliartz et Loperus, duo Poppii fratres et Boricius Frisius. Accesserunt postea 2 alii, Jacobus Elburgensis et Limborch Zwollensis.

23 recepi literas Heidelberga a Johanne Grotenhus.

25 proposuit M. Rector in Senatu Academico, legatos exposuisse negocium Curatori de turbis Academicis, qui promisit se apud Ordines negocia Academiae curare velle, ne quid detrimenti capiat res literaria, et decretum ut ult. Junii ad lectiones revertamur.

Ult. Junii, cum propter turbas 7 septimanas feriati esse-

---

1) Conclusum — Vulcanius, ook in Hs. 957.

2) Oblatus — cerevisiarias, ook in Hs. 957 dat bij „Senatui" in margine plaatst „Sc. Urbano."

mus, rediimus ad lectiones et incepit paulatim tumultus sedari [1]).

Julius.

2 Julii recepi literas a Secretario Adolpho Donkell una cum reditibus a Magistratu mihi debitis, scil. 27 florenis aureis 28 stuferorum.

Eodem die fui Hagae, conveni cognatum Reydanum et apud illum pransus sum, qui quaestionem testamentariam mihi obtulit, ut in ea Facultas juridica nostra conscriberet consilium.

1 Julii constituti 2 Curatores Academiae, Consul Delphensis Jo. Grotius et Consiliarius Banckius.

5 natus est mihi mane hora 5ª filiolus Henricus, non sine praesentissimi mortis periculo matris aut partus, sed clementissimus Deus misericorditer utrumque conservavit, de quo benedictus sit Deus.

8 conscripsi consilium in causa testamentaria nomine cognati Reydani, communicata quaestione cum reliquis Professoribus.

13 respondit Jo. Basius de Legitima, praeside Beyma, prompte et eleganter. Opponebant Campen, Endegeest, Biezius, Frisius quidam Baccalaureus, Delphensis quidam et Verdoesius.

Eodem die obtuli filiolum meolum [2]) Henricum baptismo. Susceptores fuerunt D. Grotius et soror mea Judith, cujus absentis vicem supplevit cognata Sara Hanen.

16 mortuus est filiolus Henricus hora prima pomeridiana, cum a sexta hora matutina incepisset cum morte conflictari. Vidimus in eo magnas miserias, a quibus Deus eum tandem placidissime liberavit, cui honos et gloria sit in aeternum.

Eodem die venit ad nos soror Dorren cum filio Henrico, quam ad susceptricem filii invitaveram.

---

1) Proposuit — sedari, ook in Hs. 957 hetwelk voor „revertamur" leest: „revertantur."

2) Meolum, schrijffout voor „meum."

Nota.

Misi descriptam copiam van die handtschrifft van Johan Ostendorp an Jacob van Luick, um die weder tho ferderen van hem, dat wij doir verliesinge der copijen niet in schaden geraden.

16 eodem occupatum et eversum pulvere tormentario propugnaculum urbis Groningensis, in quo 400 milites plus minus perierunt. Iterum 4 legatos ad Comitem Mauricium miserunt, qui de deditione agerent [1]).

21 invitavi ad coenam compatrem meum D. Grotium cum uxore, D. Beyma cum uxore, cognatum Gallum cum sorore et Snellius, sed uxor tantum venerat.

Eodem capta Groninga per compositionem, cum res eorum ad extremas angustias redactae essent. Deditionis hae fuerunt conditiones: 1°, ut milites praesidiarii ad Rhenum usqae incolumes deducantur, neque tribus mensibus contra nostrum exercitum militarent; 2°, ut recipiant 8 vel 10 signa militum; 3°, ut vera Reformata religio publice tantum exerceatur, sed Pontificiis nulla injuria vel vis inferatur quoad conscientias; 4°, ut Ecclesiastici sua bona retineant ad vitam (quod alimentis sufficiat). Gubernator illis constitutus Comes Wilhelmus à Nassow.

25 adfuerunt Curatores, nove ab Ordinibus constituti [2]), Banckius, Nordwickius et Grotius Consul Delphensis, exposueruntque Rectori et Consulibus mandata sua. Quatuor ex Professoribus illis gratulati sunt de novo honore [3]) Junius, Beyma, Hornius cum Rectore.

27 triumphus habitus Leydae et concio sive gratiarum actio ad Deum pro insigni victoria Groningensi.

28 recepi literas a Johanne Grotenhus per filium Trelcatii.

1 Augusti.

Divertit apud me Franciscus [4]) per unum diem, concionator Ecclesiae Daventriensis.

---

1) Occupatum — agerent, ook in Hs. 957.

2) Eodem capta — constituti, ook in Hs. 957.

3) Quatuor — honore, ook in Hs. 957.

4) De hier bedoelde predikant is Franciscus Schurckmann, die den 22sten

1 et 2 conventus habitus Curatorum et Professorum in quo lecta et examinata sunt statuta et indicatum a Professoribus quid in iis desideraretur. Eodem propositum a Curatoribus, anne jure posset instudiosos poena capitalis statui in delictis. Responsum jure communi non majorem poenam esse impositam quam exilii vel perpetuarum carcerum, si tamen Ordines decernant aliam Professores libenter parituros [1]).

3 conscripsimus consilium in causa feudali seu possessoria nomine D. Sandii, quid recti agat interdicto Uti possidetis cum de illius possessione et turbatione adversarii satis probatum sit. Recipimus singuli Professores pro duobus consiliis 5 florenos cum $7^1/_2$ stuferis [2]).

5 conveni Hagae D. Scharff, cumque eo pransus sum, quo excurreram cum D. Beyma et Tuningo.

Eodem fama venit Hagam de occupato Laoduno a Rege Galliae, ita ut uno die duo munitissima oppida Groninga et Laodunum dedita fuerint.

7 et 8 examinatus est in Jure pro gradu Licentiae Frisius quidam, Schelto Rispens; respondit timide, verecundia suffusus, sed tamen rem satis intelligebat. Assignatae sunt illi 2 L.L. a me et Beyma, L. Societatem 76, π pro Socio et L. Actor 23, C. de Probationibus [3]).

11 promotus privatim in Licentiatum Juris Schelto Rispens a D. Beyma. Respondit de Nuptiis apte et medocriter.

15 scripsi literas Zwollam ad affinem Brower.

17 scripsi Hagam ad D. Scharff.

18 scripsi Enchusam ad Hortensium.

20 venit huc affinis Brower et diem unum apud me permansit.

27 magna gratulatione et triumpho exceptus hic Comes Mauricius, reversus ex occupatione urbis Groningensi.

Januari 1599, na den kansel der Lebuïnuskerk verlaten te hebben, door Hendrik van Achtevelt, een Katholiek van goeden huize, in het kerkgebouw werd vermoord. Zie Revius, Daventria illustr. p. 599.

1) In margine: „Poena studiosorum non major quam exilii vel carceris."

2) In margine: „IV Augusti absolvi 2 Centuriam Antinomiarum."

3) i. e. Dig. 17, tit. 2, l. 76; Cod. 4, tit. 19, l. 23.

Comoedi in ejus honorem duobus locis in theatris exhibuerunt spectacula. Omnes Sagittarii obviam prodierunt. Totus Magistratus ad portam obviam ei processit. Rector Grotius cum 5 deputatis Professoribus in Aula Principis illi de victoria parta foeliciter gratulatus est.

Ult. accepit a me imprimendas Centurias 2 antinomiarum Raphelingius, pactumque inter nos fuit ut exemplaria redimerem centum.

September.

1 reversi sunt Professores ad ordinarias lectiones.

Misi literas Amsterodamum ad cognatum Johannem Reydanum, quibus illum compellavi de debito.

Finem imposui descriptis duabus Centuriis in mundum. Conveni Raphelingium ut certum pretium mihi indicaret, qui promisit ut centum exemplaria X florenis minus quam publice venderentur, redimerem.

6 et 7 convenerunt me Verdoes, Coörn, Verburch et Grasswinckell et rogarunt ut Collegium Pandectarum instituerem. Promisi id me facturum post Nundinas Leydenses.

9, 10 et 11 fuit apud me cognatus Reydanus.

10 respondit praeside Beyma mediocriter de Pactis Bugelius Dantiscanus. Opposuerunt Stickius, Coörn, Basius, Verburch et Grasswinckell.

14 iterum diem unum mecum commoratus est cognatus Reydanus.

16 venit ad nos soror uxoris, Machtildis.

20 invitavi ad prandium Gerardum Torcorst cognatum cum 2 filiis.

24 respondit me praeside Jacobus Douza docte et prompte de Usuris. Opponebant Sticke, Amsterodamensis quidam Bacalaureus, Hottinga, Corn et Grasswinckell.

26 venit ad nos pater cum uxore et filia juniore.

29 ivi cum uxore et socero socruque Delphos et Hagam.

30 accesserunt me Verdoes, Graswinckel, Lewius, Campen, Verborch et Coörn et statuta conscripserunt collegii materiasque disputandas excerpserunt et sortiti sunt de

ordine respondentium. Obtuli autem illis disputandas materias 56, sed tamen disputatae tantum sunt 44.

October.

5 Octob. abiit pater cum uxore et liberis a nobis cum per novendium apud nos fuissent. Abiens dedit nobis tantum pecuniae pro quadrante vasis butyri.

Eodem die transiit hanc urbem Comes Mauricius, comitatus circiter 40 curribus; pridie ejus equites praesidiarii praecesserant, *die gwarde* vocant.

11 propositum nobis scriptum a Curatoribus, quod petebant a nobis approbari, quo continebatur: 1°. ut ad restitutionem famae Hauteni agnoscerent Professores improbum esse factum quod fenestrae illius sunt effractae et libelli famosi sunt affixi; 2°. ut declararent per conniventiam eorum non esse de studiosis sumtum supplicium; 3°. ut damnum fenestrarum repararetur ex aerario Academico. Conclusum hoc scriptum eo modo confectum improbari Professoribus, sed aliud scribendum a Rectore et Assessoribus quod comprobabit Senatus Academicus [1]).

15 respondit de 64 Axiomatibus juris Jacobus Coörn, docte. Opponebant Verburch, Basius, Sticke et Verdoess, praeside Beyma.

20 interfectus est ab alumnis Collegii apparitor Praetoris, eo quod alumnus quidam, Menzonis Altingii filius, lictorum interventu et auxilio crudeliter virgis caesus erat a P. Bercio.

24 a Curatoribus in conventu propositum ut duo ex Professoribus adjungerentur examini Collegiatorum, qui caedi interfuerunt. Decisum hanc rem pertinere ad Ordines, quia jurisdictionem in gravioribus delictis Collegiatorum Ordines sibi reservarunt [2]).

26 institui duo collegia privatim sub me disputantium Pandectas, in quorum unum mane, altero post meridiem disputabantur hae materiae.

---

1) Propositum — Academicus, ook in Hs. 957.
2) Interfectus — reservarunt, ook in Hs. 957.

Eodem die prima disputatio habita, respondente in primo collegio Jacobo Verdoess, in secundo Gisberto Boricio.

In primo collegio adscripti erant collegae 9: Douza, Verburch, Grasswinckel, Theodorus Lewius, Frisius Slotanus, Campen, Pynacker, Albinius, Camerling et Vogdius. Accesserunt Volkerus Cornelii Medeblicensis et Renoy Delphensis. In secundo collegio hi erant inscripti: Boricius, Loperus Zelandus, Oliartz, Jacobus Elburgensis, Limborch, uterque Poppe, Angelus Sticke et Vloswick. Accesserunt Qwirinus Delphensis et Johannes Neckius.

31 misi Martino Zeisz pecuniam ex venditione librorum suorum redactam cum nauta Petro Andreae.

November.

2 in prandio et in coena fui invitatus a vidua Waltheri concionatoris, cui aderat Leo Minister Bommelensis; vocatus erat etiam ad coenam Merula cum uxore et jucundis confabulationibus tempus exegimus.

7 promulgatum est edictum in Academia quo mandant Ordines Hollandiae ut studiosorum et bursalium delicta puniantur secundum jus commune et jus patriae. Item ut carcer sit studiosis publica custodia Civitatis per provisionem, donec aliter sit ab Ordinibus constitutum [1]).

4 et 7 Novembris propter deliberationem de edicto non docuimus. Curatores venerant ut adessent promulgationi, sed instante hora promulgationis per Pensionarium mandabant Professori Theologiae vel Philosophiae ut orationem haberet ad studiosos, qua illos ad modestiam et obedientiam hortaretur, quod cum recusarent non venerunt Curatores, sed tamen studiosi summa modestia audiverunt promulgationem edicti [2]).

10 recepi literas ab affine Dorrio, una cum 8 florenis minus 2 sestertiis ex hereditate materterae Elizabethae.

12 de nocte effractae sunt fenestrae Secretarii Hauteni.

14 Secretarius armatus invasit studiosum quendam Grijp

---

1) Promulgatum — constitutum, ook in Hs. 957.

2) Curatores — — edicti, ook in Hs. 957.

ordine respondentium. Obtuli autem illis disputandas materias 56, sed tamen disputatae tantum sunt 44.

October.

5 Octob. abiit pater cum uxore et liberis a nobis cum per novendium apud nos fuissent. Abiens dedit nobis tantum pecuniae pro quadrante vasis butyri.

Eodem die transiit hanc urbem Comes Mauricius, comitatus circiter 40 curribus; pridie ejus equites praesidiarii praecesserant, *die gwarde* vocant.

11 propositum nobis scriptum a Curatoribus, quod petebant a nobis approbari, quo continebatur: 1°. ut ad restitutionem famae Hauteni agnoscerent Professores improbum esse factum quod fenestrae illius sunt effractae et libelli famosi sunt affixi; 2°. ut declararent per conniventiam eorum non esse de studiosis sumtum supplicium; 3°. ut damnum fenestrarum repararetur ex aerario Academico. Conclusum hoc scriptum eo modo confectum improbari Professoribus, sed aliud scribendum a Rectore et Assessoribus quod comprobabit Senatus Academicus [1]).

15 respondit de 64 Axiomatibus juris Jacobus Coörn, docte. Opponebant Verburch, Basius, Sticke et Verdoess, praeside Beyma.

20 interfectus est ab alumnis Collegii apparitor Praetoris, eo quod alumnus quidam, Menzonis Altingii filius, lictorum interventu et auxilio crudeliter virgis caesus erat a P. Bercio.

24 a Curatoribus in conventu propositum ut duo ex Professoribus adjungerentur examini Collegiatorum, qui caedi interfuerunt. Decisum hanc rem pertinere ad Ordines, quia jurisdictionem in gravioribus delictis Collegiatorum Ordines sibi reservarunt [2]).

26 institui duo collegia privatim sub me disputantium Pandectas, in quorum unum mane, altero post meridiem disputabantur hae materiae.

---

1) Propositum — Academicus, ook in Hs. 957.
2) Interfectus — reservarunt, ook in Hs. 957.

Eodem die prima disputatio habita, respondente in primo collegio Jacobo Verdoess, in secundo Gisberto Boricio.

In primo collegio adscripti erant collegae 9: Douza, Verburch, Grasswinckel, Theodorus Lewius, Frisius Slotanus, Campen, Pynacker, Albinius, Camerling et Vogdius. Accesserunt Volkerus Cornelii Medeblicensis et Renoy Delphensis. In secundo collegio hi erant inscripti: Boricius, Loperus Zelandus, Oliartz, Jacobus Elburgensis, Limborch, uterque Poppe, Angelus Sticke et Vloswick. Accesserunt Qwirinus Delphensis et Johannes Neckius.

31 misi Martino Zeisz pecuniam ex venditione librorum suorum redactam cum nauta Petro Andreae.

November.

2 in prandio et in coena fui invitatus a vidua Waltheri concionatoris, cui aderat Leo Minister Bommelensis; vocatus erat etiam ad coenam Merula cum uxore et jucundis confabulationibus tempus exegimus.

7 promulgatum est edictum in Academia quo mandant Ordines Hollandiae ut studiosorum et bursalium delicta puniantur secundum jus commune et jus patriae. Item ut carcer sit studiosis publica custodia Civitatis per provisionem, donec aliter sit ab Ordinibus constitutum [1]).

4 et 7 Novembris propter deliberationem de edicto non docuimus. Curatores venerant ut adessent promulgationi, sed instante hora promulgationis per Pensionarium mandabant Professori Theologiae vel Philosophiae ut orationem haberet ad studiosos, qua illos ad modestiam et obedientiam hortaretur, quod cum recusarent non venerunt Curatores, sed tamen studiosi summa modestia audiverunt promulgationem edicti [2]).

10 recepi literas ab affine Dorrio, una cum 8 florenis minus 2 sestertiis ex hereditate materterae Elizabethae.

12 de nocte effractae sunt fenestrae Secretarii Hauteni.

14 Secretarius armatus invasit studiosum quendam Grijp

---

1) Promulgatum — constitutum, ook in Hs. 957.

2) Curatores — — edicti, ook in Hs. 957.

dictum, illique mortem comminatus est, quod eum suspectum habuit de effractione fenestrarum. Hospitis tamen interventu dissidium sedatum seu conflictus impeditus est [1]).

15 invitatus sum ad coenam a D. Grotio cum Beyma et Boncio; bibi largius, quod Deus mihi clementer ignoscat.

14 promulgatum edictum ex Curia, ne cives vel studiosi post medium octavae sine lumine et cum armis incedant per plateam. Item ne larvati egrediantur. 3° ut si fenestras alibi effringant, concurrant cives ad arma et eos offerant Magistratui vel excubitoribus.

23 conceptum et conscriptum edictum in Senatu Academico ex authoritate Curatorum, ne studiosi post occasum solis accincti eant gladiis. Item ne post X absque lumine incedant. Item ne larvatis eant sub certis mulctis pecuniariis. Quod si vero deprehendat aliquem Praetor post horam X cum armis et sine lumine, quod ad tempus possit eum detinere custodiae, donec de causa cognoscatur; sed tamen personarum, loci et causae circumstantiae in hac apprehensione servandae sunt.

Eodem die Praetor cum magna manu militari inquisivit XI studiosos, qui ante aliquot noctes fenestras effregerant, sed studiosi evadebant et abscondebantur, cum tamen portae clausae detinerentur [2]).

25 accepi literas Dola a Paulo Bercio.

26 conveni Pensionarium et ostendi illi quid publice praelegerim ad Auth. [3]) Habita, petiique ut exponerent Consules nihil me praelegisse, quod juventutem ab officio avocare posset, simulque rogavi ut librum meum commendaret Ordinibus.

Ult. Novembris profectus sum Hagam cum uxore, petiique a D. Scharffio ut instantibus Comitiis librum meum offerret Advocato Barnevelt; conveni etiam D. Douzam et Graphiarium Arssens eosque rogavi ut eundem librum Ordinibus commendarent.

---

1) De nocte — impeditus est, ook in Hs. 957.
2) Conceptum — detinerentur, ook in Hs. 957.
3) i. e. Authenticae seu Novellae Justiniani.

December.

4 invitavi ad coenam Jacobum Campium et Gisbertum Vloswick.

3 conveni D. Pensionarium, qui dixit se excusasse me apud Consules de explicatione mea super Auth. Habita et promisit se commendaturum librum meum Ordinibus.

7 respondit Gabriel Harsdorffer Norimbergensis de prima parte tituli de Actionibus docte et expedite, praeside Beyma. Opposuerunt Angelus Arnemiensis, Hottinga, duo Dantiscani, Kleinfelt et Buguelius.

10 conveni primarium Consulem Class Willemsen petiique ut in Comitiis librum meum commendaret Ordinibus Hollandiae, quod promte promisit se facturum.

15 per D. Scarffium Centurias meas enantiophanon exhibui Hagae Advocato Hollandiae, qui sequenti septimana promittebat se eos Ordinibus exhibiturum.

Eodem conveni D. Grotium Curatorem, qui promisit se sedulo negotium intimeque Advocato commendaturum, quod et fecit.

16 tradidi libros Pensionario, qui recepit se ad dictum diem velle in Comitiis curare libros Ordinibus tradi et distribui.

Eodem Consiliario Vosbergio libros aliquos tradidi, ut congruo tempore Zelandiae Ordinibus offerret, quod sedulo se curaturum promisit.

17 domum reversus sum Haga, ubi per biduum commoratus eram exhibendi libri gratia.

18 et 19 scripsi literas ad Pensionarium Zelandiae Christophorum Rolzium [1]), item ad Pensionarium Middelburgensem Duystium et ad Thesaurarium Valkium, quibus petii ut librum commendarent Ordinibus, singulisque exemplar misi.

Eodem scripsi ad Dorrium misique ei exemplar libri mei.

24 vocavit me Pensionarius ad se et indicavit mihi Ordines Hollandiae adsignasse mihi pro premio dedicationis libri

---

1) d. i. Christoffel Roels. Zie Zelandia illustr. I bl. 76 en 's Gravezande, De Unie van Utrecht herdacht, bl. 258.

mei 250 Carolinos, quos recipiam a Consule Laurentio Andreae, a Zelandiae vero Ordinibus percepi Carolinos 150.

Januarius A° 95.

1 iterum electus sum in Seniorem Ecclesiae.

2 scripsi literas ad Pensionarium Middelburgensem Johannem van der Werkern, misique ei exemplar libri mei et petii ut eundem commendaret Ordinibus Zelandiae.

3 scripsi ad affines Ulgerum et Wayerum singulisque misi exemplar libri mei.

6 invitarunt me ad prandium Cos. Zwollensis Terborch et Satrapa in Vollenho in aedibus Joannis Marci.

9 omnes alumni jussi sunt discedere ex Collegio Theologico a Curatoribus, eo quod nolebant praestare juramentum de auxilio praebendo Regenti in castigationibus infligendis. [1])

15 invitatus ad coenam a vidua Waltheri concionatoris, quae nos splendido excepit convivio. Douza et alii convictores vinum praebebant.

20 imposui finem titulo de Legatis primo et transivi ad titulum de Acquirenda possessione.

22 fui in coena apud D. Beyma una cum Grotio, Hornio et Jacobo Andreae, Substituto sive inferiori Secretario.

24 incepi explicationem tituli de Acquirenda possessione.

24 iterum scripsi ad Dorrium misique ei exemplar libri mei, cum prius in via periisset.

25 fui in prandio apud Licentiatum van der Becke una cum D. Junio, Trelcatio, D. Gomaro et Beyma

Februarius.

1 mane hora octava facta electio novi Rectoris in me et Boncium. Ego septem, Boncius sex habebat suffragia. Fuerunt et quaedam suffragia collata in D. Junium, Gomarum, Beyma, Hornium, Pawium et Raphelingium.

Eodem petiit P. Bercius ut posset admitti ad docendum publice exercitii gratia Ethica. Concessum ei ut 7a vel 8a doceret.

---

1) Omnes — infligendis, ook in Hs. 957.

4 tentavit P. Bercius habere praefationem in Ethica, sed antequam ascenderet cathedram explosus est ab auditoribus. [1])

Reddidit rationes Rector inscriptionis studiosorum. Inscripti fuerunt hoc anno studiosi 149. Singuli pro sua portione receperunt 8 florenos cum 12 sestertiis.

8 Grotius habuit orationem de Bene ordinanda Reipublicae, doctam et subtilem.

Ego et Boncius sorte electi sumus in Adsessores, sortione facta inter me et Beyma. Praestiterunt Assessores juramentum publice in Auditorio, tam Professores quam Consules et Scabini, item Praetor et Rector.

Eodem recepi a Quaestore Laurentio Andreae honorarium pro libro meo ab Ordinibus decretum, ducentos quinquaginta Carolinos.

10 propositum in conventu a Rectore quod conclusum sit a Curatoribus ut singulis bienniis dentur nobis 30 floreni pro comparanda toga, idque in locum annui convivii omissi.

Item propositum ut feriae praesertim Caniculares abbrevientur. Responsum, nos hoc compensare privatis disputationibus, quas auctis lectionibus oporteret intermittere.

Eodem tempore Vulcanius abiit munere Secretarii, aucto illi stipendio ad 600 florenos, eo maxime nomine ut translationis seu interpretationis munere fungatur ex Graeco in Latinum. Curatores proponebant de subrogando Bercio in Secretarii locum. Respondebant Professores electionem hanc pertinere ad Rectorem, Curatores et Assessores. [2])

16 reversi sumus ad lectiones publicas, cum per 14 dies feriati essemus.

19 perlegi scriptum Advocati Castricom de Jure repraesentationis, quod mihi examinandum obtulerat D. Merula, quod approbavi et typis dignum judicavi.

20 conventus indictus Assessorum, ubi exhibueruut Curatores rescriptum Ordinum, ut peculiaris carcer studiosis assignetur; item ut in eodem loco judicia studiosorum

---

1) Tentavit — auditoribus, ook in Hs. 957.

2) Propositum — Assessores, ook in Hs. 957. In margine legitur: „Nota ad quos pertineat electio Secretarii Academici."

exerceantur. A prandio convocati omnes Professores, quibus placuit hoc, modo nulla ibi alia judicia criminalia exerceantur, quod Magistratus promisit se curaturum. [1])

21 Febr. obiit Dux Ernestus Austriae, gubernator Belgii nomine Regis Hispaniae.

23 misi cognato Joanni Reydano 200 Carolinos sub annuis redditibus, ut septem pro 100 annuatim pendat.

24 conveni cum D. Tuningo et Merula Balivium Verdoessium et petiimus, ut injuriam qua affecerat verbis quibusdam contumeliosis prolatis eum Hackius in causa foeneratoris illi condonaret. Respondit se prius hanc rem cum Magistratu communicaturum.

26 conscripsi formulam transactionis et reconciliationis inter Hackium et Verdoes, quae paucis verbis amplius extensis utrinque placuit.

Martius.

1 actus transactionis inter praedictas partes completus et a Thoma Spranchusen, Ministro Verbi Dei, me, Tuningo et Merula subscriptus est.

8 habitum judicium, in quo Lemmen convenit Timannum Veen pro 72 libris, sibi debitis ex sponsione facta in eventum conditionis matrimonii, depositis eo nomine a Lemmo aliquot annulis, qui 34 libras valebant, ut si aliquis procorum, qui eo tempore praesentes erant, intra annum contraherent matrimonium, hanc summam sibi restitueret, sin minus ut nihil eo nomine solveret. Decretum est ut causa decideretur per amicabiles compositores, sin minus ut post octiduum ulterius in causa procederetur.

5 invitavit me cum uxore Vulcanius ad conviviolum pomeridianum. Aderat et Bastingius cum uxore et Tuningus.

7 receperunt singuli Professores pro togis, Ordinarii scilicet, 30 florenos hac lege, ut singulis bienniis tantumdem pro togis reciperemus loco convivii, ea lege ut ad lectiones et actus publicos semper incedamus togati.

11 respondit praeside Grotio Grasswinkel de Feudis. Op-

---

1) Conventus — Curatorum, ook in Hs. 957.

posuerunt Boricius, Suseler Zutphaniensis, Verburchius et Endegeest, qui cum protraheret disputationem ultra horam, strepitu pedum auditores finem disputationis urgebant.

13 respondit me praeside de Variis juris axiomatibus Casparus Apollonius, verecunde sed tamen solide et docte. Opposuerunt Cornelius Nicolai Zelandus, Renoy, Sebastianus Oliartz, Angelus Arnemiensis et Jacobus Douza.

26 ipso die Paschae accessi sacram synaxin, quod ad fidei et probitatis incrementum Deus benigne mihi evenire largiatur. Votum feci Deo ab hoc tempore me singulis diebus aliquid in sacris tractaturum. Evolvam diligenter Biblia cum notis Junii, Parallela Junii et Kemnicotti Contra Concilium Tridentinum et diebus Sabbati et Solis Novum Testamentum.

25 accepi literas a cognato E. Reydano, quibus agebat gratias pro exemplari libri mei et valde scribebat sibi probari meum scriptum, et admonebat ut pergerem similes lucubrationes elimare, iisque edendis nomen mihi parare.

26 ipso Paschae die recepi literas a Friderico Hermanni Vlissingensi Pensionario, quibus pro transmisso libro meo gratias et agebat et plurimum sibi eundem librum probari et placere scribebat, adhortabaturque ut legalia studia eodem modo juvare pergerem.

27 rescripsi ad D. Fridericum Hermanni et Beaumontium convictorem meum.

Aprilis.

4 Aprilis ego coepi explicare titulum de Usucapione numero 23 auditorum. D. Beyma relicta praelectione Codicis ex rogatu studiosorum, aggressus est explicationem tituli Digestorum de Pignoribus.

12 respondit in Ethicis de Justitia, sine praeside, M. Christophorus Spindlerus Carinolensis. [1])

Eodem primum judicium habitum in novo dicasterio Academiae, et absolutus est Hermannus Puppius ab accusatione homicidii per calorem inconsultum perpetrati ex gratia illi ab Ordinibus concessa, vulgo *pardoen.* [2])

---

1) Foutief voor: Carolinensis (Carolinae Thermae = Carlsbad.)

2) Primum — pardoen, ook in Hs. 957 en 215.

15 respondit Franciscus Verburch de Axiomatibus probabilibus in utramque partem, praeside Beyma, commode et docte. Opposuerunt Graswinkel, Tobias Coënius, Bugelius Dantiscanus et Hottinga.

19 misi literas ad Dorrium, una cum Decii consiliis et scripsi ad sororem Middelburchs de profectu filii iterato.

29 accepi literas a Consiliario seu Syndico Vlissingensi Friderico Hermanni, quibus prolixe et benigne sua officia mihi deferebat.

29 respondit, praeside Beyma, docte et promptissime Tobias Cönius de Variis axiomatibus desumptis ex primo Institutionum libro. Opponebant Qwirinus Delphensis, Boricius, praeceptor Hoffmanni et Schotte novitius Zelandus.

Eodem conclusum in Senatu Academico ut posthac die Veneris medio inter Ascensionem Domini et Encaenia [1]), semper doceretur et post finitas singulas vacantias diebus Lunae ad lectionem Professores revertantur.

Majus.

6 respondit me praeside Basius de Stipulationibus, erudite et valde prompte. Opposuerunt Campius, Verburch, Douza et Gisbertus Vloswick, qui omnium primo hac vice opposuit et foeliciter.

7 fuit apud me in prandio Paulus Tossanus, Rector Scholae Daventriensis [2]).

Eodem scripsi Daventriam ad Scholier Consulem, eique misi consultationem a me scriptam.

11 recepi literas a clarissimo Juris-Consulto Johanne Basio, quibus filium mihi commendabat.

12 respondit de Dote, praeside Beyma, Bugelius Dantiscanus docte et prompte. Opposuerunt Graswinckel, Angelus et Renoy.

22 misit ad me theses de Usuris Grotenhus, quas disputavit exercitii gratia Heidelbergae.

---

1) Het is niet recht duidelijk, wat hier met Encaenia wordt bedoeld. Encaenia is een Inwijdings-vernieuwings feest. Zie du Cange en Facciolati. 't Kan dus zijn, bijv. de Dies Academiae; maar ik kan nergens vinden, dat dit de Zaterdag na Hemelvaart zou zijn.

2) Fuit — Daventriensis, ook in Ha. 957.

24 dies precum publice indictus, ut clementissimus Deus iram suam avertat ab hisce provinciis et contra tyrannidem hostium nos foeliciter protegat largiaturque contra hostem victorias.

Eodem conventus habitus in quo statuta Collegii aucta et mutata praelecta sunt Professoribus, ut judicium suum de iis interponerent. Actum de Bercio continuando in Subregentem, et conclusum eum in Collegio retinendum. Bastingius, in Ordinarium Professorem confirmatus, praestitit juramentum.

Junius.

1 scripsi Enchusam ad Hortensium, eique misi florenos V minus quadrante pro lignis per nautam Rosendalium.

3 respondit me praeside de Tutelis docte et expedite Reinoldus Rheinfelt Dantiscanus. Opponebant Egaardus Dantiscanus, Bugelius, Angelus et Boricius.

6 scripsit Academia consilium Juris in causa societatis, praesente et consulente etiam Hogerbetio.

7 convenit inter nos ut Pensionarius reciperetur in Facultatem Juris et singulis bienniis crearetur Decanus Facultatis Juridicae, qui omnes causas et acta ad se delata examinabit et primo consilium formabit, et causam referet ad Collegas, qui deinde de singulis etiam ex jure respondebunt. Decanus autem pro labore suo tertiam partem salarii solus percipiet.

7, 8 et 9 studiosi aliquot egerunt comoedias tres, Plutum Aristophanis, Senecae Troadem et Plauti Militem gloriosum, valde eximie. Choragus fuit Codaeus Conrector Scholae. Interfuit toto triduo Senatus hujus urbis et Professores fere omnes, tertio die et Curatores accesserunt [1]).

10 Douza disputavit aliquae controversia axiomata ex materia Testamentaria, praeside Beyma. Respondit audacter et animose. Opposuerunt tantum Graswinckel et Hottinga.

Eodem duo Consiliarii Vosbergius et Duystius Pensionarius Middelburgensis obtulerunt mihi dono munusculum 100 dalerorum pro dedicatione libri mei Ἐναντιοφανῶν.

---

1) Studiosi — accesserunt, ook in Hs. 957.

15 scripsi literas ad Ordines Zelandiae, quae continebant gratiarum actionem pro honorario pro libro misso.

26 venerunt ad me filii Brenii in privatam habitationem et Dominus de Kronenburch cum praeceptore Esaia Gallo.

28 dono mihi misit duos Gallicos Coronatos pro libro meo *Ἐναντιοφανῶν* Brienius.

23 Junii auspicatus sum titulum de V. O. [1]) in praesentia circiter 40 auditorum.

Julius.

1 respondit Theodorus Leontius, collega privati mei Collegii, de Principiis juris docte et acute, praeside Beyma. Opposuerunt Philibertus Borstel Zelandus, Sipenstein, Jacobus Elburgensis, Licentiatus Swaneburch et Jacobus Campius.

6 misi Dorrio Singularia doctorum, emta a Ludovico Pedillo XI florenis. Scripsi et ad Scarffium de filiis suis mittendis.

7 transiit hac Comes Mauricius cum 50 curribus ad exercitum perducendum contra hostem.

8 respondit me praeside Stickius de Axiomatibus juris controversi, expedite et audacter. Opposuerunt Boricius, Qwirinus Delphensis, Hottinga et Vloswick. Interfuit disputationi primo Dominus Aldegonde.

15 respondit me praeside Jacobus Campe de Dolo et metu. Opponebant Renoy, Genitsch et Vloswick. Intererant disputationi Consiliarius Borre, Sonnius Syndicus Middelburgensis, Advocatus Potterus et Berendrecht, cognati Campii, qui me ad convivium vocarunt in aedibus Joannes Marci. Magistratus dono dedit 8 lotas vini.

26 respondit de variis axiomatibus ex materia Delictorum Tobias Coënius, me praeside, docte et magna cum laude. Opposuerunt Verburch, Graswinckell, Mastelotius Theologiae studiosus, Douza, Camerling et Cornelius Nicolai Zelandus.

22 incoepi laborare febri, sed Deo sit laus et benedictio, septimana una exacta melius coepi valere.

---

1) i. e. de Verborum obligationibus.

Professores docuerunt usque ad 28 Julii inclusive, additis praeter solitum morem 14 diebus et decurtatis Caniculari-bus per duas septimanas.

24 cum Comes Mauricius per decem dies obsedisset Grollam, exercitus hostilis trajecto Rheno adventavit cum 8 millibus militum et mille ducentis peditibus. Quo cognito retrocessit noster exercitus, abductis omnibus tormentis bellicis Dosburgum et Zutphaniam versus.

Augustus.

Hisce Canicularibus docuit Dominus Junius et exposuit Tertulliani librum de Pallio [1]).

6 iterum novi alumni venerunt in Collegium Theologi-cum et restauratum est per novum Praesidem D. Cuch-linum. Faxit Deus ut meliori successu et profectu instituatur disciplina Collegii.

11 fui cum cognato Gallo in domo dicta Kronstein, ibique pacta dotalia subsignavimus inita inter Carolum Sandium et filiam Danielis de Wingarden.

16 profectus sum solus in Transisulaniam ibique negotia mea foeliciter peregi, debita exegi, rationes suscepi a procuratore nostro Jacobo Luick, domumque incolumis 4 Septembris sum reversus cum fratre Boldwino et filia Wilhelma.

September.

2 conflictus habitus prope Wesaliam inter hostes et nostrum exercitum. A nostra quidem parte stetit victoria et caesi triplo plus ex hostibus quam nostris, scilicet 160 equites, sed perierunt a parte nostra Comes Philippus a Nassow et frater ejus captus. Occubuit quoque Comes Solmensis.

23 respondit de Usufructu, praeside Beyma, Aegidius Bucherellus Gallus, commode et expedite. Opposuerunt Gallus quidam, Basius, Hottinga, Angelus et Boricius.

Ult. respondit Angelus Othonius de Transactionibus, me

---

1) Hisce — Pallio, ook in Hs. 957 en 215.

praeside, docte et prompte. Opponebant Gisbertus Vloswick, Qwirinus Stryen Delphensis, Clemens Barsdorp et Hottinga.

October.

8 et 9 interfui nuptiis Caroli Sandii cum filia Danielis Wingarden in arce Kronstein, forisque pernoctavi.

10 et 11 convocatus in Curia Senatus Ecclesiasticus et gravis criminatio instituta contra Hackium, quod Magistratum contumeliosis verbis prosciderat, petivitque Magistratus ut conjunctis Ecclesiastici Senatus suffragiis a ministerio removeretur. Respondimus ut querelas suas et accusationes contra eum in Senatu Ecclesiastico ecclesiastice proponerent vel politice in foro politico, ut praevia cognitione causa tandem legitimo judicio quaestio finiretur. Respondit Senatus quod causam adhuc aliquandiu in deliberatione relinqueret.

13 in Curia coram Senatu Ecclesiastico Hackius a ministerio concionandi a Magistratu depositus propter contumelias et injurias quasdam, tum in Curia, tum pro concione contra Magistratum effusas. Intercessit quidem pro illo Senatus Ecclesiasticus, sed nihil potuimus obtinere [1]).

21 respondit, me praeside, pro gradu Doctoris Clemens Barsdorp de Interdictis, docte et expedite. Opponebant Qwirinus Delfensis, Graswinckel et Verdoes.

23 respondit de Rebus creditis, praeside Beyma, Hero Hottinga docte et solide. Opposuerunt Vloswick, Boricius, Douza et Frisius.

30 et 31 privatim examinatus est Gerardus Thomae Amsterdamensis pro gradu Doctoratus. Datae illi sunt 2 Leges a Grotio et Tuningo: L. Foramen, π de Ser. urb. praed. et L. Licet, C. de Procur. [2]) Timide et cunctanter tardeque in secundo examine ad objectiones respondit, sed in primo mediocriter de generalibus juris quaestionibus sese expedivit.

---

1) In Curia — obtinere, ook in Hs. 957.

2) i. e: Dig. 8, tit. 2, l. 28; Cod. 2, tit. 13, l. 24.

November.

7 invitavi ad coenam conpatres meos Boldewinum fratrem et sororem Elizabetam, qui levarunt filiam meam Claram de sacro fonte. Praeterea affinem meum D. Hortensium, Rectorem Grotium, D. Beyma cum uxoribus, viduam Stochii cum filio, cognatum Esaiam Gallum et viduam Waltheri.

13 discessit affinis Hortensius cum uxore Enchusam, cum soror apud me per tres fere septimanas, affinis unam commorati essent.

22 finem imposui utrique collegio disputationum in Pandectis.

Penultima Novembris habitus dies precum.

December.

5 obtulerunt mihi duo collegia disputantium phialam argenteam cum 33 daleris Imperialibus. In coena retinui Pynakerum, Graswinkel, Douzam, Boricium et Vloswickium.

14 imposui finem titulo de V. O.

16 respondit me praeside de Judiciis mixtis: familia erciscunda, communi dividundo, et finibus regundis [1]) Qwirinus Stryen solide, docte et eleganter. Opponebant Renoy, Graswinkel, Vloswyck, Sipenstein, Boricius et Petrus Poppe.

22 fuit apud me in prandio Consiliarius Brienen, rediens ex Comitiis Zutphaniensibus, una cum filiis suis et Antonio Linden ac paedagogo Gallo.

30 decretum in Senatu Academico ex placito et propositione Curatorum ut in feriis Natalitiis doceant Professores usque ad profestum Nativitatis Christi; deinde ut in Bacchanalibus tantum biduo feriantur et redeant die Jovis post Bacchanalia ad lectiones. Bredius a (l. ab) oeconomia Collegii remotus.

Januarius 1596.

7 abierunt a munere senioris D. Hornius, Joannis Chris-

1) i. e. Instit. 4, t. 17.

tiani, Ravenstein et Arnoldus Cornelii. In eorum locum electi D. Beyma, D. Hogerbetius, Scabinus Petrus Oom Petri et Figulus quidam.

4 invitatus sum ad coeman a Rectore Grotio una cum Beyma et Boncio.

3 scripsi ad Consiliarium Breinium responsum Senatus Ecclesiastici super proposita quaestione ab eo, an duorum fratrum liberi matrimonio jungi possint.

9 incepi titulum de Rebus creditis publice docere.

13 respondit Gysbertus Vloswick de Servitutibus me praeside, erudite et presenti animo. Opposuerunt Cornelius Nicolai Zelandus, Endius qui primus hac vice publice opposuit, Qwirinus Delphensis, Bugelius et Oliartz.

16 dedi Scarffiis fratribus utrisque presentibus mutuo 18 Carolinos [1]).

20 respondit Basius, praeside Beyma, erudite et solide de Dividendis et individendis. Opponebant Zelandus quidam, praeceptor filiorum Comitis ab Hohenlo, Hottinga, Clemens Barsdorp et Douza.

Eodem salutavit me Nicolaus Pistorius Doctor, qui quondam fuit discipulus meus, cum jam reversus esset Basilea, ubi gradum Doctoratus sumpsit.

27 respondit me praeside de Fidejussoribus Gisbertus Boricius mediocriter. Opposuerunt Hottinga Junior, Eenst Franikerensis, Qwirinus Strien, Gisbertus Vloswick, Camerlingius et Junior Poppe.

Februarius.

1 electio novi Rectoris facta in me et Gomarum. Ego 8 vota consecutus sum, Gomarus 6.

Eodem die et penultima Januarii examinatus pro gradu Doctoratus consequendo Martinus Gregorii Venlonensis. Respondit docte et promtissime. Duae illi Leges ad examinandum datae sunt, scilicet L. Si ex pretio 6, C. Si cer. pet., a me assignata, et L. Si reus promittendi 13, π de Duobus reis, a Beyma. [2])

---

1) In margine: „Solverunt 28 Februarii."

2) i. e. Cod. 4, tit. 2, l. 6; Dig. 45, tit 2, l. 13.

3 respondit Romboldus Genitz mediocriter et non inepte de Controversis axiomatibus, me praeside. Opponebant Westerbeck, Laitingius, Brouchoven, Aleman et Vloswick.

Eodem inchoatum est collegium publicum disputantium in Pandectas, qui sub praesidio D. Beymae, Bronchorstii et Grotii decimo quolibet die publice respondebunt.

6 recitatae sunt literae in Senatu Academico, quibus continebatur Grotium continuatum in triennium, idque ideo quia hoc exigebat tranquillitas et quies Academiae.

8 Grotius in renunciatione orationem habuit de Dignitate et utilitate literarum. Cum legeretur juramentum Praetoris et Consulum ante juramentum Rectoris Vulcanii in Curia, studiosi strepitum pedibus excitabant.

Eodem 4 Assessores in prandio fuerunt apud Curatores, Gomarus, Boncius, ego et Vulcanius.

9 significavi Curatori Bankio nos tres Professores juris instituisse collegium disputationum, eo fine ut Curatores labores nostros extraordinarie remunerentur. Respondit se collegis significaturum et negotium, quod sibi valde placebat, commendaturum, et cum hoc tempore vires aerarii non permitterent honorarii collocationem, tamen in posterum se hoc curaturum.

Eodem vocati sunt Adsessores in conventum Curatorum, ibique propositum ut remedium quoddam adhibeatur huic malo, quod quidam petulantes studiosi in exitu inaugurationis insultarunt Magistratui. Conclusum ut singuli suos auditores privatim serio moneant, ut in posterum ab hujusmodi insolentiis et contumeliis erga Magistratum abstineant.

10 respondit me praeside Johannes Neckius, perdocte et expedite admodum. Opposuerunt Qwirinus Stryen, Gisbertus Boricius, Cornelius Nicolai Zelandus, Kamerling et Juris Candidatus Martinus Gregorii.

Eodem retulit Rector in Senatu Curatores contulisse ad usum studiosorum hoc beneficium, ut pro singulis disputationibus duo floreni ex publico aerario studiosis decernantur pro edendis thesibus [1]).

20 misi affini Hortensio per collegam ejus Buesium 100

1) Retulit — thesibus, ook in Hs. 957.

Carolinos, quos collocare debebat pro me ad usuras nauticas, vulgo *op bomerye.*

Martius.

1 Martii respondit pro gradu Doctoratus Martinus Gregorii de Collationibus, praeside Beyma, docte et promte admodum. Opponebant Bogelius, Boricius, Vloswick et propter defectum opponentium ego sub finem aliqua opponebam.

2 respondit me praeside de Variis controversis axiomatibus Petrus Jodoci Campensis, mediocriter et non inepte. Opponebant Florentius Teilingius, Clemens Fabius, Gallus quidam, Arnoldus Limborch, Kamerling, Vloswick et Quirinus Stryen.

5 promotus a D. Beyma Martinus Gregorii: habuit orationem de Praecepto juris: honeste vivere, Beyma de duobus reliquis praeceptis.

9 Martii initium factum collegii, in quo primus respondit Bugelius de Justitia et jure, praeside D. Beyma, docte et prompte.

11 Magistratus per totam Civitatem pro pauperibus collectam instituit.

Eodem a Consule primario Petro Adriani fui invitatus apud Legatos Reipublicae Emdanae, qui veniebant Bruxellis ab Archiduce Alberto. Unus erat Consul Fischer dictus. Alter erat D. Viarda, Syndicus, cujus frater Ennius Viarda studuit sub me Erphordiae. Contraxi cum Legatis familiaritatem.

16 respondit me praeside in collegio de Jurisdictione Jacobus Douza, docte et solide. Aderat pater ejus in disputatione. Opponebant Philippus Lacke, Petrus Poppo, Arnoldus Limborch, Philibertus Borsalus et Pynacker.

27 respondit praeside Grotio Hero Hottinga docte et exacte de In jus vocando et de edendo. Opponebant Pynacker, Volkerus Medeblicensis, Dominicus Hottinga, Antonius Wilhelmi et Johannes Rivier.

Aprilis.

3 vocatus fuit D. Beyma ab Ordinibus Frisiae et Academia Franekerensis ad primariam professionem juris,

literis publicis per Senatorum Franekerensium Legatum, eo nomine ad illum deputatum, illi exhibitis.

4 renunciavit apud Curatores Academiae Hagae Comitum, qui postquam eum prius monuissent et invitassent ut maneret, tandem cum omnino staret illi sententiae abeundi, dimiserunt.

9 respondit me praeside Sebastianus Oliartz de Judiciis docte et animose. Opponebant Camerling, Jonas Zelandus, Schotte, Poppe junior et Guilhelmus Antonii Zelandus.

27 respondit me praeside Gerardus Camerling erudite et solide, sed paulo praecipitanter et abrupte de Procuratoribus. Opponebant Schotte, Renoy, Pynacker, Vloswick, Novitius quidam, Oliartz et Hero Hottinga.

Majus.

4 respondit me praeside Antonius Wilhelmi Blonck Verianus, de Contrahenda emtione, mediocriter. Opponebant Schotte junior, Ferdinandus Middelburgensis et Petrus Poppe.

11 abiit ex hac Academia D. Beyma Franekeram, deductus a me et D. Hornio ad pontem Zylanum.

13 exhibui nomine D. Gryphii vel Buissii libellum supplicem Curatoribus, quo petebat admitti ad professionem Institutum juris. Quaerebat a Grotio et me Banckius quid nobis de eo videretur. Respondi illum posse huic lectioni cum fructu praefici, si non decrevisssent vocare celebrem Professorem in locum D. Beymae. Res dilata est ad proximum conventum.

17, 18 examinatus pro gradu Doctoratus Johannes Sarcerius Salmontius [1]). Respondit non omnino exacte. Duae Leges illi assignatae sunt, L. Curatoris, C. De neg. gest. et L. Si pro fure, π De cond. furt. [2]), a Tuningo et Grotio.

18 respondit exercitii causa praeside Tuningo de Testamentis ordinariis Cornelius Nicolai Flessinganus, docte et eleganter. Opponebant Isebrandus Redtwick et Schotte senior.

---

1) Te lezen: Sulmontius. Bedoeld wordt Zoelmond.

2) i. e. Cod. 2, tit. 19, l. 17; Dig. 13, tit. 1, l. 7.

Eodem die promotus a me in Doctorem Johannes Sarcerius. Respondit ex L. Si unquam, C. De revo. dona., [1]) mediocriter.

24 et 25 examinatus pro gradu Doctoris Jacobus Coorn Alcmarianus. Respondit docte et exactissime. Duae illi Leges assignatae sunt, a me L. Domum, C. de R. V., a Grotio L. 4, π De usuris. [2])

Junius.

1 Junii emi pro affine Hortensio Leges Salicas 22 sestertiis cum dimidio. Solvi Raphelingio reliquos libros ab eo emptos, ita ut facta finali computatione illi reliquos debuerim XXII sestertios, quos solvi Raphelingo. Pro affine Hortensio exposui pro libris ejus nomine emptis sestertios octo, quos mihi adhuc debet. [3])

2 Junii venit huc pater uxoris et mansit nobiscum per quatriduum. Donavit uxori 28 aureos, quos *Flandricos noblen* vocant, ea lege ut post mortem ejus nemo eos a nobis repetat.

12 et 13 examinatus est Clemens Barsdorp pro gradu Doctoratus. Respondit erudite et admodum promte. Ego illi assignavi L. Naturaliter 12, π De acquirenda possessione, Tuningus L. pen., C. De pactis, quas dextre explicavit. [4]),

17 scripsi ad D. Beyma misique ei 2 partem Fachinaei [5]) comparatam a Ludovico 36 stuferis, Mins. ad Institutiones [6]) et Arithmeticam Rami, emtos 4 florenis 16 sestertiis. Emi etiam pro eo 2 Institutiones 30 sestertiis.

---

1) i. e. Cod. 8, tit. 56, l. 8.

2) i. e. Cod. 3, tit. 32, l. 5; Dig. 22; tit. 1, l. 4.

3) In margine: „Item tapetem mensalem illi misi, qui constitit 54 sestertiis."

4) i. e. Dig. 41, tit. 2, l. 12; Cod. 2, tit. 3, l. 29.

5) Andreas Fachinaeus, juris consultus te Ingolstadt en aldaar ca. 1622 gestorven, gaf uit: Controversiarum juris libri XIII, Ingolst. 1595, later herhaaldelijk te Keulen gedrukt. Cornelius Pijnacker, hoogleeraar in de Rechten, gaf daarop te Groningen in 1619 een index uit. Zie Adelung, Gelehrt. Lexic. II p. 999 en Boeles, Gesch. v. Friesl. Hoogeschool II p. 149.

6) Joachim Mijnsingerus schreef: In Institutiones Juris Civilis, Basil. 1555. Zie Catal. libr. Lugd. Bat. 1716, Folio 101.

20 petiit D. Gryphius ut liceret exercitii gratia illi aliquid docere in jure. Quod concessum est a Senatu Academico horaque 2 illi assignata.

24 incepit Gryphius exercitii gratia publice explicare Tractatum de tribus quartis.

26 respondit de Legatis, praeside Tuningo, Senior Schotte mediocriter. Opponebant Rensen, Veldius et Germanus Borussus, Candidatus juris.

Julius.

8 respondit me praeside Jacobus Corenius pro gradu Doctoratus de Fructibus et impensis, docte et solide. Opponebant Junior Schotte, Germanus Elbingius Juris Candidatus et D. Grifius.

11 respondit praeside Heurnio pro gradu Doctoratus de Erisipelate Nicolaus Thomingius Lipsiensis, mediocriter.

17 respondit me praeside de Jurejurando Adrianus van der Linden, satis commode. Opposuerunt Philippus Lackius, Jacobus Teylingius, P. Poppo et Petrus Jodocus Campensis.

18 respondit praeside Pawio pro gradu Doctoratus N. Hoyerus Pomeranus de Colico dolore, sic satis commode.

19 respondit de titulo: De eo quod certo loco [1]), Clemens Barsdorp prompte et accurate. Opponebant Hero Hottinga, Vloswick et D. Griphius.

22 contuli Jacobo Corenio et Clementi Barsdorpio gradum Doctoratus. Orationem habuit Corenius de Collatione legum et armorum. Ego orationem habui: Quid ex legibus judicandum sit, non ex arbitrio principum vel judicum.

24 et 25 examinatus est Joannes Michael Elbingius Borussus. Respondit omnium exactissime. Duae illi Leges explicandae datae sunt, L. Heres absens 19, π de Judic., et L. Si qui advocatorum 5, C. De postul., [2]) quas doctissime exposuit et erudite omnibus argumentis respondit,

---

1) i. e. Dig. 13, tit. 4.

2) i. e. Dig. 5, tit. 1, l. 19; Cod. 2, tit. 6, l. 5.

summa cum eloquentia et prompta valde memoria legibus allegatis.

26 finis impositus publicis lectionibus.

September.

2 Septembris redierunt Professores ad publicas lectiones.

4 domum ex patria reversus.

6 incepi publice iterum docere, sumto initio ab explicatione tituli de Servitutibus.

22 abiit hinc Hagam Pensionarius Hogerbetius, vocatus ad munus Consiliarii in Suprema Curia [1]), et muneri suo presbyteri renuntiavit in Consistorio.

25 recepi literas a Reydano quibus scribebat de conditione cognati Broweri apud Regiomorterum consequenda.

26 scripsi Zwollam ad affinem Brower ut certi aliquid de filii oblata conditione respondeat.

October.

5 respondit sub me de Compensationibus [2]) docte et solide, tamen paulo impeditius Johannes Saltzman. Opposuerunt Limborch, Poppe, Jobus Zelandus et Novitius quidam, Timannus Wede Ultrajectinus. Respondens conscripserat 156 theses.

8 respondit me praeside de Variis juris controversi axiomatibus pro Doctoratu Wilhelmus Michaëlis Elbingius, erudite, prompte et exactissime. Interfuit disputationi D. Curator Grotius.

Eodem a prandio Wilhelmus Elbingius a me renunciatus Juris Doctor et promotus in Bacalaureum Juris Albertus à Malsum. Decretum ut Bacalaureus 26 aureos Carolinos daret pro promotione in fiscum et 4 aureos promotori.

Eodem venit ad me affinis Dorrius et commoratus per quinque dies.

---

1) Abiit — Curia, ook in Hs. 957.

2) i. e. Cod. 4, tit. 31.

12 Octob. venit etiam affinis Hortensius et commoratus apud me per 3 vel 4 dies.

14 venit ad me cognatus Reydanus et altero die Amsterodamum abiit.

22 per Magistratum et Senatum Ecclesiasticum instituta collecta pro pauperibus per totam Civitatem et summa pecuniae collectae ad mille septingentos florenos circiter excurrit. [1])

November.

4 obtuli libellum supplicem ut substitui possem in locum evocati D. Beymae. Impetravi auctionem stipendii 100 Carolinorum, quod currere incoepit a 9 Novembris.

9 Novembris disputavit de Pignoribus me praeside Jacobus Endius, respondit mediocriter. Opponebant Pynacker, Varick, Petrus Poppe et Philippus Lacke.

15 et 16 examinatus est pro gradu Doctoratus Magister Franciscus Govarus Angelus. Respondit satis frigide. Duae Leges illi ad explicandum sunt propositae: L. Exigendi, C. de Procuratoribus et L. Officium 9, π de R. V. [2])

18 imposui finem materiae de Servitutibus.

21 Deo adjuvante incoepi secunda vice publice titulum Qui testamentum facere possunt.

Ult. Novembris in Doctorem Juris promotus Franciscus Govarus a D. Tuningo.

December.

4 Decemb. examinatus est pro Doctoratu Hubertus Steengracht Zirixaeus; respondit docte. 2 Leges illi ad explicandum datae sunt: L. Sancimus, C. de Judiciis et L. Quod te 5, π De rebus cred. [3]). Disputavit de Obligatione alternativa ex L. Cum is 32 § ult., de Cond. inde. [4]). Ego illi 7 Decembris gradum contuli.

7 Decemb. respondit Johannes Biel Noviomagus de Ex-

---

1) Per magistratum — excurrit, ook in Hs. 957.

2) i. e. Cod. 2, tit. 13, l. 12; Dig. 6, tit. 1, l. 9.

3) i. e. Cod. 3, tit. 1, l. 15; Dig. 12, tit. 1, l. 5.

4) i. e. Dig. 12, tit. 6, l. 32, § ult.

ceptionibus mediocriter, me praeside. Opposuerunt Roterodamensis quidam, Hagiensis [1]), Barlandus, Poppe, Endius et Licentiatus Cornelius Paulinus.

14 respondit Sipenstein de Constitutionibus principum, praeside Tuningo.

18 respondit praeside Tuningo de Usucapionibus van der Wilius, non valde expedite.

24 disputavit me praeside Jobus Porrenarius de Usuris, docte et promte. Opponebant Loperus, Volcerus Cornelii, Pynacker, Sipenstein et Swanenborch, praeterea et Isebrandus Retwyck.

Januarius A° 1597.

1 Januarii edidi in lucem Statuta Collegii publici juridici in Academia Lugdunensi, adjecta praefatione a me conscripta. [2])

Eodem tempore profectus sum Hagam, obtuliique ea D. Curatori Douzae, ibique per triduum commoratus sum apud Brienium, et filios ejus ad proximas Calendas Maji ex mea familia me dimissurum propter incommoditatem uxoris, et propriis liberis meis adjungendum paedagogum significavi.

15 respondit me praeside de Testamentis erudite Gisbertus Domselar Ultrajectinus. Opponebant Cuyck, Sipenstein, paedagogus filii Consiliarii Comitis ab Hohenlo et Licentiatus Paulinus.

17 Januarii incoepi graviter aegrotare arthritide, qui morbus duravit per septimanas VI; attamen debilitas et languor corporis adhuc reliquus fuit per mensem unum, ita ut ad lectiones non redierim ante Pascha.

Martius.

6 Martii pro gradu Doctoratus respondit Domselar, praeside Tuningo, de Servitutibus; 11a ejusdem mensis promotus.

1(De naam is weggevallen.

2) Edidi — conscripta, ook in Hs. 957.

17 accesserunt me 3 Consules cum Pensionario et consuluerunt me de quarto Professore Juris vocando. Commendavi illis ex Germania Godaeum et simul de revocando Beyma suasi.

24 et 25 examinatus pro Doctoratu Cornelis Pynacker; 2 Leges illi datae sunt explicandae: L. Admonendi, π de Jurejurando et L. 1, C. Per quas personas acquiratur [1]); in primo examine bene respondit, in explicatione legum apte et recte quaestionibus et objectionibus Professorum satisfecit.

Aprilis.

17 examinatus pro gradu Doctoratus Volkerus Cornelii Medeblicensis. In altero examine datae illi sunt 2 Leges: L. 1, π de Cond. inde. et L. 4, C. Depo. [2]). Respondit propter verecundiam turbatus paulo timidius, quamvis generalia utcumque callebat.

Majus.

6 Maji disputavit pro gradu Doctoratus Cornelius Pynacker de Jurejurando, me praeside. Respondit exacte et prompte. Opponebant Jacobus Elburgensis, Sipenstein, Schotte, Licentiatus Swaneburch et Jobus Porrenarius.

13 respondit pro gradu Doctoratus Volkerus Cornelii de Usucapionibus, praeside Tuningo, mediocriter et non satis expedite. Opponebant Cornelius Nicolai, Matthias Loperus, Jacobus Lettingius, Saltzman et Arnoldus Limborch.

16 promoti publice a me duo Doctores Juris, Cornelius Pynacker et Volkerus Cornelii Medeblicensis. Pynacker habuit orationem de Vera foelicitate. Ego de Jurisprudentiae laudibus peroravi.

Junius.

25 respondit publice de Cessione bonorum [3]), me praeside,

---

1) i. e. Dig. 12, tit. 2, l. 31; Cod. 4, tit. 27, l. 1.
2) i. e. Dig. 12, tit. 6, l. 1; Cod. 4, tit. 34; l. 4.
3) i. e. Dig. 42, tit 3.

Nicolaus Verburch Leydensis, mediocriter et non inepte. Opponebant Petrus Jodoci Campensis, Justus Dedel, Scharffius, Hottinga et quidam Gorcomensis.

Julius.

25 Julii respondit publice pro gradu Docturae Elbertus Sosius, praeside Tuningo, de L. 1, C. de Jurisdictione om. jud. [1]), mediocriter. Opponebant Felinus Browershavensis, Vogdius et Bredius.

Augustus.

14 Augusti filium Johannem Rectori tradidi in convictum. Solvet pro dimidio victu in semestrem XXVIII florenos et singulis quadrantibus finitis solvam mensae pretium.

September.

8 et 9 examinatus est pro gradu Doctoratus N. Scheltema, Secretarius Dokemensis. Respondit satis frigide. 13 promotus privatim a D. Tuningo in Doctorem Juris. Respondit de Usuris.

16 incepi privatim praelegere domesticis meis et V extraneis Institutiones juris.

November.

4 privatim a me promotus in Doctorem Utr. Juris Guilhelmus Radelant Ultrajectinus. Respondit mediocriter de L. 2, C. de Resc. vend. [2]).

8 Novemb. impositus finis collegio publico Pandectarum, quod duravit menses XX. Respondit ultimo loco de Publicis judiciis Justus Dedel, me praeside.

---

1) i. e. Cod. 3, tit. 13, l. 1.
2) i. e. Cod. 4, tit. 44, l. 2.

A° 1598. Martius.

20 Martii promotus privatim in Doctorem Juris Timannus Kuick. Collatus illi gradus a D. Tuningo.

Majus.

6 Maji promotus a me privatim Adrianus Oprode, Juris Licentiatus. Respondit de L. Qui exceptionem 40 et L. Julianus 60, π de Cond. indeb. [1]).

A° 1599.

Rector creatus D. Bontius.

8 Maji promotus privatim Ultrajectinus quidam, Middelcop dictus, in Doctorem Juris. Gradum illi contulit D. Tuningus, respondit de L. 2, C. de Ju. emphyteut. [2]).

28 Maji solvit classis Belgica instructa 120 navibus ex portu Middelburgensi, ductore classis Petro Verdoesio, Vice-admiralio Hollandiae [3]).

3 Julii prima disputatio habita in novo collegio de Justitia et jure, praeside Grotio, respondente Gerlaco van der Lucht.

20 Augusti promotus privatim Martinus Wiltens Frisius in Licentiatum Juris. Respondit de Exceptionibus. Ego illi gradum contuli.

22 Septemb. venit primum in meam familiam paedagogus Casparus Nieren Dusseldorpensis, qui suscepit paedagogiam filii mei Johannis, pactumque inter nos ut per annum unum se mihi obligaret, pretiumque illi institutionis promisi mensam et habitationem.

A° 1600.

24 Aprilis migravit in aedes meas paedagogus Abrahamus Lewius, cum quo conveni ut susciperet paedagogiam duo-

1) i. e. Dig. 12, tit. 6, l. 40; Dig. 31, tit. 1, l. 60. De opgave is niet geheel juist. Men leze: L. Qui exceptionem 40, π de Cond. indeb. et L. Julianus 60, π de Legatis et fidei commissis.

2) i. e. Cod. 4, tit. 66, l. 2.

3) Ook in Hs. 957.

rum filiorum meorum Johannis et Gerardi, convenitque inter nos ut annum unum se mihi obligaret, data illi pro institutione mensa et habitatione. Conventioni interfuit Doctor Gomarus.

Julius.

Promotus privatim in Doctorem Juris quidam Bruninx, Ultrajectinus Canonicus. Respondit de Variis controversis juris quaestionibus. Promotus a D. Tuningo.

14 Octobris gradum Baccalaureatus contuli privatim Gisberto Naene Ultrajectino; dedit in publicum aerarium 24 florenos, ex quibus 4 mihi promotori numerabantur. Responderat eodem die de Testamentariis controversiis, et duas vel tres quaestiones seu argumenta Professores juris opponebant, Tuningus aliquid ex Institutionibus.

A° 1601.

16 Aprilis promotus privatim in Licentiatum Juris Eizo Lyclema Frisius. Respondit de Duabus decadibus juris controversi, frigide admodum et inepte. Gradus illi collatus a D. Tuningo. Et cum post primam disputationem seu gradum Licentiae adeptum, peteret gradum Doctoratus, conclusum ut suo periculo alteram susciperet materiam defendendam pro Doctoratu, assignandam illi ex arbitrio Professorum. Interim gravi et seria admonitione Rectoris commotus de periculo repulsae, quod metuendum illi esset, in gradum Licentiati tandem acquievit.

21 Septembris venit ad me in convictum Vogdt Arnemiensis, quem recepi pro annuo pretio 200 Carolinorum, ea conditione ut singulis quadrantibus pretium mensae exolveret et primi quadrantis pecuniam in antecessum daret.

17 Octobris venit in convictum meum Nicolaus Cisius Amsterdamensis, qui mihi numerabit annuatim 200 florenos.

12 Septemb. habita est ultima disputatio in Collegio publico, scilicet de Procuratoribus, quae ante erat intermissa. Respondit Tegnagel me praeside. Opponebant quidam Culemburgius nomine Busius, Vitellius et duo Frisii.

12 Octobris obiit pie in Christo affinis meus Enchusae D. Johannes Hortensius.

Eodem mense obiit soror uxoris meae Machtildis Zwollis circiter 5 scilicet Octobris, cum octiduo ante maritus ejus Hermannus Ripperda pie in Christo obdormivisset. Sub finem Octobris peste quoque extincta est soror Wilhelma Middelborchs.

3 Decembris persolvi dimidium mercedis scholasticae magistro artis scribendi Christiano, qui instituit filium Gerardum, puta 5 florenos, alteram partem illi daturus ubi mediocriter calleat rationem scribendi Latine.

4 Decembris Rector cum Senatu Academico ad petitionem Dominorum Curatorum profecti sunt Hagam et ibi interfuerunt deductioni funeris piae memoriae D. Banchemii Curatoris. Omnes Professores praecedebant veste lugubri, statim ex ordine sequentes Supremam Curiam, et Pedelli sceptra ante Rectorem praeferebant, illud mandante et statuente Curatore Grotio.

A° 1602.

11 Januarii migravit in meam familiam Stanislaus Auhuser Silesius, solvet pro convictu ducentos florenos et extra aedes curabit lavari linteas suas vestes et lecticulam.

1 Februarii rediit in convictum meum Antonius Linden et ad id tempus usque solvit pretium mensae, detracto anni quadrante quo in patria fuerat [1]).

Februarius.

Ult. Februarii contuli gradum Doctoris Gisberto Vloswyck Amsterodamensi. Actui presentes erant D. Justinus de Nassow et Scaliger. Convivium Doctorale in meis aedibus celebratum est. Disputavit pro gradu Doctoris sine praeside de Duplicibus et mixtis judiciis exacte et egregie. Opposuerunt Gisbertus Culenburch, Sommerus, Faber, Nicolaus Cisius, Johannes Vitellius et D. Swanenburch. Non disputavit pro Licentia, sed decretum fuit a Senatu Academico, ut disputationes antea ab eo habitae

1) Ook in Hs. 957.

exercitii gratia de Servitutibus et substitutionibus ei imputentur pro gradu Licentiae.

Martius.

4 Martii venit ad me in convictum Jacobus Bowdewyn. Conveni cum eo de pretio mensae pro 30 libris Flandricis quia extra aedes habitat, pactique sumus ut honorarii loco 4 pernas mihi donet.

26 Aprilis de novo rediit ex patria in convictum meum Nicolaus Voocht, ab eoque tempore primum incepit pretium mensae debere. Abiit 25 Augusti.

6 Maji venit in convictum meum Adrianus Paw numerabitque prout alii pro pretio mensae 200 florenos, convenitque inter patrem ejus et me ut additamenti loco propter electionem melioris cubiculi adjiciat panem ut vocant sacchari „*een brootsuykers.*"

3 Septembris solvit mihi Antonius Linden centum florenos, debitos pro convictu usque ad Calendas Augusti, a quo tempore iterum incoepit ejus quadrans de novo currere. Profectus est in patriam penult. Novembris.

7 Septembris migravit in aedes meas et convictum Fabianus de Vliet numerabitque prout alii annuatim 200 florenos.

8 Augusti venit in familiam meam mater Nicolai Cisii, dixitque se idem pretium mensae persoluturam, quod alii convictores. Abiit cum matre domum ab ea deductus 14 Novembris, eo quod morbo oculorum gravi correptus erat ut fere omni visu privatus esset; postea in peregrinatione Romae obiit.

10 Decembris recepi in convictum meum Imannum a Zuytland. Pactus sum cum patre ut pro pretio mensae numeraret ducentos Carolinos et singulis quadrantibus anni finitis pretium mensae persolveret.

A° 1603.

2 Martii, quumque denuo rediit Leydam, solvit cognatus Antonius van Linden usque ad Calendas Maji integrum mensae pretium, nimirum pro sesqui-octo mensibus 125 florenos Carolinos. A Calendis Augusti inceperat tempus seu quadrans de novo deberi, postea cum hyeme rediret

domum ultima Novembris pro quatuor mensibus continuis debuit pretium mensae, quod tempus efficit florenos 66 et 14 sestertios, plus minus. Deinde pro quadrante anni, quod hyeme abfuit, puta mensibus Decembris, Januarii Februarii, solvit dimidium pretii 25 florenos. His si addas duos menses scilicet Martium et Aprilem, nam 2 Martii ad nos rediit, efficit 33 florenos et 8 sestertios, conficietur summa 125 florenorum. Et sic usque ad primam diem Maji solvit totum pretium convictus, ad quod usque tempus convictoribus omnibus renunciavi ut sibi de mensa prospicerent.

Penultima Februarii solvit Paw pro mensae pretio anni quadrante scilicet 50 florenos, qui quadrans expiraverat 5 Februarii; postea solvit usque ad Calendas Maji quo tempore discessit in Angliam.

2 Martii solvit pro extremo anni quadrante Jacobus Bowdewijns 45 florenos, quo tempore integer annus ejus expiravit et plene solutus est.

7 Martii tradidi filium Johannem instituendum magistro Arithmetices et artis scribendi, pactique sumus de pretio XII florenorum solvendo in trimestre.

7 Maji persolvi praeceptori Arithmetices, apud quem Johannes frequentat, VI florenos seu libram Flandricam, in praesentia uxoris suae.

13 Junii contuli gradum Licentiae Juris privatim Eliae Wedano Ultrajectino. Respondit de Pactis, de succedendo, ex L. Hereditas, C. de Pactis conventis [1]), desumtis, satis expedite, quamvis in examinibus privatis parum commode et promte objectionibus satisfaceret.

9 Julii privatim promotus Frisius quidam, dictus Joachimus Hero, in jure, cui gradum contulit D. Tuningus. Respondit seu theses exhibuit ex L. 2, C de Resc. vend. [2]). Ego tunc temporis aberam Amsterodami.

Circiter 10 Junii solvit Zuitlandus pretium mensae pro quadrante anni, ita ut jam pro toto semestri usque ad 10 Junii solidum pretium mensae persolverit.

---

1) i. e. Cod. 5, tit. 14, l. 5.
2) i. e. Cod. 4, tit. 44, l. 2.

Antonius Linden 20 Julii solvit mensae pretium pro quadrante anni, quod effluxit Calendis Augusti.

Circiter 14 Septembris Zuitlandus solvit pretium mensae pro quadrante anni, quod effluxit 10 Septembris.

Ultim. Septembris filius Johannes primum venit in convictum apud hospitem suum Harlemi et pro victu et institutione singulis anni quadrantibus persolvam 39 florenos Carolinos.

7 Octobris Adrianus Paw de novo post reditum ex Anglia rediit in convictum meum.

9 Octobris filiam Claram instituendam dedi uxori M. Christiani, ut ab ea disceret rationem scribendi et acupingendi.

11 Octobris rediit in convictum meum Antonius van Linden, ex quo tempore primum coepit currere pretium mensae.

A° 1604.

5 Januarii misi pretium mensae pro filio meo commorante Harlemi, 39 scilicet florenorum. Praeceptor rescripsit eum spatio quadrantis anni profecisse in arte pingendi quantum alii integro fere anno.

11 Januarii iterum de novo in seniorem Ecclesiae confirmatus sum.

1 Februarii electio novi Rectoris facta est in me et Snellium, ego habui suffragia VIII, Snellius IV. Vota etiam aliquot habuerunt D. Tuningus et Vorstius.

1 Februarii solvit mihi pro quadrante anni pretium mensae Antonius à Linden, videlicet florenos plus minus 50.

5 Februarii solvi pretium quadrantis anni pro filia Clara, dalerum videlicet, quo tempore quadrans ejus primum effluxerat, quia medio tempore ad mensem filia domi substitit, propterea quod peste parentes praeceptoris correpti erant.

Februarius.

1 Februar. electio novi Rectoris facta in me et Snellium. Ego octo vota habui, Snellius quinque [1]).

1) In het Hs. worden hier uitdrukkelijk 5 stemmen aan Snellius toegekend, terwijl er hierboven, regel 12 v. o., maar van 4 sprake is.

8 Februarii publice inauguratus sum in Rectorem Academiae Leydensis. Orationem habuit Ex-rector Grotius de Dignitate et praestantia bonarum literarum. Interfui meridie in prandio Rectorali, una cum 4 Assessoribus D. Harminio, D. Tuningo, D. Pawio et Codaeo. Invitati etiam sunt D. Grotius Ex-rector et D. Cuchlinus, qui eodem die habebat concionem, et Vulcanius.

9 interfui conventui Curatorum; proposui 1° de lectione metaphysica, quod intelligerent Professores utile esse eam publice praelegi. Responderunt Curatores sufficere eam privatim explicari. Eodem impetravi pretium togarum a Curatoribus pro Professoribus extraordinariis Facultatum, puta pro D. Trelcatio, Swaneburchio, Pynackero et Hornio, qui statim eodem tempore impetrationis acceperunt a Quaestore 30 florenos pro pretio togarum.

15 Februarii venit ad me in convictum Antonius, famulus Antonii de Linden. Exegi ab eo pro convictu pretium 20 librarum in annum.

8 Martii disputavit pro gradu Docturae Wiltetus Matthiae; pretium promotionis accepit D. Tuningus qui et eum promovit.

12 Martii promotus publice D. Wiltetus Matthiae in Doctorem Juris a D. Tuningo. Orationem habuit: Quod jus sit ars boni et aequi, sed confusam et parum ad propositum pertinentem.

23 Martii numeravit mihi pretium mensae pro quadrante anni Antonius à Linden, videlicet florenos 50.

24 Martii inchoatum est quarta vice collegium Juris, in quo secundum ordinem Pandectarum universum Juris civilis corpus disputando absolvetur, Deo volente. Eodem die primus defendens respondit de Justitia et jure Johannes Vitellius, me praeside. Collegae numero 14 ab initio nomina dederunt collegio. Accesserunt duo novitii postea, quidam Rosa Roterodamensis et Hornanus quidam.

19 Aprilis misi per Praetorem hujus urbis pretium mensae Harlemum pro filio meo M. Jacobo Mathan, hospiti suo.

4 Maji deduxi filium meum Gerardum ad Rectorem scholae Zwerdecronium in dimidio convictu, pro quo solvam annuatim 13 libras Flandricas, ita ut ibi sumat

jentaculum, prandium et merendam, diebus autem dominicis domi jentet et prandeat.

3 Maji filia Clara novam scholam intravit, dictam *de Wissell.*

7 Maji impetravi a Curatoribus ut viduae Professorum post obitum maritorum fruantur immunitatibus vini, cerevisiae, salis et aliorum, dum manent viduae [1]).

26 Junii solvit Zuitlandus pretium pro quadrante anni mensae.

1 Julii venit ad me in convictum Antonius Outjens Amstelodamensis, pretio 200 florenorum, pactumque inter patrem ipsius et me, ut si cubiculum Lindeni consequatur, solvat annuatim pro mensa et habitatione 36 libras.

8 Julii Gerardus ab Ostrum promotus in Bacalaureum Juris. Ego illi gradum contuli. Numeravit florenos 26 et 4 promotori.

18 Julii solvit Linden pro quadrante anni pretium mensae pro se et famulo, centum aureos Carolinos.

30 Julii misi pretium mensae pro filio Harlemum ad praeceptorem ejus, quod jam effluxerat ultimo Julii.

20 Augusti capta ab Ordinibus Slusa Flandriae urbs, cum per tres menses obsessa esset, fuitque fame expugnata, hisce conditionibus ut hostes 60 tormenta bellica majora, septem triremes cum omnibus triremium militibus in urbe relinquerent, hostibus vero cum armis discedendi potestas data est.

4 Septembris solvi Rectori scholae pretium mensae quadrantale pro filio Gerardo.

19 Septembris solvit Pawius pretium mensae pro quadrante anni.

23 Septembris solvit pretium mensae pro quadrante anni Zutlandus.

6 Octobris solvi pretium mensae pro filio Johanne praeceptori ejus, et simul pro expensis illi suppeditatis numeravi florenos 16.

8 Octobris pie in Christo obdormivit Hagae Janus Douza, Dominus in Nortwick, Curator Academiae Leydensis [2]).

---

1) Impetravi — viduae, ook in Hs. 957.

2) Pie — Leydensis, ook in Hs. 957.

10 Novembris solvit Outgens pretium mensae pro quadrante et cum abfuisset per sex septimanas propter pestem, (quod tempus detraxit) a praedicto die 10 Novembris incipit iterum quadrans ejus currere de novo.

A° 1605.

Mense Martio solvi alteram partem mercedis magistro artis scribendi Christiano pro filio Gerardo, ita ut jam integram mercedem 10 florenos perceperit, ea conditione ut artem scribendi quam vocant Italicam manum seu Latinam exacte eum doceat.

Ipsis Calendis Januarii solvi pretium pro quadrante anni pro filio Johanne praeceptori ejus per famulam nostram, et misi mox ei accepto calculo florenos circiter 18, quos praeceptor illi pro expensis suppeditaverat [1]).

22 Aprilis misi praeceptori Johannis pretium mensae pro quadrante anni elapso 1 Aprilis, florenos 39, et simul florenos 13 et octo sestertios pro extraordinariis sumtibus, quos magister ei suppeditaverat. Summa erat floreni 52, 8 sestertii.

12 Julii misi praeceptori Johannis Harlemum 39 florenos pro quadrante anni, qui 1a Julii effluxerat.

15 Julii incoepi convalescere ex gravissimo morbo stomachi et liënis nec non scorbuti, quo tam vehementer fui afflatus per 7 menses ut omnem animum et spem abjecerim redeundi in publicum et ad professionem me comparandi, illudque saepe apud D. Harminium, Grotium et Vorstium testatus sim me numquam posse animum adjicere ad studia vel ad docendum iterum reddi idoneum. Deo optimo maximo pro hoc summo beneficio me gratum fore perpetuo voto obstrinxi, videlicet quod diligenter sacris lectionibus et concionibus audiendis vitam meam transigam simulque ab omni impuritate et obscoenitate loquendi, item ab ebrietate per Dei gratiam mihi temperabo [2]).

---

1) Later aan den voet der bladzijde bijgeschreven.

2) In margine: „Votum meum cum convalescerem ex morbo."

14 Octobris solvi pretium mensae pro quadrante praeceptori Johannis, puta florenos 39, et praeterea 18 florenos et $18^1/_2$ sestertios pro extraordinariis sumtibus.

2 Novembris emi pro cognato Henrico Bronchorst Dictionarium Gallico-germanicum pro 30 sestertiis et persolvi bibliopolae Andreae Schotten *in die Houtstrate* [1]).

A° 1606.

28 Januarii emi pro cognato Henrico panem triticeum, *een Kerstwegge*, quem dono dedit praeceptori suo, constantem 16 sestertiis [2]).

20 Februarii solvi praeceptori Johannis filii pretium mensae pro quadrante anni, puta florenos 45, et praeterea 7 florenos et 17 sestertios pro extraordinariis sumtibus.

30 Martii emi pro cognato Henrico librum chartaceum 23 sestertiis ab Andrea Schotte bibliopola.

15 Aprilis misi pretium mensae praeceptori Johannis filii pro quadrante, puta florenos 45, quo solutum est integrum debitum mensae usque ad ultimam Martii.

15 Julii misi pretium mensae pro quadrante anni 45 florenorum praeceptori Johannis filii et praeterea florenos 7 cum 6 sestertiis et dimidio pro sumtibus extraordinariis, quos fecerat praeteritis 5 mensibus. Summa erant floreni 52, 6 stuferos, 8 pen.

7 Octobris solvi hic Leydae praeceptori Johannis apud me divertenti pretium mensae, nimirum florenos 45 usque ad Calendas Octobris sibi debitum, et conveni ut post initium novi anni seu Januarium porro solvat in singulis quadrantibus florenos 39 et tunc in commodum sui praeceptoris sculpet formas, sed totum diem Jovis pro se ipso poterit suoque usui sculpere et vesperi per hyemem suo commodo ad candelas pinget.

18 Octobris mane ante prandium extuli gradum Licentiae in Jure privatim Gisberto ab Arkel Woerdano, respondenti de Jure accrescendi.

---

1) Emi — Houtstrate; deze woorden zijn doorgehaald.
2) Emi — sestertiis; deze woorden zijn doorgestreept.

Eodem die a prandio contulit gradum Licentiae D. Swaneburch Anselmo Salmio Ultrajectino, cum D. Tuningus ab urbe profectus esset.

A° 1607.

8 Januarii misi pretium mensae pro filio Harlemum, nimirum 45 florenos pro quadrante anni usque ad Calendas Januarii anni 1607.

1 Februarii solvi pro filia Clara florenos 3 pro institutione ejus magistrae, pro quadrante anni elapso 10 Februarii, pro arte conficiendi *spiltwarck*.

1 Martii percepi pretium pro testimonio gradus Docturae collato Henrico à Wittersheim, cum eodem die pro gradu publice disputasset de Fidejussoribus, licet collatio gradus sit dilata in tempus reditus ejus ad Academiam.

7 Martii privatim promotus Johannes Vlacke in Licentiatum Juris a D. Tuningo. Respondit de Jure emphyteutico. Aderant in promotione Secretarius et Minister Ecclesiae Goudanae cum ejus patruo.

26 Aprilis misi praeceptori filii Johannis pretium mensae, puta florenos 39, pro convictu quadrantis anni elapsi 1ª Aprilis.

2 Maji solvi magistrae filiae Clarae pro quadrante anni elapso 10 Maji mercedem, scilicet florenos tres, convenitque ut deinceps pro sequenti semestri tantum solvat dimidium pro institutione, puta florenos 3.

13 Junii promotus privatim in Doctorem Juris Franciscus Duystius Delphensis; gradum illi contulit D. Pynackerus. Respondit de Duobus reis stipulandi et promittendi [1]).

6 Julii misi per sororem praeceptori Johannis 39 florenos pro convictu quadrantis anni elapsi 1ª Julii et 11 florenos et 18 sestertios pro sumtibus, illi suppeditatis a 12 Januarii usque ad finem Maji.

Ultima Julii publice pro gradu Doctoratus respondit Theodorus Leontius Frisius, habita disputatione de Crimine

---

1) i. e. Cod. 8, t. 40.

laesae majestatis. Publice promotus in feriis Caniculari-bus a D. Pijnackero.

Mense Augusto obiit Rostochii Paulus Merula, cum ibi inviseret affinem suum D. Gryphium. Suffectus in ejus locum ad professionem Historiarum Dominus Baudius, Bibliothecarii vero munus delatum est Danielo Heynsio.

12 Septembris pie in Christo obdormivit Lucas Trelcatius junior, Theologiae Professor. Post funeris deductionem habuit orationem in Academia de ejus vita et obitu Regens Collegii M. Petrus Bertius [1]).

13 Octobris solvi pretium mensae praeceptori filii Harlemi florenos 39 et 4 florenos cum 12 sestertiis pro sumtibus extraordinariis. Conventum ut hoc anno eum domi alat pro libris 24. Deinde cum pictore M. Cornelio conveni ut per annum artem pingendi eum doceret pro mercede 10 librarum.

22 filius Gerardus ascendit in tertiam classem cum cognato Carolo Gallo et Wilhelmo Merula.

10 Novembris Hagae conveni Curatorem Mathenes eique exposui me velle ad integras lectiones reverti, cum hactenus propter adversam valetudinem bis tantum docuissem. Respondit se suffragio suo causam meam adjuturam. Idem Curator Mylius et Consul Duyck promiserunt. Deinde finito conventu responderunt hoc instanti quadrante propter saevitiam frigoris et pristinam infirmitatem consultius esse ut hoc trimestri a lectionibus integris abstinerem, futuro autem quadrante Curatores meae petitioni non gravate morem gesturos.

16 Decembris, cum in comitatu meo Assuerus Hornhovius Juris studiosus forte crudeliter et barbare a vigilibus nocturnis bombarda transfossus esset, citra culpam, tantum quod propter risum hilariorem impetum in eos fecerant vigiles, votum feci me numquam apud studiosum aliquem ad coenam iturum. Nam mirabili Dei providentia sum in vita conservatus cum a latere meo studiosus 21 vulneribus ex sclopeto conficeretur [2]).

---

1) 12 Sept. pie — Bertius, ook in Hs. 957 en 215.

2) Cum in — conficeretur, ook in Hs. 957. Vgl. over dit geval de

28 Decembris tradidi filium Gerardum praeceptori instituendum in musica, conveni ut singulis mensibus pro didactro solverem florenos duos et dimidium, solvique statim ab initio pro primo mense mercedem, scilicet duos florenos et dimidium et pro introitu itidem florenum dimidium.

A° 1608.

1 Februarii venerunt Hagam quinque legati Archiducis Alberti et Regis Hispaniae, acturi cum Ordinibus Generalibus de foederibus pacis, videlicet Marchio Spinola, Richardotus Praeses Artesiae et Magni sigilli custos, N. Manchicidor Secretarius Regis Hispaniorum, Auditor rerum Vereyken et Johannes Neyen monachus, Generalis Franciscanorum; 5 Februarii coram Ordinibus causam suae legationis exposuerunt.

5 Februarii misi per filium Johannem praeceptori ejus Mathan pretium convictus pro praeterito anni quadrante, ultima Januarii elapso, Carolinos 36.

Eodem die affixum edictum Ordinum de novis excubitoribus receptis, qui obstricti erunt juramento Rectori et judicio Academico ejusque cognitioni subjicientur, si quid deliquerint in studiosos. Hoc edictum studiosi corruperunt et indigne a valvis Academiae avulserunt, scamnaque omnia in Auditorio juridico turbulenter submoverunt, presente et interveniente D. Curatore van der Milen, ac magna voce exclamarunt: *moortkuyll*, *moortkuyll*. Professores D. Harminium et Pawium incipientes docere exploserunt.

8 Februarii, cum in inauguratione Grotii studiosi quidam explosionibus actum publicum turbassent, quidam ex iis capti et accusati sunt criminaliter, scilicet Petrus Heikius, Gruterus, ter Helle, qui ad annos aliquot ex Academia relegati sed postea gratia Principis Mauritii a poena sunt liberati. Caeteri, puta Swartzwald (50 florenis), Buren (25), Feytius (25) et Assendelfft (25 florenis), certa

---

Verklaringen van den Hoofdman der Schutterij in de Hand. en Meded. d. Maatsch. v. Nederl. Letterk. 1895, 1896, bl. 182, 183.

pecunia sunt mulctati et per octiduum in carcere pane et aqua macerati [1]).

26 solvi duos florenos cum dimidio praeceptori musices pro institutione filii pro altero mense, misique pecuniam per filium.

3 Martii Professores redierunt ad lectiones, cum propter turbas studiosorum per septimanas 11 a lectionibus feriati essent [2]).

24 Martii incepit filia apud M. Cornelium addiscere artem pulsandi clavicordium pro pretio 2 florenorum menstruo, qui et filium eodem tempore instituere incepit in arte canendi, pretio unius floreni constituto in singulos menses.

17 Aprilis publice a me promotus in Doctorem Juris Laurentius Reyall Amstelodamensis.

23 Aprilis solvi M. Cornelio Organistae pretium pro institutione liberorum in musica, puta florenos tres.

10 Maji respondit mihi Curator van der Mylen mihi concessam esse potestatem revertendi ad integras lectiones.

30 Maji solvi Organistae florenos tres pro elapso mense Majo, nomine didactri filiorum.

Ultima Maji misi per filium Harlemum 5 libras, pro pretio institutionis ad M. Cornelium pictorem pro semestri.

11 Junii venit in convictum meum cognatus Jacobus Wiferdinck, qui solvet annuatim pro mensae pretio florenos centum.

27 Junii pro gradu Docturae disputavit P. Heckius [3]), strenue suas partes tutatus est de materia Pignorum. Opposuerunt Rosbeck, Vosbergen, praeterea Candidati Juris duo Carpenterius et Pollio. Gradum illi contulit 15 Julii D. Tuningus.

2 Julii fui Harlemi et solvi praeceptori Johannis pretium mensae florenos 72 pro dimidio anno, elapso ultimo Junii.

1 Julii solvi florenos tres Organistae M. Cornelio pro didactro, debito ultimo Junii.

---

1) Affixum — macerati, ook in Hs. 957.

2) Professores — essent, ook in Hs. 957.

3) In het aangeteekende op 8 Febr. staat „Heikius."

4 Julii pro gradu Docturae respondit solide Gisbertus Pollio de Acquirenda possessione. Opponebant Knutius, Waterfliet et Berlikomius. Praemium promotionis accepit D. Swaneburchius.

11 Julii respondit pro gradu Docturae expedite Cornelius Sylvius de L. 2, C. de Resc. vend. [1]), licet in ipsis quaestionibus juris paululum subinde hallucinaret. Opposuerunt Bickerus, Katzius, Knutius et Morellus. Pretium promotionis accepit D. Pynacker.

18 Julii respondit pro gradu Docturae de L. 2, C. de Pact. int. emp. [2]) Carpenterus, promte et commode. Opponebant Morellus, Knutius, Sylvius juris Candidatus et Boncius. Ego pretium promotionis accepi.

25 Julii respondit Marinus pro gradu Docturae de L. Vinum, π de Rebus cred. [3]) et c. Raynutius ex. de Testamentis, docte et eleganter. Opponebant Berlickom et Morellus, praeterea sub fine ego aliquid opposui. Pretium promotionis accepit D. Swaneburch, cum Tuningus, cujus vices erant praesidendi, propter absentiam honorario excludebatur.

15 Septembris pro gradu Licentiae de materiae Sequestrationis respondit Ernestus Werckman Pomeranus, privatim a me promotus in Licentiatum Juris.

A° 1609.

19 Octobris obiit D. Jacobus Arminius, Theologiae Professor [4]).

20 Octobris, cum beneficio Dei omnipotentis aliquantum a morbo scorbuti et stomachi essem relevatus, redii ad lectiones publicas et tantum bis in septimana coepi docere. Deus benigne largiatur ut in honesto proposito possim perseverare.

19 Februarii promotus privatim in Doctorem Juris Wilhelmus Katzius; gradum illi contulit D. Pynackerus.

---

1) i. e. Cod. 4, tit. 44, l. 2.
2) i. e. Cod. 4, tit. 54, l. 2.
3) i. e. Dig. 12, tit. 1, l. 22.
4) Ook in Hs. 957 en 215.

A° 1610.

24 Julii promotus privatim in Licentiatum Juris Jacobus Reigersberger; ego illi gradum contuli.

5 Augusti placide et pie in Christo obiit D. Cornelius Grotius, cum tantum per triduum ex morbo decubuisset [1]). Ego illum sub vesperam visitabam cum nocte ex hac vita migraret, ubi audivi illum pie haec verba ex imis cordis penetralibus proferente: O Jesu Christe, tu non pro tuis sed pro meis peccatis passus et mortuus es, miserere.

19 Augusti subito in curru apoplexia extinctus est D. Tuningus in Brabantina profectione, cum bene potus, ut dicebatur, domum reverteret. Bruxellis sepultus a Sacerdotibus, exequiae ei more Pontificiorum sunt habitae; cum enim sacrifici quaesivissent a famulo ejus Arnoldo Vinnen an fuisset Catholicus et ipse respondisset rem se ita habere, dixerunt: Cantemus igitur: Requiem aeternam dona ei Domine [2]).

7 Septembris Zulenius, Canonicus Ultrajectinus, in Bacalaureum U. J. promotus est a D. Pynackero. Numeravit 30 florenos; accepit D. Pynacker honorarium promotionis.

10 Septembris pro gradu Doctoratus in Jure respondit Alardus Cloeck, pretium promotionis accepit D. Swaneburch et deinde publice gradum illi contulit. Respondit de Tribus quartis.

12 Octobris privatim promotus in Doctorem Juris Adrianus Paw; gradum illi contulit D. Swanenburch. Defendit controversa aliquot juris enunciata.

22 Novembris Nicolaus Berkius publice disputavit pro gradu Licentiae et in Senatu contulit illi gradum D. Pynacker. Respondit de Usuris.

A° 1611.

22 Aprilis disputavit pro gradu Doctoratus Johannes Muydenus de Usucapionibus; ego in Senatu gradum illi contuli.

---

1) 5 Aug. placide — decubuisset, ook in Hs. 957 en 215.

2) 19 Aug. subito — Domine, ook in Hss. 957 en 215.

Eodem die D. Gomarus renuntiavit in Senatu professioni suae Theologicae et petiit testimonium Academicum, quod jussus est conscribere Secretarius Heynsius et exhibitum Senatui illi communicare. Verum cum in Senatu Academico hoc testimonium sui discessus petiisset et difficultas eo nomine inter professores exorta esset, partim quia in ultima lectione suggillaverat Magistratum ingratitudinis, quod per integrum annum loco defuncti Henrici Galli sine honorario esset concionatus, et praeterea acriter et vehementer incusaverat defunctum Arminium de impuritate in doctrina et religione, placuit Senatui ut eo nomine consulerentur Hagae Consules et Curatores, qui tandem post aliquam altercationem concesserunt ei dandum testimonium sub ea tamen conditione, ne illud tenderet in praejudicium Ordinum, Curatorum vel Magistratus hujus urbis. Quare tandem illi concessum fuit testimonium sub praedicta conditione et cum clausula, quod quaestiones controversae inter ipsum et Arminium relinquerentur in medio et de veritate earum nihil certi a nobis dijudicaretur in testimonio [1]).

1 Septembris publice pro gradu Licentiae respondit de Sequestrationibus Bernardus Salycetus Emdanus, praeside D. Pynackero, et privatim promotus.

A° 1612.

Mense Julio Candidatus in Jure Martinus Dow Leydensis, cum pro gradu Docturae publice disputaret et nullos ad opponendum studiosos ante invitasset, nullus quoque studiosorum ei opponere voluit, sed ab aliquibus pro parte est explosus. Ex Professoribus ego et Swaneburch tantum opposuimus. Dein propter illius arrogantiam conclusum in Senatu Academico ut non publice (quod instanter petebat) sed privatim promoveretur, quod factum per Collegam Swaneburch.

Mense Februario vocatus est ad professionem Theologicam M. Simon Episcopius. Hic cum haberet orationem initio suae inaugurationis, aliquantus [2]) est explosus ab

1) D. Gomarus — testimonio, ook in Hs. 957 en 215.
2) l. aliquantum,

auditoribus (licet ipsi Curatores D. Adrianus Matenesius et D. Cornelius van der Mylen et Consules presentes essent), eo quod partibus et doctrinae Harminii faveret. Affixum deinde edictum ne quisquam lectionem ejus strepitu, turbis vel explosione interpellaret. Decretum praeterea in Senatu Academico ut primis tribus vel quatuor lectionibus Professores interessent. Ad quod designati sunt Rector, D. Vorstius, ego, Swaneburch, Pynacker et Codaeus [1]).

Ultimo Januarii promotus publice in Doctorem Juris Martinus Patius Leydensis. Disputavit de aliquot controversiis testamentariis. Ego illi gradum contuli.

Anno 1612 sub initio aestatis recepti sunt in Ordinarios Professores, primum Jachaeus, deinde Meursius. Et conclusum ut eo ordine quo in Senatu recipiuntur sessionem haberent in publicis actibus Academicis Professores [2]).

19 Augusti intravit hanc urbem Comes Mauritius cum fratre Comite Henrico. Obviam ei processerunt sex signa civium in armis. Ad portam Consules et Scabini gratulati sunt ei de foelici adventu, verba faciente Syndico D. Seystio. Comes ante portam de curru descendit comitatus seniore Consule Isenhout, divertitque in publicam domum Consiliariis aggerum dicatam, vulgo *het Gemeene-lanthuss.* Rector D. Vorstius et Professores omnes tam Ordinarii quam Extraordinarii cum Regente Collegii togis induti in eadem domo illi de foelici introitu gratulati sunt. Meridie celebre et splendidum convivium instructum in Horto Sagittario, cui interfuerunt praedicti Comites, item Comes Lippiensis, Styrumensis, Curatores Academiae, universus Senatus urbanus et omnes Professores tam Ordinarii quam Extraordinarii [3]).

Sub finem mensis Julii recepti sunt duo Professores, J. Lettingius et Linderhusius, hoc modo a Senatu, ut examinationibus et promotionibus in Jure poterint interesse et de pecuniis participare, ita tamen ut in distributione honorarii pro uno censeantur, idque tantum in promotionibus Juris.

---

1) Mense Februario — Codaeus, ook in Hs. 957 en 215.
2) Anno 1612 — Professores, ook in Hs. 957 en 215.
3) 19 Aug. intravit — Extraordinarii, in Hs. 957 verkort.

Anno 1612 Calendis Januarii contraxit filia sororis Elizabethae, Clara, matrimonium cum Nicolao Cornelii Roosa, oenopola Amsterodamensi. Sponsalia hic in meis aedibus sunt celebrata. Filius Gerardus cum duabus sororibus interfuerunt festivitati nuptiarum Amsterodami.

Sub initium anni 1612 incepi cum filio Gerardo alternis diebus repetere Institutiones Juris et sub finem ejusdem anni absolvi.

Eodem anno mense Aprili rediit filius Johannes ex Gallia domum. Abfuerat per annos tres cum dimidio et Lutetiae, Biturigibus et Aureliis exercuerat artem coelandi sive sculpendi picturas.

2 Octobris promotus privatim in Doctorem Juris Adrianus Verheiden Ultrajectinus; respondit de XII Axiomatibus controversis. Gradum illi contulit D. Pynacker.

Anno 1611, ipso die Nativitatis Christi, Facultas nostra Juridica conscripsit consilium super illa quaestione: an qui per petulantiam de Rege Brittanniae maledixerat, eum appellando *Malle Jacobsen*, poena aliqua sit afficiendus. Responsum est quod non, per L. unic., C. Si quis imperatori maledixerit [1]). Consultationi etiam interfuerunt duo Extraordinarii Professores, Lettingius et Linderhusius; singuli accepimus 4 florenos.

14 Octobris venit in hanc urbem Elector Palatinus, qui desponderat sibi regis Angliae filiam. Decretum in Senatu [2]) ut eo die disputatio pro gradu habenda rejiceret in sequentem diem et a lectionibus feriae indictae. Praeterea conclusum ut Rector cum 4 Adsessoribus illi foelicem accessum in hanc Academiam gratularentur sine togis, qui deinde illi in prandio in Monocerote adfuerunt [3]).

16 Octobris disputavit pro gradu Docturae Cornelius Neostadius, filius Curatoris hujus Academiae. Respondit de Jurejurando satis accurate. Opposuerunt filius Gerardus, Barsdorpii Consulis filius, Candidatus Juris Philibertus Vernat et ten Have Zelandus. Ego pretium promotionis accepi.

---

1) i. e. Cod. 9, tit. 7.

2) 14 Oct. venit — Senatu, ook in Hs. 957.

3) ut rector — adfuerunt, ook in Hs. 957.

22 respondit pro gradu Doctoris Philibertus Vernat de Privatis et publicis criminibus, prompte et docte. Opposuerunt ten Haeff Zelandus, Vanderduss Delphensis; D. Jacchaeus aliqua de probatione sagarum per aquam, item de non puniendis sagis objecit. Tandem sub fine ego et D. Swaneburch aliquid opposuimus. Pretium promotionis sortitus est D. Pynacker.

29 Octobris contuli gradum Doctoratus Cornelio Neostadio. Aderant in promotione D. Consiliarius Hogerbetius et D. Cornelius Busius, Candidati avunculus. Dixi in formula promotionis pleraque in laudem Magistratus pro fundata et stabilita Academia, simulque gratias Consulibus egi pro impetrata immunitate vinaria. Convivium habitum fuit in aedibus D. Lettingii. Aderant D. Vorstius Rector, ego, D. Swaneburch, Lettingius et Rector Tridenius, denique duo Consules Norden et Duykius.

30 Octobris, eum propter morbum scorbuti 15 menses a lectionibus publicis vacassem, redii ad officium docendi et aggressus sum interpretationem tituli π de Rebus creditis in auditorio circiter 18 studiosorum. Deus huic instituto meo benedicat.

31 Octobris institui privatum collegium disputantium Institutiones, primaque eo die habita disputatio respondente Carolo Gallo. Collegarum nomina haec sunt: 1 Carolus Gallus, 2 Lambertus Beyma, 3 Gerardus Bronchorst, 4 Gerardus Voet, filius Cancellarii Geldriae, 5 Cornelius à Santhorst, 6 Petrus Bezemerus, 7 Theophilus de Katz Zelandus et 8 Florentius Schoonhovius.

19 Novembris respondit Hermannus Baeck pro gradu Doctoris de Emptione et venditione, mediocriter. Opposuerunt filius Gerardus, Zelandus quidam tyro Juris, praeterea Boreell et Molinaeus. Ego promotionis pretium recepi.

23 contuli gradum Doctoratus Hermanno Baeck Elburgensi publice.

28 respondit pro gradu Doctoratus Wilhelmus Wingen Buranus de Pactis, egregie. Opposuerunt Carolus Gallus, Rypertz Hornanus et Linderhusen. Gradum illi contulit eodem die in Senatu Academico et pretium promotionis accepit D. Swaneburch.

28 Novembris scripsit Facultas Juridica cum D. Syndico Zeystio consilium in quaestione, utrum fiscus Ultrajectinus creditoribus rei confiscati teneretur ultra bona in suo territorio consita. Consuluimus pro fisco quod non, per L. 2, C. Ad L. Jul. de vi pub., L. Ex facto., § Unde scio quaesitum, π de Hered. inst., L. Si quando, C. de Bon. vacantibus [1]); quae omnes LL. statuunt fiscum unius provinciae tantum obligari creditoribus pro ratione et quantitate bonorum in sua provincia existentium. Singuli accepimus florenos 14 pro honorario.

5 Decembris scripsit Facultas Juridica consilium in causa feudali inter Dominum de Nylant et nobilem quendam Remen. In quibus maxime in controversiam veniebant hae 3 quaestiones: 1° An feuda inconsulto domino inter coheredes dividi possint; et decisum quod sic, 2°: An pacta dotalia disponentia de successione feudi hereditarii, quod secundum feudum ad heredes vasalli, qui alioqui in bonis hereditariis tam allodialibus quam feudalibus successuri erant, valeant sine consensu domini feudi; et consuluimus valere, maxime probato talem in Geldriam consuetudinem obtinere. 3° quaesitum: An dispositio L^is^ pen. et ult., C. Manda [2]) etiam in feudis locum habeat, ubi item affirmative conclusum est a nobis. Recepimus singuli pro honorario 16 florenos et sestertios quatuor.

5 Decembris renovatum est decretum ut Professores jurejurando promittant ea, quae in Senatu Academico tractantur, se nulli revelaturos. Praestiterunt hoc juramentum in manus Rectoris qui antea non juraverant, videlicet Polyander, Episcopius, Swaneburch, Pynacker, Hornius, Bontius, Heinsius, Jachaeus et Meursius.

Sub finem Novembris Doctor Medicinae Franciscus Stopius, quia Rectorem Academiae D. Vorstium fuste verberaverat, carceri Academico per septimanas 3 vel 4 fuit inclusus, ut ibi aliquandiu poenitentiam ageret. Condonatum aliquid fuit mentis infirmitati, quia obscura habebat aliquando intervalla.

---

1) i. e. Cod, 9, tit. 12, l. 2; Dig. 28, tit. 5, l. 35; Cod. 10, tit. 10, l. 3.
2) i. e. Cod. 4, tit. 35, l. 22, 23.

14 Decembris profectus sum Hagam et petii a D. Hugone Grotio ut epigramma adjiceret Libello feudorum meo, qui sub proelo erat, quod promisit se facturum, simulque dono illi obtuli Centurias meas Miscellaneas.

Eodem die fui in prandio apud 4 Satrapas Transisulaniae, Bentingium, Echtenium, Ripperda et Rutenbergium, dixique Satrapae Sallandiae Bentingio me decrevisse Methodum meam feudalem suscribere Ordinibus et Civitatibus Transisulaniae, itaque me petere ut hunc librum praedictis Ordinibus commendaret, quod et benigne promteque se facturum promisit. Dono ei dedi Jus provinciale Transisulaniae a Winhovio conscriptum.

21 Decembris orationem habuit doctam et piam D. Heynsius de Nativitate Christi in Auditorio Theologico. Interfuerunt orationi D. Curator Mylius, Utenbogardus et plerique ex Professoribus [1]).

Sub finem Novembris, 21 die Novembris, dedi excudendam Methodum meam feudalem Jacobo Marci. Convenit inter nos ut viginti quinque exemplaria compacta et totidem non compacta mihi pro libro, honorarii loco, daret.

Anno 1613.

4 Januarii privatim promotus a me in Doctorem Juris Johannes Linderhusen, cum jam biennium egisset professionem Institutionum Juris sub titulo Licentiati, quem dicebat se Marpurgi consecutum [2]). Sub vesperam vocavit Professores Juris ad coenam cum uxoribus, item D. Rectorem Vorstium cum uxore et Consulem primarium Franconem Duyckium.

11 Januarii, cum Petrus Cunaeus edidisset Satyram, qua graviter perstrinxerat pleraque capita doctrinae Theologicae, tum vitam Ministrorum Ecclesiae, nec non taxaverat Medicos item tecte D. Baudium et Hensium, fuit bis explosus ab auditoribus et tota septimana propter turbas feriatum a lectionibus, duoque vel tres authores

---

1) 21 Dec. Orationem — Professoribus, ook in Hs. 957 en 215.
2) 4 Januarii privatim — consecutum, ook in Hs. 957.

turbarum, alumni Collegii Theologici, pro semestre suspensi a beneficio Collegii [1]).

16 Januarii vitam cum morte mutavit Johannes Trudenius, Scholae Trivialis Leydensis Rector. Ambiebant Rectoratum Scholae tunc temporis D. Medicinae Dulmenhorst, Gerardus Trudenius Rectoris frater. Rumor etiam spargebatur D. Lettingium ad hunc functionem adspirare et Neranum Ecclesiae Hasersoudanae Ministrum [2]).

De satyra Cunaei hoc epigramma scripserat Advocatus fisci D. Hugo Grotius:

Qui Juliani paginam adjungit suis
Ne Christianis placeat, impense cavet.

2 Januarii examinatus est pro gradu Doctoris consequendo ten Haeff Zelandus, duaeque Leges illi explicandae datae sunt, L. Centum Capuae, π De eo quod cer. lo. et L. ultima, C. de Compen. [3]). Respondit prompte et egregie.

27 venerunt huc Curatores ad compescendos motus ortos propter exclusionem Cunaei. Sub vesperam venerunt in Senatum Academicum. Ibi ex communi consilio Rectoris, Curatorum et Professorum conceptum edictum, quo praeteritorum delictorum ἀμνηστεία studiosis conceditur, interim adjicitur gravis et arbitraria poena in eos qui in posterum lectiones Cunaei sunt turbaturi. Hoc edictum die 28 Januarii fuit affixum; 29 fuit hoc edictum publice a Secretario praelectum, praemissa oratione a Rectore Vorstio, qua studiosi ad modestiam et obedientiam adhortabantur, qua admonitione nonnihil sunt sedati studiosi [4]). Clausula orationis erat: Discite justitiam moniti et non temnere Leges.

1 Februarii electio seu nominatio novi Rectoris fuit facta. Duo sunt ad hoc munus nominati: D. Polyander, qui 12 habuit vota, et D. Swaneburch, qui quinque suffragia retulit.

4 Februarii Comes Mauricius per Legatum regium a

---

1) 11 Jan. cum — Collegii, ook in Hs. 957 en 215. In margine: vide fol. seq. Bedoeld is Grotius' epigram op de satyre van Cunaeus.

2) Ook verkort in Hs. 957.

3) i. e. Dig 13, tit. 4, l. 8; Cod. 4, tit. 31, l. 14.

4) venerunt — studiosi, ook in verkorten vorm in Hs. 957 en 215.

Rege Brittanniae periscelide donatus est. Actus inaugurationis celebratus Hagae in Generalium Ordinum Camera a prandio. Concionem habuit Joannes Utenbogardus. In creatione certa foedera sunt recitata, quibus se mutuo Rex cum Comite devinciunt in suppetiis et auxiliis sibi mutuo ferendis, si illis bellum ingruat. Deinde tormenta bellica sunt explosa, vasa picea incensa, et sub vesperam solenne convivium habitum.

8 Februarii inauguratus seu renunciatus est Rector Academiae Theologiae Professor Joannes Polyander. Vorstius Ex-rector habuit orationem de Foelicitate hujus seculi quoad religionem, rempublicam et studia bonarum artium.

7 Februarii electus est in Rectorem Trivialis Scholae Leydensis Jacobus Lettingius, tunc temporis Professor Institutionum, qui competitores habebat D. Dulmenhorst et M. Gerardum Trudenium [1]).

9 Februarii decretum in Senatu Academico ut Professores non accedant ad convivia studiosorum, qui habentur ab iis in disputationibus exercitii gratia. Item ne intersint epulis studiosorum celebratis in privatis collegiis, iisque injunctum ut studiosos, quantum fieri possit, dehortentur ab hisce compotationibus.

16 M. Willebrordus Snellius in Senatu exhibuit acta, quibus continebatur eum Professorem Matheseos designatum esse in locum patris valetudinarii, ita tamen ut patri sit integrum postquam a morbo convaluerit, nihilominus eandem professionem sustinere [2]), concessaque est M. Willebrordo ad docendum hora nona.

26 Februarii pro gradu Doctoratus respondit docte et exacte Henricus ten Haeff Zelandus, de materia Ejus quod interest, sive L. unica, C. de Sent. quae pro eo quod interest prof. [3]). Opposuerunt Soetwater, Borell Zelandus, Van der Dussen et Feitius; ego quoque sub finem aliquod argumentum objeci.

---

1) Ook verkort in Hs. 957.

2) M. Willebrordus — sustinere, ook in Hs. 957 en 215.

3) i. e. Cod. 7, tit. 47, l. 1.

Eodem die in Senatu Academico Jacobus Lettingius J. U. Licentiatus renunciavit professioni Institutionum, quia se ad Rectoratum Scholae Trivialis electum dicebat, petiitque a Senatu testimonium honestae vitae et bene obitae professionis, quod ei concessum est [1]).

1 Martii obiit pie et placide in Christo Rodolphus Snellius [2]). Ego praesens in illius extremo agone recitavi ex Psalmo 70 hos versus: Jehova, tu fuisti fiducia mea in juventute mea; ne deseras me in senectute cum deficiunt vires meae. Ibi subjunxit articulata voce ex Psalmis hos versus: Delicta juventutis meae Domine ne memineris et ab obcultis meis munda me. Ne intres in judicium cum servo tuo Domine, quia non justificabit in conspectu tuo omnis vivens. Et deinde pie et placide in vera invocatione et confessione Jesu Christi post duas horas expiravit.

5 promotus est in Doctorem Juris Henricus ten Haeff Middelburgensis a D. Pynackero.

6 funus Domini Snellii honorifice Professores et Consules hujus urbis deduxerunt ad navem Oudewaterae sepeliendum. Orationem in funere ejus doctam et elegantem habuit D. Codaeus Professor linguae Hebraicae [3]), in qua mei fecit honorificam mentionem.

11 habuit Heinsius orationem de Passione et morte Jesu Christi in auditorio Theologico, sed hoc argumentum nimis profane quam par erat tractabat [4]). Intererant orationi Domini Curatores, Consules et omnes fere Professores.

19 et 20 Martii habitum fuit solemne convivium Rectorale seu Senatus Academici in Iride apud Petrum van der . . . . . [5]). Adfuerunt duo Curatores D. Mathenesius et D. van der Mylen, Consules Duykius et Barsdorp, praeterea Quaestor Academiae, Secretarius urbis, Praetor, Secretarius fori Academici, altera die Capitanius nocturnorum

---

1) In Senatu — concessum est, ook in Hs. 957 en 215. Hs. 215 heeft nog in margine: „erat Professor Institutionum Juris extraordinarius."

2) Ook in Hs. 957 en 215.

3) Funus — Hebraicae, ook in Hs. 957 en 215.

4) Habuit — tractabat, ook in Hs. 957 en 215.

5) Onleesbaar.

vigilum, omnes Professores tam Ordinarii quam Extraordinarii, exceptis Baudio, Linderhusio et Snellio. Praefectus sylvorum dono dedit nobis in convivium cervum. Valde omnes nos exhilaravimus. Fuit id convivium institutum pacis et concordiae fovendae causa inter Professores et singuli suum symbolum persolverunt.

20 Novembris A° 1612 conveni cum Jacobo Marci bibliopola ut det mihi exemplaria 25 compacta et 25 non compacta ex Methodo mea feudorum [1]). 23 Martii A° 1613 recepi a famulo ejus 80 exemplaria compacta et 20 non collecta.

29 Martii profectus sum in patriam cum uxore et filiis Joanne et Machtilda, ut Methodum feudorum Magistratui inscriptam offerrem.

2 Aprilis per cognatum Consulem Rusium 19 exemplaria obtuli Magistratui urbis Daventriensis. Senatus respondit sibi apprime hoc scriptum placere et mandavit Senatus Quaestori Wesekio ut inauratum poculum remunerationis mihi offerret, quod factum est.

9 Aprilis Zwollae per Consulem Hermannum Harsoltum eundem libellum Magistratui urbis ejusdem obtuli, qui eundem pergratum fuisse Consulibus testatus est, et se brevi gratos futuros declararunt.

10 Aprilis Campis per Consulem Tengnagell eundem libellum Magistratui ejusdem urbis exhibui, qui etiam gratitudinem suam se declaraturum respondit.

23 Aprilis, Deo juvante, salvus et incolumis cum liberis domum reversus sum.

26 et 27 Aprilis examinatus est pro gradu Docturae Borell Zelandus. Respondit mediocriter et prompte. Duae Leges illi explicandae datae sunt, scilicet L. Vinum, π de Re. cred., et L. Si traditio, C. de Act. emp. [2]).

23 Aprilis incolumis Dei beneficio domum reversus sum, cum circiter mensem in patria abfuissem.

Ultima Aprilis promotus privatim in Licentiatum Juris Theobaldus Hubertzen, Reipublicae Zirixeanae à Secretis.

---

1) Deze aanteekening wordt ook gevonden aan het einde van A° 1612.
2) i. e. Dig. 12, tit. 1, l. 22; Cod. 4, tit. 49, l. 4.

Numeravit florenos 60, quia ultra quinquennium ab hac Academia abfuerat, licet quondam hic Juri operam dedisset. Ego illi gradum contuli. Pro chirothecis persolvit singulis 10 sestertios [1]). Disputavit de L. 2, C. de Resc. vend. [2]).

Majus Anno 1613.

8 Maji M. Thomas Harpenius inchoavit hora 4a professionem linguae Arabicae, habita oratione in auditorio Philosophico [3]).

10 Maji utrique Curatori, D. Mathenesio et D. van der Mylen Equiti, obtuli dono Methodum meam feudorum, quod munusculum gratum sibi fuisse testabantur.

4 Maji finis impositus est meo privato collegio disputationum, in quo disputando absolverant Theses ad Institutiones confectas a Valentino Wilhelmo Forstero, antecessore in Academia Witebergensi.

13 et 14 examinatus est pro gradu Licentiae Isebrandus a Swanswick. Respondit mediocriter. Duae Leges illi ad explicandum assignatae sunt, scilicet L. 3 Ut vim, π de Just. et ju. et L. Digna vox, C. de Legibus [4]). Respondit privatim de Jure emphyteutico. Gradum Licentiati contulit D. Swaneburch.

17 respondit pro gradu Docturae Wilhelmus Borell Zelandus de Cessatione actionum, docte et solide. Opposuerunt Dronkelar, Van der Dussen, Feytius, ego et D. Swaneburch. Pretium promotionis accepit D. Pynacker.

21 venit in hanc urbem conjux Electoris Comitis Palatini cum Comite Mauricio et Comite Henrico Nassovio, Comite de Arondell Anglo, Duce quodam Scoto Lenoxio, et aliis multis proceribus stipata, Elizabetha videlicet unica Jacobi Regis Brittanniae filia. Rector et Professores omnes togati ei foelicem adventum gratulati sunt.

---

1) Ultima Aprilis — V sestertios, ook in Hs. 957.
2) i. e. Cod. 4, tit. 44, l. 2.
3) M. Thomas Harpenius — Philosophico, ook in Hs. 957 en 215.
4) i. e. Dig. 1, tit. 1, l. 3; Cod. 1, tit. 14, l. 4.

Rector Polyander primum Latine et deinde, cum non intelligeret hanc linguam, Gallice eam est allocutus.

Eodem die in aula quoque Principis, statim post introitum in urbem, Comiti Mauricio quoque de foelici adventu in hanc urbem gratulati sumus [1]).

24, collegio privato Institutionum finito, de collectis mulctis hilare convivium celebravimus in pago Leyderdorp apud Praetorem.

25 obtulerunt mihi collegae pro honorario 48 florenos, sed postridie cognato Carolo Gallo et filio D. Beymae reddidi honorarium, partim propter cognationem, partim propter intimam familiaritatem, quae mihi cum ipsorum parentibus intercessit.

Junius.

3 Junii coepit Magister artis scribendi filiam meam Claram et cognatam Mechtildam Ripperda instituere domi in arte scribendi.

14 et 15 examinatus est pro gradu Docturae N. Dedell Delphensis. Duae Leges illi datae sunt ad explicandum, L. 3, C. de Usur., L. Fructus 45, π de Usuris [2]). D. Swaneburch non adfuit, occupatus Hagae in publica causa, scilicet dijudicando aliquo processu. Nihilominus pretium promotionis recepit.

17 incoepi privatim explicare titulum de Regulis juris filio meo, Berkio Syndici Dordraceni filio et Westreinio filio Senatoris Ultrajectini.

19 respondit filius Gerardus, me praeside, de Emptione et venditione publice, accurate et confidenti animo. Opposuerunt Berkius, Lanschott, Carolus Gallus, Lambertus Beyma, Santhorst et Theophilus Katz.

20 exhibui domi convivium, quo vocavi omnes praedictos opponentes, praeterea Florentium Schonhovium, qui scripserat filio carmen gratulatorium, Petrum Bezemerum et quendam Loo, studiosum Juris, cum D. Vorstio et uxore ejus.

---

1) Venit — sumus, ook in Hs. 957.

2) i. e. Cod. 4, tit. 32, l. 3; Dig. 22, tit. 1, l. 45.

24 et 25 examinatus est pro gradu Docturae Soetwater. Respondit mediocriter. Duae Leges illi explicandae datae sunt, scilicet L. Transigere 18, C. de Transactionibus, et L. Singularia 15, π de Rebus cred. [1]).

Julius.

8 respondit pro gradu Docturae Johannes Dedell, egregie et exacte de Pignoribus; promotus in Senatu Academico. Ego illi gradum contuli et honorarium retuli. Opposuerunt Dronkelar, Feytius major, Reynerus Pawius et van der Dussen.

13 respondit me praeside Jacobus Reall Amsterodamensis de Solutionibus. Opposuerunt filius Gerardus, Dronkelar, Pawius et Baersdorp.

Eodem die profectus sum in negotio fratris Amsterodamum, ibique per sex dies commoratus sum et scripsi ad fratrem et cognatum Rusium, ut si opera mea illi prodesse possem, me literis ejus habitis in patriam profecturum.

27 et 29 examinatus est pro gradu Docturae van der Dussen Delphensis. Duae Leges illi ad explicandum datae sunt, L. Pactum quod dotali 15, C. de Pact., et L. Admonendi 31, π de Jurejurando [2]). Respondit exacte et prompte.

Ultima Julii recepi in me quod privatim praelegam Westreinio Institutiones Juris et Regulas Juris, in cujus laboris remunerationem pater ejus promisit se mihi daturum argenteum scyphum valentem 50 daleris. Factum id in aedibus Willebrordi Snellii, ipso et filiis D. Westrenii nec non uxore ejus praesentibus.

Augustus.

3 profectus est Zwollam filius meus Gerardus cum duabus sororibus, eoque deduxerunt cognatam Ripperda, quae XI septimanas apud nos erat commorata.

---

1) i. e. Cod. 2, tit. 4, l. 18; Dig. 12, tit. 1, l. 15.
2) i. e. Cod. 2, tit. 3, l. 15; Dig. 12, tit. 2, l. 31.

13 misit mihi Consul Wezekius nomine Senatus Reipublicae Daventriensis dono argenteum poculum inauratum in remunerationem dedicionis Methodi meae feudorum, quam inscripsi Ordinibus et urbibus Transisulaniae [1]).

22 mortuus est D. Dominicus Baudius Professor Historiarum, qui ex largiori compotatione videbatur morbum sibi contraxisse, ita ut in phrenesin aliquam inciderit. Sub finem tamen vitae ad sanitatem mentis rediit, libenterque ex hac vita in coelestem se commigrare testatus est coram Ministro Ecclesiae Gallicae Castellano, seque multa magna peccata commisisse confessus est coram Deo, et se vere credere ea illi a Deo esse remissa [2]).

Septembris 7 reversi sunt liberi mei incolumes domum, cum per quinque septimanas in patria apud socrum Middelborchs et Amsterodami apud sororem commorati essent.

14 conscripsit Facultas Juridica cum Syndico consilium in causa matrimoniali: An minor 25 annis absque tutorum consensu contrahere possit matrimonium. Decidimus ex statuto Ultrajectensium quod tale matrimonium ipso jure irritum sit et nullum.

17 pro gradu Docturae respondit Theodorus van der Dussen ex L. Lucius Titius 85, π de Heredib. instit. [3]). Opposuerunt Reygersberch, Feytius, Dronkelar et Molinaeus; promotionis pretium accepit Swaneburch.

21 respondit me praeside Cornelius Santhorst de Testamentis ordinandis, prompte et egregie. Opposuerunt Zeystius Pensionarii filius, Toll Leydensis, Frisius quidam, filius Gerardus et Germanus quidam.

10 et 11 Octobris examinatus est pro gradu Johannes

---

1) De brief waarin Prof. Bronchorst den 17 Aug. 1613 Burgemeesters en Raad van Deventer dank zegt voor „een heerliken silveren vergulden kroess tot vereringe ende recompense mijnes an Uw Achtb. hochwys. gededicirten boecks" — die „wijt tho boven gaat die verdiensten ende meriten mijnes geringen geschenkes ende arbeidens" — en dien hij „oock die dage sines levents by jederman thonen ende prijsen" zal, berust nog in originali op het Stedelijk Archief van Deventer. Ik dank de mededeeling daarvan aan den Archivaris Dr. J. de Hullu.

2) Mortuus est — remissa, ook in Hs. 957 en 215.

3) i. e. Dig. 28, tit. 5, l. 85.

Cock Hagiensis. Duae Leges illi explicandae datae sunt, scilicet L. 2, C. de Reb. cred. et L. Quidam existimaverunt, π eod. [1]). Respondit mediocriter.

17 pro gradu Docturae respondit Adrianus Soetwater de Privilegiis creditorum. Opposuerunt filius Gerardus, Barsdorpius et Dronkelar. Ego sub finem et D. Waterfliet quaedam opposuimus. Promotionis pretium accepit D. Pynacker.

26 Octob. respondit me praeside Carolus Gallus, cognatus, de XX Controversi juris assertionibus, promte et erudite. Opposuerunt Florentius Schonhoven, Petrus Bezemerus, filius Gerardus, Lambertus Beyma et Cornelius à Santhorst.

9 Novemb. incoepi privatum collegium disputantium Pandectas, et eodem die prima disputatio habita est de Pactis, respondente Cinkio Goudano. Materiae ad disputandum propositae sunt XXIV. Collegae quinque nomen dederunt collegio, hi sequentes: Gerardus Bronchorst, Santhorst, Petrus Bezemerus, Carolus Gallus et Cinckius.

5 Novemb. ego, D. Seystius et Swaneburch scripsimus consilium in causa decimarum inter Moniales in Swartewater et colonos in Rouven, et respondimus colonos a decimis esse immunes, quia praescriptione 40 annorum immunitatem a decimis praestandis acquisiverant.

4 Decemb. promotus in Doctorem Juris Theodorus van der Dussen. Gradum illi contulit D. Swaneburch.

Ult. Novemb. in Ordinarios Professores recepti sunt D. Johannes Linderhusen Professor Institutionum, et Petrus Cunaeus Professor linguae Latinae [2]).

11 Decemb. respondit me praeside Arnoldus Westrein de Rerum divisione et acquirendo ipsarum dominio, timide et parce. Opposuerunt Toll, Candidatus Molinaeus, Eitzinga et filius meus. Studiosi conabantur meum defendentem explodere, sed seria mea admonitione repressi quieverunt.

20 et 21 examinatus pro gradu Docturae in Jure N.

---

1) i. e. Cod. 4, tit. 1, l. 2; Dig. 12, tit. 1, l. 21. — Eod. scil. titulo, i. e. de Reb. cred.

2) Ult. Nov. — Latinae, ook in Hs. 957 en 215.

Dronkelar Amstelodamensis. Duae Leges explicandae illi datae sunt, scilicet L. Quotiens 15, C. de R. V., et L. Naturaliter, § nihil comm., π de Acquir. posses. [1]). Respondit promte et exacte.

Annus 1614.

27 Januarii respondit de Inoff. testamento [2]) pro gradu Docturae, me moderatore, Johannes Cock Hagiensis, mediocriter. Opposuerunt Toll, Reall, filius meus et D. Vinne.

30 promotus est a me in Doctorem Juris Johannes Cock Hagiensis. Aderant in promotione Consules et Scabini Syndicusque Reipublicae Hagiensis, quibus inscripserat Theses. D. Heynsius elegans carmen scripsit in ejus gratulationem; convivium exhibuit splendidum in aedibus D. Lettingii, Rectoris hujus urbis. Aderant convivio Praetor et duo Consules, Nicolaus Adriani et Laurentius Gaell. Ex Professoribus intererant D. Rector, ego, D. Swaneburch, D. Pynacker, D. Bontius Medicus, D. Jachaeus et Doctor Meursius et D. Heynsius.

1 Februarii electio seu nominatio novi Rectoris fuit facta Duo sunt nominati, D. Pynacker et D. Pawius. Uterque sex habuit vota. Ego quatuor vota sum sortitus cum Swanenburgio.

5 Febr. respondit me praeside Martinus Wibinga Harlingensis de Variis miscellaneis quaestionibus Juris, promte et eleganter. Opposuerunt Beyma, Joannes Wilhelmi Daventriensis, Feytius Major et Delphensis quidam.

8 Febr. renunciatus Rector D. Petrus Pawius. D. Polyander habuit orationem de Antiquitate et dignitate Sacrae Scripturae.

Eodem conscripsit Facultas Juridica consilium in quaestione: An quis defunctae uxoris suae sororis filiam in uxorem ducere possit. Responsum est, quamvis id matrimonium divino jure et Caesareis legibus expresse sit non

---

1) i. e. Cod. 8, tit. 32, l. 15; Dig. 41, tit. 2, l. 12.
2) i. e. Dig. 5, tit. 2; Cod. 3, tit. 28.

prohibitum, tamen ob honestatem publicam et tollendum scandalum consultius fore ut non, nisi cum Magistratus permissione et consensu, contrahatur [1]).

Eodem die Curatores, inhaerendo priori decreto facto 8 Maji A° 1608, permiserunt mihi potestatem redeundi ad integras lectiones sub solito stipendio, cum antea bis tantum docuissem singulis septimanis. Itaque 24 Februarii reversus sum ad plenas lectiones et incepi explicare titulum Cod.: Qui testamenta facere possunt vel non.

25 Februarii publice pro gradu respondit Cornelius van Dronkelar de Collationibus bonorum, docte et animose. Opposuerunt Feytius, Reyall, Barsdorp et Pawius. Pretium promotionis accepit D. Swaneburch.

Eodem in Senatu Academico Philosophiae Candidatus Hasius exhibuit instrumentum, sibi concessam esse potestatem a Curatoribus exercitii (causa) aliquid docendi in Philosophia. Adsignata est illi hora tertia et 27 coepit praefari aliquid in Ethicam.

Martius.

11 collatus est publice gradus Docturae Cornelio Dronkelar a D. Swanenburch. Orationem habuit Doctor novellus de Falsa et ementita donatione Constantini Magni Imperatoris. Convivium exhibuit splendidum in propriis aedibus, cui intererant duo Consules Amsterodamenses, Doctor Medicinae Sebastianus Egberti et quidam Consul Witzius. Praeterea duo Consules Leydenses, Nicolaus Adriani et Adrianus Petri van der Werff. Ex Professoribus aderant Rector Pawius, Polyander, Episcopius, ego, Swaneburchius, Pynacker, D. Bontius et praeterea D. van der Dussen.

17 conscripsimus ego, Syndicus et D. Swaneburch consilium in causa Consulis Bloss et Quaestoris bonorum Ecclesiasticorum in Velavia, in qua haec duo sunt quaesita: 1°. An Prior monasterii potuerit obligare bona coenobii eo tempore, cum ejectus esset bellica violentia ex mona-

---

1) Conscripsit — contrahatur, ook in Hs. 957 en 215.

sterio, et reversus in suam sedem per belli successum, et respondimus quod sic. Deinde: An etiam adjudicandae essent usurae sortis mutuo datae, cum non essent in stipulatu deductae. Responsum usuras ex mutuo non deberi nisi ex stipulatione, sed tantum a tempore litis contestatione deberi per L. 3, C. de Usuris, L. Titius, π de Praesc. verb. [1]).

20 defendit, me praeside, exercitii gratia Joannes Dominicus Valrichemius Frisius materiam de Hereditatibus, promte et eleganter. Opposuerunt Lambertus Beyma, Martinus Wibinga, Johannes Wilhelmi Daventriensis et Tol Leydensis.

15 Aprilis incoepi cum nobili quodam Anglo repetere generalia Juris principia, petiitque ut ad XV dies hunc laborem continuarem, quo nomine dono mihi dedit 5 coronatos Gallicos.

Ultima Aprilis respondit me praeside Suffridus ab Eitzinga promte et apposite de Crimine laesae majestatis. Opposuerunt filius meus, Conradus Verburch Amsterodamensis, Santhorst, Germanus quidam Norinbergensis et Middelgeest.

3 Maji impositus est finis privato collegio disputantium Pandectas.

4 Junii respondit me praeside Lambertus Beyma de Fidejussoribus, confidenter et expedite. Opposuerunt Voet, Santhorst, filius meus et cognatus Carolus Gallus.

7 Junii D. Wilhelmus Bontius exhibuit instrumentum, quo illi concessa est facultas edendi specimen professionis in Institutionibus Juris, et assignata illi est hora 4ta pomeridiana.

11 Junii respondit me praeside Florentius Schonhovius de Legatis, promte et egregie. Opponebant Bezemerus, Carolus Gallus, filius meus et Santhorst.

19 Junii scripsit Facultas Juridica consilium ad instantiam Magistratus Ultrajectini, utrum fiscus creditoribus debitoris confiscati teneatur tantum pro quota bonorum, quae possidet ex confiscatione. Respondimus eum ulterius

---

1) i. e. Cod. 4, tit. 32, l. 3; Dig. 19, tit. 5, l. 24.

non obligari, sed creditores etiam bona debitoris alibi sita prosequi et excutere debere. Interfuerunt consultui ego, Swaneburch et Linderhusius; singuli recepimus tres Hispanicos regales.

17 inchoavi collegium privatum, in quo aliquot studiosis praelegi Paratitla Wesenbekii [1]) diebus Lunae, Mercurii et Veneris; die Sabbati vero examen praecedentium lectionum institui. Nomina collegarum sunt haec: Cinckius, Blancardus, Johannes Wilhelmi, Doveren, Wibinga, Amsterodamensis quidam, praeterea Verburch et Delphensis quidam.

Ultima Junii habuit orationem de Laudibus et vita Justiniani Imperatoris D. Wilhelmus Bontius, cum auspicaretur titulum Institutionum de Obligationibus; sed ita submisse et praecipitanter recitabat orationem ut a paucis posset intelligi.

9 Julii respondit me praeside Hermanus Cinck de Modis tollendi obligationes, promte et apposite. Opponebant Cinkius cognatus ejus, Bezemerus, Sturmius et Santhorst.

12 Augusti, cum D. Pynacker divulgasset inter studiosos se vocatum Groningam ad professionem Juris, Curatores illum ad se vocarunt et a munere Professoris eum abdicarunt [2]).

18 Augusti cum uxore et filia profectus sum Zwollam et post tres septimanas Deo adjuvante domum incolumis sum reversus, die Septembris 8.

10 Septemb. Facultas Juridica consilium conscripsit in lite, quae vertebatur inter creditores cujusdam Quaestoris Ultrajectini qui foro cesserat, qui finita commissione ei pecuniam crediderant, quam a fidejussoribus Quaestoris repetebant. Respondimus pro fidejussoribus, quia fidejussio, tanquam stricti juris contractus, non extendebatur ad debita contracta a Quaestore, finita sua commissione. Interfuerunt consultationi ego, Zwanenburch et Linderhusius, singuli recepimus florenos 4.

27 Septemb. respondit me praeside Albertus Crusius

---

1) i. e. Matthaei Wesembekii, professoris Wittenbergae.

2) Cum — abdicarunt, ook in Hs. 957 en 215.

Hamburgensis de Testamentis, institutionibus et substitutionibus, docte et prompte. Opposuerunt filius meus, Ultrajectinus quidam, Candidatus quidam Emdanus Canckerbeek dictus, et Barsdorpius.

22 et 23 Septemb pro gradu Licentiae examinatus est Arnoldus Westrein; duae Leges illi explicandae datae sunt, L. 1, π Qui testamentum facere possunt, et L. Omnibus 9, C. de Testibus. [1]) Respondit timide et parce.

2 Octob. privatim promotus in Licentiatum Juris Arnoldus Westrein. Respondit de Contrahenda emtione. Gradum illi contulit D. Linderhusius.

A° 1615.

22 Junii redii ad lectiones publicas et incoepi singulis septimanis docere, cum per IX fere menses integros graviter ex morbo decubuissem, et Dei beneficio aliquam morbi relaxationem sentire coepissem. Deus meo instituto benedicat.

26 et 27 examinatus est pro gradu Doctoratus N. Toll Leydensis. Duae illi Leges sunt assignatae explicandae, L. Sicut 5, C. de Obl. et act., L. 2, π de Injus. rup. irr. [2]).

28 et 30 examinatus est pro gradu Doctoris N. Tenyss Zelandus. Assignata est illi L. 3, C. de Reb. cred., et L. In suis 11, π de Lib. et post. [3]). Ad rem satis respondebat et quaestiones praepositas, sed propter nimiam praecipitationem linguae aliquando non commode mentis sensa explicabat.

A° 1618.

22 Novemb. pro gradu Docturae filius meus Gerardus publice disputavit de Mutuo et Sc. Macedon. [4]). Datum

---

1) i. e. Dig. 28, tit. 1, l. 1; Cod. 4, tit. 20, l. 9 (lege: 10).
2) i. e. Cod. 4, tit. 10, l. 5; Dig. 28, tit. 3, l. 2.
3) i. e. Cod. 4, tit. 1, l. 3; Dig. 28, tit. 2, l. 11.
4) i. e. Dig. 14, tit. 6; Cod. 4, tit. 28.

est illi testimonium a Senatu Academico petendi gradum Doctoris quandocunque ei visum fuerit. Eodem solemne convivium domi meae est institutum, ad quod vocati sunt 4 Consules, omnes Professores Juris, D. Vorstius, D. Bontius Medicus, Prorector Codaeus et Snellius. Aderat et gener meus Bartrinck, filia Mechtilda, cognata Rosen, D. Blew Medicus et praeterea studiosi aliquot Juris, necnon D. Lanschot Scabinus. Promotionis moderator erat D. Sylvius.

A° 1619.

Contulit se filius Hagam discendae praxis gratia 27 Junii, dedique eum in convictum apud Procuratorem Soutelande, pretio in annum constituto 46 librarum Flandricarum.

Dordraci 1 Novembris a° 1618 inchoata est Synodus Nationalis, convocatis eo celeberrimis exteris Theologis ex Anglia, Germania, Sabaudia et Helvetia, et indigenis ex Belgio Ministris, ubi tandem decisa est controversia de V articulis controversis inter Remonstrantes et Contraremonstrantes. Duravit Synodus per menses VII et tandem Canones Synodi absoluti et publice typis sunt excussi, quibus omnes Ministri Ecclesiarum subscribere tenentur in Reformatis Ecclesiis Belgii.

Mense Majo A° 1619 sumptum est supplicium capitis de Advocato Oldenbarneveldio Hagae, et a XXIV Judicibus deputatis a Generalibus Ordinibus propter proditionem et machinationes initas contra Comitem Mauricium a Nassow capitalis sententia contra eum est lata et capitis supplicio est affectus.

Propter eandem causam Hogerbetius Syndicus Leydensis et Grotius Syndicus Roterodamensis ad perpetuos carceres sunt condemnati in arce Lovesteyn.

Eodem tempore Johannes Utebogardus deportatus in perpetuum, et Haen Syndicus Harlemensis ad annos XIV cum publicatione bonorum bannitus. Praeterea D. de Morsberch Ultrajectinus ad sexennium in arce sua est confinatus.

Eodem anno Julio mense Synodus Provincialis Zuthol-

landiae habita Lugduni Batavorum, in qua Canones Synodi Dordracensis exercitioni mandati sunt, multi Ministri qui Synodo parere detrectabant a munere concionandi sunt remoti per Hollandiam [1]).

Eodem anno Hagae Comitis a Generalibus Ordinibus XIV Ministri in exilium sunt condemnati et extra Provincias Unitas deportati, qui Synodo subscribere recusabant.

Circa finem hujus anni D. Wilhelmus Bontius abdicavit se munere Professoris Institutionum et in Praetorem hujus urbis est electus [2]).

A° 1620.

Circa initium anni W. Guilhelmus Bontius munere Professoris Juris se abdicavit et Praetor urbis Leydensis est creatus. Concurrebat cum eo in ambienda Praetura Scabinus Daniel Simonis ab Alphen. Idem Praetor mense Januario turbavit conventicula Arminianorum, in quibus XXX et amplius auditores sunt deprehensi; singuli mulctati sunt aureis XXV; hospes in cujus domo conventus habitus est, proscriptus est et CC aureis mulctatus, qui dictus est Carolus Jodoci Lanius [3]).

6 Januarii captus est a Praetore Paulus Stochius et accusatus, quod ejus ductu et interventu circiter ducenti Arminiani foedus fecerant, miserantque collectas ad alendos exules eorum Ministros. Captus et Gerardus Key, Sebastianus Johannis, venditor adamantum; D. Canckerbeeck et Johannes Petri Dow et restiarius quidam aufugerunt. Inter contribuentes fuerunt reperti 3 Doctores Backerus, Canckerbeeck et Martinus Toll, praeterea Professor Guilhelmus Codaeus.

Kalendis Februarii missus in exilium in insulam Gouré D. van der Mylen Curator Academiae in perpetuum, quod pessime de Ordinibus Generalibus scripserat in Galliam, eos videlicet esse viles et plebeios homines. Praeterea in literis accusaverat Comitem Mauricium, quod

---

1) Dordraci — Hollandiam, ook in Hs. 957.

2) Eodem — electus, ook in Hs. 957. Circa — electus, mede in Hs. 215.

3) Concurrebat — Lanius, ook in Hs. 957 en 215.

appeteret summum dominatum in his Provinciis et sé constituere vellet ut vulgo dicitur: *een souvereyn heer* [1]).

A° 1620.

Prorogata est Rectura D. Reynero Bontio in biennium. Nominati cum eo erant ad Rectoratum D. Cunaeus et Vorstius. Inscripti sunt hoc anno 1619 studiosi 332, ita ut singulis Professoribus assignati sint pro inscriptione 16 aurei Carolini et 3 sestertii [2]).

A° (16)19 mense Novembri.

Remoti sunt a munere Curatoris Academiae D. Adrianus Mateness et Cornelius van der Mylen, quod partibus Barneveldii et Arminianorum nimium faverant, inque locum illorum substituti sunt D. Johannes Duvenvorde ex Nobilium Ordine, Dominus in Vorschoten, D. Rochus van den Honart, Senator Supremae Curiae, et D. Adrianus Paw, eques et Syndicus Reipublicae Amsterodamensis [3]).

A° 1620.

8 Februarii inauguratus est in Rectorem Academiae D. Reynerus Bontius [4]). Orationem habuit in laudem Medicinae, doctam et piam. Adsessores creati sunt Polyander, Swaneburch, Hornius et Herpenius.

9 Februarii finitum est publicum collegium Juris disputantium Pandectas sub praesidibus D. Swaneburch, Linderhusio, Cunaeo, Sylvio et Bontio.

10 Februarii collegae publicum celebrarunt convivium *in den Horn*. Aderant Curatores, Consules, Pensionarius Wevelinchoven et Secretarius Swaneburch, praeterea Professores: ego, Swaneburch, Linderhusen, Cunaeus, Sylvius

1) 6 Jan. Captus — souvereyn heer, ook in Hs. 957. Kal. Febr. — heer, mede in Hs. 215.

2) Prorogata — sestertii, ook in Hs. 957 en 215.

3) Remoti — Amsterodamensis, ook in Hs. 957 en 215.

4) Inauguratus — Bontius, ook in Hs. 957.

et Bontius Praetor. Intererat etiam Rector Reinerus Bontius. Consules et Curatores omne vinum in coena consumtum dono dederunt.

Eodem die restitutum est mihi a Curatoribus stipendium octingentorum florenorum, ita ut 8a Maji primo pro quadrante anni mihi solvendi sint 200 floreni, hac addita lege, ne ullis lectionibus aut disputationibus publicis onerari debeam, nisi volens.

11 Februarii obiit placide in Christo Aemilius Hogeveen, Consul urbis Leydensis [1]) et Receptor generalis Leydensis et Rhenolandiae, in cujus locum substitutus fuit Daniel Simonis ab Alphen, prius Scabinus, postea Consul hujus urbis.

A° 1619.

Ult. Augusti venerunt in hanc Academiam Deputati Ordinum Hollandiae, tres Curatores, Dominus in Sweten Dykgravius Rhenolandiae, Consiliarius Santen, Glarges Syndicus Harlemensis, et Consul quidam Alcmarianus, et instituerunt reformationem Academiae. Tres sunt in totum remoti a munere docendi. Sylvius Professor Institutionum, Bercius Professor Ethices et Barlaeus Professor Logices. Duo suspensi sunt a professione per annum, Codaeus et Jachaeus Physices Professor, relicto illis integro anni stipendio. Postea quoque Codaeus in totum est a professione abdicatus.

Eodem tempore instituta est reformatio in Collegio Ordinum Theologico. Remoti Vossius Regens et Barlaeus Subregens. Vossio reservatum annuum stipendium 800 florenorum. Depositus quoque oeconomus Christianus, magnus antistes Harminianorum et in ejus locum substitutus M. Cornelius Boyssens Enchusanus pictor. In Regentem electus D. Festus Hommius et in Subregentem M. Sinapius [2]), remoto Subregente Barlaeo.

Circa finem Decembris privatim promoti a D. Polyandro ad gradum Docturae in Theologia Antonius Tisius Professor

---

1) Obiit — Leydensis, ook in Hs. 957.

2) Ult. Augusti — Sinapius, ook in Hs. 957 en 215.

Theologiae et Festus Hommius Collegii Theologici Regens. Ante eos promotus erat quoque in Doctorem Theologiae Antonius Walaeus a D. Polyandro privatim. Tisius et Festus in collegio Ordinum celebrarunt convivium, ad quod vocati sunt omnes Professores.

Circa initium anni 1620 mortuus est Henricus Bredius, annum agens 86, Professor Rhetorices. Eodem tempore vocati sunt ad Ministerium in Ecclesia Leydensi Johannes Vermout, Minister Beverwikanus, et Ludovicus de Dieu, Minister Vlissingensis [1]).

A° 1620.

6 Februarii institutum est collegium Theologicum, in quo singulis quindenis habebunt publice disputationes. Materiae ad disputandum propositae sunt 52, ita ut spacio biennii universum Theologiae corpus disputando finiendum sit, sed collegium duravit ad quadriennium. Primam disputationem habuit Johannes Swalmius de Theologia in genere, praeside D. Polyandro.

19 Februarii in locum Consulis Hogeveen defuncti electus est in Consulem seniorem Gerardus Leonardi, qui priori anno defunctus erat Consulatu.

18 Februarii privatim promotus in Doctorem Juris Wilhelmus Bom a D. Swaneburgo; pro chirothecis singuli recepimus 13 sestertios.

6 Februarii ultima disputatio habita in collegio publico de Publicis judiciis, praeside Swaneburgo. In thesibus posuerant: haereticis concedendum esse liberum exercitium religionis. Ego contra opposui: hoc jure esse interdictum per L 2, C. de Sum. Trinit. et fid. Cathol. et L. Conventicula, C. de Episcopis et clericis [2]). Vehementer urgebam sententiam meam, adeo ut praesidem fere ad absurdum vel impossibile redigissem [3]).

22 Februarii in Theologico collegio habita est disputatio

---

1) Circa — Vlissingensis, ook verkort in Hs. 957.

2) i. e. Cod. 1, tit. 1, l. 2; Cod. 1, tit. 3, l. 25.

3) 6 Febr. ultima — redigissem, ook in Hs. 957 en 215.

de Auctoritate S. Scripturae, respondente Crucio Ministri Harlemensis filio, praeside Antonio Wallaeo. Ego opponebam de quaestione: anne traditiones quaedam non scriptae recipiendae essent in Ecclesia. Item: an auctoritas Scripturae penderet ab Ecclesia, quod sustinebam ex Cap. 3 1^{mae} Epistolae ad Timoth., ubi dicitur Ecclesia esse columna et stabilimentum veritatis. Ita acriter urgebam meam sententiam, ut praeses non satis commodam responsionem mihi daret, testibus plerisque studiosis. Nam absurde columnam explicabat pro tabula quadam suspensa ad columnam.

Eodem die retinuit me in prandio D. Jachaeus, cum illi ex ore Pensionarii Wevelinchoven significassem illum brevi ad professionem publicam reversurum. Aderant in prandio convictores quatuor: Huygens Arnemensis, Nobilis quidam Hessus cum paedagogo suo Holstein, et praeterea quidam Germanus.

24 Februarii profectus sum cum uxore et filia Clara Amsterodamum invisendae filiae gratia. Rediimus domum incolumes XII Martii, adducta nepte Alheida Barterinks.

26 invitavit me ad coenam Syndicus Paw, illique commendavi causam Academicam, ut plenam immunitatem ab omnibus vectigalibus et tributis Professores consequantur.

Circa hoc tempus in Curia Provinciali motus est ab Ordine Senatorio Consiliarius Brederode, quia nolebat ad instantiam Procuratoris fisci jus dicere contra Harminianos Ministros.

Circa idem tempus severum edictum promulgatum est ab Ordinibus contra Arminianos Ministros, qui contra prohibitionem Ordinum rursus in hac patria discurrunt et conventicula passim instituunt et concionantur [1]).

Captus est XII Martii Minister quidam Arminianus, quod contra edictum Ordinum, cum proscriptus esset, ausus est clam concionari, a Praetore in Gouré. Erat Minister in pago prope Gorcum et deinde captivus Hagam abductus, Prince dictus.

Alius quidam Harminianus, nondum ad Ministerium

---

1) 10 Martii scripsi — concionantur, ook in Hs. 957 en 215.

promotus sed unus ex Proponentibus, quod clancularia instituerat conventicula, damnatus est in ergasterium, vulgo *het Tuchthuss*, in urbe Harlemensi [1]).

Hoc mense Martio in Comitiis Ordinum Hollandiae in locum defuncti Quaestoris Hogeveen substitutus est ab Ordinibus Scabinus Daniel Simonis ab Alphen et creatus Quaestor Leydae et Rhenolandiae.

21 Martii abiit in Galliam a D. Ordinibus et Curatoribus Academiae ablegatus M. Erpenius, ad vocandum Professorem in Theologia Rivetum.

23 convenimus Dominos Curatores Rector, Polyander, ego, Vorstius et Swaneburch, petiimusque confirmationem et augmentum nostrorum privilegiorum. Capita erant haec quinque vel sex:

1°. Primo ut plenam immunitatem consequeremus ab omnibus tributis, impositionibus et vectigalibus.

2°. Ut nemo ad professionem vocetur nisi consulto Senatu, ut factum est in Sosio, Grutero et Gomaro.

3°. Ut nemo fiat Ordinarius praeter voluntatem Senatus.

4°. Ut viduae Professorum gaudeant etiam plena immunitate vectigalium, indulta Professoribus.

5°. Ut viduae et liberi Professorum, post mortem eorum, fruantur anno gratiae.

6°. Ut Professoribus reddantur integra Acta Academica a Curatoribus, quorum originalia instrumenta extant in archivis Curatorum.

Responderunt Curatores se de omnibus plene deliberaturos et prima occasione nobis bonum responsum daturos [2]).

26 et 27 Martii examinatus est pro gradu Docturae Petrus Opmeer Amsteldamensis; respondit bene et commode. Duae Leges illi sunt assignatae in secundo examine, L. Si quisquam, π de Div. temp. praescr. et L. Si unquam, C. de Revocand. donat. [3]).

27 Martii in conventu ostendit Franco Petri Burgersdyck

---

1) Captus — Harlemensi, ook in Hs. 957. Vermoedelijk is bedoeld Daniel de Breen. Zie over hem: Van Slee, Rynsb. Collegianten bl. 135 vv.

2) 21 Martii obiit — daturos, ook in Hs. 957 en 215.

3) i. e. Dig. 44, tit. 3, l. 7; Cod. 8, tit. 56, l. 8.

instrumentum vocationis sibi datae ad professionem Logicam. Assignata est illi ad docendum hora 7a matutina.

30 Martii collatus est privatim gradus Magistri artium a D. Snellio D. Franconi Petri Burgersdyck, ea tamen conditione ut publice pro gradu disputaret sine praeside. Quod recepit se facturum ad diem X Aprilis sequentem.

17 Martii incoepi audire Heinsium, docentem Libros Historiarum Taciti.

Ult. Martii habuit Magister Franco Petri Burgersdijck eruditam et elegantem orationem de Fructu et utilitate Logices in auditorio Philosophico [1]) hora X, cui interfuerunt omnes Professores, excepto D. Linderhusen.

Circa idem tempus captivi quidam, accusati quod collectas Arminianis subministraverant, sunt dimissi e carcere, puta Key, quidam Pawius mercator pannorum, in *Ciconia* habitans, et Sebastianus Joannis sculptor adamantum, praestita cautione de judicio sistendo quotiescumque a Praetore vocabuntur in jus [2]).

Aprilis.

4 Aprilis promotus a me in Doctorem Juris Johannes Victorinus, cum publice pro gradu summo cum honore de difficillima L. Gallus, π de Liberis et posthumis [3]) disputasset, moderatore Sylvio. Singuli accepimus pro chirothecis 14 sestertios cum dimidio.

Eodem die ego cum Rectore, Polyandro, Swaneburchio et Vorstio deputatus sum ad revidenda et recognoscenda Statuta et Acta Academica.

8 respondit quidam Verschuer Ultrajectinus de Tutelis, praeside Linderhusen. Opposui: an tutoris datio sit imperii vel jurisdictionis, an specialis permissionis. Item: an pignoribus possit satisdari, rem pupilli salvam fore. Denique: an ob latam culpam tutor remotus fiat infamis. Parum aut nihil respondebat defendens. Ipsi etiam praesidi satis negotii exhibebam.

---

1) Ult. Martii — Linderhusen, ook in Hs. 957 en 215.
2) Circa idem — in jus, ook in Hs. 957.
3) i. e: Dig. 28, tit. 2, l. 29.

10 disputavit pro gradu Magisterii M. Franco Petri erudite et egregie de Natura Logices. Opposuerunt duo vel tres Magistri artium, inter quos fuit unus M. Martinus Sassenus, studiosus Theologiae valde eruditus, et accuratus acutusque Philosophus. Quibus tamen omnibus abunde satisfecit.

11 disputavit de Jure emphyteutico Doublet, praeside Linderhusio, qui erat ejus convictor.

Eodem respondit de Libero arbitrio M. Martinus Sassenus. Ego opposui, an Cornelius Centurio ante conversionem habuerit fidem et cognitionem de Christi mediatore; item an homo non renegatus habeat quasdam inclinationes seu praeparationes ante conversionem ad bonum; denique an electi finaliter perseverare possint. Sed ab omnibus [1]) a D. Polyandro praeside responsum mediocriter.

Eodem fui cum D. Swaneburch et Cunaeo invitatus a Doubletio in aedibus Linderhusii. Suaviter et jucunde sumus confabulati.

10 D. Polyander me cum uxore invitavit, cum advenissent novi nupti, filius ejus cum nova nupta. Catwicum duobus curribus profecti sumus et ibi honorifico prandio nos excepit et domi nos vesperi ad coenam vocavit.

Circa initium Martii ad petitionem Curatorum Catalogus Lectionum in hac Academia publice habendarum editus est [2]). Ego adscripsi me solere hora X Codicem docere, sed jam factum esse Professorem honorarium. Nihilominus me posthac velle suscipere ordinarias vices praesidendi in Collegio publico, in quo spacio anni plus minus universum Corpus Juris disputando absolvetur.

16 perlegi tractatum D. Swaneburchii de Jure accrescendi, quem cogitat in lucem edere; petiit de hoc proposito suo meum judicium. Respondi mihi approbari apprime ejus scriptum et dignum esse quod publice in lucem edatur.

17, cum tres oblati essent competitores ad munus Senatorium, videlicet Advocatus Renerus Perssijn, Jacobus

---

1) Legendum: ad omnia.

2) Circa — editus est, ook in Hs. 957 en 215.

Coorn et Pensionarius Monechodamensis principi Mauricio, electus est in Senatorem Curiae Provincialis Reynerus Persijn.

24 promotus in Doctorem Juris filius meus Gerardus; gradum illi contulit D. Swaneburch. In coena vocavi ad convivium Doctorale filii mei Professores Juridicae Facultatis, D. Rectorem Bontium, Praetorem Bontium, Vorstium cum filio Adolpho, D. Morbergen, Heinsium, Scabinum Tetro, D. Bogart, cognatum Gallum, et studiosum quendam Juris, Broeck dictum.

27 et 28 examinatus est pro gradu Docturae Petrus Vlacke, duaeque Leges illi explicandae sunt datae: L. Vinum, π de Reb. cred. et L. Donum, C. de Rei vindic. [1]). Respondit prompte, eleganter et exacte.

Majus.

1 Maji conventus habitus in Senatu Rectoris, Polyandri, mei, Swaneburgii, Vorstii et Heinsii, in quo Statuta Academiae perlustravimus et examinavimus et in quibusdam locis recognovimus, ut ea deinde Curatoribus approbanda exhiberemus.

Eodem die pro gradu examinatus est quidam candidatus Juris, dictus N. Monte Valdona Ultrajectinus. Duae Leges illi explicandae datae sunt: L. Ut vim, π de Just. et jur., L. Digna vox, C. de Leg. Respondit mediocriter sed paulo timidius. Suavimus illi ut privatim sumeret gradum, in quod videbatur inclinare [2]).

8 disputavit pro gradu Doctoris de Mixtis judiciis, me honorario praeside, Petrus Opmeer. Respondit valde promte et eleganter. Opposuerunt Heemskerck, Candidatus Dedell, Candidatus Juris Raphorst et Eckardus Borussus. Accepi pro praesidio florenos XI cum sesquisestertio.

6 Maji contuli gradum privatim Gerardo Scapio, scilicet titulum Doctoris. Disputaverat ante triennium de Senten-

---

1) i. e: Dig. 12, tit. 1, l. 22; Cod. 3, tit. 32, l. 5.
2) i. e. Dig. 1, tit. 1, l. 3; Cod. 1, tit. 14, l. 4.

tiis quae pro eo quod interest proferuntur, publice sine praeside. Singuli accepimus pro chirothecis 19 stuferos.

9 convenimus Curatores, Rector, Polyander, ego, Swaneburch, Vorstius et Heinsius, illisque exhibuimus Statuta Academiae a nobis recognita [1]). Illi scriptum ea de re a nobis confectum ad se receperunt, et se de eo deliberaturos promiserunt. Illud maxime petiimus a Curatoribus, ne inscio Senatu Academico quemquem in numerum Professorum reciperent. Quod factum est praecipue ad repellendum Vinnium, qui invitis Professoribus ambiebat Institutionum lectionem et praeterea non admodum honorifice de Professoribus Juris loquebatur [2]).

12 examinatus est pro gradu in Jure Doctoratus Nic. Dedell. Duae Leges illi assignatae sunt in 2° examine: L. Mulierem, 5 π de Ritu nupt. et L. Assiduis, C Qui pot. in pign. [3]). Respondit promte et expedite.

14 promotus est a me in Doctorem Juris Petrus Opmeer Amstelodamensis. Habuit orationem de Conjungenda Ethica cum Jurisprudentia, satis doctam sed nimis longam. Adfuerunt convivio Praetor, duo Consules Verboom et Vesanevelt cum Syndico. Ex Professoribus Rector Bontius, Polyander, omnes Professores Juris, D. Vorstius et Hornius, Codaeus et Jachaeus. Senatus illi dono dedit XVI stopas vini Rhenani.

18 et 19 examinatus est pro gradu Doctoratus N. Rochus, Amstelodamensis. Duae Leges illi in 2° examine sunt assignatae: L. De quibus 32, π de Leg. et L. Transigere 18, C. de Transactionibus [4]), quas egregie est interpretatus. Respondit ad plurima prompte, solide et exacte.

18 dimissus e carcere Stochius, soluta mulcta Praetori 700 et 50 florenorum, quia collectas procuraverat pro Ministris Harminianis; praeterea pro sumtibus litis persolvit 300 florenos, denique adhuc pro victu solvit commentariensi carceris in singulos dies stuferos 24. Detentus

---

1) Convenimus — recognita, ook in Hs. 957 en 215.
2) Illud maxime — loquebatur, ook in Hs. 957.
3) i. e. Dig. 23, tit. 2, l. 5; Cod. 8, tit. 18, l. 12.
4) i. e. Dig. 1, tit. 3, l. 32; Cod. 2, tit. 4, l. 18.

fuit in carcere per septimanas XIX, ita ut summa poenae pecuniariae, quam persolvit, excurrat usque ad aureos mille ducentos [1]).

21 Maji sententia lata est a Delegatis Ordinum Generalium in tres Ministros captivos, quod contra mandata Ordinum in hisce provinciis clandestina habuerunt conventicula et Arminiana dogmata propagarunt, scilicet Bernerum Wesekium, Prince et Grevium, ut omnes perpetuo in ergasterium, vulgo *het Tuchthuss*, sint condemnati; ita ut primus, Wesekius scilicet, cogatur operari, vulgo *raspen;* alii duo eadem poena sunt mulctati, sed tamen ita ne laborare cogantur. Primus ideo duriori poena est affectus, quod procaciter nimis et contumeliose interrogatus a delegatis Ordinum judicibus respondit. Cum enim ab eo quaereretur: quomodo in has provincias contra Ordinum interdictum rediisset, respondit: pedibus suis. Judices Delegati Ordinum in hac causa fuerunt Praetor Dordracenus Muyss, Senator Geldriae Goch et alter ejusdem Ordinis Nicolaus Voocht. Denique cum ab Ordinum Delegatis indicatum esset Wesekio, ipsum in ergasterium condemnatum esse ad operandum, contumaciter et audacter respondit:

Si fractus illabitur orbis
Impavidum ferient ruinae.

Sed tamen poena operandi, vulgo *rasspen*, illi fuit remissa.

25 Maji pro gradu Doctoratus respondit de Donationibus egregie et promte admodum Petrus Vlacke Amsterodamensis. Opposuerunt Dedell, Broeck et alius quidam Batavus. Ego quoque sub finem opposui ad quaestionem: An mulier in dote habeat praelationem contra priores debitores, expressam hypothecam habentes. Pretium promotionis accepit D. Swaneburch.

26 promotus in Doctorem Juris a D. Swaneburch publice Petrus Vlack Amsteldamensis. Dominus promotor aliqua dixit in laudem Jurisprudentiae, praecipue veterum Jurisconsultorum, Scaevolae, Ulpiani et Papiniani. Candidatus Vlacke habuit orationem elegantem de Juramento calumniae, ubi perstrinxit Advocatorum dolos et fraudes,

---

1) Dimissus — ducentos, ook in Hs. 957. De berekening is niet geheel juist. Voor „aureos" leze men: „florenos,"

qui malas causas suis cavillationibus student tueri et perverse torquere, magis quaestum quam justitiam prae oculis habentes.

Junius.

6 Junii Judices delegati Generalium Ordinum pronuntiarunt sententiam, qua declararunt Barneveldium, Hogerbetium et Grotium commisisse crimen laesae majestatis [1]).

10 obiit correptus apoplexia Comes Wilhelmus a Nassow, bellicosus, prudens et pius Princeps, Gubernator Frisiae et Groningensis Provinciae, in urbe Leovardiensi.

15 obiit Hagae Senator Curiae Provincialis D. Rosenthall. Valde honesta sepultura est condecoratus, cui interfuit ipse Princeps Mauritius.

30 promotus a D. Hornio privatim in Doctorem Medicinae Johannes Sherwodus Anglus. Respondit de Humoribus morborum expurgandis, valde docte et promte referentibus omnibus Doctoribus et Professoribus Facultatis Medicae.

Julius.

1 tradidi Centuriarum mearum ἐναντιοφανῶν 2dam editionem Jacobo Marci, quas multis in locis auxi, locupletavi et plus quam tertia parte amplificavi. Conveni cum eo, ut 25 exemplaria mihi pro laboribus meis donaret. Postea pactus sum cum eo de XXX exemplaribus donandis, eo quod nimium protrahebat editionem libri mei.

6 respondit de Fideicommissis publice pro gradu Docturae Nicolaus Dedell, promte et expedite. Opponebant D. Sutholt, studiosus quidam Juris Cromvliet, Aleman et alii. Gradum illi in Senatu contulit D. Linderhusen.

7 respondit publice pro gradu Docturae Hercules Roch de Compensationibus, erudite et exacte. Opposuerunt D. Sutholt, Germanus quidam Hamburgensis et ego.

9 gradus Doctoris publice collatus est Herculi Roch a D. Petro Cunaeo. Orationem habuit Candidatus egregiam

---

1) Judices — majestatis, ook in Hs. 957.

et elegantem de hac quaestione: quod Jus Civile non opinione hominum, sed ratione naturali constet.

10 profecti sumus Hagam, ego cum Rectore, item Polyandro, Vorstio et Heinsio ad Curatores, quibus proposuimus: 1° ut Professores immunitatem ab omnibus tributis et collectis consequi possent; 2° ut viduae Professorum post obitum maritorum anno gratiae frui possint. Responderunt Curatores se apud Ordines in Comitiis diligenter et serio causum nostram acturos, ut optatum et favorabile responsum consequi possimus [1]).

11 promotus a me privatim in Doctorem Juris Joannes Baptista de Monte Valdona. Respondit de Variis Juris controversi axiomatibus, paululum submissius et timidius, sed tamem materiam bene intelligebat. Ego pro honorario promotionis et chirothecis accepi XI florenos et 14 sestertios cum semisse.

Eodem privatim examinatus est pro gradu in Jure consequendo Petrus Hoflant. Duae Leges illi assignatae sunt in 2° examine: L. ult., π de Reb. dub. et L. 1, C. Un. vi [2]). Respondit commode et mediocriter.

15 respondit de Justificatione Bernardus Smetius Bremensis, praeside D. Antonio Walaeo, mediocriter. Ego quoque opponebam quaedam argumenta; inter alia objeci de facto Phineës qui interfecerat Zamri, principem tribus Simeon, una cum scorto Madianitide, quod Scriptura dicit illi ad justitiam esse imputatum, Psalm. 106 v. 30 et 31. Respondit tamen D. Walaeus hoc particulare opus fuisse, quo nomine non potuit justificari coram Deo, sed hoc factum Deum approbasse tanquam justum et pium, quo ille tamquam sacerdos Dei vindicavit probram ab Israële. Sic in simili Samuel sacerdos idololatram quendam regem, videlicet Agagum regem Amalechitarum, pio zelo interfecit, quod Deus ut justum et ex pio proposito profectum approbavit et declaravit, 1 Sam. C. 15.

27 et 28 examinatus est pro gradu Docturae Matthias Raphorst. Respondit promte et exacte. Duae Leges illi ad

---

1) Profecti — possimus: ook in Hs. 957 en 215.

2) i. e. Dig. 34, tit. 5, l. 29; Cod. 8, tit. 4, l. 1.

explicandum datae sunt in 2° examine: L. 2, C. de Resc. vend. et L. Quidam existimaverunt, π de Reb. cred. [1]), de quibus et elegantem et accurate respondit.

Augustus.

10 Augusti ex mea et aliorum Professorum intercessione restitutus est in Senatum et iterum factus Ordinarius Professor D. Johannes Moersius a Dominis Curatoribus [2]).

Eodem die concessum est D. Bernardo Sutholt, ut in Canicularibus diebus possit exercitii gratia aliquid in Jure docere. Quam ad rem tamen Domini Curatores prius explorarunt consilium et sententiam Professorum Juridicae Facultatis. Idque ea lege illi concessum est, ut ne quid doceat, quod vergat in praejudicium Lectionum alicujus Professoris Juris, utque cum iis primum de argumento docendi deliberet. Elegit cum consilio Professorum explicationem tituli π de Origine Juris [3]).

13 indictus fuit conventus Senatus Academicus, ibique proposita est petitio D. Sutholtii, qua petebat ut illi liceret exercitii erga aliquid docere in Jure. Quod illi concessum est, ita ut durantibus Canicularibus feriis tantum lectiones suas habeat, neque quid doceat quod tendat in praejudicium alicujus Professoris Juris. Elegit ad docendum horam nonam.

12 profectus est Comes Mauricius prope hanc urbem in expeditionem ut dicebatur in Ducatum Clivensem, ut castra locaret ibidem circa montem Eltenam, ut ibi exploraret quonam hostis duce Spinola cum exercitu tenderet, atque tunc consilium ex re ipsa caperet.

17 exhibitum per Syndicum Senatui Academico epitaphium piae memoriae Principis Auraici, quod monumento ejus adscribi debet in urbe Delphensi. Petiit Syndicus ut illud examinarent Domini Professores et viderent an aliquid addendum vel mutandum in eo foret. Quod fac-

---

1) i. e. Cod. 4., tit. 44, l. 2; Dig. 12, tit. 1, l. 21.
2) 10 Augusti — Curatoribus, ook in Hs. 957 en 215.
3) i. e. Dig. 1, tit. 2.

tum est et pleraque sunt a nobis adjecta, videlicet: quod, cum scriptum erat „Wilhelmus supremus Auraicus Princeps", adscripsimus „Wilhelmus supremus Dei gratia Arausionensis Princeps." Deinde in medio, quod bis in Belgium proprio aere exercitum induxit. Denique in fine adjectum, quod percussor pretio redemtus eum e medio sustulit, quem Deus coelo intulit [1]).

Sub finem Canicularium ego cum uxore et filia Clara profecti sumus Amsterodamum, Zwollam, Daventriam, Arnemium et Noviomagum atque abfuimus circiter septimanas novem.

26 Octob. pro gradu Licentiati publice de Tutelis respondit Petrus Hofflant, praeside Swaneburch, satis commode et promte. Opposuerunt Duyk, Ruell et Vriese, et ego sub finem aliquid objeci.

Mense Octobris venit in hanc Academiam ad professionem Theologicam vocatus Andreas Rivetus; habuit orationem de Bono pacis et concordiae in Ecclesia, quae postea typis est excusa [2]).

November.

10 habuit orationem P. Cunaeus de Laudibus eloquentiae. Curatores illi mandarunt potestatem instituendi collegium oratorium et decreverunt ut in eo studiosos habendis orationibus instrueret et exerceret.

Eodem die Curatores venerunt in Senatum et significarunt se lectionem Ethicam, quae prius P. Bercio erat demandata, injunxisse Burgersdikio Professori Logices.

Eodem die proposuerunt Curatores se Thomae Erpenio demandasse professionem Linguae Hebraicae, excluso Codaeo [3]).

Deinde Jachaeus iterum restitutus est ad professionem Physices, ita tamen ut per provisionem ad quadrantem anni velint Curatores ejus rationem docendi et mores vitaeque gerendae rationes probare.

---

1) Exhibitum — intulit, ook in Hs. 957 en 215.

2) Mense Oct. — excusa, ook in Hs. 957 en 215.

3) Curatores venerunt — Codaeo, ook in Hs. 957 en 215.

17 Novemb. respondit pro gradu Docturae Matthias Raphorst promte et eleganter, de Auth. Ex causa, C. de Lib. praeter. [1]). Opposuerunt Vitellius Sandius et Heemskerck; ego quoque sub finem aliquid opposui. Pretium promotionis accepit Linderhusen.

19 orationem habuit Franco Petri Burgersdyk de Laudibus Ethices et virtutum, doctam et elegantem, in auditorio Theologico, cui fere omnes intererant Professores.

26 promotus publice in Doctorem Juris a D. Linderhusen Matthias Raphorst, qui orationem elegantem habuit in Laudem Jurisprudentiae.

27 orationem publice habuit Thomas Erpenius doctam et luculentam de Laudibus linguae Hebraicae, et postea hora prima coepit docere linguam Hebraicam, hora quarta vero linguam Arabicam [2]).

9 Novemb. conflictus habitus in Bohemia inter exercitum Imperatoris Ferdinandi et Regis Bohemiae, in quo ad decem millia militum caesa sunt.

10 et 11 ejusdem mensis capta ab Imperatore Praga. Rex Bohemiae concessit ad Regem Ungariae Betlehen Gabor, petiturus ab eo auxilia et subsidia militum, ut in regnum possit restitui.

December.

9 Decemb. de Servitutibus realibus sub praeside D. Linderhusen respondit Isäacus Commerstein Brilanus, satis confidenter, tanquam non ita apposite ad rem. Sub finem ego opposui L. Qui viam, π de Op. no. nunc. [3]), quod ob servitutes rusticas non possit novum opus nuntiari. Uterque tum praeses, tum respondens, minus commode ad objectionem responderunt.

12 de Coena Domini respondit Levinus Stamperus Zelandus, praeside D. Antonio Walaeo. Ego etiam opposui aliquid: an coena Domini praecise sit necessaria ad salutem, item de communione sub utraque specie, denique

---

1) i. e. Cod. 6, tit. 28, l. 4.

2) Orationem — Arabicam, ook in Hs. 957 en 215.

3) i. e. Dig. 39, tit. 1, l. 14.

an corpus Christi post resurrectionem retinuerit σοσχτικας [1]) proprietates, allato loco ex Lucae c. 24 quod Christus disparuit ex oculis discipulorum in Emaunte, item ex Johanne c. 20 quod Jesus ingressus sit conclave Apostolorum foribus clausis. Respondit ad omnia praecipue ipse praeses satis promte et commode.

19 Decemb. respondit Johannes Tollius Rhenensis praeside Polyandro de Jurejurando. Sub finem opposui: An recte fecit Jepthe, quod votum fecit de sacrificanda filia, si victoriam ab hoste reportaturus esset. Inclinavit Praeses in eam sententiam, quod eam non obtulit mactandam sed ad perpetuam virginitatem servandam. Item de facto Jehu 2 Reg. 10 objeci, qui specie sacrificandi facta sacerdotibus Baäl, eos interfecit. Responsum est eum dolo quidem usum sed non perfidia, quia nulla praecesserat fides data.

22 publice lectionem tituli de Origine juris prosecutus est ex permissu Senatus Academici D. Bernardus Southoult. Docebat satis promte et luculenter viva voce in praesentia plus minus 30 auditorum. Ego quoque interfui ad rogationem ejus lectionibus ejus; deinde me vocavit ad prandium, ubi jucunde cum ipso et discipulis ejus sum confabulatus.

Obiit hoc tempore uxor Comitis Ernesti à Nassow in Frisia in puerperio ex partu duarum prolium, cum maritus ejus ante aliquot menses declaratus et inauguratus esset Frisiae Gubernator. Hic rumor postea apparuit esse falsus.

23 studiosus quidam Theologiae orationem habuit doctam, piam et elegantem de Nativitate Christi in Collegio Theologico, cui interfuerunt Professores Theologiae, ego et Heinsius, praeterea Colonius et ejus cognatus De Dieu, Minister hujus Ecclesiae, et concionator Anglicus Amezius.

A° 1621 Januarius.

7, 8, 9 et 10 Hagae fui, ibique ostendi Curatoribus librum meum Sex Centuriarum recognitarum et amplius

---

1) leg.: σωμάτικας.

quam tertia parte auctarum. Quem statui dedicare Curatoribus et Consulibus hujus Academiae et Reipublicae. Promiserunt omnes se grato animo hoc munus accepturos et declaraturos re ipsa hunc librum sibi fore gratum et acceptum. Praecipue dicebat D. Curator Honert: Experieris me in causa tua singularem amicum. Commendavi etiam negotium D. Sutholdii, qui adspirabat ad professionem Institutionum Juris, D. Pawio. Respondit, quoniam unus esset Professor Juris Germanus, D. Linderhusen, non esse aequum extraneum indigenis praeferri in professione. Videbatur tacite innuere de vocando ad professionem Vinnio.

27 Januar. respondit de Angelis Adrianus Hasius, praeside Antonio Walaeo. Ego aliquid opposui de angelorum invocatione: anne, cum preces nostras deferant ad Deum (Apocal. c. 4), item quod orant particulariter pro certis hominibus (Zachar. 1), an non inde sequatur posse angelos a nobis invocari. Respondit praeses recte, inde necessario non posse concludi angelos esse invocandos.

26 et 27 miserunt ad me Daniel Heinsius et Petrus Cunaeus carmina ἐγκωμιαστικὰ, quae ante Centurias meas ἐναντιοφανῶν in laudem earundem excudi debebant.

29 D. Med. Henricus Dulmenhorst scripsit etiam carmen in commendationem mearum Centuriarum.

30 respondit Elias Rotarius Leydensis de Invocatione sanctorum, praeside D. Polyandro. Ego aliquid opposui ex Apocal. c. 5: 8, ubi offerunt 24 seniores in coelis Deo preces Sanctorum, unde videtur colligi posse illos posse invocari; praeterea Genes. 48 dicitur: invocetur super eos nomen meum et nomina patrum meorum Abraham et Isaäc; ergo invocatio sanctorum est licita. Responsum: Versio Junii habet: vocetur super eos nomen meum et nomen patrum meorum, i. e. comprehendantur foedere meo quod pepigi cum patribus eorum Abraham et Isaäc. Ita bene et commode respondebat D. Polyander.

Februarius.

1a Februarii hora X duo sunt ex Professoribus plurimorum suffragiis a Senatu ad Rectoratum futuri anni

1621 nominati Professores, puta D. Linderhusen et D. Vorstius. Cum duo essent nominati Professores ad Rectoratum, D. Linderhusen et D. Vorstius, Princeps nominavit et elegit Rectorem Vorstium, qui futuro anno 1621 fungetur munere Rectoris Academiae. Adsessores illi adjuncti D. Walaeus, D. Swaneburch, Hornius et Erpenius. Inscripti sunt anno 1620 studiosi 323. Singuli Professores ex inscriptione acceperunt XV aureos Carolinos et sestertios quinque.

8 Februar. D. Bontius, cum abiret a Rectoratu, orationem habuit: Utrum periculosiores essent morbi animi an vero corporis, satis eleganter.

Obtuli Sex meas Centurias auctas et recognitas per Dominum Syndicum Dominis Curatoribus et Consulibus, quibus easdem dedicaveram.

10 Februar. vocata est Facultas Juridica ad Curatores; propositum est a Curatoribus: an bene prospectum est Academiae de Professoribus Juris; respondi nomine Facultatis desiderari Professorem Institutionum; promiserunt Curatores se hoc sedulo acturos ut alter Professor Institutionum vocetur. Deinde addiderunt Curatores ut Collegium ordinarium disputationum renovetur; promisimus hoc primo quoque tempore facturos, si et Curatores pro laboribus Professoribus competens honorarium decernant, cui petitioni assensum praebuerunt [1]).

Eodem scripsit Facultas Juridica consilium super quaestione testamentaria: an, cum maritus testamento legatam ademisset uxori certam pecuniam, sub duabus conditionibus negative conceptis, puta si vel chirographa quaedam non restituisset heredibus mariti, vel infra 40 annos cum certa persona non conjunxisset matrimonium, et cum uxor priori tantum conditioni paruisset, non vero posteriori de non nubendo intra certam aetatem, an potiri debeat legato. Responsum est a nobis, nisi utrique conditioni paruisset a legato esse repellendam per L. Si quis ducenta, § cum ita et § utrum, π de Reb. dub. et L.

---

1) 10 Februarii — praebuerunt, ook in Hs. 957.

2) i. e. Dig. 34, tit. 5, l. 14; Dig. 45, tit. 1, l. 29.

Si quis ita stipulatus fuerit 29, ff de Verb. oblig. Ita eleganter quoque decidit in terminis Praeses Everar(dus) [1]) in Locis legalibus in loco a natura alternativae.

Circa hoc tempus creati duo novi Consiliarii Curiae Hollandiae, Dedell Delphensis et N. Loenius Secretarius Edamensis. In Suprema Curia Senator renunciatus Reinerus Paw Amsterodamensis. Obiit eodem fere tempore Senator Supremae Curiae Verius, quondam Syndicus Amsterodamensis, cujus filius paulo ante mortem patris creatus est Balivus Hagiensis, remoto Praefecto urbis Osthorn [2]) propter Arminianismum.

Eodem tempore factus Praetor Amsterodamensis Johannes Grotenhuss J. U. Doctor.

20 Febr. exhibuit Burgersdyck Professor Logices extracta suae ordinationis, qua erat allectus in Ordinarium Professorem. Decrevit Senatus de ea re prius communicandum cum Curatoribus, qui nobis promiserant se non electuros aliquem in Ordinarium nisi consulto Senatu.

23 Februar. deputati sunt M. Rector, D. Walaeus et Swaneburch, ut agant Hagae cum Curatoribus ne quem recipiant in numerum Ordinariorum Professorum, nisi prius communicato negotio cum Senatu Academico. Praeterea ut non recipiatur in Ordinariorum numerum Burgersdykius, qui inscio Senatu erat a Curatoribus factus Ordinarius [3]).

24 propositum a Rectore vocatos esse Professores in Curiam a Deputatis Ordinum, ut singuli pro censu bonorum suorum solverent millesimam partem. Placuit Senatui ut primum Rector, comitatus me et Polyandro, inquireret a Deputatis de modo conferendi hoc tributum, an collegialiter, an vero singuli seorsum bonorum suorum censum profiterentur. Conclusum est ut quilibet pro se compareret coram Deputatis et declararet quantum in

---

1) i. e. Nicolaas Everhard, President van den Grooten Raad te Mechelen. Hij schreef o. a. Topica juris seu Loci argumentorum legales en stierf 1532. Zie Jöcher Gelehrt. Lexic. in voce.

2) i. e.: Willem van Outshoorn, gezegd Sonnevelt. Zie De Riemer, Beschrijv. van 's Gravenh. Dl. II, bl. 49/51.

3) Deputati — Ordinarius, ook in Hs. 957 en 215.

subsidium patriae contribuere vellet, ita tamen ut in posterum hoc non produceretur in consequentiam, neque derogaret privilegiis Professorum, qui jure communi immunes sunt a contributionibus neque tenentur solvere collectas per L. Medicos et ibi Bart. [1]), C. de Profess. et Medic. lib. 10 [2]). Ego promisi me soluturum pro censu bonorum meorum quinquaginta florenos, D. Vorstius R. M. et Exrector Bontius singuli centum aureos promiserunt, item D. Tisius tantundem dedit, D. Rivettus immunis a censu declaratus est a Deputatis, quia tantum per biennium operam suam addixerat huic Academiae, deinde quia sita erant in Gallia quae possidebat bona. Deputati ad censum indicendum erant Dykgravius D. in Swieten, Napels Consul Harlemensis, Consul Andreas Jaspari Vesanevelt, Scabinus Johannes Bontius et Warmondt [3]).

27 Februarii misit mihi Pensionarius ordinationem honorarii, quod mihi assignarunt Curatores pro dedicatione Centuriarum, videlicet XII libras Flandricas.

Martius.

6 Martii conclusum in Senatu Academico ut, quoniam Regens Collegii horam prandii in Collegio mutare recusat, D. Rivetus, qui solet docere hora XI, posthac doceat hora nona et Polyander decima.

16 respondit sub Polyandro de Praedestinatione Casparus Adriani Zelandus, promte et accurate. Ego opponebam, quod causa inductionis ad poenam non sit sola *εὐδοξία θεοῦ* sed etiam peccata reproborum. Responsum quod comparate poena reprobationis, cur hic magis quam ille puniatur seu reprobatur, esse Dei beneplacitum, interim tantum ob

---

1) Bedoeld is Bartolus de Saxoferrato, een bereemd Italiaansch jurist uit de 14de eeuw, wiens commentaren op den Codex en de Pandecten in 1588 in vijf foliodeelen te Bazel werden uitgegeven. Daarin zijn ook opgenomen de „Loci communes in Bartolum" von Petrus Cornelius Brederode, Nederlandsch rechtsgeleerde en gezant der Staten in Duitschland in de 2de helft der 16de eeuw.

2) i. e. Cod. 10, t. 52, l. 6.

3) 24 Febr. Propositum — Warmondt, ook in Hs. 957.

peccata reprobari et damnari quoscunque reprobos. Sic respondebatur ad locum Osea c. 13: perditio tua ex te Israel, auxilium autem seu salus a Domino.

22 scripsit Facultas nostra Juridica consilium in causa Orientalis Indiae Societatis Belgicae contra Anglicam. Quaestio erat, anne Angli ex conventione tenerentur reddere navem a Belgis ablatam, cum illi praetexerent navem cum mercibus ad se non pervenisse, utpote incendio absumtam. Responsum illos ad restitutionem teneri, quia culpa praecesserat casum fortuitum, deinde quod incendium culpa detinentium navem praesumatur causatum; L. 3, π de Off. praef. vig., L. Si vendita, π de Peric. et com. rei vend. [1]). Accepimus singuli florenos XVI.

Aprilis.

2 respondit de Peripneumonia pro gradu Docturae Timannus Opmeer, docte et solide. Opponebant D. Jachaeus, D. Florentius et postremo Rector Academiae D. Vorstius.

17 Aprilis tres proditores, puta quidam Mommius Satrapa inter Mosam et Wahalin, Botbergen et Eindhoven, Hagae capitis supplicio sunt affecti, quod conati sunt urbem Tielam prodere hosti, cum ab Archiduce illis promissa esset summa quinque millium aureorum, quam tamen non receperunt.

1 Aprilis obiit Philippus II [2]) Rex Hispaniae ex morbo, quem erisipelaten appellant.

22 promotus in Doctorem Medicinae Timannus ab Opmeer. Orationem habuit doctam et elegantem de Laudibus Medicinae.

14 Aprilis venit Hagam Comitis Fridericus Elector Palatinus cum conjuge sua, filia regis Angliae, ejectus e ditione sua et proscriptus ab Imperatore Ferdinando, propterea quod per rebellionem regnum Bohemiae ei eripuerat. Simul cum eo proscripti sunt ab Imperatore Dux Anhal-

---

1) i. e. Dig. 1, tit. 15, l. 3; Dig. 18, tit. 6, l. 11.
2) legendum: III.

dinus, Comes ab Hohenlo et Comes à Mansfelt. Imperator Duci Bavariae Palatinatum seu Electoralem dignitatem attribuit, nisi intra 24 Maji reconcilietur Imperatori.

25 Aprilis Legati Ordinum Foederatarum Provinciarum, puta D. de Bochorst, D. Pawius Curator Academiae, Adrianus Manmaker et Ploos ex diocesi Ultrajectina ad Regem Galliae missi, re bene confecta domum redierunt. Dicebatur eos impetrasse a Rege renovationem et confirmationem foederis initi a patre Rege Henrico III cum hisce Provinciis; item quod Rex Galliae promiserat se in posterum tribus legionibus Gallicis et quinque turmis equitum stipendia soluturum, ac denique stipendia ab Ordinibus Gallicis militibus prorogata se bona fide redditurum, quae ultra XX tonnas auri se extendebant. Rex splendidissimam aulam in urbe Parisiensi Legatis dicitur assignasse et omnes sumptos in victum impensos liberaliter illis donasse, quod vulgo dicitur: *Sie sijn van den Konninck gedefroyert.*

Majus.

8 Maji institutum est publicum collegium disputationum in Jure, cui XII studiosi nomina dederunt, propositaeque sunt ad disputandum 25 praecipuae materiae ex Pandectis, habebiturque singulis X diebus disputatio. Primam disputationem habuit, me praeside, Poppo Robinsma Frisius de Pactis. Respondit promptissime, docte et solide. Intererant disputationi praeter Professores Juris D. Polyander et D. Festus Regens Collegii Theologici.

11 Maji M. Rector Vorstius, Polyander, ego et Heinsius deputati a Senatu, proposuimus Curatoribus sex vel septem articulos, ut de iis Curatores certi aliquid definirent: 1° Ut redderetur Academiae hoc jus, ut in recipiendis et dimittendis vigilibus semper intervenirent suffragia Rectoris et Adsessorum. 2° Ut tribunal et carcer studiosorum in integrum restituatur et commodius extruatur. 3° Ut Professores liberi sint ab omnibus contributionibus, impositionibus et vectigalibus. 4° Ut similiter viduae Professorum iisdem fruantur immunitatibus, quibus gaudent mariti. 5° Ut Professorum viduae seu liberi post mortem Professorum fruantur anno gratiae. 6° Ne ulli Professores

vocentur ad munus docendi, 7° vel fiant Ordinarii nisi consulto et audito ea de re Senatu. Responderunt omnes Curatores et Consules se de ea re serio deliberaturos esse cum Ordinibus Hollandiae et deinde daturos nobis commodum responsum [1]).

Eodem die restitutum mihi est a Curatoribus integrum stipendium 800 florenorum, ita ut id in perpetuum, dum vitam mihi Deus concesserit, mihi tribuatur, eoque nomine expediet D. Pensionarius mihi actum. Consuluit et publico nomine mihi significavit D. Curator D. Pawius, ut in posterum abstineam a praesidendo in disputationibus in Jure, ita ut propter tot multorum annorum bene navatam in docendo operam, vere sim et habeor Professor honorarius.

25 Maji venit in hanc Academiam Fridericus Rex Bohemiae cum fratre suo Duce Simmerensi et juniore filio Lantgravii Hassiae. Visitavit Hortum Medicum, Academiam, locum Anatomicum, hortos Sagittarios, Curiam, Aulam Principis et Collegium Lanificum. Deductus fuit a M. Rectore Vorstio, 3 Professoribus Theologiae, me et Hoernio. Exhibuit illi in prandio in Monocerote Magistratus magnificum convivium, cui interfuerunt praedicti Professores, duo Consules Vesanevelt et Brouchoven, 4 Scabini Joannes Bontius, D. Morbergen, Orlers et Tetrode. Discesserunt ad horam secundam.

Hoc mense Majo duo sunt electi Senatores in Curia Hollandiae, van der Meer Delphensis et Jacobus Corenius Alcmarianus, ejusdem urbis Secretarius.

Junius.

9 Junii respondit in Senatu Academico pro gradu Licentiae in Medicina Thomas Molengraff Alcmarianus. Defendit theses de Incubo, admodum timide et frigide. Rector Vorstius monuit illum ut, quoniam illi indigno gradus hic Licentiae Medicinae conferebatur ex gratia, hoc quod illi ad eruditionem deësset, diligentia et assi-

1) 11 Maji — responsum, ook in Hs. 957 en 215, die echter als datum 2 Mei noemen.

duitate studendi posthac resarciret. Gradum illi contulit D. Ottho Hornius.

Ult. Junii petiit a Senatu D. Sutholt ut liceret ei publice in disputatione aliqua in Jure praesidere, cum Germanus aliquis cuperet sub illius praesidio disputare. Conclusum est in Senatu, quia haec res erat novi exempli et aliis aliquoties denegatum, puta Linderhusio, D. Jachaeo et D. Florentio Medico, hoc illi tanquam novum et insolitum in hac Academia non posse concedi.

Julius.

10 Julii exhibuit D. Boncius actum sibi a Curatoribus datum, quo concessa est sibi facultas vacandi a lectionibus publicis, partim quia debet praeesse curationi Illustrissimi Principis Mauritii, partim quoque quia debet comitari Principem quoties prodit in castra, ut illi faciat medicinam; nihilominus omnibus fruetur praeeminentiis, honoribus et praemiis, quibus hactenus tanquam Professor est fruitus.

Eodem die retulit M. Rector concessum esse D. Adriano Falkenburgio D. Bontii vices supplere in docendo hora octava, quoties illi propter absentiam vel aliam justam causam integrum non erat docere. Senatus, licet nondum actum a Curatoribus datum Falkenburgio exhiberet, tamen relationi Rectoris habita est fides et illi hora octava petita concessa est ad docendum.

12 Julii Adrianus Falcoburgius hora X in auditorio Theologico habuit orationem satis prolixam et taediosam de Laudibus Medicinae, qua asserebat eam Jurisprudentiae esse praeponendam argumentis frivolis et parum firmis. Cumque refutare deberet locum ex Plinio, qui scribit Romam 500 annis caruisse medicis, asserebat Plinium in hoc sicut in aliis scriptis admodum mendacem esse scriptorem.

13 Julii incoepit D. Falkenburgii [1]) tanquam substitutus docere loco D. Boncii, hora octava. Porro institutiones Medicinae, in loco ubi desierat, coepit prosequi. Valet ingenio, eruditione et facundia et satis frequens habet auditorium.

---

1) leg.: Falkenburgius.

20 Julii, cum lis et controversia matrimonialis, quam habuit M. Burgersdyck cum puella Leydensi, finita esset et absolutus ab illius petitione, praestito juramento se illi non dedisse fidem matrimonii, nisi sub illa conditione si parentes consentiant, receptus est a Senatu in numerum Professorum Ordinariorum [1]).

Perscriptum est Hagae ad Principem Mauritium per Dominum de Kessell, Archiducem Albertum, Ducem Brabantiae, ex hac vita terrestri migrasse 13 Julii.

19 Junii [2]) promotus privatim in Doctorem Medicinae Adrianus Falcoburgius Leydensis. Respondit docte et promte de Pleuritide; gradum illi contulit D. Reynerus Bontius. Fuit illi concessum a Curatoribus, absente D. Boncio in negotiis publicis, puta si in expeditione sequatur Principem Mauritium, ut tunc vicem ejus suppleat publice docendo in Academia.

16 Julii impositus finis publicis lectionibus et ad pristinam morem dierum, scilicet Canicularium initium, vacantiae sunt reductae.

Mense Julio habita est Synodus Ministrorum Ecclesiae Provincialis Roterodami, cui Praeses praefuit D. Rosaeus, Assessor vero D. Festus.

Eodem mense periit in obsidione urbis Newhusell in Ungaria Comes de Bucqwoy, Praefectus generalis exercitus Imperatoris, confossus XVI vulneribus; cadaver delatum Viennam.

Augustus.

4 indicta ab Illustribus Ordinibus dies precum et jejuniorum ut Deus avertat iram suam ab his Provinciis, conatus hostium qui nos magnis viribus aggrediuntur reprimat et Illustrissimo Principi et Dominis Ordinibus foelicem largiatur belli successum et exitum.

Eodem tempore scripsit Facultas nostra consilium in

---

1) Cum lis — Ordinariorum, ook in Hs. 957 en 215.

2) In het aangeteekende op 10 Juli komt Falcoburgius reeds als Doctor voor. Het is dus niet bij vergissing, dat hier 19 Juni als datum zijner promotie genoemd wordt. Blijkbaar had Bronchorst verzuimd het daar ter plaatse te vermelden en teekende het daarom hier nog aan.

causa Gerardi Pyll, Vicarii Centurionis equitum. Quaestio proponebatur: an, cum aliquis adiisset hereditatem sine consensu executorum, quos testatrix in testamento designaverit, item sine missione judicis in possessionem, hereditatem invaserat in praejudicium heredum ab intestato, quibus certa erant legata relicta, anne teneretur heredibus proximis ab intestato exhibere inventarium, et rationes reddere de hereditate, temere sine judicis auctoritate occupata; item an non hereditatis aditio declarari deberet irrita. Respondimus, heredes qui sine consensu executorum et auctoritate judicis hereditatem occupaverant ad praedicta omnia teneri, et praedictam aditionem hereditatis debere declarari nullam et irritam per L. ult. et ibi Bart. et communiter D.D., C. de Adria. edic. toll. [1]). Singuli accepimus pro honorario florenos quinque.

19 recepi actum honorariae professionis a Curatoribus mihi concessae per Syndicum, quo continebatur me immunem censeri ab omnibus lectionibus et disputationibus; interea me frui debere omnibus privilegiis, emolumentis et dignitatibus, quae caeteris Professoribus Ordinariis competunt, ita ut in Senatum venire, suffragia ferre, promotionibus interesse et praeesse, jure togarum et cuniculorum, praemiis inscriptionum aliisque praerogativis gaudere possim, sicut antea semper mihi concessum fuit.

21 conscripsit Facultas Juridica responsum in causa accisiarum vini et cerevisiarum, controversa inter Comitem Emdanum Ennonem et Magistratum Emdanum. Et quia in justa possessione erat Civitas percipiendi accisias et titulo seu privilegio, sibi concesso a Comitessa Oldenborgia, matre et nutricis Comitis Edsardi et fratris, se tuebatur, deinde quia accesserat confirmatio Comitum Johannis et Edsardi necnon filii Ennonis in perceptione accisiarum praedictarum, Comiti petitionem suam abjudicavimus et Civitatem in justa possessione percipiendi accisias vini et cerevisiae tuendam pronuntiavimus. Accepimus singuli pro honorario florenos 40 [2]).

---

1) i. e. Cod. 6, tit. 33, l. 3.

2) Conscripsit — florenos 40, ook in Hs. 957.

Eodem mense tres Legati nomine Ordinum Provinciarum Confoederatarum profecti sunt in Daniam ad Christianum Regem Daniae. Ad hoc fuerunt deputati Reynerus Paw Consul Amsterodamensis, D. Lyklema Frisius et Rutgerus Harsolt Quaestor Sallandiae, qui, ut dicebatur, debebant capita foederis inchoati inter Serenissimum Regem Daniae et Illustres Dominos Ordines absolvere et concludere. Tunc Rex Daniae dimisit exercitum, ex quo Ordines Confoederati selectissimos milites iterum in suos usus conscripserunt.

Comes Mauritius 23 Augusti transiit hanc urbem, iturus in exercitum, qui ad 25 ejusdem mensis conveniet circa propugnaculum Schenkianum. Ibi generale totius exercitus instituetur armilustrium. Deus largiatur Principi nostro foelicem successum et prosperam contra hostes victoriam.

Ego cum uxore 23 Augusti profecti sumus Amsterodamum atque apud filiam divertimus per septimanas 3, deinde Zwollis apud affinem Middelborch 14 dies, et ultima Septembris beneficio Dei domum incolumes reversi sumus.

Ult. Septembris et 1 Octobris examinatus est pro gradu Docturae Poppo Robinsma. Duae Leges illi in 2° gradu sunt assignatae, videlicet: L. Non potest 23, π de Jud. et L. Dolo 5, C. de Inutil. stipul. [1]). Respondit promte et accurate. Ego priori examini propter absentiam ab urbe non interfui.

19 Octobr. pro gradu Docturae respondit de Publicis judiciis Isaacus Commerstein Brielanus publice, prompte et accurate. Opposuerunt Vriese Amsterodamensis, Benthem Tielanus et Proostius Enchusanus. Gradum illi in Senatu contulit D. Petrus Cunaeus.

2 Novemb. respondit pro gradu Doctoris Poppo Robinsma, me praeside honorario, de Usuris, docte et expedite. Opponebant Ruhell, Nieport, Scotanus et D. Canckerbeeck. Ego promotionis pretium accepi, cum in Senatu a me renuntiaretur J. U. Doctor.

---

1) i. e. Dig. 5, tit. 1, l. 23; Cod. 8, tit. 39, l. 5.

9 et 10 Decemb. examinatus est pro gradu Licentiae in Jure Jacobus Zuerius, Quaestor contributionum in Brabantia, duaeque Leges illi in 2° examine ad explicandum datae sunt: L. 2, π de Injust. rup. irr. et L. 4, C. de Obl. et action. [1]). Respondit satis commode et attulit rationes juri satis consentaneas, quamvis in citandis legibus non ita erat promotus, quia aliquot annos a studiis abfuerat Quaesturae negotiis occupatus.

18 conclusum in Senatu Academico, ut Pedelli singuli tantum a Candidatis accipiant in publicis et solennibus promotionibus quatuor florenos Carolinos, in privatis vero tantum duos recipiant florenos. Praeterea statutum est ut in disputationibus studiosorum, quae habentur exercitii gratia, nullum omnino pretium exigant a studiosis [2]).

23 Decembris promotus privatim in Licentiatum Juris Jacobus Zuerius. Disputavit in Senatu de L. 2, C. de Resc. vend. [3]). Respondit non admodum promte ad objectas leges, quamvis ipsam materiam satis bene intelligeret; gradum Licentiae illi contulit D. Linderhusen. Dedit florenos sexaginta, quia antea hic non studuerat sed Lovanii.

28 Decemb. examinatus est pro gradu Licentiae in Jure N. Verwey, Notarius publicus. Respondit ad quaestiones Juris generalis seu principia Juris satis apte et dextre; minus tamen promtus erat in legibus enucleandis, quia diu praxi occupatus in theoria se non exercuerat. Duae L.L. illi ad explicandum propositae sunt, scilicet: L. 2, π de Rit. nupt. et L. Si non convicii 5, C. de Injur. [4]).

A° 1622.

18 Januarii respondit pro gradu Magisterii de Thesibus philosophicis, sine praeside, docte et solide, Petrus Colonius, filius Daniëlis Colonii Regentis Theologici Gallici Collegii. Numeravit in Senatu pro gradu 24 florenos et 4 pro pro-

---

1) i. e. Dig. 28, tit 3, l. 2; Cod. 4, tit. 10, l. 4.
2) Conclusum — studiosis, ook in Hs. 957.
3) i. e. Cod. 4, tit. 44, l. 2.
4) i. e. Dig. 23, tit. 2, l. 2; Cod. 9, tit. 35, l. 5.

motore. Decretumque ut tantundem in posterum solvánt Candidati pro gradu Magisterii,

20 gradus Magisterii Artium a Professore M. Francone Burgersdyk publice collatus est Petro Colonio. Candidatus habuit orationem elegantem de Origine et immortalitate animae.

27 respondit in Senatu pro gradu Licentiae in utroque Jure Jacobus Verwey Notarius de Testamentariis controversiis, solide et erudite. Gradum illi contulit D. Cunaeus.

29 proposuit in Senatu Rector ut vocaretur ad professionem Juris Joannes Godaeus. Deputati sunt Rector et D. Swaneburch ut hoc negotium communicent cum D. Syndico, qui respondit placere omnino huic Magistratui et Consulibus, ut vir aliquis aetate gravis et fama celebris vitaeque integritate pollens vocetur ad hanc professionem, et se promoturum promisit hoc negotium apud Consules et Curatores de vocando Godaeo.

Februarius.

1 Febr. electi et nominati sunt duo Professores plurimorum suffragiis ad futuri anni Rectoratum, puta D. Walaeus et Swaneburchius. Walaeus habuit VIII vota, Swaneburchius sex.

6 Febr. inscripti sunt hoc anno studiosos 337. Singuli Professores acceperunt ex pretio inscriptionis florenos XV et tres sestertios.

Rector Vorstius continuatus Rector a Principe in annum 1622.

9 Februar. Vicerector Bontius cum Walaeo, me et Lindershusio convenimus Curatores, ut ad petitionem Senatus Academici vocarent ad professionem Institutionum Juris D. Godaeum. Promiserunt Curatores referente Syndico se primo quoque tempore scripturos ad D. Godaeum [1]), item ad Jacobum Wernerum Elburgensem, ut hanc professionem in hac Academia suscipere velint.

---

1) Convenimus — Godaeum, ook in Hs. 957 en 215.

2) i. e. Cod. 8, tit. 18, l. 12; Dig. 12, tit. 1, l. 21.

17 et 18 Februar. examinatus est pro gradu Docturae Petrus Wowius, Hagae Comitanus. Duae Leges illi assignatae sunt: L. Assiduis, C. Qui pot. in pign. et L. Quidam existimaverunt 21, π de Reb. cred. [2]). Respondit promte et accurate.

13 Aprilis examinatus est pro gradu Docturae senior frater Nypoort Ultrajectinus. Duae Leges illi sunt in secundo examine datae: L. Eos, C. de Usur. et L. pen. § ad crimen, π de Pub. judic. [1]). Respondit solide et erudite.

18 et 19 Aprilis examinatus est pro gradu Licentiae in Jure N. Matheness. Duae Leges illi in secundo examine sunt propositae: L. 3, π de Just. et ju. L. 2, C. de Reb. cred. et jurejur. [2]). Respondit promte et exacte.

20 et 21 April. examinatus est pro gradu Doctoratus in Jure junior Nypoort. Duae Leges illi explicandae assignatae sunt: L. 1, π de Leg. 2 et L. Si traditio, C. de Act. empt. [3]). Respondit docte, prompte et egregie.

12 et 13 Maji examinatus est pro gradu Docturae Ruell Enchusanus. Duae Leges, scilicet L. Transigere 18, C. de Transact. et L. Illicitas § veritas, π de Off. praesid. [4]), illi ad explicandum datae sunt. Respondit promte et eleganter.

23 et 24 examinatus est pro gradu Docturae N. Westerman Enchusanus. Duae Leges illi ad explicandum assignatae sunt, scilicet L. Si fundus, π Locati et L. In bonae fidei 3, C. de Reb. cred. [5]). Respondit accurate et solide.

Iisdem diebus a prandio examinatus est pro gradu Docturae Petrus Proost Enchusanus. Duae Leges illi ad explicandum sunt propositae: L. 1, C. de Dot. promis. et L. Centum Capuae, π de Eo quod cer. loc. [6]). Respondit promte, docte et animose.

Ult. Maji pro gradu Docturae respondit de Usufructu Petrus Wou Hagiensis, promte et exacte.

---

1) i. e. Cod. 4, tit. 32, l. 26; Dig. 48, tit. 1, l. 13.
2) i. e. Dig. 1, tit. 1, l. 3; Cod. 4, tit. 1, l. 2.
3) i. e. Dig. 1, tit. 3, l. 1; Cod. 4, tit. 49, l. 4.
4) i. e. Cod. 2, tit. 4, l. 18; Dig. 1, tit. 18, l. 6.
5) i. e. Dig. 19, tit. 2, l. 33; Cod. 4, tit. 1, l. 3.
6) i. e. Cod. 5, tit. 11, l. 1; Dig. 13, tit. 4, l. 8.

Junius.

2 Junii publice promotus in Doctorem U. J. Petrus Wou Hagae Comitanus. Orationem habuit doctam de Laudibus Jurisprudentiae. Gradum illi contulit D. Swaneburchius.

14 Junii respondit pro gradu Docturae de materia Substitutionum Gerardus Niepoort Ultrajectinus prompte, docte et erudite.

16 Junii Johannes Nypoort, frater junior Gerardi Nypoort, respondit pro gradu Docturae de Servitutibus realibus erudite et prompte. Opposuerunt N. Doywart, Sebastianus Hogeveen, Verburch et ego sub finem aliquid oppostui: an titulus requiratur ad praescriptionem servitutum.

17 et 18 Junii examinatus est pro gradu Docturae N. ab Oyen Tilanus. Duae Leges illi explicandae datae sunt: L. Pupillus antepen., π de Obl. et act. et L. Si unquam, C. de Revoc. dona. [1]). Respondit promte, docte et solide.

21 duo fratres Nyportii in Doctores Juris promoti a D. Linderhusen. Prior, major natu, orationem habuit: in litibus decidendis potius statuta et consuetudines locorum sequendas; alter vero statuit, potius ex jure Romano lites esse dirimendas.

Julius.

4 Julii pro gradu Docturae defendit materiam Fructuum A. Westerman Enchusanus. Respondit prompte et erudite.

5 respondit pro gradu Docturae Petrus Proost de Eo quod interest, docte et prompte.

8 promoti sunt duo Doctores in Jure a Petro Cunaeo, Westerman et Petrus Proost, ambo Enchusani. Orationem habuit Westerman: Quod studia Jurisprudentiae referenda sint ad bonum publicum et salutem Reipublicae.

21 et 22 privatim examinatus est pro gradu Doctoratus

---

1) i. e. Dig. 44, tit. 7, l. 59; Cod. 8, tit. 56, l. 8.

in Jure Vrese Amsterodamensis. Duae Leges illi datae sunt ad explicandum, scilicet: L. Minor 51, π de Procur. et L. Si olei, C. Loca. [1]). Respondit prompte et exacte.

Augustus.

15 et 16 examinatus est pro gradu in Jure N. Block Secretarius Vlissingensis. Datae illi 2 Leges explicandae: L. Extat, π Quod met. cau. et L. Si superstite § 1, C. de Dolo [2]). Respondit mediocriter.

18 promotus a me in Senatu in Doctorem Juris privatim Jacobus de Block Vlissingensis. Disputavit de Variis controversi Juris assertionibus. Respondit prompte et exacte. Ego pro honorario accepi florenos XI et 17 sestertios.

November.

7 Novemb. defendit Sebastianus Hogeveen pro gradu Doctoratus materiam de Condictione indebiti, praeside honorario D. Linderhusen. Respondit promte et expedite.

8 D. Linderhusen gradum Doctoratus contulit Sebastiano Hogeveen in Utroque Jure, praesentibus Curatoribus D. Honarto et Pawio, qui etiam interfuerunt convivio. Orationem habuit D. Hogeveen doctam et luculentam de Laudibus et utilitate Historiarum.

21 Novemb. M. Gerardus Vossius exhibuit actum Curatorum, quo illi demandata fuit professio Eloquentiae et Chronologiae et quod electus sit a Curatoribus in Ordinariorum Professorum numerum, simulque illi assignata est ad docendum hora quarta.

24 Novemb. habuit orationem M. Gerardus Vossius de Ratione et methodo formandi studii in Historiarum et Eloquentiae professione [3]).

25 Novemb. primam probam incoepi legere ex Aphorismis meis Politicis.

---

1) i. e. Dig. 3, tit. 3, l. 51; Cod. 4, tit. 65, l. 21.

2) i. e. Dig. 4, tit. 2, l. 13; Cod. 2, tit. 21, l. 5.

3) M. Gerardus Vossius — professione, ook in Hs. 957 en verkort in Hs. 915.

22 Novemb. scripsi ad Johannem Clerck Doctorem Medicinae Colcestriam, ut salarium nobis debitum pro consilio juris transmittat [1]).

December.

5 Decemb. conveni cum Jacobo Marci typographo ut edat typis Aphorismos politicos exemplis a me illustratos, et pro honorario mihi tradat seu det XXX exemplaria non compacta.

Januarius A° 23.

27 Januar. uterque, et Gerardus Trudenius et Verwey, promiserunt mihi stipulata manu se intra mensem soluturos 400 florenos, quae est pensio mihi debita ad Calendas Maji A° 1623, de domo videlicet, dicta: *die Robijn.*

Continuati sunt hoc tempore in Comitiis Hollandiae in officio suo Curatores Academiae in futurum triennium, D. Honartus et D. Pawius, imo ut ferebatur, in perpetuum quoad viverent. Paulo ante id tempus abeunti a munere Curatoris Domino de Duvenvorden surrogatus est in ejus locum D. de Swieten, Baillivus Rhenolandiae.

Februarius A° 1623.

1 Febr. duo sunt nominati a Senatu ad futurum annum, qui Rectoratu fungentur, puta D. Walaeus et D. Cunaeus, qui plurima vota habebant, 7 vel 8. Swaneburchius habuit sex vota, Snellius 5 vel sex.

Eodem die Rector proposuit certos articulos, compositos a Facultate Theologica super reformatione articulorum Collegii Theologici. Conclusum est ut novus Rector una cum Secretario Heinsio et duobus Assessoribus, Theologo et Philosopho, hoc negotium communicent cum Dominis Curatoribus.

3 Februarii Fredericus Vrese Amstelrodamensis de

1) 22 Nov. scripsi — transmittat, ook in Hs. 957.

Miscellaneis Juris quaestionibus respondit pro gradu Docturae promte et expedite. Opposuerunt Wou, Christianus Petri et Gallus quidam.

6 renunciatus est J. U. Doctor Fredericus Vrese a D. Cunaeo; habuit Candidatus orationem de Laudibus peregrinationis. Interfuit actui promotionis Curator Pawius.

5 Febr. Rector Vorstius exhibuit computum studiosorum anni 1622 qui inscripti erant 394. Singuli Professores pro inscriptione acceperunt aureos Carolinos 16 et sestertios 15.

8 Februarii renunciatus est Rector Academiae P. Cunaeus. Orationem habuit Ex-Rector Vorstius: Cur hodie tam pauci studiosi ad veram et solidam eruditionem perveniant.

27 et 28 examinatus est pro gradu Doctoratus Bruno Portenge Ultrajectinus. Respondit promte et accurate. Duae Leges illi sunt in secundo examine, L. 2, π de Rit. nupt. et L. ult., C. de Pact., assignatae [1]).

3 et 4 Martii pro gradu Baccalaureatus examinatus est Johannes Duyck Hagae Comitanus. Respondit mediocriter. In secundo examine assignatae sunt illi L. 1, π de Rit. nupt. et L. Secundum naturam, π de Reg. Jur. [2]). Ego et Linderhusen tantum unum vel alterum argumentum illi opposuimus. Numeravit pro examine sex libras Flandricas.

16 Martii exhibuit M. Rector actum Curatorum, quo D. Jachaeus restitutus est in pristinum locum, h. e. iterum factus est Professor Ordinarius. Assignata est illi pristina sedes in Senatu, puta ante D. Meursium.

28 Martii Bruno Portenge Ultrajectinus publice pro gradu Doctoratus defendit materiam de Pignoribus; respondit promte et accurate. Gradum illi contulit D. Swanenburch.

10 et 11 Aprilis obtuli Aphorismos meos Politicos Ordinibus Generalibus per D. Johannem Goch, Consiliarium Geldriae. Ordines pro honorario mihi dederunt 120 Carolinos. Eundem libellum obtuli Principi Mauritio, qui

---

1) i. e. Dig. 23, tit. 2, l. 2; Cod. 2, tit. 3, l. 30.
2) i. e. Dig. 23, tit. 2, l. 1; Dig. 50, tit. 17, l. 10.

testabatur eum sibi esse gratum, eumque inspecturum et perlecturum affirmabat.

20 Aprilis promotus est in Senatu in Baccalaureum Juris Johannes Duyck Hagensis a D. Linderhusio. Defendit Theses miscellaneas satis commode.

3 Junii conclusum in Senatu ut Rivetus, absens in feriis extra provinciam Hollandiae, non participet de praemio promotionis Doctoris, neque absentes accipient pretium chirothecarum.

13 Junii obiit et e vivis excessit Reynerus Bontius Medicinae Professor. Orationem funebrem in obitum ejus in Academia habuit 16 Junii, qui hoc officium pietatis in morbo ab ipso sibi exhiberi petierat, scilicet Daniel Heynsius.

24 Junii duo Professores, puta Polyander et D. Swanenburch, deputati sunt ut Hagae agant cum D. Curatoribus ut Professores in exactione census ducentesimae non graventur supra vires patrimonii. Cum enim initio instituti census liberalius supra facultates promisissent censum Commissarii, testati sunt aperte sibi in posterum hoc non fore praejudicio, neque in consequentiam productum iri. Responderunt Ordines de novo Professores debere coram Magnifico Rectore profiteri quantitatem suorum bonorum et coram duobus Consulibus in hac urbe, et secundum vires patrimonii debere censum instituti, prout quilibet indicaverit quantitatem suorum bonorum [1]).

19 Julii examinatus est pro gradu Docturae Johannes Cabeliaw. Respondit commode et promte. Altero examine, in quo duae Leges illi ad explicandum datae sunt, scilicet L. Naturaliter 12, π de Acq. poss. et L. ult., C. de Compens. [2]); expedite etiam et accurate ad objectiones Professorum respondit.

24 et 25 Julii examinatus est pro gradu Docturae N. Hovius Hornanus. Respondit promte, docte et expedite.

---

1) 13 Junii obiit — bonorum, ook in Hs. 957 en verkort in Hs. 215. Beide geven als datum abusief 23 Juni.

2) i. e. Dig. 41, tit. 2, l. 12; Cod. 4, tit. 31, l. 14.

Duae Leges illi assignatae sunt, scilicet L. ult., C. de Cond. cau. dat. et L. 3, C. de Rest. in int. [1]). Respondit ad Professorum objectiones erudite et accurate.

25 Julii venerunt in hanc Academiam duo Regis Bohemiae filii, studiorum gratia. Rector Cunaeus cum quatuor Assessoribus ipsis de foelici adventu sunt gratulati. Camerarius Praefectus aulae nomine Regum respondit, et pro gratulatione egerunt gratias Professoribus.

13 et 14 Octobris examinatus est pro gradu Docturae Carolus Elst Amstelrodamensis. Duae Leges illi assignatae sunt, L. Juris gentium 7 in princ., π de Pact. et L. Quoties 15, C. de Rei vind. [2]). Respondit docte et commode.

18 Octobris incoepi cum filio repetere praxin Merulae.

21 Octobr. conveni cum bibliopola Bonaventura Elzeviir, ut Commentarium meum excuderet ad Regulas Juris, pactusque sum ut daret mihi exemplaria quinquaginta; si plura desiderem, ut ea tali pretio redimerem quo solvunt bibliopolae qui libros ab eo comparant. Acta haec sunt in praesentia cognati sui Abrahami Elzevirii in ejus officina.

Ult. Novemb. disputavit pro gradu Doctoratus de L. Contractus, π de R. I. [3]). Henricus Hochtwoud Hornanus. Respondit docte, promte et eleganter. Gradum illi contulit D. Linderhusen in Senatu.

November.

7 conclusum in Senatu ut Rector cum Polyandro, Vorstio et Heinsio accedant Curatores, proponantque ut instituatur Collegium, in quo 80 vel centum studiosi honestam habeant mensam solvantque pro mensae pretio 25 libras, reliquum suppleant Ordines Hollandiae; et ut Magistratus certum locum concedere velit, puta *Int begynhoff* vel alibi, ubi Oeconomus hosce studiosos commode excipere in mensa possit et hospitio [4]).

---

1) i. e. Cod. 4, tit. 6, l. 11; Cod. 2, tit. 22, l. 3.
2) i. e. Dig. 32, tit. 14, l. 7; Cod. 3, tit. 32, l. 15.
3) i. e. Dig. 50, tit. 17, l. 23.
4) Conclusum — hospitio, ook in Hs. 957 en 215.

Examinatus pro gradu Docturae 7 et 8 Decembris N. Wtenbongart Ultrajectinus. Respondit commode. Duae Leges illi sunt assignatae in secundo examine, scilicet L. 3, C. de Reb. cred. et L. Si convenerit 18 π de Jurisd. [1]).

18 et 19 Decembris pro gradu Docturae examinatus est N. Boort Harlemensis. Respondit promte et expedite. Duae Leges illi assignatae sunt, scilicet L. Princeps, π de Leg. et L. Domum, C. de R. V. [2]).

4 et 5 Januar. examinatus est pro gradu Docturae Cornelius Schage Secretarius Alcmarianus. Respondit commode et apte. Duae Leges illi assignatae sunt, scilicet L. 2, π de Injust. rup. et irr. test. et L. Bonam fidem, C. de Oblig. et act. [3]), quas bene et expedite exposuit et ad objectiones Professorum apposite respondit. Iam antea promotus erat in Doctorem Medicinae.

12 Januar. respondit de Usuris et mora Johannes Cabeliaw pro gradu Doctoratus, erudite et expedite.

16 Januarii promotus in Doctorem Juris Johannes Cabeliaw. Orationem habuit de Conjungenda politica scientia cum Jurisprudentia. Actui promotionis interfuerunt filius primogenitus Regis Bohemiae et Comes quidam Nassovius. D. Swaneburch contulit illi gradum.

A° 1624.

1 Februarii duo sunt electi Rectores in futurum annum, D. Antonius Walaeus et M. Thomas Erpenius, sed Rector D. Cunaeus continuatus.

6 Februar. respondit pro gradu Docturae Leonardus van der Elst de Pignoribus et hypothecis, docte et promte. Cunaeus illi gradum contulit.

8 Februar. orationem habuit Cunaeus Rector de Institutione et natali die Academiae Leydensis. Inscripti sunt anno praeterito 1623 in Rectoratu Cunaei studiosi 470. Singuli Professores accepimus pro inscriptione florenos XX [4]).

---

1) i. e. Cod. 4, tit. 1, l. 3; Dig. 2, tit. 1, l. 18.
2) i. e. Cod. 1, tit. 3, l. 1; Dig. 3, tit. 32, l. 5.
3) i. e. Dig. 28, tit. 3, l. 2; Cod. 4, tit. 10, l. 4.
4) Inscripti — florenos XX, ook in Hs. 957 en. 215.

10 Februar. a Curatoribus duo Professores Medicinae sunt electi in locum Reineri Bontii, videlicet Adolphus Vorstius, stipendio 500 florenorum, qui docebit initia Medicinae, et quidam D. Falcoburgius qui praeleget Chirurgiam diebus Mercurii et Sabbati, stipendio trecentorum florenorum. Deinde una cum D. Hornio publice profitebitur et demonstrabit Anatomicam.

11 Martii recepi a Bonaventura Elzevirio centum et tria exemplaria libri mei de Regulis Juris, quorum 50 pactus sum sine pretio mihi danda; reliqua redimam eodem pretio, quo alii bibliopolae ea sibi comparant, sestertiis scilicet XIII. Postea adhuc ab Abrahamo Elzevier decem exemplaria mei libelli comparavi, quae famulus ejus Theodorus pro me compegit, summa 113 exemplaria.

18 Martii obtuli per D. de Duvenvorde libellum meum Regularum Juris Nobilibus et Equitibus Hollandiae; dono mihi dederunt Carolinos aureos quinquaginta.

23 Martii idem exemplar obtuli Magistratui Dordraceno per Consulem Terestein, cum etiam commendassent libellum meum Senator Bleyenburch et Secretarius Berkius. Dono mihi dedit Senatus per Secretarium Carolinos aureos centum.

25 Delphis obtuli idem exemplar Consulibus Delphensibus, intercedente et promovente negotium meum Juris-Consulto Egberto Maeslant. Respondit mihi Secretarius, se decretum Magistratus et judicium seu beneficium quo complectuntur laborem meum per D. Maeslant mihi significaturum. Deinde obtulerunt mihi florenos 50.

Ultima Martii obtuli per Pensionarium Wevelinchoven libellum meum Regularum Juris Magistratui urbis Leydensis, qui honorarii loco mihi donarunt Carolinos centum.

15 Aprilis Senatus Amsterodamensis pro dedicatione libri mei de Regulis dono mihi dederunt centum Carolinos, maxime promoventibus negotium Consule Outgens et Consule Basso.

23 Aprilis obtuli libellum meum de R. J. Magistratui Goudano per Secretarium de Jager, qui dono mihi dedit florenos 48 [1]).

---

1) 18 Martii obtuli — florenos 48, ook verkort in Hs. 957 en 215.

26 Aprilis pro gradu Docturae respondit de Nuptiis Boort Harlemensis, expedite et promte.

Eodem conclusum in Senatu, ut Rector cum duobus Assessoribus Tisio et Swaneburch Hagam proficiscantur et impetrarent ab Ordinibus vel a Principe grave et severum edictum contra nocturnos grassatores et effractores vitrorum. Item ut agant cum Ordinibus vel Principe de abolendis Collegiis nationum in hac Academia, quae magnam occasionem commessationum, tumultuum et factionum excitant inter studiosos.

29 Aprilis promotus in Doctorem Juris Theodorus Boort a D. Linderhusen. Habuit D. Boort orationem satis elegantem de quaestione: Utrum judex secundum acta et probata, an secundum conscientiam judicare debeat. Promotioni interfuit uterque Regis Bohemiae filius.

Ult. Aprilis proposuit Rector quendam Senatorem, qui per aliquot annos defunctus erat in Curia quadam munere Senatorio, petere gradum Docturae sine examine et disputatione. Conclusum, quia multos annos in Curia functus erat munere Senatorio et in praxi valde erat exercitatus, illum ad gradum Docturae sine examine et disputatione esse admittendum, ita tamen ut adferat idoneum testimonium a Curia de ejus bono progressu in Juris studio et in praxi.

2 Maji Consules Harlemenses dono mihi miserunt Carolinos octoginta pro dedicatione Regularum Juris, quos mihi numeravit Theodorus Boort J. U. Doctor. Egi Magistratui gratias per literas.

6 et 7 Maji Candidatus quidam Juris Monechodamensis Petrus Ketell examinatus pro gradu Docturae. Respondit docte et expedite. Duae Leges illi sunt assignatae, L. Admonendi, π de Jurejurando et L. Si unquam, C de Revoc. donat. [1]).

8 Junii promotus quidam N. Nooss in Doctorem Juris sine ullo examine et disputatione, tantum adjutus testimonio Consiliariorum Curiae Ultrajectinae, qui testabantur illum triennio functum extra ordinem munere Consiliarii,

---

1) i. e. Dig. 12, tit. 2, l. 31; Cod. 8, tit. 56, l. 8.

sententias pronuntiasse et alios actus judiciales exercuisse. Ego contradicebam et contendebam inhaerendum placito Ordinum, quod vult neminem sine praecedenti examine et disputatione posse gradum Docturae consequi, sed victus suffragiis succubui.

25 Junii promotus in Doctorem Juris Lambertus Wtenbongart Ultrajectinus a D. Swaneburchio. Respondit de Mutuo, prompte et eleganter.

28 Junii pro gradu Magisterii respondit docte et prompte Johannes Bodecherus et defendit theses Logicas, Physicas, Metaphysicas et Ethicas. Ego quoque opposui de quaestionibus: An opes ad beatitudinem sint necessariae, item: An omnes virtutes sint connexae necessario.

Eodem die exhibuit actum professionis suae D. Nicolaus Dedel, quo vocatus est ad professionem extraordinariam Institutionum Juris, et assignata illi ad docendum est hora nona et locus concessus ut sedeat post Ordinarios Professores.

5 Julii pro gradu Docturae disputavit Theses miscellaneas in Jure Petrus Ketell. Defendit solide et egregie. Gradum illi contulit in Senatu D. Linderhusen.

8 Julii habuit orationem Nicolaus Dedell, novus Professor Juris, doctam et elegantem in Laudem theoriae Juris, quod illa praxi longe sit anteponenda. Orationi intererant praeter Professores omnes Juridicae Facultatis, D. Curator Honartus, Senator Dedell frater novi Professoris, Syndicus hujus urbis Wevelinchoven. Die Jovis, qui est 11 Julii, initium lectionum faciet et a Primo libro Institutionum auspicabitur.

Ad prandium 8 Julii in aedibus suis vocavit novus Professor Juris Facultatem Juridicam et fratrem suum N. Dedell Senatorem Curiae Provincialis, Curatorem Honartum cum filio suo et cognatum suum D. Fabianum de Vliet. Senatus illi dono dedit octo lotas vini.

29 Julii scripsi Cantuariam in Angliam ad Nobilem et Clarissimum virum Wilhelmum de Boyss. Recepi responsum 15 Septembris.

11 Augusti primo comparuit in conventu Curatorum novus Curator Franciscus ab Arssens, D. in Somersdijk. Gratulatus sum illi de novo honore, simulque obtuli illi

dono Commentarium meum in Regulas Juris, necnon Curatori Paw et filio ejus. In hoc conventu D. Swaneburch accepit augmentum ducentorum florenorum, M. Vossius augmentum 400 florenorum, Herpenius et Burgersdijk singuli florenos 200.

29 Augusti cum uxore et liberis profectus sum ad filiam Barterinx Amsterodamum, ibique permansimus usque ad diem 17 Septembris, et commorati sumus ibi dies 20. Cum essemus Amsterodami, 1 Septembris D. Curator Pawius vocavit me cum uxore et liberis ad coenam et splendido ac liberali convivio nos excepit. Intercessi etiam pro D. Linderhusio et D. Meursio apud eum, ut possent aliquod augmentum stipendii consequi. Respondit illorum rationem habitam iri, si vires aerarii Academiae id ferre possent. Conveni etiam, cum essem Amsterodami, veteres meos commensales D. Dominicum Heemskerck, D. Pawium Syndicum, D. Johannem Grotenhuss Praetorem. Adhuc salutavi veteres amicos, D. Petrum Opmeer, D. Raphorst et M. Smoutium Ecclesiae Amsterodamensis Ministrum. Repperi etiam ibidem Consulem Brouchovium et D. Henricum Feit, Praefectos Indiae Occidentalis, apud quos intercessi pro Johanne Hornio, ut posset eligi in Medicum in urbe Todos los Sanctos in India Occidentali, qui promiserunt se eum commendatum habituros.

18 Septembris habitus conventus in quo deliberatum, an propter pestis contagionem indici deberent feriae. Conclusum lectiones continuendas usque ad Calendas Octobris; quodsi pestis admodum pergat saevire, tunc ferias quae incidunt 3 Octobris propter liberationem obsidionis Leydensis posse ad aliquot dies prorogari. Propter pestis contagionem discesserunt ab urbe Heinsius et Meursius cum uxoribus, ille Hagam apud affinem Rutgersium, hic in pagum Wassenaer apud fratrem Ecclesiae Ministrum, una cum uxore, liberis et convictore quodam Germano. Multi quoque studiosi Germani propter saevitiam pestis discesserunt in pagum Noortwyck [1]) et alios vicinos pagos.

---

1) 18 Sept. deliberatum — Noortwyck, ook in Hs. 957 en 215.

Ultima Septembris incoepi cum filio repetere decisiones Curiae Hollandiae.

9 Octobris indictus dies precum et jejunii, ut Deus hasce provincias a flagello pestis asserat et liberet urbem Bredam ab arctissima obsidione hostis.

5 Octobris ostendit mihi D. Meursius diploma Regis Daniae, quo vocatus est in novam Illustrem scholam Zoram ad professionem Historiarum et ad munus Historiographi Regii, oblato stipendio mille ducentorum dalerorum Imperialium et libera habitatione. Rescripsit ad Regem se oblatam conditionem suscepturum et ad Calendas Maji eo profecturum.

22 Octobris D. Everardus Vorstius placide vitam cum morte mutavit, cumque 9 vel 10 dies graviter febri laborasset, placide animam Deo immortali reddidit. Saepe in extremo agone exclamabat: o Domine Deus veni [1]).

12 Novembris in Senatu Academico conclusum ut D. Jachaeus adhibeatur ad examen Candidatorum Medicinae in locum defuncti Vorstii, ut tamen hoc fiat extra praejudicium cujuscunque, qui forte ad professionem Medicinae sit adspiraturus.

14 Novembris in conventu Academico conclusum ut, cum M. Erpenius peste extinctus esset, in ejus obitum orationem funebrem habeat M. Gerardus Vossius Eloquentiae et Chronologiae Professor.

13 Novembris Thomas Erpenius Hebraicae et Arabicae linguae Professor Hagae aegrotus domum reversus, cum tantum per biduum peste laborasset, placide in Christo obiit.

M. Gerardus Vossius XV Novembris doctam et elegantem habuit orationem in funere Domini Professoris Thomae Erpenii [2]), qua illum summopere commendavit a singulari peritia Hebraicae et Arabicae linguae, quas in praecipuis Angliae, Galliae et Italiae Academiis magno cum fructu addidicit; deinde quod in hac Academia circiter decennium summo cum honore et insigni audito-

---

1) 5 Octobris ostendit — veni, ook in Hs. 957 en 215.

2) 13 Novembr. — Erpenii, ook in Hs. 957 en 215.

rum profectu Hebraicam et Arabicum linguam sit professus; denique quod pie in extremis animam suam Deo commendavit ac aperte pronuntiavit, se non cum suis operibus, sed coram Deo velle comparare fiducia Mediatoris Jesu Christi, qui sua morte et precioso sanguine suo pro omnibus suis peccatis satisfecit et illum ab aeterna morte liberavit.

8 Novembris D. Meursio et Danieli Heinsio, quia propter pestem ab urbe discesserant et toto quadrante anni non docuerant, ejus quadrantis anni stipendium est denegatum, neque acceperunt apocham a Quaestore Academiae dari solitum. Quod factum fuit a Consulibus, quia Curatores huc non venerant, qui videbantur eo inclinare ut nihilominus eis dandum esset stipendium. [1])

28 Novemb. protulit Facultas Juridica ad petitionem Scabinorum Ultrajectensium sententiam in causa raptus inter Lubbertum Westrein et Annam Folbergiam et condemnavit praedictum Westrein in poenam banni tot annorum, quot Magistratui Ultrajectino visum fuerit, et omnes expensas litis. De poena confiscationis bonorum nihil in sententia adjectum fuit, quia Praetor non satis sufficienter crimen raptus probaverat. Curia Ultrajectina secuta est nostram sententiam et eum ex tota Ultrajectina [ditio]ne proscripsit.

25 Octobris M. Rector Petrus Cunaeus habuit orationem funebrem in obitum D. Vorstii, in qua ejus vitam, doctrinam, mores et res gestas eleganter et luculenter exposuit.

4 Decemb. institutus dies jejuniorum et precum, ut Deus urbem Bredam ab arctissima obsidione liberare velit et hanc civitatem a durissimo flagello pestis levare dignetur. Pestis jam in hac urbe absumserat ultra sex millia hominum. [2])

17 et 18 examinatus est pro gradu Doctoratus Leonardus Sipenstein. Duae Leges illi ad explicandum datae sunt: L. Quidam existimaverunt, π de Reb. cred. et L. Digna vox, C. de Leg. [3]).

---

1) 8 Nov. D. Meursio — stipendium, ook in Hs. 957 en 215.
2) Institutus — hominum, ook in Hs. 957 en 215.
3) i. e. Dig. 12, tit. 1, l. 21; Cod. 1, tit. 14, l. 4.

8 Januarii Jacobus Lettingius, quia nimium poculis indulgebat et negligenter scholam administrabat, remotus est a munere Rectoratus in Schola triviali et in locum ejus suffectus est Theodorus Screvelius, qui antea Harlemi functus erat munere Recturae.

Februarius A° 1625.

1 Februarii duo novi Rectores in futurum annum nominati sunt et plurimorum suffragiis designati D. Antonius Walaeus et M. Willebrordus Snellius.

4 Februarii disputavit pro gradu Doctoratus de L. 2, C. de Resc. vend. [1]) Leonardus Sipenstein. Respondit docte, solide et eleganter. Opposuerunt Perssyn, Screvelius filius Rectoris Leydensis, Castricom et Leydensis quidam Angellius dictus. Ego quoque sub finem quaedam opposui. Gradum in Senatu contulit illi Cunaeus.

Eodem venerunt huc Domini Curatores; convenerunt etiam hic omnes praecipuarum Scholarum Hollandiae Rectores, ut deliberent et definiant cum Curatoribus quae maxime praecepta Logica, item qui authores Graeci et Latini in bonis literis et artibus sint legendi, ut certus ordo et eadem harmonia in omnibus Scholis Hollandiae in tradendis disciplinis et artibus observetur. Deputati sunt ad hanc rem ex Senatu Walaeus, Tysius, Cunaeus, Heinsius et Vossius. Certi etiam concionatores ex Synodo ad peragendum hoc negotium sunt ordinati. Injunctum est D. Burgersdikio ut certam Logicam conficeret et conscribat et ex Logica Molinaei et Keckermanni, resertis superfluis et additis necessariis quibusdam, colligat Logicam aliquam, quae deinde a deputatis Professoribus examinabitur et Curatoribus exhibebitur.

5 Febr. recitatae sunt Principis Auraici literae in Senatu, quibus renunciatur hoc anno 1625 Rector Academiae Antonius Walaeus. Inscripti sunt anno 1624 studiosi circiter 630 [2]). Singuli Professores accepimus pro inscriptione flo-

---

1) i. e. Cod. 4, tit. 44, l. 2.

2) legendum: 480.

renos 18 et 13 sestertios. Assessores sunt hoc anno electi Polyander, Swaneburch, Hornius et Vossius.

3 et 4 Martii examinatus est pro gradu Docturae Wilhelmus Verboom Roterodamensis. Respondit promte et expedite. Duae Leges iili assignatae sunt in secundo examine, videlicet: L. Si quisquam, π de Div. temp. praesc. et L. Si traditio, C. de Act. empt. [1]).

Aprilis.

6 Aprilis obiit ex vehemente febri Jacobus Rex Britaniae, et post ejus mortem statim filius Carolus ejus unicus Rex Britaniae est proclamatus [2]).

22 Aprilis respondit pro Doctoratu de Variis miscellaneis quaestionibus Juris Wilhelmus Verboom prompte et accurate. Opposuerunt Panhusen, Kelffken, Hieronymus, Dorpius, et ego sub finem aliquid opposui.

24 Aprilis promotus publice in Doctorem Juris Wilhelmus Verboom a D. Cunaeo.

23 Aprilis placide et pie in Christo obiit Mauritius Princeps Auraicus vesperi circa horam sextam, et in locum ejus ab Illustribus Ordinibus Foederatarum Provinciarum declaratus est Supremus dux belli et Gubernatur omnium Unitarum Provinciarum frater ejus Princeps Auraicus Henricus.

Ult. Aprilis conclusum in Senatu ut tres Professores, puta Rector Walaeus, Polyander et Swaneburch, proficiscantur Hagam et communicent cum Curatoribus decretum Senatus, quo conclusum fuit ut D. Jachaeus loco D. Hornii aegroti promoveat in Doctorem Medicinae Joannem Stapell Amsterodamensem, agendumque cum Curatoribus ut ipsi velint hoc decretum suo suffragio comprobare [3]).

9 ot 10 Maji examinatus est N. Jeronymus Leydensis, Candidatus Juris. Respondit promte et solide. Duae Leges

---

1) i. e. Dig. 44, tit. 8, l. 7; Cod. 4, tit. 49, l. 4.

2) Obiit — proclamatus, ook in Hs. 957.

3) 23 Apr. Placide — comprobare, ook in Hs. 957.

illi in secundo examine sunt assignatae: L. Si olei, C. Locati, et L. Is cui bonis 6, π de Verb. obl. [1]), quas bene et dextre explicavit.

13 et 14 Maji apud Curatores in conventu conclusum, quod lectio linguae Arabicae demandetur cuidam Hagiensi Goëlio, linguae Graecae per provisionem M. Gerardo Vossio [2]), ita ut bis in septimana, diebus Mercurii et Sabbati, doceat linguam Graecam. Actum quoque fuit de medico vocando in locum D. Vorstii. Duo erant candidati, qui ambiebant hanc professionem: D. Romff Medicus Regis Bohemiae et Screvelius Medicus Hagiensis, sed quantum ex Magnifico Rectore intellexi vota Curatorum inclinarunt in D. Screvelium.

D. Johannes Meursius 9 Aprilis abiit hinc in Daniam, vocatus a Rege ad professionem Historiarum in Illustri schola Zorana. Paucos ante dies in Senatu valedicebat Professoribus et gratias agebat Senatui, quod tamdiu humaniter et amanter cum Collegis in munere docendi esset versatus. M. Rector D. Walaeus respondebat et vicissim agebat gratias, quod semper pacifice et humaniter per multos annos cum Collegis vixerat et rogabat ut semper gratam et honestam Academiae et Collegarum suorum memoriam servaret [3]).

In eodem conventu in Majo habito factus est a Curatoribus D. Adolphus Vorstius Professor Ordinarius et simul inspectio et lectio in Horto Academico illi est demandata.

17 Maji examinatus est pro gradu Doctoratus in Jure — N. Limborch Zwollanus. Respondit commode et promte. Duae Leges illi in secundo examine sunt assignatae: L. 3, C. de Rest. int. et L. Fructus, π de Usur. [4]), quas bene et docte exposuit.

26 Maji exhibuit Adolphus Vorstius rescriptum Curatorum, quo illi tribuitur jus Ordinariae professionis et

---

1) i. e. Cod. 4, tit. 65, l. 21; Dig. 45, tit. 1, l. 6.
2) Apud Curatores — Vossio, ook in Hs. 957 en 215.
3) D. Joh. Meursius — servaret, ook in Hs. 957 en 215.
4) i. e. Cod. 2, tit. 22, l. 3; Dig. 22, tit. 1, l. 45.

praefectura seu lectio in Horto Medico. Senatus illi assignavit locum tertium inter Medicos et ut hora quinta in Horto doceret.

Respondit pro gradu Doctoratus in Jure Gerardus Limborch de Pactis, docte, solide et prompte. Gradum illi in Senatu contulit D. Swaneburch. Invitavit ad coenam in aedibus hospitis Professores Juridicae Facultatis.

13 et 14 Maji pro gradu Docturae examinatus est in Jure N. Komsthoff; respondit prompte et commode. Duae Leges illi assignatae sunt in secundo examine: L. 2, π de Rit. nupt. et L. ult., C. de Compens. [1]), quas solide et prolixe exposuit.

17 Junii respondit pro gradu Docturae de Legitima Johannes Hieronymi Lugduno-Batavus, erudite, promte et accurate. Gradum illi contulit D. Linderhusen.

21 Junii examinatus est pro gradu Docturae N. Loxenius Hamburgensis. Respondit promte et bene. Duae Leges illi in secundo examine sunt assignatae, scilicet L. Bonam fidem, C. de Obl. et act. et L. Si fundus 33, π Loca. [2]). Hic Loxenius erat vocatus a Rege Swetiae ad professionem Historiarum in Academia Upsaliensi.

23 et 24 Junii pro gradu Docturae examinatus est Johannes Deym Hagiensis. Duae Leges illi in secundo examine sunt assignatae, L. Extat, π Quod met. cau. et L. Si unquam, C. de Revoc. donat. [3]). Respondit exacte et eleganter.

28 respondit in Senatu Academico pro gradu Docturae Cornelius Scagen Alcmarianus Secretarius de L. Transigere, C. de Transact., [4]) solide et prompte. Gradum illi contulit D. Cunaeus.

Eodem die N. Goëlius exhibuit actum Curatorum, quo illi demandata est professio linguae Arabicae. Hora illi assignata est XI in Auditorio Medico et 3 Julii habuit orationem de Laudibus linguae Arabicae.

---

1) i. e. Dig. 23, tit. 2, l. 2; Cod. 4, tit. 31, l. 14.
2) i. e. Cod. 4, tit. 10, l. 4; Dig. 19, tit. 2, l. 33.
3) i. e. Dig. 4, tit. 2, l. 13; Cod. 8, tit. 16, l. 8.
4) i. e. Cod. 2, tit. 4, l. 18.

3 Julii promotus in Doctorem Juris privatim Henricus Komsthoff a D. Linderhusen. Respondit de Exceptionibus prompte et exacte.

Eodem die conclusum in Senatu Academico ut feriae ratione dierum Canicularium incipiant a 16 die Julii.

7 Julii promotus a me privatim in Doctorem Juris Johannes Loxenius. Respondit de Variis juris axiomatibus solide et exacte. Vocatus fuit deinde a Serenissimo Rege Swecorum ad professionem Historiarum in Academia Upsaliensi [1]).

12 et 13 Julii examinatus est pro gradu Docturae N. Spiegel Amsterodamensis. Duae Leges illi assignatae sunt: L. Admonendi, π de Jurejur. et L. Sicut, C. de Oblig. et act. [2]). Respondit mediocriter.

14 Julii Doctor Medicinae N. Screvelius habuit orationem in Auditorio Theologico de Laudibus Medicinae, in inaugurationem professionis suae in arte Medica, ad quam vocatus fuit in locum D. Vorstii. Convenit inter ipsum et D. Heurnium, ut Heurnius eum in ordine et sessione Professorum antecedat, ita tamen ut Heurnius sibi non vindicet nomen ac titulum Primarii inter Professores Medicinae. Assignata est illi hora decima ad docendum.

30 Julii obiit et sepultus est Jacobus Lettingius, qui Rectoratu scholae Leydensis jam ante semestre erat defunctus, surrogato in locum ejus M. Screvelio.

11 Augusti impetravit M. Rector Walaeus a Curatoribus, ut Professores singulis annis accipiant duplum pretium togarum, scilicet florenos XXX. Ego quoque eandem causam diligenter commendaveram Curatori Pawio.

1 Septembris disputavit Elbertus Spiegelius Amsterodamensis pro gradu Doctoratus in Jure de XX Miscellaneis controversi Juris quaestionibus, me absente.

16 Septembris sepulturae traditus est Delphis Illustrissimus Princeps Mauricius Princeps Auraicus, Comes Nassovius, Gubernator Unitarum Provinciarum, magna cum pompa et splendido apparatu. Funus ejus comitabantur

---

1) Conclusum — Upsaliensi, ook in Hs. 957 en 215.

2) i. e. Dig. 12, tit. 2, l. 31; Cod, 4, tit. 10, l. 5.

Henricus Princeps Auraicus, Rex Bohemicus, Dux Bullionaeus, Tremolius et Vinariensis, Comites a Stierum, Comes Culenburgicus, Ernestus Comes Nassovius cum filiis et alii multi Comites et Barones, Legati Regis Galliae et Reipublicae Venetorum; denique Deputati ex Ordinibus omnium Provinciarum Belgii, Senatores Curiae Provincialis Hollandiae et Zelandiae et Supremae Curiae; denique comitabantur funus Deputati, Consules et Senatores singularum Civitatum Hollandiae, quatuor ex majoribus, duo ex minoribus civitatibus.

18 Septembris habuit Daniel Heinsius orationem funebrem de obitu et vita D. Mauritii Principis Auraici, praesentibus Magnifico Rectore, Professoribus, Curatore Honarto, Consulibus et Scabinis Leydensibus. Parietes omnes erant obtecti pannis lugubribus. Item duo theatra erant erecta in Auditorio Theologico etiam obducta pannis lugubribus, in quibus sedebant omnes studiosi et alii honesti cives [1]).

25 Septembris publice promotus est in Doctorem Juris Elbertus Spiegelius Amsterodamensis a Doctore Swaneburchio. Habuit orationem elegantem: Quatenus jure bellum sit licitum.

14 Octobris disputavit publice de Interdictis pro gradu Doctoratus Jacobus Deim Hagiensis. Respondit prompte et solide. Gradum illi contulit in Senatu D. Petrus Cunaeus.

5 et 6 Novembris examinatus est pro gradu Licentiae Libertus Meerhouts Culeburgensis. Ego profectus Amsterodamum ad sepulturam cognati Nicolai Roosa non interfui examini. Duae Leges illi in secundo examine sunt assignatae: L. Princeps, π de Legib. et L. Assiduis, C. Qui pot. in pign. [2]).

13 et 14 Novembris examinatus est pro gradu Licentiae N. Godijn Canonicus Ultrajectinus. Respondit bene et promte. Duae Leges illi in secundo examine sunt assig-

---

1) 18 Sept. habuit — cives, ook in Hs. 957 en 215.

2) i. e. Dig. 1, tit. 3, l. 1; Cod. 8, tit. 18, l. 12.

natae: L. Ut vim, π de Just. et jur. et L. Invitum, C. de Contr. empt. [1]), quas exposuit satis commode.

18 Novembris respondit Libertus Meerhouts Culeburgensis pro gradu Licentiae de Servitutibus, prompte et expedite, praeside honorario D. Swaneburch, qui gradum illi in Senatu contulit.

Retulit M. Rector ipsum cum deputatis Polyandro et Swaneburchio petiisse a Curatoribus, ut Professorum viduae et liberi post mortem maritorum fruantur anno gratiae, h. e. consequantur integrum illius quo mortuus est anni stipendium, quod habuit maritus. Responderunt Curatores, si quando contingat Professorem ex hac vita decedere, quod Rector Academiae cum deputatis peterent annum gratiae pro vidua vel liberis, et addiderunt Curatores se hoc facili negotio impetraturos. Dicebant enim Curatores se ad hoc esse promtos et proclives et aequam esse hanc petitionem Professorum, quia et Senatores Supremae Curiae habent annum gratiae [2]).

2 Decembris pro gradu Licentiae in Senatu respondit prompte et accurate Jacobus Godijn Ultrajectinus. Gradum illi contulit D. Linderhusen loco Doctoris Swaneburch, qui aberat ab urbe, qui tamen pretium promotionis licet absens accepit. Defendit Theses miscellaneas in Jure.

A° 1626.

1 Februarii facta nominatio novi Rectoris in Polyandrum et Snellium.

8 Februarii literis Principis Henrici Auraici continuatus in Rectura Antonius Walaeus. Orationem habuit de Conjungendo studio Theologiae cum Jurisprudentia.

Inscripti sunt hoc anno 1625 studiosi 394. Pro inscriptionis pretio singuli Professores acceperunt florenos 18 minus uno sestertio.

26 et 27 Martii examinatus est Josephus Vorstius pro

---

1) i. e. Dig. 1, tit. 1, l. 8; Cod. 4, tit. 38, l. 11.

2) Retulit — gratiae, ook in Hs. 957 en 215.

gradu Doctoratus. Duae Leges illi datae sunt in secundo examine: L. 1, de Leg. 2° et L. Si olei, C. Loca. [1]). Respondit promte et egregie.

Ultima Martii et prima Aprilis pro gradu Doctoratus in Jure respondit Doreslar, Conrector scholae. Duae Leges illi sunt assignatae: L. 1, π de Minor. 25 an. et L. 2, C. de Resc. vend. [2]). Respondit expedite et commode.

21 Aprilis respondit de Acquir. possessione publice pro gradu Doctoratus in Jure Josephus Vorstius, docte, prompte et eleganter. D. Linderhusen gradum illi contulit in Senatu Academico.

Mense Aprili Nicolaus Dedel exhibuit actum Curatorum, quo declaratum est illum factum Ordinarium, et sic in numerum Ordinariorum Professorum est assumtus.

6 Maji decretum in Senatu, ut severum edictum statuatur contra eos qui duello certant, tam contra provocantem quam provocatum, et ut hoc negotium communicetur cum D. Curatoribus; deinde petendum a Curatoribus ut novus Professor Linguae Hebraicae vocetur in locum D. Erpenii; 3° petendum a Curatoribus ut in ponte Academico extruatur casula, in qua custos aliquis collocetur, qui prohibeat ne ibi sordes, cineres et aliae res impurae congerantur, quod concesserunt; 4° ut Secretarius judicii Academiae habeat pretium annuum togarum [3]). Concessum in conventu Curatorum . . . . [4]) Augusti.

Examinatus est pro gradu Doctoratus N. ter Bruggen. Duae Leges illi assignatae sunt: L. 1, C. de Dot. promiss. et L. Servitutes 14, π de Servit. [5]). Respondit promte et exacte.

9 Maji conclusum a Curatoribus, ut posthac D. Professor Vossius integras lectiones habeat in lingua Graeca et quater in septimana doceat hora 8.

9 Junii exhibuit M. Vossius actum, quo Curatores illi detulerunt integram lectionem linguae Graecae, ita ut

---

1) i. e. Dig. 31, l. 1; Cod. 4, tit. 5, l. 21.
2) i. e. Dig. 4, tit. 4, l. 1; Cod. 4, tit. 44, l. 2.
3) 6 Maji decretum — togarum, ook verkort in Hs. 957.
4) Onleesbaar. Concessum — Augusti, is later bijgeschreven.
5) i. e. Cod. 5, tit. 11, l. 1; Dig. 8, tit. 1, l. 14.

quater singulis septimanis doceat. Assignata est illi hora octava et D. Adolpho Vorstio, Professori Medicinae, hora undecima.

9 et 10 Junii examinatus est in Jure pro gradu capiendo N. Beetz Hornanus. Respondit mediocriter; jus commune bene intelligebat, sed in dissolvendis antinomiis non erat exercitatus. Duae Leges illi assignatae sunt: L. 2, π de Injus. rup. irr. et L. Si non convicii 4, C. de Injur. [1]).

24 et 25 Junii examinatus est pro gradu Doctoratus in Jure Theodorus Vogelsanck Frisius. Duae Leges illi assignatae sunt in secundo examine: L Digna vox, C. de Legib. et L. ult., π de Rer. divis. [2]). Respondit mediocriter; rem ipsam bene intelligebat, sed propter timiditatem concepta mentis non satis proferre poterat. Privatim a D. Cunaeo promotus in Doctorem in Senatu.

3 et 4 Julii examinatus est pro gradu Docturae Theodorus Vlacke Goudanus. Assignatae illi sunt duae Leges: Auth. novissima, C. de Inoff. test. et L. Ut vim, π de Just. et jur. [3]). Respondit mediocriter.

6 et 7 Julii examinatus est pro gradu Docturae Robertus Roberti Groningensis. Duae Leges illi sunt assignatae: L. Fructus, π de Usur. et L. Si Curatorem, C. de Rest. in int. [4]). Respondit bene et egregie.

9 Julii disputavit pro gradu Docturae Lucas ter Bruggen de Verb. oblig. Respondit promte et exacte. Pretium promotionis accepit D. Linderhusen.

16 Julii disputavit pro gradu Docturae Theodorus Vlacke Goudanus de Querela inofficiosi testamenti, bene et commode. Promotus a D. Cunaeo.

17 Julii disputavit pro gradu Docturae Robertus Roberti Groninganus. Respondit egregie et solide de L. unic., C. de Eo quod interest [5]). Promotus in Senatu a D. Swaneburch.

20 Julii disputavit in Senatu pro gradu Docturae de

---

1) i. e. Dig. 28, tit. 3, l. 2; Cod. 9, tit. 35, l. 5.
2) i. e. Cod. 1, tit. 14, l. 4; Dig. 1, tit. 8, l. 11.
3) i. e. Cod. 3, tit. 28, l. 37; Dig. 1, tit. 1, l. 3.
4) i. e. Dig. 22, tit. 1, l. 45; Cod. 2, tit. 22, l. 3.
5) i. e. Cod. 7, tit. 47, l. 1.

Fructu Betz Hornanus, et respondit ad argumenta D.D. satis commode. Ego illi gradum contuli.

10 Augusti deputatus est Rector cum 2 Assessoribus, ut conveniant Curatores et proponant his haec sequentia capita: 1° ut vocetur primo quoque tempore aliquis Professor Linguae Hebraicae; 2° ut curent domini Curatores ne nos turbent conductores vectigalium in immunitate salinaria, quam jam amplius quam 20 annis possedimus; 3° ut carcer studiosorum, qui nimis foetidus et corruptus est, restauretur; 4° ut dentur singulis Professoribus libri Theologicae Facultatis, editi contra doctrinam Arminianorum sumptu Dominorum Ordinum, quod obtinuimus; [1]) 5° ut Secretarius Academici fori fruatur jure togae, eodem modo sicut habent Professores, quod impetratum est; 6° ut Juridicae Facultati concedatur a Dominis Curatoribus majus Corpus Juris Civilis in folio, quo utantur in publicis lectionibus, eo quod textus Corporis in 4'o [2]) commode legi non possit propter minutos characteres. Deputati sunt ad hanc rem cum D. Rectore D. Tysius et D. Linderhusen. Illud quoque impetratum.

10 et 11 examinatus est pro gradu Docturae in Jure N. Robisma Frisius. Respondit promte et eleganter. Duae Leges illi assignatae sunt in secundo examine: L. Singularia, π de Reb. cred. et L. 3, In bonae fidei, C. de Reb. cred. [3])

(Mense Novembri agendum cum Curatoribus, ut Curatores impetrent ab Ordinibus ut nullus ad munus Notarii admittatur, item ad officium Procuratoris in majoribus Civitatibus Hollandiae, nisi insignitus sit gradu Baccalaurei, aut saltem integrum annum Juri operam dederit; deinde ut unus ex Professoribus Juris constituatur, qui eos examinet an digni hoc munere censeantur, quemadmodum observatur a Medicis, qui nullum patiuntur officium Chirurgi exercere, antequam a Medico praecedente examine idoneus sit judicatus [4]).)

---

1) 3° ut carcer — obtinuimus, ook in Hs. 957 en 215, maar gedateerd op 20 Juli.

2) 6° Ut juridicae — in 4to, ook in Hs. 957 en 215.

3) i. e. Dig. 12, tit. 1, l. 15; Cod. 4, tit. 1, l. 2.

4) Er stond aanvankelijk: „Mense Septembri egi, Amsterodami cum Cu-

Egi etiam cum Curatore D. Pawio ut M. Sinapius vocetur ad professionem Hebraicae Linguae. Respondit se illum sibi fore commendatum. Petii etiam a D. Curatore Pawio ut Curatores augeant stipendium Secretario Verwey. Habet enim tantum 50 aureos annuos.

29 Septembris Cornelius Groen Alcmarianus disputavit de Servitutibus realibus, eleganter et promte, praeside honorario D. Linderhusen. Opposuerunt duo Alcmariani, N. Sevenhoven, Jurink Groninganus et ego sub finem: quod servitutes reales sine titulo praescribi possint per L. si quis diuturno, π Si sera vind. l. 10 § ult. et L. ult., π de Aqu. plu. arc. [1]), ad quas non satis apte respondere potuit candidatus. Quae leges e diametro suae thesi repugnabant, adeo ut quaereret M. R. Walaeus in Senatu Academico: anne liceret contra expressos textus Juris proponere theses.

3 Octobris proposui mecum (si Deus vitam mihi concesserit) ad futuri anni Rectoratum nominare duos Professores Philosophiae, scilicet Snellium et Gerardum Vossium.

(Proponendum apud Curatores, ut Doctores et Licentiati hic promoti fruantur privilegiis Academicis, scilicet immunitatibus vinariis et cerevisiariis, item ut immunes sint ab excubiis per totam Hollandiam) [2]).

1 Octobris promotus publice in Doctorem Juris Cornelius Groen Alcmarianus. Orationem habuit de Laudibus peregrinationis. Gradum illi contulit D. Linderhusen.

18 Augusti accepi literas Rostochio a Doctore et Professore Juris Simone Tolemanno, quibus mihi commendabat studiosum Juris Johannem Stavenow, cui per literas respondi et scripsi eum fore mihi commendatum.

6 Octobr. commendatus est mihi per literas a genero meo studiosus Juris Titus Thomas, junior filius Consulis

---

ratore Pawio", maar dit werd geschrapt en de tekst, zooals hij nu luidt, als memorandum tusschen () geplaatst. Hieruit verklaart zich het daarop volgende: „Egi etiam cum Curatore D. Pawio".

1) i. e. Dig. 8, tit. 5, l. 10; Dig. 39, tit. 3, l. 26.

2) Als memorandum in 't Hs. tusschen () geplaatst.

Wilsterani Holsati. Respondi per literas eum mihi fore commendatum.

30 Octobris obiit pie et placide in Christo Willebrordus Snellius, Mathematices Professor, ex morbo colico continua febri, cui tandem accessit paralysis in brachiis et pedibus [1]); dixit 2 horis ante mortem coram D. Riveto, se paratum esse, si Deus illi vitam concesserit, Academiae vocationique suae operam dare, vel si Deo placuerit eum ex hac vita evocari, lubenter Deum vocantem sequi.

4 Novemb. hora 4 post funeris deductionem habuit D. Jachaeus elegantem et doctam orationem de Vita et obitu M. Willebrordi Snellii. Funus ejus gestatum est a 20 studiosis [2]).

20 et 21 Octobris Adolphus Vorstius celebravit nuptias cum Maria filia Danielis van der Mollen. Nuptiis interfuerunt omnes Professores Theologiae, ex Jurisconsultis ego, Cunaeus et Linderhusen, Medicus Screvelius et Historicus Daniel Heinsius, necnon Festus Hommius. Nuptiae tantum biduum durarunt.

17 et 18 Novemb. pro gradu Docturae examinatus est Johannes Jonkherr Noviomagensis. Respondit commode et promte. Duae Leges illi sunt assignatae in 2° examine: L. Qui jurisdictioni 10, π de Jurisd. et L. ult. C. Commod. [3]).

27 et 28 Novemb. pro gradu Docturae examinatus est N. Cuyp Bommelensis. In 2° examine assignatae illi sunt: L. Officium 9, π de Rei vend. et L. Placuit 8, C. de Judic. [4]). Respondit bene et commode.

21 et 22 Decemb. examinatus est pro gradu Doctoratus N. Muffelt, Consiliarius Electoris Brandeburgensis. Duae Leges illi assignatae sunt: L. 2, C. Quae sit lon. et L. Extatur, π Quod met. cau. [5]). Respondit bene et prompte.

28 Decemb. promotus in Doctorem Juris privatim D. Johannes Moetffelt, Consiliarius Electoris Brandeburgensis,

---

1) Obiit — pedibus, ook in Hs. 957 en 215.
2) 4 Nov. — studiosis, ook in Hs. 957 en 215.
3) i. e. Dig. 12, tit. 1, l. 10; Cod. 4, tit. 23, l. 4.
4) i. e. Dig. 6, tit. 1, l. 9; Cod. 3, tit. 1, l. 8.
5) i. e. Cod. 8, tit. 53, l. 2; Dig. 4, tit. 2, l. 13.

a D. Swaneburch. Respondit de Cessione actionum promte et accurate.

2 et 3 Januarii examinatus est in Jure pro gradu Docturae N. Dierhout Ultrajectinus. Duae Leges illi assignatae sunt in 2° examine: L. Ut vim, π de Just. et jur., L. 1, C. de Dot. promis. [1]). Respondit commode et promte.

4 Januar. promotus privatim in Doctorem Juris Nicolaus Dierhout a D. Linderhusen. Respondit de Pactis promte et accurate.

15 Januar. respondit publice pro gradu Doctoratus exacte et promte Guilhelmus Cuyp Bommelensis de Privatis delictis. Gradum illi in Senatu contulit D. Cunaeus.

Anno 1627.

1 Februarii electio facta est novi Rectoris in Polyandrum et Burgersdykium. Uterque habuit octo vota. D. Hornius habuit septem vota.

6 Februar. allatae sunt literae Principis in Senatum, quibus significabatur Polyandrum creatum Rectorem in annum 1627. Assessores electi Tisius, Linderhusen, Screvelius et Heinsius.

Inscripti sunt anno praeterito studiosi 384. Singuli Professores acceperunt pro inscriptione florenos 16 et 5 sestertios.

8 Februar. habuit D. Walaeus in depositione Rectoratus orationem elegantem, qua studiosos graviter adhortatus est ad modestiam, temperantiam et pietatem. Intererat orationi Legatus Regis Galliarum, Dominus de la Foix, duo filii Regis Bohemiae, Regis Ungariae Betlehem fratris filius et tres filii Ernesti Comitis à Nassow.

9 Februar. conclusum apud D. Curatores, ut viduae Professorum anno gratiae fruantur. Et sic exemplum statutum est in vidua D. Snellii, quae post mortem mariti prima ex Professoribus consecuta est annum gratiae [2]).

26 et 27 Februar. examinatus est pro gradu Doctoratus

---

1) i. e. Dig. 1, tit. 1, l. 3; Cod. 5, tit. 11, l. 1.

2) Conclusum — gratiae, ook in Hs. 957 en 215.

Corn. Sevenhoven, convictor D. Linderhusen. Duae Leges illi in posteriori examine sunt assignatae: L. Sancimus 27, C. de Testam. et L. Si fundus 33, π Locati. [1]) Respondit bene et promte ad Doctorum quaestiones et objectiones.

23 Martii respondit Johannes Jonkheer publice de Publicis judiciis, promte et exacte. Gradum Doctoratus illi contulit in Senatu D. Dedell.

8 et 9 Aprilis examinatus est pro gradu Doctoratus Carolus Martini. Duae Leges illi assignatae sunt: L. Ut vim, π de Just. et L. Traditionibus, C. de Pact. [2]). Respondit commode, sed paulo praecipitantius.

Eodem die examinatus est pro gradu Doctoratus filius Consulis Rippertzen à Gronendijk. Duae Leges illi assignatae sunt in 2° examine: L. Pupillus 59, π de Obl. et act. et L. Si traditio, C. de Act. emp. [3]). Bene et promte respondit.

29 Aprilis Cornelius à Sevenhoven pro gradu Doctoratus defendit miscellaneas quaestiones ex materia Contractuum. Respondit promte et accurate. Gradum Doctoratus illi contulit in Senatu D. Swaneburch. [4])

---

1) i. e. Cod. 6, tit. 23, l. 27; Dig. 19, tit. 2, l. 33.

2) i. e. Dig. 1, tit. 1, l. 3; Cod. 2, tit. 3, l. 20.

3) i. e. Dig. 44, tit. 7, l. 59; Cod. 4, tit. 49, l. 4.

4) In Hs. 957 is hierbij aangeteekend: N.B. 29 April. est ultimo Bronchorstii manus.

ADDENDUM.

Tot aanvulling en verbetering van hetgeen op blz. 90 noot 1 ten opzichte van het woord „Encaenia" is medegedeeld, diene dat op Zondag na Hemelvaart het feest van de wijding der St. Pieterskerk werd gevierd. Dit blijkt uit de Oudh. en Gest. van Rhijnland bl. 182, waarop Mr. Dozy, gemeente-archivaris te Leiden, mij opmerkzaam maakte. Met „Encaenia" is dus de Zondag na Hemelvaart bedoeld.

REGISTER

VAN PERSOONSNAMEN. [1])

A.

Achtevelt, Hendr. van. bl. 80.
* Adama, Lollius. *J.* bl. 36.
Adriani, Casparus. (Zelandus). *Th.* bl. 164.
Adriani, Guilh. (Leydensis) *J.* bl. 27, 47, 59, 66, 67, 70—72.
Adriani, Nicol. (Consul Leydens.) bl. 66, 138, 139.
Agricola, Corn. (Minister Renoburg.) bl. 40.
Albertus, Archidux Austriae. bl. 98, 119, 169.
* Albinius,? *J.* bl. 83.
Aldegonde, (Ph. Marnix?) de. bl. 92.
Aleman, Gal. *J.* bl. 97.
Aleman, ? *J.* bl. 155.
Alfenus (Advocatus). bl. 68.
Almondius, Abrah. (Curator) bl. 50.
Alphen, Dan. Simonis ab. bl. 144, 146, 149.
Altingius M.fil., D. *Th.* bl. 73, 82.
* Amsing, Joh. *M.* bl. 54.
Andreae, Jacobus (Substit. Secretar. Leyd.). bl. 86.
Andreae, Laurentius (Quaestor Ord. Holl.). bl. 86, 87.
Andreae, Petr. bl. 83.

---

1) Zooveel doenlijk zijn de personen, die in het Dagboek zonder opgave van voornaam of op verschillende wijze gespeld voorkomen, in dit Register nader gelegitimeerd. Van de daarin genoemde studenten is het studievak door de faculteitaletter aangegeven. Diegene, die niet in het Album Studios. Acad. Lugd. Batav. worden vermeld, zijn met een * vóór hunne namen aangeduid.

Anhaltinus, Dux. bl. 166.
Angellius (= J. Angelis?) Leydensis. *J.* bl. 188.
* Angelus (= A. Othonius?) Arnhemiensis. *J.* bl. 77, 85, 89—91, 93.
Antonii, Guilhelmus. *J.* bl. 99.
Antonii, Henricus. (van der Linden) bl. 62.
Appeltern, Hector ab (Dom. in Persinge). bl. 22.
Apollonius, Casp. (Verianus.) *J.* bl. 61, 66, 71, 73, 89.
Appelman, Sibr. *J.* bl. 32, 38, 40, 46, 47, 51, 54—56.
Arkel, Gisb. ab (Woerdanus). *J.* bl. 116.
Arminius = Harminius, Jac. bl. 56, 113, 115, 119, 121, 123, 124.
Arondell, Comes de. bl. 133.
Arssen, Fr. ab. *J.* bl. 32, 35, 39, 40, 46, 47, 50, 51.
Arssen, Fr. ab (Graphiarius Hagae). bl. 84.
Arssen, Dom. in Somersdijk, Fr. ab. bl. 184.
Assendelft (= G. ab Assendelft?). bl. 119.
* Auhuser, Stan. (Silenius) *J.* bl. 109.
Aulaecius, A. bl. 74.

B.

Backerus, ?. (D. Juris). bl. 144.
Baeck, Herm. (Elburg.) *J.* bl. 126.
Banchemius (= Banckius) Jo. (Curator). bl. 75, 78, 79, 97, 99, 109.
Banckius, Matth. bl. 53.
Barlaeus, Casp. bl. 146.
Barlandus (M.?) *J.* bl. 104.
Barneveld, (Oldenbarneveldius) Jo. van. bl. 50. 84, 85, 143, 155.
Barsdorffius (Consul Leydens.). bl. 27, 61.
Barsdorp (Baersdorp) Clem. *J.* bl. 32, 40, 47, 53, 54, 59, 65, 94, 96, 100, 101, 131.
Barsdorp (Simon?) *J.* bl. 125, 135, 137, 139, 142.
Barsdorp, Wilh. *J.* bl. 38, 62—64.
Barterinck, (Gener E. Bronchorstii) bl. 143.
Barterincks, Alheida. (Neptis E. Bronchorstii) bl. 148.
Barterincks (Filia E. Bronchorstii). bl. 185.
Bartholdi, Gerlacus. bl. 27, 64.

Bartolus de Saxoferrato. bl. 164.
Basius, Jo. *J.* bl. 65, 67, 72, 81, 82, 90, 96.
Basius, Theod. bl. 68.
Bastingius, Jerem. bl. 33, 65, 67—69, 88, 91.
Baudius, Dominicus. bl. 118, 128, 132, 136.
Beaumont, Simon. *J.* bl. 57, 61, 65, 66, 70—73, 89.
Becke, van der (= J. van der Beecke.). *J.* bl. 86.
* Beckmann, Luc. *J.* bl. 46, 47, 50. 53, 59, 61, 63, 67, 68.
Beetz, Joh. (Hornanus) *J.* bl. 196.
Benthem (= J. a Benthem) Tielanus. *J.* p. 171.
Bentingius (Satrapa Sallandiae). bl. 128.
Berchem, Dominus. bl. 34.
Bercius (Bertius) Petr. bl. 23, 25, 31, 33, 34, 41, 44, 50, 51, 62, 68, 82, 86, 87, 91, 118, 146, 158.
Bercius (Bertius) Paul. Petri. bl. 23, 27, 44, 45, 47, 51, 58, 61, 84.
Berendrecht, Arn. à. bl. 73, 92.
Bergen, Ludovicus Comes a. bl. 39.
Bergen, Seb. a. bl. 46, 50.
* Berkel, Theod. *J.* bl. 25, 26.
Berkius (Secretarius Dordrac.) bl. 182.
Berkius, Nic. *J.* bl. 122.
Berlikomius (A. à). *J.* bl. 121.
Bersen, ?. bl. 22.
Betlehem Rex Ungariae. bl. 200.
Beveren, P. de. bl. 69.
Beyma, Jul. à. bl. 15, 17, 18, 20, 23—27, 30—35, 40, 44, 45, 47—54, 56—58, 60—69, 72—74, 76—82, 84, 86, 87, 89—100, 103, 105.
Beyma, Lamb. *J.* bl. 126, 137, 138, 140.
* Bezemerus, P. *J.* bl. 126, 137, 140, 141.
Bickerus (A.?). *J.* bl. 121.
Biel, Jo. (Noviomagus) *J.* bl. 104.
* Biezius, Ant. *J.* bl. 47, 56, 66, 70—74, 78.
Billion, Dux de. (Bullionaeus) bl. 73, 193.
* Binneblivius, Joh. *J.* bl. 72.
Blancardus (= C. Blankaert?). *J.* bl. 141.
Blew (D. Medicus). bl. 143.
Bleyenburch (Senator Dordrac.). bl. 182.
Block, Jac. de (Secret. Vlissing.). *J.* bl. 176.

Blonck, A. W. (Verianus) *J.* bl. 99. cfr. Wilhelmi, A.
Bloss (Consul). bl. 139.
* Blyvius, Joh. ? bl. 34, 47, 65.
Bochorst, Dom. de. bl. 166.
Bodecherus, Joh. *Ph.* bl. 184.
Boganus, G. bl. 43.
Bogart, ?. (D. Juris) bl. 152.
Bom, Wilh. *J.* bl. 147.
Bontius (Boncius) Joh. (Scabinus) bl. 164.
Bontius, Rein. bl. 33, 37—39, 50—52, 57—60, 66, 77, 84, 86, 87, 96, 97, 107, 127, 138, 139, 145, 146, 152, 153, 162, 164, 168, 169, 173, 179, 182.
Bontius, Wilh. *J.* bl. 121, 140, 141, 144—146, 152.
Bonifacius, Ziriczeus (= Bon. Junior) *J.* bl. 61, 66, 68, 71.
Boort, Th. (Harlem.) *J.* bl. 181, 183.
Boreell, W. (Zelandus) *J.* bl. 126, 130, 132.
Boricius, Gisb. (Frisius) *J.* bl. 77, 83, 89—98.
Borre, J. *L.* bl. 74.
Borre (Consiliarius Zeland.) bl. 92.
Borsalus, (Borssele à) Phil. *J.* bl. 98.
* Borstel, Phil. (Zelandus) *J.* bl. 92.
Bosserus (Bosselius) Dantiscanus. *J.* bl. 67, 73.
Botbergen, ?. bl. 165.
* Bowdewyns, Jac. *J.* bl. 110, 111.
Boyss, W. de (Anglus). bl. 184.
Boyssens, Corn. (Oeconomus) bl. 146.
Brant, Laur. (Leydensis). *M.* bl. 37—39.
Brederode, Petr. Corn. bl. 164.
Brederode (R. a.), (Consiliarius.) bl. 148.
Brederodius (R. a?), Dr. Jur. bl. 63, 64.
Bredius, (Fr.?) *J.* bl. 106.
Bredius, Henr. bl. 69, 95, 147.
Brienen (Brienius, Breinen, Brenius), Consiliar. bl. 92, 95, 96, 104.
Brienen (Brenius) (G. et H.?) bl. 92, 95.
Broeck, ?. *J.* bl. 152, 154.
* Bronchorst, Balduinus. *J.* bl. 23, 59, 93, 95.
Bronchorst, Clara Everh. fil. bl. 95, 112, 114, 117, 148, 158.
Bronchorst, Clara Elis. fil. p. 125.
Bronchorst, Elisabetha, bl. 62, 64, 95.

Bronchorst, Everhardus. passim.
Bronchorst, Gerardus Everh. fil. *J.* bl. 20, 108, 109, 113—115, 118, 119, 125, 126, 135—138, 140, 142, 143, 152.
Bronchorst, Henricus Everh. fil. bl. 78.
Bronchorst, Henricus Everh. cognat. bl. 116.
Bronchorst, Johannes Everh. fil. bl. 20, 21, 106—108, 111, 112, 114—117, 119, 120, 125, 132.
Bronchorst, Juditha Everh. fil. bl. 59, 60.
Bronchorst, Juditha Everh. sor. bl. 78.
Bronchorst, Mechtilda Everh. fil. bl. 42, 132, 143.
Bronchorst, Wilhelma Everh. fil. bl. 93.
Bronchorst, Wilhelmus Everh. frat. bl. 29, 54.
Brouchoven, (J.?) *J.* bl. 97.
Brouchoven, (Consul Leydens.) bl. 167, 185.
Brower, Joh. (Affinis E. Bronchorstii) bl. 26, 28, 33, 80, 102.
Bruggen, E. ter (Cons. Daventr.) bl. 18, 33.
Bruggen, Luc. ter. *J.* bl. 195, 196.
Bruninx, (Chr.?) Canon. Ultraject. *J.* bl. 108.
Brunsema, Mello. (Dr. Jur.) bl. 28, 49. Cfr. Mello.
Buchelius, Arn. *J.* bl. 51.
* Bucherellus, Aeg. (Gallus) *J.* bl. 93.
Bucqwoy, Comes de. bl. 169.
Bugelius = Bogelius (Dantiscanus) *J.* bl. 81, 85, 90, 91, 96, 98.
Buick (G. S.?) *J.* bl. 34—36.
Burch, Fr. van der. *J.* bl. 61. Cfr. Fr. Verburch.
Buren, (O. à?) bl. 119.
Burgersdyck, Fr. Petri. bl. 149-151, 158, 159. 163, 168, 173, 185, 188, 200.
Buissius (Jo. Alb. Gryphius) *J.* bl. 99. Cfr. Gryphius.
Busius, Corn. (Dr. Jur.) p. 126.
Busius, Paul. (Curator) bl. 22, 31, 58, 59.
* Busius, ?. (Culemburg.) *J.* bl. 108.
Buyter (Campensis) (Cognat. Everh. Bronchorstii) p. 44.

C.

Cabeliaw, Joh. *J.* bl. 179, 181.
Camerarius (Praefect. regis Bohem.) bl. 180.

Camerlingius, Ger. *J.* bl. 73, 76, 77, 83, 92, 96—98.
* Campius (Campen), Jac. (Zelandus) *J.* bl. 56, 69, 70, 73, 78, 81, 83, 85, 90, 92.
Canckerbeck, Canckerbeek (= Q. Kanchebeer?), Emdanus, *J.* bl. 142, 144, 171.
Caroli, Carolus. M. bl. 36.
Carolus, Rex Brittann. bl. 189.
Carpenterius = Carpenterus, ?. *J.* bl. 120, 121.
Casimir, Dux Palatinus. bl. 29.
Castellanus (Dan. Castel). bl. 136.
Castricom, ?. (Advocatus) bl. 87.
Castricom (Gualth. à ?) *J.* bl. 188.
Christiani, Johannes. bl. 95, 96.
Christianus (Magist. artis scribendi). bl. 109, 112, 115.
Christianus, Rex Daniae. bl. 171.
Christianus (Sirjacob), Oeconom. Colleg. Theol. bl. 146.
Cinckius, Herm. (Goudanus) *J.* bl. 137, 141.
* Cisius, Nic. (Amsterod.) *J.* bl. 108—110.
Clerck, Joh. (Dr. Med.) bl. 177.
Cloeck, Alard. *J.* bl. 122.
Clusius, Car. bl. 67.
Cock, Joh. (Hagiensis). *J.* bl. 137, 138.
Codaeus, Guilh. bl. 49, 68, 91, 113, 124, 131, 143, 144, 146, 153, 158.
* Coënius, Tob. *J.* bl. 90, 92.
Colonius, Dan. bl. 160, 172.
Colonius, Petr. *Ph.* bl. 172, 173.
Commerstein, Is. (Brilanus) *J.* bl. 159, 171.
Coorn = Corenius, Jac. (Alcmar.) *J.* bl. 47, 54, 59, 60, 65, 66, 69—72, 81, 82, 100, 101, 152, 167.
Cornelii, Arn. (Senior eccl. Leyd.) bl. 96.
* Cornelii, Volckerus. (Medeblicensis) *J.* bl. 35, 83, 98, 104, 105.
Cornelius, Jac. (Alcmariensis) *J.* bl. 27.
Cornelius, (Magist. pictor Harlemi) bl. 118, 120.
Cornelius (Organista Leydens.) bl. 120.
Cromvliet (August. a?) *J.* blz. 155.
Crucius (Nic.?) Harlemens. *Th.* bl. 148.
Crusius, Alb. (Hamburgensis) *J.* bl. 141.
Cuchlinus, Joh. bl. 33, 45, 93, 113.

Culenborch, Flor. Comes de. bl. 54, 62, 64—66, 72, 193.
Culenburch, Gisb. *J.* bl. 109.
Culenius, Dominus, bl. 26, 27.
Cunaeus, Petr. bl. 128, 129, 137, 145, 151, 155, 158, 161, 171, 173, 175, 177, 178, 180, 181, 187—189, 193, 196, 199, 200.
Cuyck, (Timannus?) *J.* bl. 104.
Cuyp, Guil. (Bommelens.) *J.* bl. 199, 200.

D.

Damaeus, (= Dammius?) Gisb. M. bl. 40.
Decker, Conr. (Juliacens.) *Ph.* bl. 27, 28.
Dedell, Joh. *J.* bl. 135.
Dedell, Just. *J.* bl. 106.
Dedell, Nic. *J.* bl. 152—155, 184, 195, 201.
Dedell (Delphensis, Consil. Holl.) bl. 163.
Dedell (Senator) bl. 184.
Dekema, (Dr. Jur.?) bl. 67.
Deijm, Joh. (Hagiensis), *J.* bl. 191, 193.
Dierhout, A. ? (Ultraject.) *J.* bl. 200.
Dieu, Lud. de, bl. 147, 160.
Does, Jac. van der. *J.* bl. 15.
Dominicus, Joh. (Valrichemius) *J.* bl. 140.
Domselar, Gisb. (Ultraject.) *J.* bl. 104.
Donellus, Hugo. bl. 17.
Donkell, Ad. bl. 21, 78.
Doreslar (Is. ?). *J.* bl. 195.
Dorpius (Trib. milit.) bl. 39.
Dorpius (A. a ?) *J.* bl. 189.
Dorrius (Dorren) Affinis E. Bronchorstii. bl. 16, 18, 19, 21, 24—26, 42, 51, 55, 59, 64, 71, 83, 85, 86. 90, 92, 102.
Dorrius (Dorren), Henricus. bl. 78.
Dorrius (Dorren) (Soror E. Bronchorstii) bl. 78.
Dorrius (Dorren), Susanna. bl. 25.
Dorth, Joh. *J.* bl. 71.
Dorth, Dominus in. bl. 36.
Doublet (Nic. ?) *J.* bl. 151.
Douza, Fr. *J.* bl. 35.

Douza, Jac. *J.* bl. 81, 83, 86, 89—92, 94—96, 98.
Douza, Janus (Dom. in Nortwick, Curator) bl. 16, 57, 69, 75, 77, 79, 84, 104, 114.
* Doveren, (?) *J.* bl. 141.
Dow, Joh. Petri. bl. 144.
Dow, Martinus. *J.* bl. 123.
Doywart (A. à ?) *J.* bl. 175.
Dronkelar, Corn. (Amstelod.) *J.* bl. 133, 135, 136, 138, 139.
Dulmenhorst, Henr. (Dr. Med.) bl. 129, 130, 161.
Dus, J. ?. van der (Delphensis). *J.* bl. 126.
Dussen van der, Theod. *J.* bl. 130, 133, 135—137, 139.
Duvenvorde, Joh. (Dom. in Vorschoten, Curator) bl. 145, 177, 182.
Duyck, Franco. (Consul Leydens.) bl. 66, 68, 118, 126, 128, 131.
Duyck, Joh. (Hagiensis) *J.* bl. 158, 178, 179.
Duystius, (Pension. Middelb.) bl. 85, 91.
Duystius, Fr. (Delphensis.) *J.* bl. 117.

E.

Echtenius (Satrapa Transisul.) bl. 128.
Echtenius (Petr. Gosw. ab Eschen?) *J.* bl. 77.
Eckardus, Matth. (Borussus) *J.* bl. 152.
Edsardus, Comes Ostfrisiae. bl. 170.
* Eenst (Franikerensis) *J.* bl. 96.
* Egaardus (Dantiscanus) *J.* bl. 91.
Egberti, Sebast. (Dr. Med., Cons. Amsterod.) bl. 139.
Eindhoven (?) bl. 165.
Eitzinga, Suffr. ab. *J.* bl. 137, 140.
Eitzinga, Tjallingius ab. bl. 55.
Elisabetha (Filia Jacobi Regis Brittan.) bl. 133.
Elisabetha (Matertera E. Bronchorstii) bl. 83.
* Elst, Car. (Amsterodam.) *J.* bl. 180.
Elst, Leon. van der. *J.* bl. 181.
Elzevier, Abrah. bl. 180, 182.
Elzevier, Aeg. bl. 17.
Elzevier, Bonav. bl. 180, 182.
Endegeest (N. ab ?) bl. 78, 89.

Endius, Jac. *J.* bl. 38, 96, 103, 104.
Enno, Comes Emdanus. bl. 170.
Enoch (= E. Potteius), Vlissingan. *J.* bl. 56, 60, 61, 69, 72.
Episcopius, Simon. bl. 123, 127, 139.
Ernestus, Comes à Nassow. bl. 160, 193, 200.
Ernestus, Dux Austriae. bl. 88.
Erpenius (Harpenius, Herpenius) Thom. bl. 133, 145, 149, 158, 159, 162, 181, 185, 186, 195.
* Eschen, Petr. Goswini. ab. *J.* bl. 73, 77.
Essen, Nic. ab. (Cons. Daventr.) bl. 33.
Everardi, Petr. bl. 23.
Everardus, Nic. bl. 163.
Everwyns (Cognata E. Bronchorstii) bl. 22.

F.

Faber (Trom. ?) *J.* bl. 109.
Fabius, Clem. *J.* bl. 98.
Falkenburgius, Adr. bl. 168, 169, 182.
Fama, Dominus de. bl. 41.
* Felinus (Browershavensis). *J.* bl. 106.
Ferdinandus, Imperator. bl. 159, 165.
Ferdinandus, (Jo. ?) Middelburgensis. *J.* bl. 99.
Feit, Henr. (Praefect. Ind. Occid.) bl. 185.
Feytius = Feitius (Ger. ?) *J.* bl. 119, 130, 133, 136, 139.
Feytius = Feitius Major. *J.* bl. 135, 138.
Figulus (Senior eccles. Leyd.) bl. 96.
Fischer, (Consul, Legat. reip. Emdan.) bl. 98.
Florentius (Dr. Med.) bl. 165, 168.
Fochaeus. bl. 16, 26.
Foix, Dominus de la. bl. 200.
Folbergia, Anna. bl. 187.
Forestus (?) *J.* bl. 32.
Forestus (?) Alb. *J.* bl. 61, 65.
Forster, Val. Wilh. bl. 133.
Fridericus, (Elect. Palat., Rex Bohemiae) bl. 133, 165, 167, 180, 183, 193, 200.
Funck (Herm. ?) Coloniensis. *J.* bl. 59.
* Fuscus, ? *J.* bl. 25, 26.

G.

Gaell, Laur. (Cons. Leydens.) bl. 138.
Gallus, Carolus (Affinis E. Bronchorstii) bl. 15, 16, 19, 21—24, 27, 32, 33, 36—38, 40, 41, 44, 49, 51, 52, 54, 56, 61, 64—66, 70.
Gallus, Carolus (Cognat. E. Bronchorstii) bl. 118, 126, 137, 140, 152.
Gallus, Esaias. *L.* bl. 92, 95.
Gallus, Henricus (Cognat. E. Bronchorstii) bl. 19, 25, 28—30, 38, 41, 49, 60, 61, 63, 65, 76, 79, 93, 123.
Gedeon, (Guilelmi ?) Brielensis. *J.* bl. 27.
* Genitsch (Genitz), Romb. *J.* bl. 92, 97.
Gerson (Concionator Verianus). bl. 40.
Geza, (Famula E. Bronchorstii) bl. 21.
Glarges, Gilles de. (Syndic. Harlem.) bl. 146.
Goch, Joh. (Senator Gelriae) bl. 154, 178.
Godaeus, Jo. bl. 105, 173.
Godijn, Jac. (Ultraject.) *J.* bl. 193, 194.
Goëlius (Golius), Jac. bl. 190, 191.
Gomarus, Franc. bl. 69, 76, 77, 86, 96, 97, 107, 123.
Goswini, Herm. (Cons. Daventr.) bl. 18.
* Govarus, Fr. (Anglus.) *J.* bl. 103.
Goykerus, Jod. (Minist. eccl. Campens.) bl. 28, 30.
Graswinckell (Theod. ?) *J.* bl. 65, 69, 70, 72, 74, 81, 83, 88, 90—92, 94, 95.
* Gregorii, Martinus (Venlonensis) *J.* bl. 96—98.
Grevius, Joh. bl. 154.
* Groen, Corn. (Alcmar.) *J.* bl. 198.
Gronwegen, Anton. *J.* bl. 16, 17.
Grotenhuis, Joh. *J.* bl. 34, 35, 47, 51, 56, 58, 60, 66, 67, 71, 72, 77, 79, 90, 163, 185.
Grotius (Pastor in Warmont) bl. 18.
Grotius, Corn. bl. 23, 25, 27, 31, 33, 43, 51, 57, 65, 70, 73, 76, 78, 79, 81, 84, 86—88, 94—100, 107, 113, 115, 119, 122.
Grotius, Hugo. bl. 128, 129, 143.
Grotius, Joann. (Curator) bl. 78, 79, 85, 102, 109.
Gruterus (Jac. ?) *L.* bl. 119.
Gruterus, Joh. bl. 52.

Gryphius = Grifius, Jo. (Saxo) bl. 46—48, 54, 99, 101, 118. cfr. J. A. Buissius.
Guisius, Dux. bl. 36.

H.

Hackius, Petr. bl. 20, 28, 31, 40, 44, 49, 88, 94.
Haen (Syndic. Harlem.) bl. 143.
Haen = Haenen, Hanen, Ger. bl. 72.
Haen = Haenen, Hanen, Sara (Cognata E. Bronchorstii) bl. 41, 57, 60, 69, 78.
Hagenou, Ant. *J.* bl. 19, 23, 24, 52, 53.
Halss, (Nic. Fr. ?) *J.* bl. 68.
Hamaeus, Bald. *M.* bl. 37—39.
Hanau, Comes de. bl. 64—68, 72, 73.
Hanegraff alias Dijkius, Jac. *J.* bl. 30, 32, 33.
Hanneman (Exactor vectigalium) bl. 62.
* Harsbeck, Paulin. *J.* bl. 17, 27, 35, 40.
* Harsdorffer, Gabr. (Norimbergensis) *J.* bl. 85.
Harsoltus, Herm. (Consul Zwollensis) bl. 67.
Harsoltus Rutg. (Quaest. Salland.) bl. 171.
Harsoltus (Dr. Med. Leyd.) bl. 76.
Hasius, Adr. *Th.* bl. 161.
Hasius, Nic. *Ph.* bl. 139.
Haeff = Have, Henr. ten (Zelandus) *J.* bl. 125, 126, 129, 131.
Heemskerken = Heemskerck, Dominicus, *J.* bl. 32, 34, 35, 38, 39, 44, 46, 47, 51, 53—56, 63, 70, 72, 185.
Heemskerck (Jo. ab ?) *J.* bl. 152, 159.
Heemskerken, Nicolaus Simonis. bl. 34.
Heckius (Heikius) Petrus. *J.* bl. 119, 120.
Helle, ter (J. vel H. ?) *J.* bl. 119.
Helmichius, Wern. bl. 47.
Henricus, Princeps Auraicus. bl. 66, 67, 124, 133, 189, 183, 194.
Henricus III, Rex Franciae. bl. 166.
Hermanni, Fridericus (Pension. Vlissing.) bl. 89, 90.
Hero, Joachim. (Frisius) *J.* bl. 111.
Herweijer (Advocatus) bl. 68.
Hespelius, Guil. *J.* bl. 29, 32, 34.

Heurnius = Hornius, Joh. bl. 18, 25, 29, 31, 33, 36, 38, 40, 41, 44—46, 50, 52, 53, 57, 61, 62, 65, 66, 68—70, 73, 79, 86, 95, 99, 101.
Heurnius = Hornius, Otho. bl. 113, 127, 145, 153, 162, 166, 168, 182, 189, 192, 200.
Heynk, Bern. bl. 60.
Heynk, Theod. bl. 56.
Heinsius = Heynsius, Dan. bl. 123, 127, 128, 131, 138, 150, 152, 153, 156, 160, 161, 166, 177, 179, 180, 185, 187, 188, 193, 199, 200.
Hieronymus = Jeronimus, Joh. (Leydens.) *J.* bl. 189, 191.
* Hochtwoud, Henr. (Hornanus) *J.* bl. 110.
Hoendrix, Gerard. (Cognat. E. Bronchorstii) bl. 62.
Hoflant, Petrus. *J.* bl. 156, 158.
Hogerbeets, Romb. (Pensionarius) bl. 53, 55, 65, 68, 84, 85, 91, 96. 102, 105, 126, 143, 155.
Hogeveen, Aern. (Consul Leyd.) bl. 146, 147, 149.
Hogeveen, Seb. *J.* bl. 175, 176.
Hohenlo, Comes ab. bl. 96, 104, 166,
Hommius, Festus. bl. 146, 147, 166, 169, 199.
Honart, Roch. van den (Curat.). bl. 145, 161, 176, 177, 184.
Hornhovius, Assuerus. *J.* 118.
Hortensius, Joann. *J.* bl. 17, 30—34, 62, 64, 80, 91, 95, 97, 100, 103, 108.
Hottinga, Dominicus. *J.* bl. 98.
Hottinga, Hero. *J.* bl. 81, 85, 90—94, 96, 98, 99, 101, 106.
Hottinga Junior (= Dominicus?) *J.* 96.
Hout (= Hautenus,) Jan. van. bl. 16, 23, 26, 27, 31—34, 36, 40, 41, 44, 45, 50—53, 59, 66, 71, 76, 82, 83.
Hout, Maria van. bl. 57.
* Hovius, ? (Hornanus) *J.* bl. 179.
Hoyerus? (Pomeranus) *M.* bl. 101.
Hubertzen, Theob. *J.* bl. 132.
Hudde, Henric. bl. 45.
Huijgens (Everh.?) Arnemiens. *J.* bl. 148.

I.

Isenhout (Consul Leydens.) bl. 124.

J.

Jachaeus = Jacchaeus, Gilb. bl. 124, 126, 127, 138, 146, 148, 153, 158, 165, 168, 178, 186, 199.
Jacobus, Rex Brittan. bl. 133, 189.
Jacobus Elburgensis. *J.* bl. 22, 25, 77, 83, 92, 105.
Jager, de. (Secretar. Goudae.) bl. 182.
Jerre, Nic. *J.* bl. 46.
Jobus (= Adr. Jobi?) Zelandus. *J.* bl. 102.
Johannes, Comes Emdanus. bl. 170.
Johannes, Comes à Nassow. bl 73.
Johannis, Martinus. *J.* bl. 20, 32, 34, 35, 39, 43, 50, 53, 60, 61, 63, 65, 69, 74.
Johannis, Sebastianus. bl. 144, 150.
Jonas (= Adr. Jobi?) Zelandus. *J.* bl. 99.
Jonkherr, Joh. (Noviomag.) *J.* bl. 199, 201.
Joyeuse, Dux de. bl. 48.
Junius, Franc. bl. 22, 42, 43, 47, 50, 55, 62, 63, 69, 76, 77, 79, 86, 93.
Jurink, ? (Groningan.). *J.* bl. 198.
Justinus, Comes de Nassow. bl. 109.

K.

Kannegiters, Godsch. bl. 21.
Katz, Theoph. de, (Zelandus.) *J.* bl. 126.
* Katzius, Wilh. *J.* bl. 121.
Kekerbart, Jo. (Dantiscanus.) *J.* bl. 75.
* Kelffken, (= W. Kalfken?) *J.* bl. 189.
Kessel, Dom. de. bl. 169.
Ketell, Petr. (Monechodam.) *J.* bl. 183, 184.
Key, Gerard. bl. 144, 150.
Kleinfelt, Reinold. (Dantiscanus) *J.* bl. 68, 70, 72, 85, 91.
Kniphusen, Dom. de. bl. 20.
Knutius (Jo. ?) *J.* bl. 121.
* Kock, Tim. *J.* bl. 47.
Komsthoff, Henr. *J.* bl. 191, 192.
Kosters (Cognata E. Bronchorstii) bl. 64.
Kosters, (Matertera E. Bronchorstii) bl. 21, 33.

Kosters, Wilhelma. bl. 33, 45.
Kreffting, Joh. (Bremens.) *J.* bl. 40, 45, 46, 48, 51.
Krith, Joh. bl. 43, 47.

L.

Lacke, Phil. *J.* bl. 98, 101, 103.
Laermann (Filia). bl. 39.
Lamberti, Corn. *J.* bl. 32, 34, 35, 37, 39.
Lanius, Car. Jodoc. bl. 144.
Lanschot, Dr. (Scabinus Leydens.) bl. 143.
Lemmen. (?) bl. 88.
Leo, Joannis. bl. 37, 40, 64, 83.
Leonardi, Gerardus (Consul Leydens.) bl. 147.
Leoninus, Elb. bl. 16.
Lespine (?) bl. 22.
Lettingius (= Laitingius,) Jac. *J.* bl. 97, 105, 124, 126, 129—131, 188, 192.
Lewius, Abr. (Paedag. filior. E. Bronchorstii) bl. 107.
Lewius, (= Leontius) Theod. (Frisius Slotanus) bl. 47, 75, 81, 83, 92, 117.
Limborch, Arn. (Zwollensis) *J.* bl. 77, 83, 98, 102, 105.
Limborch, Ger. (Zwollensis) *J.* bl. 190, 191.
Linden, Ant. (Dominus de Kronenburch) bl. 92, 95, 109, 110, 112—114.
Linden, Adr. van der. *J.* bl. 101.
Linderhusen, Jo. bl. 124, 126, 132, 137, 141, 142, 145, 150, 151, 155, 159, 161, 162, 168, 173, 175, 176—180, 183—185, 192, 194—201.
Lippiensis, Comes. bl. 124.
Lipsius, Just. bl. 15, 19, 24.
Loe, Wilh. ter (Consul Daventr.) bl. 33, 42.
Loenius (Secret. Edamensis) bl. 163.
Loperus (= A. de Looper?) Zelandus *J.* bl. 77, 83, 104, 105.
Loxenius, Jo. (Hamburg.) *J.* bl. 191.
Lowenborch, Dux de. bl. 71.
Lucht, van der (Cognata E. Bronchorstii). bl. 56.
Lucht, Gerl. van der. *J.* bl. 107.
Luick = van Luick = Leodiensis, Jac. bl. 21, 72, 79, 93.

Luss (Jac. ?) *J.* bl. 40.
Luss (Foenerator urbis Leyd.) bl. 68, 69.
Lyclema, Eizo. *J.* bl. 108.
Lyclema, Dr. (Frisius) bl. 171.

M.

Maeslant, Egb. (Jur. Cons. Delphens.) bl. 182.
* Malsum, Alb. a. *J.* bl. 102.
Manchicidor (Secret. Reg. Hispan.) bl. 119.
Manmaker, Adr. bl. 166.
Mansfelt, Oct. à. bl. 21.
Mansfelt, Comes a. bl. 55, 166.
Mandt, Otho. bl. 49.
Mant, Phil. bl. 26.
Marcellus, Hadrianus (Rector Schol. Daventr.) bl. 53, 54.
Marci, Jacobus. bl. 128, 132, 155, 177.
Marcus, Joh. bl. 17, 25, 50, 68, 86, 92.
Marinus (Ger. ?) *J.* bl. 121.
* Martini, Carolus. *J.* bl. 201.
Mastelotius, ? *Th.* bl. 92.
Mathan, Jac. (Pictor Harlem.) bl. 113, 119.
Mathenes, Adr. (Curator) bl. 118, 124, 131, 133, 145.
Mathenes (Jo. de ?) *J.* bl. 174.
Matthiae, Wiltetus. *J.* bl. 113.
Mauricius, Princeps Auraicus. 17—20, 24, 25, 31, 36, 39, 40, 46, 55, 60, 73, 79, 80, 82, 92, 93, 119, 124, 129, 133, 144, 152, 155, 157, 168, 169, 171, 178, 189, 192, 193.
Meer, van der (Senator Holland.) bl. 167.
Meerhouts, Lib. (Culeburg.) *J.* bl. 193, 194.
Mello (Dr. Jur.) bl. 40, 45, 54, 60, 65, 71, 77. cfr. M. Brunsema.
Mera, Guilh. *M.* bl. 67.
Merula, Paul. bl. 31, 33, 40, 49, 52, 56, 64, 65, 67—69, 73, 83, 87, 88, 118.
Merula, Wilh. bl. 118.
Meursius, Joh. bl. 124, 127, 138, 157, 178, 185—187, 190.
Michaëlis, Jo. (Elbingius) *J.* bl. 101.
Michaëlis, Wilh. (Elbingius) *J.* bl. 102.

* Microdius (Verianus.) *Th.* bl. 69.
Middelburch (Affinis E. Bronchorstii). bl. 171.
Middelburchs (Socrus E. Bronchorstii) bl. 136.
Middelburchs, Mechtildis. bl. 81, 109.
Middelburchs, Wilhelma. bl. 22, 23, 90, 109.
* Middelcop (Ultrajectinus.) *J.* bl. 107.
Middelgeest, (Sim. a ?) *J.* 140.
Milde (= Jac. Milda?) *J.* bl. 61.
Mo[illegible]graff, Th. (Alcmar.) *M.* bl. 167.
Molinaeus, Petr. bl. 69.
* Molinaeus, ? *J.* 126, 136, 137.
Mollen, Maria Danielis van der. bl. 199.
Mollerus, Dr. Vinc. (Hamburg.) bl. 20.
Mommius (Satrapa.) bl. 165.
Mommorancy, Dux de. bl. 48.
Mompelgardensis, Comes. bl. 45.
Monte Valdona, Jo. Bapt. de (Ultraject.) *J.* bl. 152, 156.
Monte, Comes Herm. de. bl. 19.
Morellus (Thom ?) bl. 121.
Morsberch = Morbergen, Dom. de, bl. 143, 152, 167.
* Muffelt (= Moetffelt) Jo. (Consil. Elect. Brandenb.) *J.* bl 199.
Muijdenus, Joann. *J.* bl. 122.
Muijs (Praet. Dordrac.) bl. 154.
Mijlius = van der Milen, Mijlen, Corn. (Curator) bl. 118—120, 124, 128, 131, 133, 144, 145.

N.

* Naene, Gisb. *J.* bl. 108.
Napels (Consul Harlem.) bl. 164.
Neckius, Joh. *J.* bl. 83, 97.
Neostadius, Corn. *J.* bl. 125, 126.
Neranus, Sam. bl. 129.
Neijen, Joh. (Generalis Franciscan.) bl. 119.
Nicolai, Cornelius (Flessinganus) *J.* bl. 89, 92, 96, 97, 99, 105.
Nicolaus (Jac. ?) Amsterodamensis. *J.* bl. 34.
Nieport (Nyport, Nijpoort). *J.* 171.
Nieport (Nyport, Nijpoort) Ger. *J.* 174, 175.

Nieport (Nyport, Nijpoort) Joh. *J.* 174, 175.
Nieren, Casp. (Dusseldorpensis, Paedag. filior. E. Bronchorstii) bl. 107.
Nieveld = Willem Zuylen van Nyevelt (Consil. Ord. Holl.) bl. 47.
* Niewenhoven, Corn. *M.* bl. 15.
* Niewenhuiss, Suff. (Leovard.) *J.* bl. 32, 33.
* Nooss (Consiliar. Ultraj.) *J.* bl. 183.
Norden (Consul. Leyd.) bl. 126.
Nylant, Dom. de. bl. 127.

O.

* Oelhoven, ? (Norinbergensis.) *J.* bl. 68.
Oem Peterse, Petr. = Petrus Petri. bl. 29, 66, 67, 69, 96.
* Ostrum, Gerard. ab. *J.* bl. 114.
* Ostrum, Joh. ab. *J.* bl. 27.
* Ostrum, Nicol. ab. *J.* bl. 27, 47, 54, 65, 66, 71, 74.
Oliartz, Dav. (Zelandus) *J.* bl. 59, 61, 77, 83.
Oliartz, Sebast. *J.* bl. 89, 96, 99.
* Opmeer, Petr. *J.* bl. 149, 152, 153, 185.
* Opmeer, Tim. *M.* bl. 165.
* Oprode, Adr. *J.* bl. 107.
Orlers (Scabinus Leydens.) bl. 167.
Ostendarps, Maria. bl. 72.
Ostendorp, Joh. bl. 79
Osthorn (Outshoorn) W. van. bl. 163.
* Othonius, Angelus. *J.* bl. 93.
Outgens (Consul Amsterod.) bl. 182.
* Outjens = Outjens, Ant. (Amstelodam.) *J.* bl. 114, 115.
* Oyen, N. ab. (Tielanus) *J.* bl. 175.

P.

Pacius, Jul. (Prof. Jur. Heidelb.) bl. 19, 35, 37.
Paludamus, Dr. Bern. bl. 22.
Panderus, ?. bl. 22.
Panhusen (Petr. ?.) *J.* bl. 189.
Parma, Dux. de bl. 21, 36, 48.
* Patius, Mart. *J.* bl. 124.

Pauli, Jacobus (Consiliarius Leydens.) bl. 73.
* Paulinus? (Licentiatus) bl. 104.
Paulinus, Cornelius (Leydensis.) *J.* bl. 34, 38, 39, 50, 53, 56, 60, 61, 63, 104. Cfr. Swanenburch.
Pawius (Mercator pannorum). bl. 150.
Pawius, Adrian. (Curator) bl. 110—112, 122, 145, 148, 166, 167, 176—178, 185. 192, 198.
Pawius, Petr. bl. 27, 31, 33, 34, 38, 39, 44, 45, 52, 53, 55, 57, 66, 67, 75, 86, 101, 113, 119, 138, 139, 161.
Pawius, Rein. (Amsterd.) *J.* bl. 135, 139, 163, 171, 185.
Pedillus, Lud. bl. 92.
* Persijn, Anton. *J.* bl. 58.
* Persijn, Junior. *J.* bl. 32, 39, 48.
* Persijn, Major. *J.* bl. 43, 57.
Persijn, (Mart. ?) *J.* bl. 188.
Persijn, Rein. (Senator.) bl. 151, 152,
Petri, Christ. *J.* bl. 178.
Petri, Jodoc. (Campensis). *J.* bl. 98, 101, 105.
Petri, Petrus: vide Oem Peterse, Petr.
Philippus II, Rex Hispaniae. bl. 165.
Philippus, Comes a Nassow. bl. 93.
Pincierus = Conr. Pinsier (Hassus) *J.* bl. 63.
Penninck, Macarius. bl. 71.
Pistorius, Dr. Nic. bl. 63, 96.
Platevotius, Matth. (Minist. eccl. Leyd.) bl. 47.
Ploos, ? (Legat. Ordin. foeder.) bl. 166.
Pollio, Gisb. *J.* bl. 120, 121.
Polmannus (Advocatus Leovard.) bl. 64.
Polterus, ? (Advocatus) bl. 56.
Polyander, Jo. 127, 129, 130, 134, 139, 145—147, 149—153, 156, 160, 161, 163, 164, 166, 179, 180, 189, 194, 200.
Poppe = Poppius, Petrus. *J.* bl. 77, 83, 95, 98, 99, 101—104.
Poppe, Junior (Jacob ?) *J.* bl. 77, 83, 96, 99.
* Porrenarius, Job. *J.* bl. 104, 105.
Portenge, Bruno. (Ultraject.) *J.* bl. 178.
Potteius, Enoch (Londinens. ?) *J.* bl. 65, 69. Cfr. Enoch, Vlissingan.
* Potter, Ludolfus. *J.* bl. 63.
Potter (Advocatus.) bl. 92.

Prince, Sam. bl. 148, 154.
Proostius, Petr. (Enchusanus.) *J.* 171, 174, 175.
Puppius, Herm. *L.* bl. 89.
Pyl, Mart. *J.* bl. 32, 34, 38, 61, 65.
Pyll, Gerard. bl. 170.
Pynacker, Corn. *J.* bl. 16, 83, 95, 98, 99, 103—105, 113, 118, 121—127, 131, 133, 137—139, 141.
Pythopaeus, Lamb. Lud. bl. 71.

Q.

Quesen, Petr. (Secret. Daventr.) bl. 72.
Quirinus, vide Q. Strijen.

R.

Rachela (Cognata E. Bronchorstii), filia Henr. Galli? bl. 38.
* Radelant, Guilh. *J.* bl. 106.
Ramzaeus, Jac. bl. 28, 32, 40, 46, 51, 53, 55, 57, 58. Cfr. Scotus Professor.
Ranzovius, Henr. bl. 17.
Raphelengius, Franc. bl. 17, 32, 48—51, 81, 86, 100.
Raphorst, Matth. *J.* bl. 152, 156, 159, 185.
Reall, Jac. (Amsterd.) *J.* bl. 135, 138, 139.
Reall = Reyall, Laur. (Amstelod.) *J.* bl. 120.
Redtwick = Rydwyck, Isebr. *J.* bl. 99, 104.
* Reigersberger, Jac. *J.* bl. 122, 136.
* Reigersbergh Junior *J.* bl. 43.
Remen, ?. bl. 127.
* Renoy (Delphensis) *J.* bl. 83, 89, 90, 92, 95, 99.
* Rensen, ?. *J.* bl. 101.
Reydanus, Everh. bl. 26, 46, 47, 60, 61, 71, 78, 89, 102, 103.
Reydanus, Joh. bl. 81, 88.
Reygersen, Wilh. Joh. (Consul Leydens.) 27, 32.
* Rezenius = de Reezen, Jacob. *J.* bl. 32, 34, 38, 40, 50.
Richardotus, Jo. (Praes. Artesiae). bl. 119.
Ripperda (Satrapa Transisul.) bl. 128.
Ripperda, (Cognata E. Bronchorstii) bl. 135.

Ripperda, Herm. bl. 109.
Rippertzen a Gronendijk (Casp. ?.) *J.* pl. 201.
* Rispens, Schelto. *J.* bl. 80.
Rivetus, Andr. bl. 149, 158, 164, 179, 199.
* Rivier, Joh. *J.* bl. 98.
Roberti, Rob. (Groningens.) *J.* bl. 196.
* Robinsma (N. ?) Frisius. *J.* 197.
Robinsma, Poppius. (Frisius.) *J.* bl. 166, 171.
Rochus = Roch, Hercules. (Amstelodam.) *J.* bl. 153, 155.
Roeck (Roick), Otho. bl. 18, 34, 53, 54.
Rolinck, ?. (Affinis E. Bronchorstii) bl. 39.
Rolzius, (Roels) Christ. bl. 85.
Rompff (Medic. reg. Bohem.) bl. 190.
Romswinkel (Judex Goggensis) bl. 26.
Roosa, Nic. Cornelii. bl. 125, 193.
Rosa (Henr. a ?) Roterodamensis. *J.* bl. 113.
Rosen (Cognata E. Bronchorstii) bl. 143.
Rosaeus, Henr. bl. 169.
* Rosbeck, ?. *J.* bl. 120.
Rosenthall (Senator Holland.) bl. 155.
Rotarius, Elias (Leydensis) *Th.* bl. 161.
* Ruell = Ruhell (Enchusan.) *J.* bl. 158, 171, 174.
Rusius (Consul Daventr.) bl. 132, 135.
Rutenbergius (Satrapa Transisul.) bl. 128.
Rutgersius (Hagae). bl. 185.
Rynsburch, Domina de. bl. 22, 24, 36.
Rypertz, (Corn. Jac. ?) Hornanus. *J.* bl. 126.

S.

* Salmius, Anselm. (Ultrajectin.) *J.* bl. 117.
* Saltzman, Jo. *J.* bl. 102, 105.
* Salycetus, Bern. (Emdanus) *J.* bl. 123.
Sanden, Car. de (Cognat. E. Bronchorstii) bl. 25.
Sandius, Car. = C. de Sanden. ?. bl. 80, 93, 94, 159.
* Sandlinck, (Hagiensis.) *J.* bl. 44.
Santen, ?. (Consiliarius) bl. 146.
Santhorst, Corn. a. *J.* bl. 126, 136, 137, 140, 141.
* Sarcerius, Jo. (Salmontius) *J.* bl. 99, 100.
Sassenus, Martin. *Th.* bl. 151.

Scaliger, Jos. Just. bl. 24, 34, 57, 62, 64, 65, 109.
Scapius, Gerard. *J.* bl. 152.
Scapius, Petrus. *J.* bl. 37, 46, 67.
Schage, Corn. (Secret. Alcmar.) *J.* bl. 181, 191.
Scharff, Herm. (Consul Daventr.) bl. 21, 42, 53, 64, 80, 84, 85, 92, 96.
* Scharffius, ? *J.* bl. 106.
* Scheltema, ?. (Secretar. Dokemensis) *J.* bl. 106.
Schillink, Gerard. bl. 47.
Scholier, Petr. (Consul Daventr.) bl. 42, 90.
Schoonhovius, Flor. *J.* bl. 126, 137, 140.
Schotte, Andr. bl. 116.
Schotte, ?. (Zelandus) *J.* bl. 99, 105.
Schotte, Junior. *J.* bl. 90, 99, 101.
Schotte, Senior. *J.* bl. 99, 101.
Schurckmann, Franc. bl. 79.
* Scotanus, ?. *J.* bl. 171.
Scotus Professor = J. Ramzaeus. bl. 23, 25, 26, 35, 37, 39, 44, 49.
Screvelius, (Corn.) fil. Theod. 188.
Screvelius, Ewald. (Pr. Med.) bl. 190, 192, 199, 200.
Screvelius, Theod. bl. 188, 192.
* Sevenhoven, Corn. a (Alcmarian.) bl. 198, 201.
Seystius = Zeystius (Syndicus Leydens.) bl. 124, 127, 136, 137.
* Sherwodus, Joh. (Anglus) *M.* bl. 155.
Sichem, à. (Med. Dr.) bl. 50.
Simmerensis, Dux. bl. 167.
Sinapius, Dan. bl. 146, 198.
Sipenstein, Jo. a. *J.* bl. 92, 95, 104, 105.
Sipenstein, Leon. *J.* bl. 187, 188.
Smetius, Bern. (Bremensis) *Th.* bl. 156.
Smoutius, Adr. (Min. eccl. Amstelod.) bl. 185.
Snellius, Rod. bl. 23, 49, 56, 59, 62, 64, 66, 76, 79, 112, 131.
Snellius, Willebr. bl. 130, 132, 135, 143, 150, 177, 188, 194, 198—200.
Soetwater, Adr. *J.* bl. 130, 135, 137.
Solmensis, Comes. bl. 93.
* Sommerus, ?. *J.* bl. 109.
Sonnius (Syndicus Middelburg.) bl. 92.

Sosius, Thom. bl. 16, 17, 23, 25, 31, 43, 50, 53.
Sosius, Elb. *J.* bl. 43, 106.
Soutelande (Procurator Hagiensis.) bl. 143.
* Spiegel, Elb. (Amsterod.) *J.* bl. 192, 193.
* Spindler, Christ. (Carolinensis.) *J.* bl. 89.
Spinola. bl. 119, 157.
Spranchusius, Thom. (Min. eccl. Leyd.) bl. 49, 88.
* Staclonus, Thom. *J.* bl. 58.
Stamperus, Lev. (Zelandus.) *Th.* bl. 159.
Stapel, Joh. (Amsterod.) *M.* bl. 189.
Stavenow, Joh. *J.* bl. 198.
* Steengracht, Hub. (Zirixaeus) *J.* bl. 103.
Steenhalen, Henr. a (Cons. Daventr. bl. 33.
* Steenlandt, ?. *J.* bl. 40.
Stegman, Matth. (Consul Daventr.) bl. 18, 33, 42.
Sticken, Ditericus. (Cons. Daventr.) bl. 33.
Stickius, Christoph. *J.* bl. 77, 81—83, 92.
Stierum, Dux a. bl. 193.
Stochius (Vidua) bl. 95.
Stochius, Paulus, bl. 144, 153.
Stopius, Franc. (Med. Dr.). bl. 127.
Strijen, Quirinus, (Delphensis) *J.* bl. 83, 90, 92, 94—98.
Sturmius (Ger. ?) *J.* bl. 141.
Styrumensis, Comes. bl. 124.
* Suseler, ? (Zutphaniensis.) *J.* bl. 89.
Sutholt = Southoult, Bern. (Dr. Jur.) bl. 155, 157, 160, 161, 168.
Swalmius, Joh. (*Th.*) bl. 147.
Swaneburch (Secretarius) bl. 145.
Swaneburch, Corn. Paul. bl. 27, 47, 61, 92, 104, 105, 109, 113, 117, 121—124, 126, 127, 129, 133, 136—139, 141, 145, 147, 149—154, 162, 163, 173, 175, 178, 179, 181 183, 185, 189, 190, 193, 194, 196, 200, 201.
* Swanswick, Isebr. *J.* bl. 133.
Swartzwald (= Carol. Swartswolt ?) bl. 119.
* Swechusen, Ger. (Bremensis) *J.* bl. 48.
Sweten (Swieten) Dom. de (Dykgrav. Rhenol.) bl. 146, 164, 177.
Sylla (= Laur. de Sille ?) *J.* bl. 27, 47.
Sylvius, Cornel. (Prof. Juris) bl. 121, 143, 145, 146, 150.

T.

Tannia, Titus. *J.* bl. 73, 77.
Tegnagel (Otho ?) *J.* bl. 108.
Tengnagel (Consul Campens.) bl. 132.
Tellingius, Jac. bl. 19, 24. cfr. Teylingius, Jac.
Temming, Petr. (Cons. Daventr.) bl. 18.
Tenijss, Mart. (Zelandus) *J.* bl. 142.
Terborch (Cons. Zwollensis) bl. 86.
Terestein (Consul. Dordrac.) bl. 182.
Terloing, Admiralius. bl. 20, 31, 44, 53.
Terloing, Aen. *J.* bl. 20, 22, 27, 36, 47.
Tervijll, Joh. (Cons. Daventr.) bl. 18.
Tessling (Capitaneus) bl. 71.
Tetro (Tetrode). (Scabinus Leydens.) bl. 152, 167.
Teylingius, Flor. *J.* bl. 98.
Teylingius, Jac. *J.* bl. 35, 101. cfr. Tellingius.
* Teylingius, Jobus *J.* 35, 59, 61, 63, 69, 72, 74.
Theodori, Jodocus (Affinis E. Bronchorstii) bl. 28, 56.
* Thomae, Gerardus (Amsterdam.) *J.* bl. 94.
* Thomas, Tit. (Holsatus) *J.* bl. 198.
* Thomingius, Nic. *Med.* bl. 101.
Thijsius (Tisius), Ant. bl. 146, 147, 164, 183, 188, 197, 200.
Tinctor, = Verwer, Jo. (Cons. Daventr.) bl. 18, 33.
Tolemannus, Sim. (Prof. Jur. Rostochii) bl. 198.
Tolken (Affin. E. Bronchorstii) bl. 33, 45.
* Toll, Mart. (Leydens.) *J.* bl. 136—138, 140, 142, 144.
Tollius, Joh. (Rhenensis.) *Th.* bl. 160.
Torcorst, Ger. (Cogn. E. Bronchorstii) bl. 81.
Tossanus, Paul. (Rect. Schol. Daventr.) bl. 74, 90.
Trelcatius, Lucas, bl. 22, 25, 26, 28, 33, 37, 48, 50, 52, 57, 69, 86, 113, 118.
Trelcatius, Luc. fil., Lucas. bl. 34, 42, 43, 49, 62, 79.
Traestius = Everh. Traessen (Cons. Daventr.) bl. 42.
Tremolius, Dux. bl. 193.
Trudenius, Gerard. bl. 129, 130, 177.
Trudenius, Joh. (Rector Schol. Leydens.) bl. 126, 129.
Trucius (Trutius), Anthon. bl. 26—28, 34, 37, 49.
* Tunerus (Noviomagus) *J.* bl. 35.

Tuningus, Gerard. bl. 23, 24, 34, 42, 43, 57, 65, 66, 69, 72, 73, 75, 77, 80, 88, 94, 99, 100, 101, 103—108, 111—113, 117, 120—122.
Twickell (Consul Campensis). bl. 67.

U.

Ulgerus (Affin. E. Bronchorstii) bl. 54, 86.
Utenbogardus, Jo. bl. 128, 130, 143.
* Utenbongart, Lamb. (Ultraject.) *J.* bl. 181, 184.
Utenbroeck (Uxor Car. Galli). bl. 38.

V.

Valkius (Thesaurarius Middelb.) bl. 85.
Vallensis, Jac. *M.* bl. 53.
Varick (Quaestor Gelriae) bl. 67.
Varick, Carolus *J.* bl. 67, 103.
* Veen, Adr. *J.* bl. 25.
* Veen, Laur. *J.* bl. 48, 49, 50.
Veen, Tim. *J.* bl. 52, 88.
Velden, Frou ten (Affin. E. Bronchorstii) bl. 74.
Veldius (= N. C. van der Velden?) *J.* bl. 101.
Venlo (Licentiat. Coloniens.) bl. 43.
Verboom (Consul) bl. 153.
Verboom, Wilh. (Roterod.) *J.* bl. 189.
* Verburch Conr. (Amsterod.) *J.* bl. 140, 141.
Verburch, Franc. *J.* bl. 64, 65, 68, 70, 72, 81—83, 89, 90, 92. cfr. van der Burch, Fr.
* Verburch, Nic. *J.* bl. 106.
* Verburch, ? *J.* bl. 175.
Verdoes, Jac. (= van der Does, Amstelod.) *J.* bl. 66, 70—72, 74, 78, 81—83, 94.
Verdoesius, P. (Vice-Admiralius) bl. 107.
Verdoessius, (Balivius Leyd.) bl. 88.
Vereijken (Auditor rerum Regis Hispan.) bl. 119.
Verheijden, (= van der Heijden) Adr. (Ultraject.) *J.* bl. 125.
Verheijden (Jac.?) *L.* bl. 32.

Verhocht, ? (Advocatus) bl. 68.
Verius, ? (Senat. Supr. Cur.) bl. 163.
Vermout, Joh. (Min. eccl. Beverwick.) bl. 147.
Vernat, Phil. *J.* bl. 125, 126.
* Verschuer, ?. (Ultraject.) *J.* bl. 150.
Verwey (Secretarius). bl. 198.
Verwey, Jac. (Notarius public.) *J.* bl. 172. 177.
Vesanevelt, Andreas Jasp. (Consul Leyd.) bl. 153, 164, 167.
Viarda, Dr. (Syndicus Emdan.) bl. 98.
Viarda, Ennius. bl. 98.
Victorinus, Joh. *J.* bl. 150.
Vinariensis, Dux. bl. 193.
Vinnius, (= Vinnen) Arn. bl. 122, 138, 153, 161.
Vitellius, Joh. *J.* bl. 108, 109, 113, 159.
Vlacke, Joh. *J.* bl. 117.
* Vlacke, Petr. (Amsterod.) *J.* bl. 152, 154.
Vlacke, Theod. (Goudanus.) *J.* bl. 196.
Vliet, Fab. de. *J.* bl. 110, 184.
Vloswick, Gisb. (Amsterodamensis.) *J.* bl. 63, 67, 83, 85, 90, 92, 94—99, 101, 109.
Voet, Gerard. *J.* bl. 126, 140.
Vogdius = Vogdt (Joh. ?.) Arnemiens. *J.* bl. 83, 106, 108.
Vogelsanck, Theod. (Frisius.) *J.* bl. 196.
Voocht, Nic. *J.* bl. 110, 154.
Vorstius, Adr. bl. 152, 182, 190, 192, 196, 199.
Vorstius, Everh. bl. 112, 115, 124, 126—128, 130, 143, 145, 149, 150, 152, 153, 156, 162, 164—167, 173, 178, 180, 186, 187, 190.
Vorstius, Joseph. *J.* bl. 194, 195.
Vosbergen (Josias ?) *J.* bl. 35, 60, 69.
Vosbergen (Consiliarius Zeland.) bl. 85, 91.
Vossius, Ger. (Regens Colleg. Theol.) bl. 146, 176, 185, 186, 188—190, 195, 198.
Vrancken, Maria. bl. 71.
Vriese = Vrese, Fred. (Amsterod.) J. bl. 158, 171, 176, 177, 178.
Vulcanius, Bonav. bl. 16, 24, 26, 37, 39, 49, 50, 52, 55, 64, 66, 68, 69, 77, 87, 88, 97, 113.

W.

Walaeus (Wallaeus) Ant. bl. 147, 148, 156, 159, 161—163, 173, 177, 181, 188—190, 192, 194, 198, 200.
Walbeck, ?. bl. 24.
Waltherus = Gualth. de Roy (Min. eccl. Leyd.) bl. 22, 23.
Waltheri vidua. bl. 26, 27, 60, 61, 64, 83, 86, 95.
Warmelo (Satrapa Sallandiae). bl. 18.
Warmont, Nic. Wilh. (Consul Leyd.) bl. 66, 164.
Warnerius (= Werner) (Jac.) Elburgens. *J.* bl. 27.
Warnerus, Ger. (Consul Elburg.) bl. 63.
Waterfliet (Corn. ?) *J.* bl. 121, 137.
Wayerus (Affinis E. Bronchorstii) bl. 86.
Wedanus, Elias. (Ultrajectinus.) *J.* bl. 111.
Wede, Tim. (Ultrajectinus.) *J.* bl. 102.
* Wede, P. van der. *J.* bl. 34.
Werff, Adrian. Petri van der (Consul Leyd.) bl. 139.
Werff, Petr. Adrian. van der. bl. 26, 98.
Werkern, Joh. van der (Pension. Middelburg.) bl. 86.
Werckman, Ernest. (Pomeranus.) *J.* 121.
Werner, Jac. (Elburgensis) bl. 173.
* Westerbeck, ? *J.* bl. 97.
* Westerman, A. (Enchusan.) *J.* bl. 174, 175.
Westerwolt, Volck. bl. 41, 42.
Westreinius (Westrenius) Arnold. *J.* bl. 135, 137, 142.
Westrein, Lubb. bl. 187.
Wevelinchoven (Pensionarius Leyd.) bl. 145, 148, 182, 184.
Wezekius, Bernard. (Consul. Daventr.) bl. 42, 132, 136.
Wezekius, Bernerus. bl. 154.
Wibinga, Mart. (Harlingensis) *J.* bl. 138, 140, 141.
* Wiferdinck, Jac. *J.* bl. 120.
Wiferding (Concion. Zwollens.) bl. 16.
* Wilen (= Vilius) Aem. van der (Hagiens.) *J.* bl. 28, 68.
Wilhelmi, Ant. *J.* bl. 98. cfr. A. W. Blonck.
Wilhelmi, Joh. (Daventr.) *J.* bl. 138, 140, 141.
Wilhelmus, Comes Nassoviae (Frisiae Gubern.) bl. 25, 44, 46, 71, 79.
Wilhelmus, Princeps Auraicus. bl. 157, 158.
Wilhelmus, Dux. Clivensis bl. 29.

Willemsen, Frow. (Socrus E. Bronchorstii) bl. 72.
Willemsen, Clas. (Consul) bl. 85.
Wiltens, Mart. (Frisius) *J.* bl. 107.
Wingarden, Dan. de. bl. 93, 94.
* Wingen, Wilh. (Buranus) *J.* bl. 126.
Winhovius, Melch. bl. 20, 23, 28.
Winssum, Herm. (Consul Daventr.) bl. 18, 42.
Wintges, Henr. *J.* bl. 16.
Witgenstein, Comes de. bl. 25.
With (Consul Hagiensis.) bl. 33.
Wittersheim, Henr. à. *J.* bl. 117.
Witzius, ? (Consul) bl. 139.
Wowius = Wou, Petr. (Hagiensis.) *J.* bl. 174, 175, 178.

Z.

Zeisz, Mart. bl. 83.
* Zuerius, Jac. *J.* bl. 172.
* Zulenius (Canon. Ultraj.) *J.* bl. 122.
Zuytland, Imannus a. *J.* bl. 110—112, 114.

CORRIGENDA.

bl.	9	reg.	1	v. o.	regulos, l. regulas.
„	16	„	13	v. o.	Tochaeum, l. Fochaeum.
„	24	„	10	v. o.	in Zeland et deinde in Gallia, l. in Zelandiam et deinde in Galliam.
„	34	„	11	v. b.	Herpelius, l. Hespelius.
„	53	„	9	v. b.	Valtensis, l. Vallensis.
„	91	„	14	v. b.	Rheinfelt, l. Kleinfelt.
„	126	„	15	v. b.	Tridenius, l. Trudenius.
„	159	„	3	v. b.	Vitellius Sandius, l. Vitellius, Sandius.

WERKEN DOOR HET HISTORISCH GENOOTSCHAP UITGEGEVEN.

KRONIJK.

2e jaargang.(*) *f* (5.—)	1.50.	4e jaargang. *f* (3.70)	2.50.
3e jaargang. - (2.70)	1.50.	5e jaargang. - (6.—)	2.50.

(*) De eerste jaargang is niet in druk verschenen.

KRONIJK.

2e serie			
6e jaargang . *f* (6.—)	2.—.	19e jaargang . *f* (7.40)	2.—.
7e jaargang . - (6.40)	3.—.	20e jaargang . - (7.20)	2.—.
8e jaargang . - (6.80)	3.—.	*5e serie*	
9e jaargang . - (6.80)	3.—.	21e jaargang . - (7.60)	2.—.
10e jaargang . - (6.80)	3.—.	22e jaargang . - (7.20)	2.—.
3e serie		23e jaargang . - (9.20)	2.50.
11e jaargang . - (3.20)	1.—.	24e jaargang . - (9.40)	2.50.
12e jaargang . - (3.60)	1.—.	25e jaargang . -(10.70)	3.—.
13e jaargang . - (4.80)	1.50.	*6e serie*	
14e jaargang . - (5.10)	1.50.	26e jaargang . - (8.00)	2.50.
15e jaargang . - (4.60)	1.50.	27e jaargang . - (8.20)	2.50.
4e serie		28e jaargang . - (6.20)	2.50.
16e jaargang . - (5.40)	1.50.	29e jaargang . - (8.30)	2.50.
17e jaargang . - (5.80)	1.50.	30e jaargang . -(10.30)	3.—.
18e jaargang . - (6.60)	1.50.	31e jaargang . - (8.40)	2.50.

BERIGTEN.

1e deel. 1e stuk. *f* (3.40)	1.50.	4e deel. 1e stuk. - (3.—)	2.—.
1e deel. 2e stuk. - (2.20)	1.50.	4e deel. 2e stuk. - (2.50)	1.50.
2e deel. 1e stuk. - (2.20)	1.50.	5e deel. 1e stuk. - (3.20)	1.50.
2e deel. 2e stuk. (Verhooren van Johan v. Oldenbarnevelt.) -(3.80)	3.80.	5e deel. 2e stuk. - (2.50)	1.—.
		6e deel. 1e stuk. - (2.50)	1.—.
		6e deel. 2e stuk. - (2.10)	1.—.
3e deel. 1e stuk. - (3.—)	1.50.	7e deel. 1e stuk. - (5.50)	1.50.
3e deel. 2e stuk. - (3.—)	1.50.	7e deel. 2e stuk. - (6.50)	2.50.

CODEX DIPLOMATICUS in 4°. - (5.20) 5.20

2e serie in 8°.

1e deel. 1e afd. *f* (3.75)	2.50.	3e deel. 2e afd. - (3.40)	1.50.
1e deel. 2e afd. - (3.10)	2.50.	4e deel. 1e afd. - (3.10)	1.50.
2e deel. 1e afd. - (6.20)	3.50.	4e deel. 2e afd. - (5.20)	1.50.
2e deel. 2e afd. - (3.20)	2.—.	5e deel . . . -(12.00)	4.—.
3e deel. 1e afd. - (6.50)	2.—.	6e deel . . . - (1.20)	1.—.

BIJDRAGEN EN MEDEDEELINGEN.

I^{e} Deel	*f* (5.60)	2.50.	XIe Deel	*f*	6.60.
IIe Deel	- (5.20)	2.50.	XIIe Deel	-	4.10.
IIIe Deel	- (5.20)	2.50.	XIIIe Deel	-	5.00.
IVe Deel	- (8.80)	4.00.	XIVe Deel	-	3.80.
Ve Deel	- (5.40)	3.00.	XVe Deel	-	4.90.
VIe Deel	*f*	6.00.	XVIe Deel	-	4.75.
VIIe Deel	-	5.00.	XVIIe Deel	-	4.—.
VIIIe Deel	-	3.60.	XVIIIe Deel	-	5.75.
IXe Deel	-	6.10.	XIXe Deel	-	5.25.
Xe Deel	-	5.80.			

REGISTER op de onderwerpen, behandeld in de Kronijk, de Berichten en den Codex diplomaticus . . . . . *f* (1.80) 1.50.

WERKEN.

1. Annales Egmundani . . . . . *f* (1.20) 1.—.
2. Verbaal van de buitengewone ambassade naar Engeland in 1685 . . . . . - (1.80) 1.—.
3. Memoriën van Roger Williams. Uitgeg. door J. T. Bodel Nyenhuis. . . . . - (2.10) 1.—.
4. Kronijken van Emo en Menko. Uitgeg. door Feith en Acker Stratingh . . . . . - (3.70) 1.50.
5. Hortensius, over de opkomst en den ondergang van Naarden. Uitgeg. door Peerlkamp en A. Perk . . . . . - (4.50) 1.50.
6. Kronijk van Holland van een ongenoemden geestelijke. (Gemeenlijk geheeten Kronijk van den Clerc uten laghen landen bi der see). - (2.30) 1.—.
7. Kronijk van Eggerik Egges Phebens van 1565—1594. Uitg. door H. O. Feith. . - (2.40) 1.—.
8. De oorlogen van hertog Albrecht van Beieren met de Friezen in de laatste jaren der XIVe eeuw. Uitg. door E. Verwijs . - (9.80) 2.50.
9. Verbaal van de ambassade van Gaspar van Vosbergen bij den koning van Denemarken, den Neder-Saxischen kreits en den koning van Zweden. 1625 . . . . - (2.30) 1.—.
10. Verbaal van de ambassade van Aerssen, Joachimi en Burmania naar Engeland. 1625. - (1.90) 1.—.
11. Brieven en onuitgegeven stukken van Johannes Wtenbogaert. Uitg. door H. C. Rogge. *Eerste deel.* 1584—1618 . . . - (4.00) 1.50.
12. Hetz. *Tweede deel, eerste afd.* 1618—1621. - (2.80) 1.—.

13.	Memorials and times of Peter Philip Juriaan Quint Ondaatje. By Mrs. Davies . . .	*f* (4.00)	1.50.
14.	Verhooren en andere bescheiden betreffende het rechtsgeding van Hugo de Groot. Uitg. door R. Fruin	- (4.80)	2.—.
15.	Brieven enz. van Joh. Wtenbogaert. Uitg. door H. C. Rogge. *Tweede deel, tweede afdeeling.* 1621—1626	- (5.50)	2.—.
16.	Memoriën en adviezen van Cornelis Pieterszoon Hooft.	- (4.90)	2.—.
17.	Brieven enz. van Joh. Wtenbogaert. Uitg. door H. C. Rogge. *Derde deel, eerste afdeeling.* 1626, 1627	- (6.50)	2.—.
18.	Onderzoek van 's Konings wege ingesteld omtrent de Middelburgsche beroerten van 1566 en 1567. Uitg. door J. van Vloten.	- (3.40)	1.50.
19.	Brieven enz. van Joh. Wtenbogaert. Uitg. door H. C. Rogge. *Derde deel, tweede afdeeling.* 1628, 1629.	- (8.20)	2.50.
20.	Hetz. *Derde deel, derde afdeeling.* 1630 .	- (6.10)	2.—.
21.	De rekeningen der grafelijkheid van Holland onder het Henegouwsche huis. Uitg. door H. G. Hamaker. *Eerste deel.* . .	- (5.80)	2.50.
22.	Brieven enz. van Joh. Wtenbogaert. Uitg. door H. C. Rogge. *Derde deel, vierde afdeeling* 1631—1644.	- (4.50)	1.50.
23.	Journaal van Constantijn Huygens den zoon, van 21 October 1688 tot 2 September 1696. *Eerste deel.*	- (6.70)	6.70.
24.	De rekeningen der grafelijkheid van Holland onder het Henegouwsche huis. Uitg. door H. G. Hamaker. *Tweede deel* . .	- (7.20)	2.50.
25.	Journaal van Constantijn Huygens den zoon. *Tweede deel*	- (7.90)	7.90.
26.	De rekeningen der grafelijkheid van Holland onder het Henegouwsche huis. Uitg. door H. G. Hamaker. *Derde deel.*	- (6.20)	2.50.
27.	Brieven van en aan Joan Derck van der Capellen van de Pol. Uitg. door W. H. de Beaufort	- (10.80)	3.—.
27*b*.	Brieven van en aan denz. Uitg. door J. A. Sillem. (Aanhangsel van de Brieven uitg. door Mr. W. H. de Beaufort.) Met twee registers.	- (1.40)	1.—.
28.	Henricus Bomelius, Bellum Trajectinum .	- (1.40)	1.—.

29.	De rekeningen der grafelijkheid van Zeeland onder het Henegouwsche Huis. Uitg. door H. G. Hamaker. *Eerste deel.* . .	*f* (6.80)	3.—.
30.	Hetz. *Tweede deel.*	- (5.30)	3.—.
31.	Lijst van Noord-Nederlandsche kronijken, met opgave van bestaande handschriften en litteratuur. Door S. Muller Fz. . .	- (1.40)	1.—.
32.	Journaal van Constantijn Huygens den zoon, gedurende de veldtochten der jaren 1673, 1675, 1676, 1677 en 1678 . . .	- (3.50)	3.50.
33.	Négociations de Monsieur le comte d'Avaux, ambassadeur-extraordinaire à la cour de Suède, pendant les années 1693, 1697, 1698. Publiées pour la première fois d'après le manuscrit, conservé à la Bibliothèque de l'Arsenal à Paris, par J. A. Wijnne. Tome premier.	- (8.00)	2.50.
34.	Hetz. Tome deuxième.	- (5.40)	2.—.
35.	Hetz. Tome troisième, première partie .	- (5.60)	2.—.
36.	Hetz. Tome troisième, deuxième partie .	- (3.90)	1.50.
37.	Brieven van Lionello en Suriano uit den Haag aan Doge en Senaat van Venetië in de jaren 1616, 1617 en 1618, benevens Verslag van Trevisano betreffende zijne zending naar Holland in 1620	- (6.10)	3.50.
38.	Brieven aan R. M. van Goens en onuitgegeven stukken hem betreffende. *Eerste deel*	- (6.60)	3.50.
39.	Dagverhaal van Jan van Riebeek, commandeur aan de Kaap de Goede Hoop. *Eerste deel.* (1652—1655)	- (7.80)	7.80.
40.	Rijmkroniek van Melis Stoke. Uitg. door W. G. Brill. *Eerste deel.*	- (5.00)	2.50.
41.	De geschillen over de afdanking van 't krijgsvolk in de Vereenigde Nederlanden in de jaren 1649 en 1650 en de handelingen van Prins Willem II. Toegelicht door J. A. Wijnne	- (5.40)	2.50.
42.	Rijmkroniek van Melis Stoke. Uitg. door W. G. Brill. *Tweede deel*	- (4.80)	2.50.
43.	Brieven aan R. M. van Goens en onuitgegeven stukken hem betreffende. *Tweede deel.*	- (4.60)	1.50.
44.	Brieven en onuitgegeven stukken van Jonkheer Arend van Dorp, heer van Maasdam		

	enz. Uitg. door J. B. J. N. Ridder De van der Schueren. *Eerste deel.*	*f* (6.60)	3.—.
45.	Memorien van Mr. Diderik van Bleyswijk, vrijheer van Eethen en Meeuwen, heer van Babylonienbroek, raad in de Vroedschap, burgemeester van Gorinchem enz. enz. 1734—1755. Uitg. met inleiding en aanteekeningen door Theod. Jorissen . . .	- (4.50)	3.—.
46.	Journalen van Constantijn Huygens den zoon. *Derde deel*	- (2.20)	2.20.
47.	Correspondentie van en betreffende Lodewijk van Nassau en andere onuitgegeven documenten. Verzameld door P. J. Blok . .	- (2.90)	2.90.
48.	De kroniek van Sicke Benninge 1e en 2e deel (kroniek van van Lemego). Uitg. en met kritische aanteekeningen voorzien door J. A. Feith; met eene inleiding van P. J. Blok.	- (2.40)	2.40.
49.	Quedam narracio de Groninghe, de Thrente, de Covordia et de diversis aliis sub diversis episcopis Trajectensibus. Uitg. door C. Pijnacker Hordijk	- (2.10)	2.10.
50.	Brieven en onuitgegeven stukken van Jonkheer Arend van Dorp, heer van Maasdam enz. Uitg. door J. B. J. N. Ridder de van der Schueren. *Tweede deel.*	- (7.80)	2.50.
51.	Documents concernant les relations entre le duc d'Anjou et les Pays-Bas. (1576—1583). Publiés par P. L. Muller et Alph. Diegerick. *Tome I.* (1576—1578).	-	6.80.
52.	Resolutiën, genomen bij de Vroedschap van Utrecht betreffende de Illustre school en de Akademie in hare stad. Uitgegeven door J. A. Wijnne. 1e stuk. (1632—1699.). .	-	2.00.
53.	De registers en rekeningen van het bisdom Utrecht. 1325—1336. Uitgegeven door S. Muller Fz. *Eerste deel*	-	7.30.
54.	De registers en rekeningen van het bisdom Utrecht. 1325—1336. Uitgegeven door S. Muller Fz. *Tweede deel*	-	8.—.
55.	Documents concernant les relations entre le duc d'Anjou et les Pays-Bas. (1576—1583). Publiés par P. L. Muller et Alph. Diegerick *Tome II.* (Troubles des Malcontents et des Gantois. Septembre 1578 — Février 1579.)	-	6.25.
56.	Brieven aan R. M. van Goens en onuitgegeven stukken hem betreffende. *Derde deel.*	-	3.—.

57. Documents concernant les relations entre le duc d'Anjou et les Pays-Bas. (1576—1583). Publiés par P. L. Muller et Alph. Diegerick. *Tome III.* (Février 1579 — Janvier 1581.). *f* 8.90.

58. Dagverhaal van Jan van Riebeek, commandeur aan de Kaap de Goede Hoop. *Tweede deel.* (1656—1658) . . . . . - 8.—.

59. Hetz. *Derde deel.* (1659—1662) . . . - 8.—.

60. Documents concernant les relations entre le duc d'Anjou et les Pays-Bas. (1576—1584). Publiés par P. L. Muller et Alph. Diegerick. *Tome IV.* (Février 1581 — Mars 1583.) . - 4.50.

DERDE SERIE.

1. Uittreksel uit Francisci Dusseldorpii Annales 1566—1616. Uitgegeven door R. Fruin . - 7.50.

2. De oudste stadsrekeningen van Dordrecht, 1284—1424. Uitgegeven door C. M. Dozy. - 2.40.

3. Het oudste cartularium van het sticht Utrecht. Uitgegeven door S. Muller Fz. . . . . - 4.60.

4. Brieven van prins Willem V aan baron van Lijnden van Blitterswijk. Uitgegeven onder toezicht van F. de Bas . . . . . - 3.50.

5. Lettres de Pierre de Groot à Abraham de Wicquefort, 1668—1674. Publiées par F. J. L. Krämer . . . . . - 5.25.

6. Rekeningen van de gilden van Dordrecht, 1438—1600. Uitgegeven door J. C. Overvoorde . . . . . - 2.80.

7. De regeeringe van Amsterdam, soo in 't civiel als crimineel en militaire (1653—1672), door Hans Bontemantel. Uitgegeven door G. W. Kernkamp. *Eerste deel*. . . - 5.50.

8. Hetz. *Tweede deel* . . . . . - 6.—.

9. Rekeningen der stad Groningen uit de 16e eeuw. Uitgegeven door P. J. Blok. . . - 4.—.

VERSLAG van de algemeene vergadering der leden van het Historisch Genootschap, ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan van het genootschap op 16 April 1895 . . . . . *f* 0.60.

VERSLAG van de algemeene vergadering der leden van het Historisch Genootschap, op 20 April 1897 . - 0.90.

ABRAHAM DE WICQUEFORT, Histoire des Provinces-Unies des Païs-Bas, depuis le parfait establissement de cet estat par la paix de Munster. 4 tom. . - 26.—.

BULLARIUM TRAJECTENSE. Romanorum Pontificum diplomata usque ad Urbanum Papam VI in veterem episcopatum Trajectensem destinata, edidit GISB. BROM. 2 tom. . . . . - 24.—.

A. M. C. VAN ASCH VAN WIJCK, Een woord in het belang van het Nederl. archiefwezen. 1846 . - 0.20.

BEPALINGEN over de uitgave van handschriften. . - 0.25.

BEPALINGEN over het uitgeven van handschriften, betrekking hebbende op de nieuwe geschiedenis . - 0.20.

CATALOGUS der boekerij van het Historisch Genootschap. 3e uitgave. 1872 . . . . . - 1.60.

1e SUPPLEMENT op den Catalogus der boekerij van het Historisch Genootschap. . . . . - 1.10.

2e SUPPLEMENT op den Catalogus der boekerij van het Historisch Genootschap. . . . . - 2.10.

Bovenstaande werken zijn, voor zoover zij voorhanden zijn, voor de leden **tegen de helft van den prijs** te bekomen. Men wende zich daarvoor direct tot den uitgever MARTINUS NIJHOFF te 's Gravenhage.

---

3 2044 050 656 289